

הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("החברה")

דוח תקופתי לשנת 2013

תוכן העניינים

	חלק 1- תיאור עסקי התאגיד
	הגדרות
6	1. חלק א' - תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי החברה
9	1.1 פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה
11	1.2 תחומי פעילות החברה
18	1.3 השקעות בהון החברה ועסקאות מהותיות במניותיה
18	1.4 חלוקת דיבידנדים
	2. חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות
19	2.1 ענף ביטוח רכב חובה
19	2.1.1 מוצרים ושירותים
22	2.1.2 תחרות
23	2.1.3 לקוחות
24	2.2 ענף ביטוח רכוש
24	2.2.1 מוצרים ושירותים
25	2.2.2 תחרות
26	2.2.3 לקוחות
27	2.3 ענף ביטוח כללי אחר
27	2.3.1 מוצרים ושירותים
32	2.3.2 תחרות
33	2.3.3 לקוחות
34	2.4 ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
34	2.4.1 מוצרים ושירותים
43	2.4.2 תחרות
45	2.4.3 לקוחות
	3. חלק ג' - ענפי ביטוח שלא נכללו בתחום הפעילות
	4. חלק ד' - מידע נוסף ברמת כלל החברה
48	4.1 מגבלות ופיקוח על פעילות החברה
55	4.2 חסמי כניסה ויציאה עיקריים לפעילות החברה
57	4.3 גורמי הצלחה קריטיים
58	4.4 השקעות
60	4.5 ביטוח משנה
73	4.6 הון אנושי
77	4.7 שיווק והפצה
79	4.8 ספקים ונותני שירותים
80	4.9 רכוש קבוע
81	4.10 עונתיות
82	4.11 נכסים לא מוחשיים
82	4.12 מימון
85	4.13 גורמי סיכון
88	4.14 הסכמים מהותיים והסכמי שת"פ
88	4.15 תחזיות והערכות לגבי עסקי החברה
	5. חלק ה' - משטר תאגידי
89	5.1 דירקטורים חיצוניים
89	5.2 מבקר פנים

90	5.3	רו"ח מבקר
91	5.4	אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי
91	5.5	היערכות ליישום משטר כושר הפירעון לפי דירקטיבה Solvency II

חלק 2- דוח הדירקטוריון על מצב עסקי התאגיד

חלק 3- דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2013

חלק 4- פרטים נוספים על התאגיד

חלק 5- נספחים

חברי דירקטוריון

אלי אלעזרא, יו"ר

דניאל חזוט

יצחק קאול

מיכאל בר חיים

יעקב דיין (דח"צ)

שמעון שטרית (דח"צ)

רות רלבג (דח"צ)

חלק 1

תיאור עסקי התאגיד

מידע צופה פני עתיד בדוח זה

בדוח זה כללה החברה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 (להלן: "**חוק ניירות ערך**"). מידע כאמור כולל, בין היתר, תחזיות, מטרות, הערכות ואומדנים המתייחסים לאירועים או עניינים עתידיים, אשר התממשותם אינה וודאית ואינם בשליטת החברה. מידע צופה פני עתיד בדוח זה יזוהה בדרך כלל באמירות כמו "החברה צופה", "החברה מצפה", "החברה מעריכה", "החברה מאמינה", "בכוונת החברה", "החברה בוחנת", "החברה מתכננת", וביטויים דומים. מידע צופה פני עתיד אינו מהווה עובדה מוכחת והוא מבוסס רק על הערכתה הסובייקטיבית של הנהלת החברה, אשר הסתמכה בהנחותיה, בין השאר, על ניתוח מידע כללי, שהיה בפניה במועד עריכת דוח זה, ובכללו פרסומים ציבוריים, מחקרים וסקרים, אשר לא ניתנה בהם התחייבות לנכונות או שלמותו של המידע הכלול בהם, ונכונותו לא נבחנה על-ידי הנהלת החברה באופן עצמאי. בנוסף, התממשותו ו/או אי התממשותו של המידע הצופה פני עתיד אינה וודאית והיא תושפע מגורמים אשר לא ניתן להעריכם מראש והם אינם מצויים בשליטת החברה, ובכללם, גורמי הסיכון המאפיינים את פעילות החברה כמפורט בדוח זה וכן מההתפתחויות בסביבה הכללית ובגורמים החיצוניים המשפיעים על פעילות החברה המתוארים בדוח זה. לפיכך, על אף שהנהלת החברה מאמינה שציפיותיה, כפי שמופיעות בדוח זה, הינן סבירות, הרי שקוראי דוח זה מוזהרים בזאת, כי התוצאות בפועל בעתיד עלולות להיות שונות מאלו שהוצגו במידע צופה פני עתיד המובא בדוח זה. מידע צופה פני עתיד המופיע בדוח זה מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב, והחברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה ככל שמידע נוסף בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.

פרק זה לדוח התקופתי כולל את תיאור עסקי החברה והתפתחות עסקיה, כפי שחלו במהלך שנת 2013 (להלן: "**שנת הדוח**" או "**תקופת הדוח**"). את פרק א' - 'תיאור עסקי התאגיד' של דוח זה, יש לקרוא יחד עם החלקים האחרים של הדוח התקופתי, לרבות הביאורים לדוחות הכספיים.

עסקי הביטוח ומונחים מתחום הביטוח

עסקי החברה הינם בתחומים הדורשים ידע מקצועי רב אשר במסגרתו מקובלים מונחים מקצועיים רבים החיוניים להבנת עסקי החברה. על מנת להביא את תיאור עסקי התאגיד באופן בהיר ככל שניתן, הובא תיאור עסקי החברה תוך שימוש הכרחי במונחים מקצועיים אלו, בצירוף הסבר ובאור בהירים, ככל שניתן. התיאור המובא לגבי מוצרי הביטוח והכיסויים הביטוחיים המתוארים בדוח זה הינו לצרכי דוח זה בלבד והתנאים המלאים והמחייבים הם התנאים המפורטים בתוכניות הביטוח או בתקנוני הקרנות/הקופות הרלוונטיות, והוא לא מהווה ייעוץ ולא ישמש לצרכי פרשנות תוכניות הביטוח או התקנונים כאמור. דוח זה, ביחס לעסקי הביטוח של החברה, ערוך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון לעניין תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי של חברות ביטוח. החוזרים קבעו את מבנה הדיווח והמידע שייכלל בדוח התקופתי של חברות ביטוח. פרק זה מהווה חלק בלתי נפרד של הדוח התקופתי ויש לקרוא את הדוח התקופתי כולו כמקשה אחת, לרבות הביאורים לדוחות הכספיים.

מהותיות המידע הכלול בדוח תקופתי זה, לרבות תיאור עסקאות מהותיות במהלך שנת הדוח, נבחנים מנקודת ראותה של החברה, כאשר בחלק מהמקרים הורחב התיאור מעבר לשנת הדוח בכדי ליתן תמונה מקיפה של הנושא המתואר.

תיאור עסקי התאגיד הכלול בחלק זה נערך, בין היתר, בהתאם לחוזר שפרסם משרד האוצר – אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון בעניין פרסום דוחות כספיים של חברות ביטוח מיום 20 בינואר 2014.

הערכים הכספיים הנקובים בפרק זה ובדוח הדירקטוריון הינם, בדרך כלל, (זולת כאשר צוין אחרת) באלפי ש"ח.

הגדרות

לנוחות הקורא, בדוח זה למונחים הבאים תהיה המשמעות המופיעה לצידן:

מבטח וחברה מנהלת כהגדרתם בחוק הפיקוח.	–	"גוף מוסדי"
סכומים שיש לשלם בקרות מקרה ביטוח על-פי תנאי הפוליסה.	–	"תגמולי ביטוח"
המינוח המקובל לדמי רישום, דמי פוליסה, דמי היטל ודמי אשראי.	–	"דמים"
הסכומים שמשלם מבוטח למבטח על-פי חוזה הביטוח (פוליסה), שאינו חוזה השקעה.	–	"דמי ביטוח"
הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון והמפקח על הביטוח.	–	"הממונה" ו/או "המפקח על הביטוח" ו/או "המפקח"
חברה שעיסוקה ניהול קופות גמל או קרנות פנסיה ואשר קיבלה רישיון לכך מאת הממונה, בהתאם לסעיף 4 לחוק קופות גמל.	–	"חברה מנהלת"
חוק החברות, התשנ"ט – 1999	–	"חוק החברות"
חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה - 1975, מגדיר את הכיסוי הביטוחי לפוליסת ביטוח חובה לרכב הנדרשת על-פי הוראות פקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), התש"ל - 1970.	–	"חוק הפלת"ד"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981.	–	"חוק הפיקוח"
חוק חוזה הביטוח, התשמ"א - 1981.	–	"חוק חוזה הביטוח"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה - 2005.	–	"חוק הייעוץ והשיווק" ו/או "חוק השיווק הפנסיוני"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.	–	"חוק קופות גמל"
תהליך אישור הצעת הביטוח וקביעת הפרמיה, בהתאם להנחות אקטואריות, לנתונים המפורטים בהצעת הביטוח ולמידע נוסף שברשות המבטח.	–	"חיתום"
חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגוד העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה) התשס"ה - 2005, חוק השיווק והייעוץ, חוק קופות גמל.	–	"חקיקת בכר"
כמשמעותו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"א - 2005.	–	"מוצר פנסיוני"
נכסים הכוללים את נכסי קופות הגמל וקרנות הפנסיה, למעט קרנות ותיקות, נכסים המוחזקים על-ידי מבטחים לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה בביטוח חיים, נכסים המוחזקים על-ידי מבטחים לכיסוי התחייבויותיהם לפי תכניות ביטוח	–	"נכסי החיסכון לטווח הארוך"

חיים המעניקות למבוטח תשואה מובטחת ושהמבטח אינו זכאי בשלהם או בשל חלק מהם לאגרות חוב מיועדות.		
פקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), התש"ל - 1970.	–	"פקודת ביטוח רכב מנועי"
פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א - 1961.	–	"פקודת מס הכנסה"
מבוטחים פרטיים יחידים או לקוחות עסקיים קטנים, עימם מתקשרת חברת הביטוח על בסיס פרטני.	–	"פרט"
סך התשלום שמשלם מבוטח למבטח על-פי פוליסת הביטוח כולל דמים.	–	"פרמיה ברוטו"
סך התשלום שמשלם מבוטח למבטח על-פי פוליסת הביטוח בניכוי דמים.	–	"פרמיה נטו"
עודף הכנסות על הוצאות בענפי רכב חובה וחבויות אשר נזקף לסעיף תביעות תלויות ומשתחרר רק כעבור 3 שנים לרווחי החברה.	–	"צבירה"
קופת הגמל לקצבה כמשמעותה בחוק קופות גמל, אשר אינה פוליסת ביטוח, המהווה מכשיר חיסכון המיועד לשלם לחוסך בו לאחר פרישתו קצבה חודשית למשך כל חייו, ובנוסף לבטחו מפני מוות (שארית) ומפני אובדן כושר עבודה (נכות).	–	"קרן פנסיה"
קבוצת אנשים (הקשורים בדרך כלל במקום עבודה משותף, או בהשתייכות לארגון כלשהו או ביחסי ספק-לקוח עם תאגיד או ארגון כלשהו), עימם מתקשרת חברת הביטוח בהסכם אחד המבטח את כל המשתתפים לקבוצה (ולא בהתקשרויות פרטניות עם יחיד הקבוצה).	–	"קולקטיב"
קופת גמל כמשמעותה בחוק קופות גמל שאינה קרן פנסיה, המהווה מכשיר חיסכון "טהור" שבו הכספים הנחסכים והתשואה עליהם משולמים לחוסך בהגיעו לגיל הפרישה.	–	"קופת גמל"
תכנית ביטוח שאושרה כקופת גמל לתגמולים, לפיצויים או לקצבה, הן לפי חוק קופות הגמל והן לפי תקנות קופות הגמל.	–	"קופת ביטוח"
קרן להשקעות משותפות בנאמנות, כמשמעה בסעיף 3 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994.	–	"קרן נאמנות"
יתרת סיכון המוטלת על המבטח לאחר העברת חלק מהסיכון למבטח המשנה.	–	"שייר"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס 3) התשס"ח – 2008.	–	"תיקון מס' 3 לחוק קופות הגמל"
תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז - 2007.	–	"תקנות הדירקטוריון וועדותיו"
תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימאלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח - 1998.	–	"תקנות ההון המינימאלי"

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח - 2008	—	"תקנות הניוד הפנסיוני"
תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), תשנ"ח - 1998	—	"תקנות הפיקוח"
תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות בביטוח כללי), התשע"ג - 2013	-	"תקנות העתודות"
תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964	—	"תקנות קופות גמל"
תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים) התשע"ב - 2012	—	"תקנות השקעה"
תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי השקעת ההון והקרנות של מבטח וניהול התחייבויותיו), התשס"א - 2001		"תקנות השקעה הישנות" או "תקנות ההון"

1. חלק א' – תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי החברה

1.1 פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1.1 פרטי החברה

הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה"), התאגדה בחודש דצמבר 1994, והינה חברת איגרות חוב (כהגדרת המונח בחוק החברות).

למועד הדו"ח¹ אין לחברה החזקות בחברות פעילות אחרות למעט החזקתה בכל הון המניות של פנינת אפרידר בע"מ (להלן: "פנינת אפרידר")².

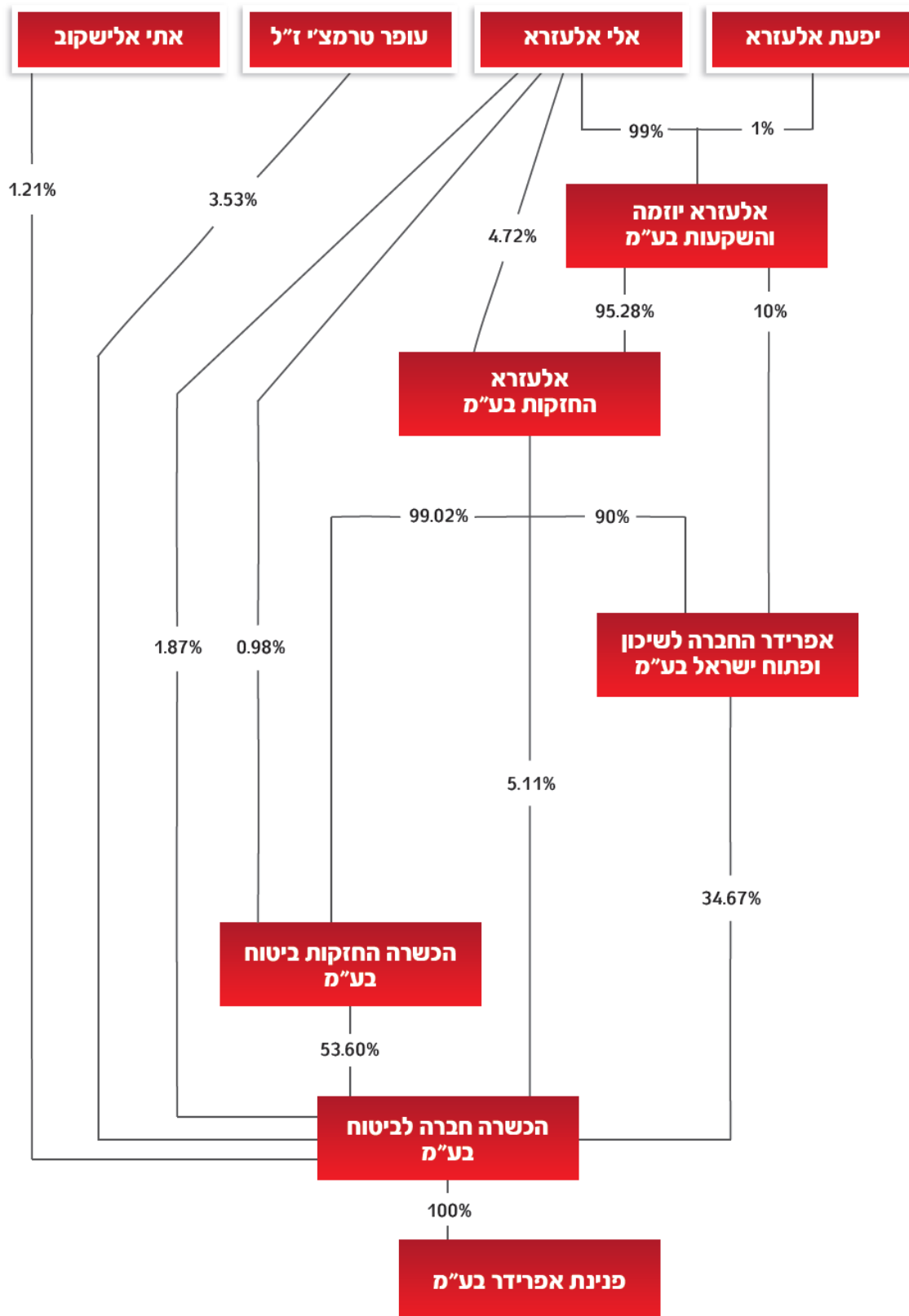
נכון למועד הדו"ח, בעלי המניות בחברה הינם: אלעזרא החזקות בע"מ (להלן: "אלעזרא החזקות"), (5.11%), הכשרה החזקות בטוח בע"מ (להלן: "החזקות ביטוח"), (53.6%), אפרידר החברה לשכון ולפתוח ישראל בע"מ (להלן: "אפרידר"), (34.67%), מר אלי אלעזרא, (1.87%), מר עופר טרמצי (ז"ל), (3.53%) והגב' אתי אלישקוב, (1.21%).

1.1.2 מבנה החזקות

להלן תרשים מבנה החזקות בחברה:

¹ לחברה החזקות נוספות בחברות לא פעילות.

² חברה פרטית שהתאגדה בישראל ביום 24 בפברואר 2009. למועד הדו"ח מחזיקה פנינת אפרידר בנכס מקרקעין יחיד בעיר אשקלון.

לגבי הוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ג – 2013 ("חוק הריכוזיות") והשלכותיהן האפשריות על מבנה השליטה בחברה ראה סעיף 4.1.4 (ד) להלן.

1.1.3 כללי

בהתאם להודעת הפיקוח על עסקי ביטוח (ענפי ביטוח), התשמ"ה-1985, לחברה רישיונות לעסוק בענפי הביטוח הבאים: ביטוח חיים מקיף, ביטוח מפני תאונות אישיות, ביטוח מפני מחלות ואשפוז, ביטוח מפני אחריות המעבידים, ביטוח כלי רכב חובה, ביטוח רכב מנועי-רכוש (עצמי וצד ג'), ביטוח כלי טייס לרבות אחריות כלפי צד שלישי, ביטוח כלי שיט לרבות אחריות כלפי צד שלישי, ביטוח מקיף לדירות ולבתי עסק, ביטוח מטענים והובלה, ביטוח מפני אחריות כלפי צד שלישי, ביטוח מפני אובדן רכוש, ביטוח חקלאי, ביטוח הנדסי, מתן ערבויות, ביטוח מפני אחריות למוצרים פגומים וביטוח מפני סיכונים אחרים.

על-פי נתונים שהתפרסמו במסגרת הדוחות הכספיים של חברות הביטוח ליום 30 בספטמבר 2013, להכשרה ביטוח כ-5% משוק הביטוח הכללי בארץ, וכ-2% משוק ביטוח החיים.

ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכמו סך הנכסים המנוהלים על-ידי החברה, בכ-7,159 מיליוני ש"ח, כדלקמן: כ-3,248 מיליוני ש"ח במסגרת חוזי השקעה תלויי תשואה (משתתף); כ-984 מיליוני ש"ח במסגרת חוזי השקעה שאינם תלויי תשואה (נוסטרו); וכ-2,927 מיליוני ש"ח במסגרת נוסטרו אלמנטארי.

1.2 תחומי פעילות החברה

כפי שיפורט להלן, לחברה שני תחומי פעילות עיקריים כדלקמן:

תחום ביטוח כללי (אלמנטארי)

תחום זה מתחלק לשלושה תתי תחומי פעילות עיקריים (ענפים) כדלקמן:

1.2.1 ענף ביטוח כללי רכב חובה

להלן פרטים אודות מאפיינים כלליים והסדרים ספציפיים הנוגעים לענף רכב חובה:

(א) כללי

הפעילות בענף זה³ כוללת מתן כיסוי ביטוחי מפני נזקי גוף בלבד. על-פי פקודת ביטוח רכב מנועי, כל אדם המשתמש ברכב (או המתיר לאחר להשתמש בו) חייב להחזיק בפוליסה בת תוקף המכסה בהתאם לפקודת ביטוח רכב מנועי את בעל הרכב והנוהג בו מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק הפלגות^ד, ומפני חבות שהם עשויים לחוב בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג הרכב, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על-ידי הרכב כתוצאה משימוש בו.

בהקשר זה, יצוין, כי בחודש דצמבר 2013 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את **הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס 25), התשע"ג-2013**, שהגישה הממשלה בה מוצע, בין היתר, כי הגדרת "תאונת דרכים", לא תכלול נזקי גוף כתוצאה מהתפוצצות חומר הדלק שברכב, פגיעת אדם ברכב החונה במקום שבו החניה אסורה, ופגיעה גופנית הנובעת מניצול הכוח המכני של הרכב וכי אירועים אלה לא יחשבו עוד כתאונות דרכים.

³ ענף ביטוח לפי דרישות פקודת רכב מנועי.

בנוסף, בענף ביטוח רכב חובה מונהגת פוליסה תקנית שנוסחה נקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התשי"ע-2010.⁴

(ב) תעריפים דיפרנציאליים (משתנים ומותאמי סיכון) ופיקוח על התעריפים

בענף רכב חובה פועל גוף שהוקם לפי תקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגר מידע), התשס"ד-2004, שהינו אחראי לניהול מאגר מידע ולהפקת דוחות אשר ישמשו, בין השאר, להערכת הסיכונים בענף ביטוח רכב חובה, ולקביעת עלות הסיכון הטהור אשר על בסיסו נקבע תעריף, המכונה "התעריף הבסיסי" אשר ממנו נגזרים תעריפי ביטוח החובה.

כמו כן, העקרונות לקביעת תעריפי ביטוח רכב חובה מוסדרים, בין היתר, באמצעות סדרת חוזרים שפורסמו על ידי המפקח. בחוזרים אלה נקבעו הפרמטרים בהם יוכל מבטח לעשות שימוש לצורך קביעת התעריפים, הנהלים שעל פיהם נדרש מבטח לנהוג בכל הקשור לאישור דמי הביטוח, התעריפים המרביים שרשאי מבטח לגבות ואופן אישורם על ידי המפקח על הביטוח (להלן: "תעריף דיפרנציאלי").

הפרמטרים לקביעת התעריף הדיפרנציאלי כוללים, בין היתר, נפח מנוע; מין, ו/או גיל הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב דרך קבע, ותק רישיון נהיגה של הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב דרך קבע; מספר תביעות קודמות ו/או מספר פסילות רישיון בשלוש שנים האחרונות של כל הנהגים דרך קבע; מספר כריות אוויר ברכב והימצאותן של טכנולוגיות בטיחות ברכב. השימוש בפרמטרים (ככל שמשתמשים בהם) נועד להתאים את פרמיית הביטוח לסיכון המבוטח.

בחודש יולי 2013 פרסם המפקח חוזר משתנים בענף רכב חובה, במסגרתו עודכנו המשתנים והקטגוריות בהן ניתן להשתמש לצורך קביעת דמי ביטוח בחלוקה לפי סוגי רכבים.

בהקשר זה, יצוין, כי בחודש אוקטובר 2013 פורסם תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה, במסגרת התיקון כאמור עודכנה, בין היתר, תעודת החובה על מנת להתאימה לשינויים שחלו בחוזר משתנים בענף רכב חובה, וכן עודכן סכום דמי המנהל שרשאי מבטח לגבות ממבוטח בגין הוצאת תעודת ביטוח חליפית או הוצאת תעודת ביטוח של רכב מוחלף.

להערכת החברה עדכון דמי הביטוח המנהל כאמור לא צפויים להשפיע באופן מהותי על סך הפרמיות הנגבות וכתוצאה מכך על רווחיות החברה. הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על המידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות.

יצוין כי בשנים האחרונות חלה הפחתה בתעריפי ביטוח החובה אשר הביאה לירידה במחירי הביטוח, ובהתאמה לירידה ברווחיות החברה בענף ביטוח רכב חובה.

(ג) ביטוח שיורי ("הפול")

מטרת הביטוח השיורי הנה לספק ביטוח חובה, לבעלי רכב מנועי ברמת סיכון חריגה שחברות הביטוח המסחריות אינן מעוניינות לבטחם.

חלקה של החברה בביטוח השיורי עמד בשנת 2012 על 8.8% ובשנת 2013 על כ-10.1%.

⁴ נוסח הפוליסה הינו מחייב ועל מבטח מוטל האיסור לשנות את נוסח הפוליסה התקנית או תעודת הביטוח וכן את סדר הסעיפים שבפוליסה התקנית, יחד עם זאת, מבטח רשאי להוסיף נספח הרחבות לגבי היקף הכיסוי הביטוחי.

(ד) קרנית

הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים (להלן: "**קרנית**"), הנה תאגיד שהוקם על-פי חוק הפלתי"ד, שתפקידו לפצות נפגע הזכאי לפיצויים מכוח חוק זה ואין בידו לתבוע פיצויים מאת חברת הביטוח בשל קרות אחד מהמקרים הבאים: הנהג האחראי אינו ידוע, אין לנהג ביטוח רכב או חובה או שהביטוח אינו מכסה את החבות, מבטח כלי הרכב נמצא בפירוק או שמונה לו מנהל מורשה. נכון למועד הדוח, חברות הביטוח מעבירות לקרנית 1% מהפרמיות נטו בגין פוליסות רכב חובה⁵, ובנוסף מעבירות חברות הביטוח לקופות החולים באמצעות קרנית אחוז השתתפות בסך של 9.4%, מסך כל התשלומים הנגבים ממבוטח בענף רכב חובה בגין העברת האחריות הביטוחית למתן שירותים רפואיים לקופות החולים⁶.

(ה) תביעות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי

בהתאם לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] תשנ"ה – 1995, במקרה בו שילם המוסד לביטוח לאומי (להלן: "**המל"ל**") לזכאי לגמלה, בעילה המהווה עילה גם לחייב צד שלישי לשלם פיצויים לאותו זכאי לפי פקודת הנזיקין, או לפי חוק הפלתי"ד, רשאי המל"ל לתבוע מאותו צד שלישי פיצוי על הגמלה ששילם או שהוא עתיד לשלם. הצד השלישי רשאי לנכות מהפיצוי את הגמלאות המשתלמות או שעתידות להשתלם מאת המל"ל.

בתקופת הדוח גובש נוסח חדש של הסכם שיבוב בין איגוד חברות הביטוח לבין המל"ל, המסדיר את זכות השיפוי של המל"ל כלפי חברות הביטוח ומונה, בין היתר, את רשימת המקרים בהם זכאית החברה לדחות את דרישת השיבוב של המל"ל ואת שיעורי השיפוי הנדרשים על ידו. נוסח הסכם השיבוב החדש נשלח על ידי המל"ל לחברה ביום 8 בדצמבר 2013. החברה בוחנת את נוסח ההסכם שהועבר אליה, ונכון למועד הדוח, החברה לא חתמה על הסכם חדש עם המל"ל.

יצוין, כי החברה הפרישה רזרבות מתאימות בגין תביעות השיבוב של המל"ל לתאונות שאירעו לפני ביטול ההסכם ואחריו.

בחודש אוגוסט 2013 פורסם **תיקון מספר 146 לחוק הביטוח הלאומי במסגרת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014)**, **התשנ"ג-2013**. בהתאם לתיקון, אשר נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2014, החל הן על ביטוח רכב חובה והן על ביטוחי חבויות, תוטל חובה על חברת ביטוח לדווח למל"ל על כל תביעה בה ניכתה או היתה רשאית לנכות תגמולי מל"ל מכל סוג, בין לפי הסכם פשרה ובין לפי פסק דין, אשר המל"ל רשאי לתבוע ממנה. התיקון קובע כי הדיווח ישלח למל"ל בתוך שישים ימים מיום כריתת הסכם הפשרה או מיום פסק הדין או מיום ביצוע הניכוי – לפי המוקדם מביניהם, וכן קובע את פרטי הדיווח. אי דיווח מצד חברת הביטוח יביא להארכת תקופת התיישנות זכות התביעה של המל"ל, כך שתקופת ההתיישנות תחל ביום קבלת הדיווח או ביום בו נודע למל"ל על ההליכים בין הנפגע לחברה - לפי המוקדם, והיא עלולה להגיע עד חמש עשרה שנים מיום אירוע התאונה.

נכון למועד פרסום הדוח, לא ניתן לצפות האם התיקון כאמור יגרום לעלייה בשיעור דרישות השיפוי של המל"ל.

⁵ בהתאם להוראות צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון הקרן)(תיקון), התשס"ג-2002.
⁶ בהתאם להוראות צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון עלות אספקת שירותים), התש"ע-2009.

(ו) מאגר מידע לאיתור הונאות ביטוח וטיפול בהונאות בענף רכב חובה

הקמת מאגר מידע לטיפול בהונאות ביטוח בענף ביטוח רכב חובה, מוסדרות בתקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004. המאגר, המרכז מידעים מכל חברות הביטוח, משמש לצורך זיהוי חשדות למקרי הונאה בתביעות רכב חובה וכן למניעת הונאות ביטוח בתהליך החיתום בפוליסות רכב-חובה.

(ז) הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים :

הסדר קל כבד - בהתאם לצו הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים) תשס"א-2001: בתאונות דרכים שבה מעורבים רכב כבד אחד או יותר ורכב קל אחד או יותר, ישלמו המבטחים של הרכב הכבד למבטחים של הרכב הקל, 50% מהפיצויים בגין נזקי הגוף.

הסדר רכב אופנוע - בהתאם לחוק הפל"ד (תיקון מס' 20) התשס"ח – 2008: בתאונות דרכים שבה מעורבים אופנוע אחד או יותר ורכב אחר אחד או יותר שאינו אופנוע, ישלמו המבטחים של הרכב האחר למבטחים של האופנוע, 75% מהפיצויים בגין נזקי הגוף שהמבטחים של האופנוע חייבים בתשלוםם עקב התאונה לרוכבי האופנוע (לא כולל פיצויים לנפגעים מחוץ לרכב).

הסדר לחלוקה כאשר נפגע אדם מחוץ לכלי הרכב - בהתאם לסעיף 3 (ב) לחוק הפל"ד: בתאונות דרכים בה היו מעורבים מספר כלי רכב, ונפגע אדם מחוץ לכלי הרכב, יהיו המבטחים של הרכבים חייבים כלפיו ביחד ולחוד ובינם לבין עצמם יישאו בנטל החיוב בחלקים שווים. כלי רכב ייחשב כמעורב בתאונת דרכים לעניין זה, אם בעת התאונה היה מגע בינו לבין כלי הרכב האחר או בינו לבין הנפגע.

(ח) עתודות

ענף ביטוח רכב החובה הינו ענף שבשלוש שנות החיתום הראשונות (להלן: **"השנים הפתוחות"**), עודף ההכנסות על ההוצאות אינו נרשם כרווח אלא כצבירה. עקב כך, הרווח בענף זה משקף בעיקרו את רווחיותה של שנת החיתום שהסתיימה 3 שנים לפני שנת הדיווח, בצירוף רווחי ההשקעה שנצברו וכן התאמות בגין שנות החיתום שהשתחררו בשנים קודמות (להלן: **"השנים הותיקות"**) ופעילות שלא נכללת בחישוב העתודות.

ענף רכב חובה מתאפיין ברמת צבירה גבוהה יחסית הנובעת מפערי זמן ניכרים בין מועד קרות האירוע הביטוחי לבין השלמת הטיפול בתביעות (הן לגבי תביעות שההליכים בהן טרם הסתיימו והן לגבי תביעות לא מדווחות שעילתן טרם גובשה).

במסגרת הסדרה חדשה בתחום חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי, פורסמו בחודש פברואר 2013 תקנות העתודות וחוזר בדבר חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי אשר עודכן בחודש ינואר 2014 (להלן ביחד: **"ההסדר החדש"**). במסגרת ההסדר החדש, בוטלה, בין היתר, עתודת עודף הכנסות על הוצאות, וזאת החל מהדוחות הכספיים מיום 31 בדצמבר 2014.

נכון למועד הדוח, העתודה כאמור מחושבת, לתקופה של שלוש שנים, בענפי ביטוח כללי עם זנב תביעות ארוך (בעיקר רכב חובה וחבויות), אשר מחושבת לגביהם הערכה אקטוארית.

לפירוט נוסף ולהשפעת ההסדר החדש על החברה ראה ביאור 34 (ה) (2) לדוחות הכספיים של החברה.

1.2.1.2 ענף ביטוח כללי רכב רכוש

להלן פרטים אודות מאפיינים כלליים והסדרים ספציפיים הנוגעים לענף רכב רכוש:

(א) כללי

ביטוח רכב רכוש (CASCO) הידוע גם בכינוי **"ביטוח מקיף"** ו/או **"ביטוח צד ג"**, הינו ביטוח רשות והוא הביטוח הוולונטרי הנפוץ ביותר במסגרת הביטוח הכללי. ביטוח רכב רכוש כולל כיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח עלול לגרום לצד ג'. כאמור, השיקול האם לערוך ביטוח רכב רכוש נתון בידי בעל כלי הרכב והוא אינו מחויב לערוך על-פי הדין. עם זאת, לעתים מחויב בעל הרכב לערוך ביטוח מכוח הסדרים חוזיים, בעיקר חוזי אשראי ומימון.

(ב) הפוליסה התקנית

הפוליסה בחוזה לביטוח רכב פרטי⁷ (נזקי רכוש ונזקי רכוש של צד ג') מעוגנת בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו - 1986 (להלן: **"הפוליסה התקנית"**). נוסח הפוליסה התקנית מחייב וניתן רק להיטיב את תנאיה ולהוסיף עליהם הרחבות לגבי היקף הכיסוי, הסיכונים, הרכוש והחביות המבוטחים.

כ-65% מכלי הרכב המבוטחים בחברה בביטוח רכב רכוש הינם רכבים פרטיים (לרבות רכב מסחרי עד 3.5 טון) ומבוטחים בפוליסה התקנית. כל כלי הרכב האחרים מבוטחים בביטוח רכב רכוש בפוליסה אחרת אשר אינה כפופה לנוסח הפוליסה התקנית.

(ג) תעריף אקטוארי דיפרנציאלי (משתנה ומותאם סיכון)

התעריף לביטוח רכב רכוש הינו תעריף אקטוארי דיפרנציאלי (משתנה ומותאם סיכון), הכפוף לאישור המפקח על הביטוח. תעריף כאמור נקבע על בסיס מספר פרמטרים הכוללים, בין היתר: דגם הרכב; נפח מנוע; שנת ייצור; כמות נהגים ברכב; מין וגיל הנהגים; ניסיון תביעות העבר וכיוצא ב.

(ד) היחידה למלחמה בגניבות רכב על-ידי משטרת ישראל

בשנים האחרונות פועלת היחידה המשטרתית למניעת גניבות רכב (להלן: **"אתגר"**) אשר נועדה להגביר את המלחמה בגניבות הרכב. 40% מפעילות היחידה ממומנת על-ידי גורמים חיצוניים הכוללים את איגוד חברות הביטוח וחברות ההשכרה והליסינג ו-60% מפעילות היחידה ממומנת על-ידי המדינה. פעילותה של יחידת אתגר תורמת לירידה במספר גניבות הרכב. בנוסף, שיעור גניבות הרכב מושפע גם מהמצב הפוליטי וממגבלות רגולטריות שנועדו לנטרל את התמריץ לגניבות רכב. על-פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן: **"הלמ"ס"**), קטן מספר גניבות הרכב בחודשים ינואר עד דצמבר 2013 בשיעור של כ-7%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

⁷ "רכב פרטי" – רכב פרטי כהגדרתו בפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: **"הפקודה"**) לרבות רכב מסחרי כהגדרתו בפקודה שמשקלו עד 3.5 טון ולמעט אופנוע.

1.2.1.3 ענף ביטוח כללי אחר

ענף ביטוח כללי אחר, כולל מגוון רחב של כיסויים ביטוחיים, הנחלקים בחברה לשני תתי ענפים עיקריים:

(א) ביטוח רכוש, נסיעות לחו"ל ותאונות אישיות

ביטוחי רכוש מיועדים להעניק למבוטח כיסוי כנגד נזק פיזי לרכושו, וכוללים ביטוחי דירות, בתי עסק, ביטוחים הנדסיים, הובלת מטענים וביטוח עבודות קבלניות. סיכונים עיקריים המכוסים בפוליסות רכוש הינם סיכוני אש, התפוצצות, פריצה, רעידת אדמה ונזקי טבע. ביטוחי הרכוש כוללים ביטוח נזקים ישירים, קרי נזקים שנגרמו ישירות לרכוש וביטוח נזקים עקיפים, קרי נזקים תוצאתיים כגון אובדן רווחים, קלקול סחורות וכו'. על-פי רוב, תקופת הביטוח הינה לשנה, ותביעות בגין הפוליסות מתבררות בסמוך לקרות מקרה הביטוח ולכן ענף זה נחשב ענף בעל "זנב תביעות קצר". כמו כן, תחת קטגוריה זו נכללים כיסויים ביטוחיים שאינם באופיים ביטוחי רכוש או חבויות, כגון ביטוח תאונות אישיות ומחלות לזמן קצר (כיסוי בגין נזקי תאונה גופנית למבוטח על-ידי גורם חיצוני) וביטוח נוסעים לחו"ל.

(ב) ביטוח חבויות

ביטוחי חבויות מעניקים למבוטח כיסוי בגין חבותו כלפי צד שלישי, וכוללים ביטוחי אחריות כלפי צד שלישי, אחריות מעבידים, אחריות מקצועית (לרבות אחריות דירקטורים ונושאי משרה), ביטוח נאמנות עובדים ואחריות המוצר. על-פי רוב, תקופת הפוליסה הינה לשנה, אך משך בירור התביעות הנו ארוך יותר בממוצע לעומת ביטוחי הרכוש, בשל מורכבות הבירור העובדתי והמשפטי, פרק הזמן שבין מועד התגבשות החבות והנזק ובין מועד הגשת התביעה, ובשל תקופות ההתיישנות הארוכות יותר בהשוואה לביטוחי הרכוש ולכן נחשב ענף זה כענף בעל "זנב תביעות ארוך" עקב כך בשנים הפתוחות, עודף ההכנסות על ההוצאות אינו נרשם כרווח אלא כצבירה והרווח בענף זה משקף בעיקרו את רווחיותה של שנת החיתום שהסתיימה שלוש שנים לפני שנת הדוח, בצירוף רווחי ההשקעה שנצברו וכן התאמות בגין השנים הותיקות ופעילות שלא נכללת בחישוב העתודות.⁸

בשנת 2013 היווה תחום הביטוח הכללי כ- 63.0% מכלל הכנסות החברה, כאשר ביטוח רכב חובה היווה כ- 41.1% מכלל הכנסות החברה בתחום הביטוח הכללי, ואילו ביטוח רכב רכוש היווה כ- 33.4% מכלל הכנסות החברה בתחום הביטוח הכללי.

⁸ לעניין ההוראות החדשות בדבר חישוב עתודות הביטוח בביטוח כללי ראה 1.2.1(ד) לדוח זה וביאור 34 ה (2) לדוחות הכספיים של החברה.

1.2.2 תחום ביטוח חיים וחיסכון טווח ארוך

1.2.2.1 כללי

להלן פרטים אודות מאפיינים כלליים הנוגעים לתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח:

ביטוח החיים כולל שתי פעילויות עיקריות – ביטוח סיכונים הקשורים לחייו של אדם, וניהול חיסכון לטווח ארוך (בדרך כלל לגיל פרישה). הסיכונים המבוטחים המרכזיים הנם מוות, תוחלת חיים ארוכה (קצבה), אובדן כושר עבודה, נכויות ומחלות קשות.

בשל מרכיב החיסכון הכלול בו מהווה ביטוח החיים אחד משלושה מכשירים עיקריים של חיסכון ארוך טווח: ביטוחי חיים, קרנות פנסיה וקופות גמל.

הפעילות בתחום ביטוח חיים בחברה כוללת שילוב של מכירות חדשות ופוליסות קיימות שנמכרו ממועד תחילת פעילות החברה ועד היום. רווחיות הענף מושפעת מהתנהגות רבת שנים של היבט ההכנסות, היבט האירועים הביטוחיים, היבט תגמול הסוכן, הוצאות התפעול ושינויים רגולאטורים. הכנסות מפוליסה נרשמות לאורך כל חיי הפוליסה, כאשר מרבית הוצאות השיווק נרשמות ומשולמות בסמוך למכירת הפוליסה וברמה החשבונאית נפרסות לאורך חיי הפוליסה. שילוב אלמנטים זה, יוצר מערכת שבה רווחיות הענף תלויה באירועי מכירה בעבר ובהווה, בהמשכיות בעתיד של תשלומי הפוליסה, בהתפתחות אירועים ביטוחיים ושינויים רגולאטורים כגון מדיניות הפיקוח לניוד כספי החיסכון.

פוליסות ביטוח החיים מוצעות ללקוח במגוון מוצרים וכוללות אפשרות של שילוב בין כיסוי ביטוחי (כגון כיסוי מפני מוות, מפני אובדן כושר עבודה וכן כיסויים אחרים), יחד עם חיסכון לגיל פרישה אותו יכול הלקוח לפדות בעת הפרישה, או במועד אחר. המבוטח יכול לבחור, אם כן, את ההרכב המתאים לו בפוליסות האמורות לעיל, בין הכיסויים הביטוחיים (להלן: "ריסק") ובין הצבירה הכספית לגיל פרישה (להלן: "חיסכון"). בעקבות תיקון מס' 3 לחוק קופות הגמל, החל מיום 1 בינואר 2008 לא ניתן לבחור בין סכום הוני לבין סכום קצבתי, והחיסכון לגיל פרישה הינו חיסכון קצבתי בלבד. הפוליסות בעלות מרכיב החיסכון נחלקות למספר סוגים מרכזיים, הנבדלים באופן השקעת הכספים על-ידי חברות הביטוח, סוגי הכיסויים ודמי הניהול או ההוצאות שגובות חברות הביטוח. לפרטים לגבי המוצרים ראה סעיף 2.4.1 להלן.

מוצרי החיסכון והביטוח המשווקים נכון למועד זה אושרו לשיווק תחת צמצום מהותי של נתח העמסת ההוצאות שנועד לשיווק ולתפעול.

במהלך השנים האחרונות בוצעו רפורמות משמעותיות אשר השפיעו על התחרותיות, השקיפות והניידות בתחום החיסכון ארוך הטווח, בין היתר, ביטול מקדם הקצבה אפשרויות נידוד בין מוצרים פנסיונים שונים ועוד. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.4.1.2 להלן.

ענף ביטוח הבריאות בחברה נכלל בתחום ביטוח החיים וחיסכון ארוך הטווח, למעט ביטוחי נסיעות לחו"ל, וקולקטיבים לזמן קצר אשר נכללים בתחום הכללי (אלמנטארי) תחת ענף כללי אחר (בשל אופיים של ביטוחים אלו הנעשים לזמן קצר של עד שנה).

1.3 השקעות בהון החברה ועסקאות מהותיות במניותיה

למיטב ידיעת החברה, בשנים 2012-2013, ועד למועד פרסום הדוח, לא בוצעו השקעות בהון המניות של החברה ו/או עסקאות מהותיות במניות החברה, מחוץ לבורסה, על-ידי בעלי עניין בה, למעט המפורט להלן:

במסגרת יישומה של עסקה בין החברה לבין אפרידר אשר אושרה ע"י דירקטוריון החברה ביום 26 בספטמבר 2011, לפיה מיזגה אפרידר לחברה את פעילותה העסקית בשני מגרשים בשטח של כ-58,000 מ"ר בעיר אשקלון (להלן: "הפעילות המועברת") הוקצו לאפרידר ביום 21.3.2012, 21,540,768 מניות בנות 1 ש"ח ע.נ. של החברה המהוות 11.84% מהונה המונפק והנפרע של החברה בגין הפעילות המועברת. הפעילות המועברת הוערכה בשווי של 51.4 מיליון ש"ח בהתאם להערכת שווי שהתקבלה בחברה. כמו כן, במסגרת העסקה הועברו לחברה התחייבויות ספציפיות וכלליות המיוחסות לפעילות המועברת עד לגובה של כ- 5.2 מליון ש"ח.

1.4 חלוקת דיבידנדים

1.4.1 מועדי וסכומי דיבידנדים שחולקו בשנים 2012-2013

מועד התשלום	דיבידנד למניה	סה"כ דיבידנד (באלפי ש"ח)	אסמכתא
מרץ 2012	0.043 ש"ח	8,000	2012-01-085254
אפריל 2012	0.043 ש"ח	8,000	2012-01-093165
יוני 2012	0.087 ש"ח	16,000	2012-01-146895
אפריל 2013	0.032 ש"ח	6,000	2013-01-023602
אפריל 2013	0.043 ש"ח	8,000	2013-01-048400
ספטמבר 2013	0.071 ש"ח	13,000	2013-01-148350
דצמבר 2013	0.027 ש"ח	5,000	2013-01-210417

ביום 30 במרץ 2014 קיבל דירקטוריון החברה החלטה בדבר חלוקה של דיבידנד בסך של 21.5 מיליון ש"ח. חלוקה זו כפופה לאישור הממונה.

1.4.2 מדיניות חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה ביחס לחלוקת דיבידנדים הינה לפעול לחלוקתם, בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, על פי תכנית עיבוי ההון שאושרה בחברה ובהתאם לצרכי החזקות ביטוח, לרבות תכנית שירות החוב של החזקות ביטוח.

לפרטים אודות מגבלות והנחיות בנושא חלוקת דיבידנדים, ההון העצמי הנדרש וההון העצמי של החברה ראה ביאור 15 (הון עצמי ודרישות הון) לדוחות הכספיים של החברה.

2.

חלק ב' – תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות

תחום ביטוח כללי

ענפי הפעילות העיקריים בתחום ביטוח כללי

כאמור לעיל, תחום הביטוח הכללי נחלק בחברה לשלושה ענפים עיקריים, ענף רכב חובה הכולל ביטוח רכב חובה בלבד, ענף רכב רכוש הכולל ביטוח רכב עצמי וצד ג' וענף כללי אחר הכולל: ביטוחי רכוש, ביטוחים מפני תאונות אישיות ומחלות לתקופה קצרה וביטוחי חבויות. המאפיין את תחום הביטוח הכללי הוא שהביטוחים הינם קצרי מועד לתקופות של עד שנה ועיקר הכיסוי על-פי הפוליסות הוא בהתאם לשיעור הנזק שנגרם למבוטחים.

לפרטים נוספים ראה סעיף 1.2 לעיל.

2.1 ענף ביטוח רכב חובה

2.1.1 מוצרים ושירותים

2.1.1.1 תיאור מוצרים שירותים עיקריים וכיסויים ביטוחיים

הענף כולל מוצר אחד המעניק כיסוי ביטוחי, מכוח פקודת ביטוח רכב מנועי, לבעל הרכב והנוהג בו מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק הפלת"ד ומפני חבות אחרת שהם עשויים לחוב בשל נזק גוף שנגרם על-ידי או עקב השימוש ברכב מנועי לנהג הרכב, לנוסעים בו או להולכי רגל שנפגעו על-ידי הרכב כתוצאה משימוש בו.

2.1.1.2 שווקים עיקריים מגמות ושינויים בביקוש ובהיצע

מרבית חברות הביטוח בישראל פועלות בענף זה המאופיין בביקוש קשיח, במוצר אחיד, בתחרות מחירים משמעותית ובסקיפות מחירים לצרכן באמצעות האפשרות לערוך השוואת תעריפים באתר האינטרנט של אגף שוק ההון ביטוח וחסכון. הביקוש בענף ביטוח חובה מושפע, בין היתר, גם מהגידול ההולך וגובר במספר כלי הרכב בישראל.

בהתאם לנתוני משרד האוצר, חל בשוק ענף ביטוח רכב חובה קיטון של כ- 5% בהיקף דמי ביטוח ברוטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בהתאם לנתוני משרד האוצר, עבר ענף רכב חובה מרווח כולל של 861 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 לרווח כולל של 580 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013. בשנת 2012 נרשם רווח כולל על סך של כ- 1,546 מיליון ש"ח, גידול של כ- 1,152 מיליון ש"ח בהשוואה לשנת 2011 בה הסתכם הרווח הכולל בענף בכ- 394 מיליון ש"ח. התוצאות הנ"ל הושפעו באופן מובהק מהשוני ברווחי ההשקעות במהלך אותן שנים אשר נבע מהתנודות בשוק ההון.

להסבר בדבר עסקת מבטחי משנה שביצעה החברה בענף בשנת 2012 ראה ביאור 22 (ב) לדוחות הכספיים של החברה.

2.1.1.3 ריכוז נתונים אודות ענף רכב חובה (באלפי ש"ח)

להלן נתונים לגבי התפלגות הרווח בשייר לפי שנות החיתום (באלפי ש"ח):

שנה/תקופה	רווח (הפסד) בגין השנים הפתוחות	שנת החיתום שהשתחררה בשנת הדיווח	רווח (הפסד) בגין שנת החיתום שהשתחררה בשנת הדיווח ¹	התאמות בגין שנות החיתום שהשתחררו בשנים הקודמות ³	פעילות שלא נכללת בחישוב העתודות ²	סה"כ רווח (הפסד) שדווח ¹
2013		2010	62,963	7,863	10,866	81,692
2012	-	2009	19,521	4,283	3,829	27,633
2011	-	2008	29,284	(18,298)	(35,395)	(24,409)

1. לפירוט בדבר תוצאות הענף ראה סעיף 4.1.3.2 לדוח הדירקטוריון.

2. ההפסד בגין הפעילות שלא נכללה בחישוב העתודות נובע מההפרש בין ההכנסות מהשקעות המשמשות לחישוב סכום הצבירה, בשיעור של 3% ריאלית, לבין הכנסות מהשקעות בפועל, וכן מהוצאות שעל פי הכללים לא ניתן לזקוף לצבירה.

3. התאמות הנובעות משינוי בהערכה אקטוארית של תביעות תלויות בגין שנים קודמות ומהשינויים ברווח ההשקעתי בגין עתודות אלו. ההתאמות בגין שנים קודמות מתייחסות לשנות חיתום עד וכולל 1994, שכן עבור השנים 1995-2009 לחברה ביטוח משנה בשיעור 100%.

רווחים מצטברים ברכב חובה (מיליוני ש"ח)*

שנות חיתום סגורות				שנות חיתום פתוחות				תקופת חיתום
2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
269,591	338,350	316,483	310,483	336,549	386,934	398,657	399,981	פרמיית ברוטו
(13,131)	25,780	34,503	34,012	-	-	-		רווח (הפסד) בשייר בגין שנת החיתום מצטבר עד לתאריך הדו"ח
-	-	-	-	26,333	19,901	829		עודף הכנסות על הוצאות בשייר
51,424	65,193	46,066	44,264	46,954	35,678	22,745	7,735	השפעת ההכנסות מהשקעות על הרווח/העודף המצטבר בגין שנת חיתום

להסבר בדבר פרמיות ותוצאות הענף ראה סעיף 4.1.3.2 לדוח הדירקטוריון.

2.1.1.4	<u>שינויים מהותיים הצפויים בחלקה של החברה בשווקים העיקריים</u>
החברה פועלת בענף מתוך אסטרטגיה של העדפת רווחיות על פני נתח שוק ולכן לא ניתן לצפות שינויים עתידיים בחלקה של החברה בענף.	
2.1.1.5	<u>מוצרים חדשים</u>
בתקופת הדוח לא פותחו מוצרים חדשים בענף זה.	
2.1.2	<u>תחרות</u>
2.1.2.1	<u>פירוט תנאי התחרות ונתח שוק</u>
מרבית חברות הביטוח בישראל פעילות בענף ביטוח רכב חובה אשר מאופיין בתחרות עזה. חברות הביטוח הגדולות העוסקות בענף זה הינן בעיקר: כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "כלל"), מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "מגדל"), הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל") ומנורה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "מנורה") אשר, חלקן הכולל בסך דמי הביטוח ברוטו בענף עומד על כ-48% על-פי נתוני הדוחות הכספיים לתשעת החודשים הראשונים של 2013. בענף ביטוח רכב חובה כמעט ואין משמעות לגודל החברה, והתחרות על המחיר הנה כמעט מוחלטת. מבוסס יכול לקבל מידע על גובה הפרמיות בביטוח חובה על-ידי כניסה לאתר האינטרנט של המפקח על הביטוח והקלדת נתוני הרכב והנוהגים בו. ענף רכב חובה מאופיין בנאמנות לקוחות נמוכה ורגישות גבוהה למחיר ומכאן שחלקה של החברה בשוק יכול להשתנות לפי קצב השינוי של תעריפי חברות הביטוח, אשר מביא תנועה של לקוחות לפי מחיר נוכחי. היות והכיסוי הביטוחי בענף ביטוח חובה הינו אחיד, אזי התחרות בין חברות הביטוח מתמקדת בעיקר בתעריף ובשירות. כמו כן, בעבר, בדרך כלל, רכשו מבטוחים ביטוח רכב מקיף וביטוח רכב חובה באותה חברת ביטוח. כיום עם התגברות התחרות בענף רכב חובה מתרבים המקרים בהם ביטוח רכב חובה נרכש בחברת ביטוח אחת וביטוח רכב רכוש בחברת ביטוח אחרת. על-פי נתוני ה"פול", חלקה של החברה בפרמיות בגין ביטוח רכב חובה בשנת 2013, הסתכם לכ- 10.1% לעומת 8.8%-8.2% בשנים 2012 ו-2011 בהתאמה.	
2.1.2.2	<u>מתחרים משמעותיים</u>
המתחרים המשמעותיים לפי חלקם הכולל בסך דמי הביטוח ברוטו בענף הינם: כלל, מגדל, הראל ומנורה.	
2.1.2.3	<u>תיאור התמודדות החברה עם תחרות</u>
שיטות ההתמודדות של החברה עם התחרות הן מעקב מתמיד אחר התעריפים על-פי תוצאות, תוך בדיקה מתמדת עד כמה ניתן לשנות את התעריף על-פי פרמטרים מוכרים (נפח מנוע, גיל נהגים, הרשעות קודמות וכיוצא באלה, וכן נקיטת פעולות שוטפות לשיפור מתן השירות שניתן למבטוחים. בנוסף, החברה פועלת במסגרת האמצעים המותרים בדין על מנת לחזק את נאמנות הסוכנים כלפיה, במקרים בהם הפרש המחירים בין תעריפי החברה לתעריפי החברות האחרות אינו מהותי.	

2.1.3 לקוחות

2.1.3.1 כללי

החל משנת 2004 מיושם בחברה תעריף דיפרנציאלי המסייע להתמקד בסוגי מבוטחים בעלי רמת סיכון נמוכה ולהגדיל את רווחיות הפעילות בענף. ככלל, השימוש בתעריפים דיפרנציאליים מגביר את החשיבות שיש בפילוח נכון של האוכלוסייה, ובהתקשרות עם מבוטחים הנמנים על הפלחים המתאימים יותר לביטוח רכב חובה. בשנת 2013, תמהיל הלקוחות של החברה בענף רכב חובה מורכב מ-67.6% מבוטחים פרטיים ולקוחות עסקיים קטנים. גם מבוטחי אלבר המהווים כ-12.3% נוספים מסך הביטוחים, נחשבים כאגד של לקוחות עסקיים קטנים, כמוהם גם מבוטחי קל-אוטו המהווים כ-6.7%, מבוטחי קרסו המהווים 3.3% ומבוטחי בזק המהווים 3.9% מסך הביטוחים. שאר המבוטחים הם ציי משאיות, ציי אוטובוסים מוניות ואחרים. בשנת 2012, תמהיל הלקוחות של החברה בענף רכב חובה היה מורכב מ-73.1% מבוטחים פרטיים ולקוחות עסקיים קטנים. כ-10.9% מבוטחי אלבר, כ-4.2% מבוטחי קל-אוטו, כ-2.1% מבוטחי קרסו וכ-4.4% מבוטחי בזק.

2.1.3.2 התפלגות פרמיות ברוטו מלקוחות*

2011	2012	2013	
12.4%	14.4%	16.8%	ציי רכב גדולים וקולקטיבים גדולים*
87.6%	85.6%	83.2%	יתר המבוטחים**
100%	100%	100%	סה"כ

* הנתונים הנקובים מתבססים על מועדי תחילת הביטוח

** בעיקר מבוטחים פרטיים

2.1.3.3 תלות בלקוחות

בתקופת הדיווח, אין לחברה לקוח אחד אשר היקף הפרמיות שהתקבל ממנו עלה על 10% מסך כל הכנסות החברה במאוחד.

2.1.3.4 ותק והתמדת לקוחות ושיעורי חידושים

בשנים 2013, 2012 ו-2011, שיעור החידושים בענף ביטוח רכב חובה עמד על כ-52.4%, 50.4% ו-44.1% בהתאמה, במונחי פרמיות מהפוליסות שהיו בתוקף בשנה קודמת. להלן פרטים אודות ותק לקוחות בענף ביטוח רכב חובה במונחי מחזור הפרמיות לשנת 2013, באחוזים:

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שנה שלישית ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	41.2%	10.5%	20.5%	27.7%	100%

9
בפרק זה, "ציי רכב גדול" משמעו קבוצת רכבים המונה לפחות 1,000 כלי רכב או לחילופין מהווה לפחות 1% מהפרמיות בתחום זה, שהינה בבעלות אחת, ו"קולקטיב גדול" משמעו קבוצת מבוטחים המונה לפחות 1,000 כלי רכב או לחילופין מהווה לפחות 1% מהפרמיות בתחום זה, כאשר הרכבים אינם בבעלות אחת, אלא בבעלות הפרטים הנמנים עליו.

שיעור הלקוחות המבוטחים גם בביטוחי רכב רכוש (בנטרול עסקת אלבר) מהווים במונחי פוליסות בשנים 2013, 2012 ו-2011 כ- 46.8%, כ-43.7% וכ-49.3% מסך הפוליסות של ענף הפעילות בשנים הרלוונטיות.

2.2 ענף ביטוח רכב רכוש

2.2.1 מוצרים ושירותים

2.2.1.1 תיאור מוצרים ושירותים עיקריים וכיסויים ביטוחיים

החברה משווקת ביטוח רכב רכוש הכולל כיסוי לנזקי רכוש לכלי הרכב המבוטח ולנזקי רכוש שיגרום כלי הרכב המבוטח לצד שלישי (ביטוח מקיף). תנאי הפוליסה התקנית כוללים, בין היתר, כיסוי למקרה גניבה, אש, תאונה, מעשה זדון, נזקי טבע, נזקי רכוש שנגרמו לצד ג' ועוד.

בחברה ניתן לרכוש פוליסות ביטוח רכב רכוש הכוללות כיסוי מקיף מלא, כיסוי מקיף ללא נזק עצמי (כיסוי לנזקי רכוש שנגרמו לצד ג' בלבד), כיסוי מקיף ללא כיסוי לנזק עצמי במקרה תאונה וכיסוי מקיף ללא כיסוי למקרה גניבה. וכן הרחבות שונות לכיסוי כגון כיסוי לסיכונים רעידת אדמה, מחומות ושבתות וכן שירותים נלווים, כגון: שירותי גרידה, רכב חילופי למקרה תאונה או גניבה ותיקון שבר שמשות רכב. לחברה גם מגוון של ביטוחים לרכב מסחרי מעל 3.5 טון בתנאים המקובלים במשק ובתעריפים הנבחרים תקופתית.

בביטוח רכב רכוש ניתן למנות את המאפיינים הבאים; (1) **ביטוח רשות** – ביטוח רכב רכוש הינו ביטוח רשות שאינו מחויב על-פי דין; (2) **הפוליסה התקנית** – פוליסת ביטוח רכב רכוש לרכב פרטי ולרכב מסחרי שמשקלו עד 3.5 טון מושתתת על תנאי הפוליסה התקנית; (3) **מגוון כיסויים** – תנאי הפוליסה התקנית כוללים, בין היתר, כיסוי למקרה גניבה, אש, תאונה, מעשה זדון, נזקי טבע, נזקי רכוש שנגרמו לצד ג' ועוד.

2.2.1.2 שווקים עיקריים ומגמות ושינויים בביקוש בהיצע

מרבית חברות הביטוח בישראל פועלות בענף זה המאופיין בביקוש קשיח, במוצר אחיד, בתחרות מחירים משמעותית ובשקיפות מחירים לצרכן באמצעות האפשרות לערוך השוואת תעריפים באמצעות אתרי אינטרנט מסחריים שונים המציעים שירות זה בחינם. הביקוש בענף ביטוח רכב רכוש מושפע, בין היתר, גם מהגידול ההולך וגובר במספר כלי הרכב בישראל.

בהתאם לנתוני משרד האוצר, חל בשוק ענף ביטוח רכב רכוש גידול של כ-1.1% בהיקף דמי ביטוח ברוטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

כמו כן, בהתאם לנתוני משרד האוצר, ענף ביטוח רכב רכוש עבר לרווח כולל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 ועמד על כ-182 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד כולל של 28 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בשנת 2012 עמד ההפסד הכולל על כ-40 מיליוני ש"ח, בהשוואה לשנת 2011 בה עמד ההפסד הכולל על כ-249 מיליוני ש"ח. התוצאות הנ"ל הושפעו בעיקר משיפור בתוצאות החיתומיות שנרשם במרבית החברות.

הרווחיות בענף מושפעת, בין היתר, ממספר גניבות כלי הרכב. גידול במספר הגניבות מגביר את האינטרס לבטח מפני גניבות רכב, אך גם מגדיל את מספר התביעות בענף, ולפיכך משפיע לרעה על הרווחיות. על-פי נתוני הלמ"ס מספר גניבות הרכב בתקופת הדוח נמוך בכ- 7% ביחס לתקופה המקבילה בשנת 2012.

2.2.1.3 שינויים מהותיים הצפויים בחלקה של החברה בשווקים העיקריים

החברה פועלת בענף מתוך אסטרטגיה של העדפת רווחיות על פני נתח שוק ולכן לא ניתן לצפות שינויים עתידיים בחלקה של החברה בענף.

2.2.1.4 מוצרים חדשים

בתקופת הדוח לא פותחו מוצרים חדשים בענף זה.

2.2.2 תחרות

2.2.2.1 פירוט תנאי התחרות ונתח שוק

התחרות בענף רכב רכוש הינה עזה. דבר שניתן לייחס הן לעובדת העדר שוני בכיסוי הביטוחי בין החברות השונות והן לפעילותן של חברות ביטוח ישיר. מרבית חברות הביטוח בישראל פעילות בענף ביטוח רכב רכוש והתחרות באה לידי ביטוי בעיקר בהוזלת תעריפים ובמתן הנחות מיוחדות. במסגרת ציי הרכב והקולקטיביים קיימת תחרות עזה במיוחד.

חברות הביטוח הגדולות העוסקות בענף זה הינן בעיקר: הראל, הפניקס חברה לביטוח בע"מ (להלן: "**הפניקס**"), מנורה וכלל אשר לפי נתוני הדוחות הכספיים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, חלקן הכולל בסך דמי הביטוח ברוטו בענף עומד על כ-55%.

על-פי הנתונים המפורסמים לציבור במועד הדוח, פלח השוק של החברה בענף ביטוח רכב רכוש, נכון ליום 30 בספטמבר 2013, הינו כ-5.1%, זאת בהשוואה לפלח שוק של כ- 4.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

2.2.2.2 מתחרים משמעותיים

המתחרים המשמעותיים לפי חלקם הכולל בסך דמי הביטוח ברוטו הינם הראל, הפניקס, מנורה, כלל ושומרה.

2.2.2.3 תיאור התמודדות החברה עם התחרות

להלן תפורטנה דרכי ההתמודדות של החברה עם התחרות:

(א) בענף ביטוח רכב רכוש, מתמקדת התחרות בעיקר בתעריפי הביטוח, בשירות המוענק על ידי החברות למבוטחיהן, בשיעורי העמלות שמעניקות החברות השונות לסוכני הביטוח ובפילוח נכון של אוכלוסיית הנהגים ותמחור הפוליסות המוצעות להם.

(ב) החברה מתמקדת בטיוב מתמיד של התיק, במטרה להביא לעלייה ברווחיות. האמצעים העיקריים להגשמת מטרה זו הם פילוח נכון של

אוכלוסיית הנהגים, התאמת תעריפי הפוליסות המוצעות ומשיכת מבוטחים מועדפים באמצעות תעריפים אטרקטיביים ושיווק ממוקד. בנוסף, מתמקדת החברה בשימור פוליסות קיימות (חידושים) מתוך הבנה שהכרות החברה עם מבוטחים אלו משפרת את יכולת החיתום בגינם. במקביל החברה פעלה בשנים 2010 – 2013 לשיפור השרות הניתן למבוטחים ולסוכני החברה.

(ג) בענף הרכב הכבד התחרות דומה, אולם שיטת קביעת התעריף הנה בקביעת מיון (אחוז) משווי הרכב.

2.2.3 לקוחות

2.2.3.1 כללי

לקוחות החברה בענף ביטוח רכב רכוש הינם לקוחות פרטיים, לקוחות עסקיים, קולקטיביים וציי רכב.

בחברה מיושם תעריף דיפרנציאלי המושתת על מספר פרמטרים הכוללים, בין היתר: קוד דגם; שנת ייצור; סוג מיגון; כמות נהגים ברכב; גיל וותק הנהגים; ניסיון תביעות העבר וכיוצא'ב וזאת מתוך הנחה כי פרמטרים אלה מהותיים בהערכת הסיכון, ובהתאם לכך בקביעת הפרמיה, וכן כי פילוח באמצעות פרמטרים אלה מסייע להתמקד בסוגי מבוטחים בעלי רמת סיכון נמוכה ולהגדיל את רווחיות הפעילות בענף.

ככלל, השימוש בתעריפים דיפרנציאליים מגביר את החשיבות שיש בפילוח נכון של האוכלוסייה, ובבחירת הפלחים המתאימים יותר לביטוח רכב רכוש. בשנים 2011, 2012 ו- 2013 נמשכה ההקפדה על תמהיל הלקוחות, באופן הנותן העדפה ברורה לסוגי מבוטחים בעלי רמת סיכון נמוכה בתיק. תמהיל המבוטחים בעלי רמת סיכון גבוהה המשיך לרדת גם במהלך שנה זו. ככלל, בחלוף השנים השוק נותר יציב יחסית בגודלו, אולם תקופת מיתון עשויה להוביל לירידה במספר הפוליסות הנרכשות, בצמצום הכיסויים הביטוחיים, להחרפת התחרות בענף, בעיקר בדרך של הורדת תעריפים, וכן להשפיע במישור של התנהגות המבוטחים, קרי ריבוי תביעות ביטוח, לרבות הגשת תביעות במועד מוקדם יותר, דרישת סכומי ביטוח גדולים יותר (הגדלות נזק), ואף גידול במספר מקרי ההונאה.

2.2.3.2 התפלגות פרמיות ברוטו מלקוחות*

2011	2012	2013	
4.7%	6.3%	6.7%	ציי רכב גדולים וקולקטיבים גדולים ¹⁰
95.3%	93.7%	93.3%	יתר המבוטחים**
100%	100%	100%	סה"כ

* הנתונים הנקובים מתבססים על מועדי תחילת הביטוח

** בעיקר מבוטחים פרטיים

2.2.3.3 תלות בלקוחות

לחברה אין תלות בלקוח בודד בענף ביטוח רכב רכוש. לא קיים לקוח שהכנסות החברה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסותיה.

2.2.3.4 ותק והתמדת לקוחות ושיעורי חידושים

בשנים 2013, 2012 ו- 2011, שיעור החידושים בענף ביטוח רכב רכוש עמד על כ- 58.5% כ- 62.8%, כ- 56.2%, בהתאמה, במונחי פרמיות מהפוליסות שהיו בתוקף בשנה הקודמת.

להלן פרטים אודות ותק לקוחות בענף ביטוח רכב רכוש במונחי מחזור הפרמיות לשנת 2013, באחוזים:

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שנה שלישית ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	44.4%	19.6%	14.8%	21.1%	100%

בענף ביטוח רכב רכוש, שיעור הלקוחות המבוטחים גם בביטוחי רכב חובה, מהווים במונחי פוליסות בשנים 2013, 2012 ו- 2011 כ- 74.7%, כ- 74%, וכ- 75.9% בהתאמה מסך הפוליסות של ענף הפעילות בשנים הרלוונטיות.

2.3 ענף ביטוח כללי אחר

2.3.1 מוצרים ושירותים

2.3.1.1 תיאור מוצרים ושירותים עיקריים וכיסויים ביטוחיים

בחברה נמכרים מרבית מוצרי הביטוח הכללי המוכרים בשוק הביטוח. כך נמכרים כיסויים ביטוחיים בענפי דירה, מבנה ותכולה, משכנתא, עמ/בלי כיסוי בגין רעידת אדמה, עמ/בלי כיסוי בגין נזקי צנרת; בענפי בתי עסק – ביטוחי רכוש וחבויות; על-פי תחומי פעילות – קבלנים, משרדים, חנויות וכן ביטוחי חבויות – צד שלישי וביטוחי אחריות מסוגים שונים. כמו כן נמכרות פוליסות כלליות כגון תאונות אישיות ונסיעות לחו"ל.

להלן פירוט אודות המוצרים והשירותים העיקריים בענף זה:

(א) ביטוחי רכוש

(1) ביטוחי דירות

בענף הביטוח הכללי, במגזר הפרטי בולט מקומו של ביטוח הדירות, לרבות פוליסות ביטוח הנרכשות בעת קבלת הלוואה לרכישת דירה מתאגיד בנקאי מקום בו הנכס משועבד כנגד קבלת הלוואה.

ביטוחי הדירות כוללים ביטוח למבנה ו/או לתכולת דירות מגורים המבוסס על ביטוחי רכוש בתוספת ביטוחי חבויות הקשורים לדירת

המגורים נשוא הפוליסה (אחריות כלפי צד שלישי ואחריות מעבידים לעובדי משק בית).

הכיסוי הבסיסי בענף ביטוחי הדירות כפוף לתנאי סף הקבועים במסגרת הפוליסה התקנית המוגדרת בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), תשמ"ו-1986. כמו כן, תעריפי המוצר מפורקים ומאושרים על-ידי המפקח על הביטוח. הכיסוי בפוליסות אלה כולל גם כיסוי לנזקי צנרת ומים ולנזקי רעידת אדמה, למעט אם המבוטח בחר שלא לרכוש כיסוי בגין נזקים אלו.

בחודש ינואר 2013 פרסם המפקח את **טיוטת תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן) (תיקון), התשע"ג – 2013**, במסגרתן מוצע לערוך שינויים בהוראות תקנות ביטוח דירה ולהרחיב את הכיסויים הקיימים בפוליסה התקנית לדירה ו/או להוסיף לה כיסויי חובה שלא קיימים בה.

בשלב זה, ולאור העובדה שלא ידוע מה יהיה נוסחן הסופי של התקנות והאם יבשילו לכדי נוסח מחייב, אין באפשרות החברה להעריך את השלכותיהן ומידת השפעתן על החברה, אם וככל תגובשנה.

החברה מרחיבה פוליסות אלה בקשת רחבה של כיסויים (דברי ערך, מכשירים אלקטרוניים, תאונות אישיות למשפחה, כלי ירייה ועוד). תעריפי הביטוח נגזרים מתמהיל התכולה, קומת המגורים, קיום מיגונים למניעת פריצה וסכום הביטוח. כחלק משירותי הפוליסה, מאפשרת החברה ללקוחות חדשים להעריך את תכולת דירתם על-ידי מעריך מומחה (סוקר) ועל חשבונה, והערכה זאת מהווה את הבסיס לקביעת סכומי הביטוח בפוליסה.

(2) ביטוחי בתי עסק

ביטוח בתי עסק הינו ביטוח רכוש, מבנה ותכולה, המשמש לצרכים עסקיים מפני סיכונים אש וסיכונים נלווים (כגון: כיסוי מפני פריצה, נזקי טבע, התפוצצות, רעידת אדמה). כיסוי זה ניתן להרחבה גם לכיסוי נזק תוצאתי, דהיינו אבדן רווחים. החברה מציעה ביטוח זה, בדרך כלל, עם כיסויי חבויות ותאונות בתוכניות מטריה שונות (קרי, תכניות המשלבות כיסויים ביטוחיים שונים) ובמסלולים ייעודיים לפי עיסוקם של עסקים שונים.

(3) ביטוחים אחרים

בנוסף לביטוחי הרכוש והחבויות, משווקים על-ידי החברה גם ביטוחי עבודות קבלניות (למשך תקופת הפרויקט), ביטוח ציוד מכני הנדסי, ביטוח נגד שבר מכני, ביטוח מלאי בקירור, מטענים בהעברה ואחריות המוביל, כספים בהעברה ובכספת, ביטוח נאמנות עובדים, טרקטורים חקלאיים, ציוד אלקטרוני, ביטוחי נסיעות לחו"ל, ביטוחי תאונות אישיות ומחלות וקולקטיבים לזמן קצר ורבים אחרים.

(ב) ביטוחי חבויות

(1) כללי

ביטוחי חבויות מיועדים לכיסוי חבותו על-פי דין של מבוטח בגין נזק שהמבוטח עלול לגרום לצד שלישי כלשהו. סוגי ביטוח החבויות העיקריים הינם: ביטוח אחריות מעבידים, ביטוח אחריות כלפי צד ג', ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח חבות המוצר, ביטוח נאמנות עובדים וביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה. הפוליסות בביטוחי חבויות מונפקות בד"כ לפרק זמן של שנה (למעט פוליסות עבודות קבלניות שתקופת הביטוח בהן כתקופת הפרוייקט). עם זאת, קצב התנהלות התביעות בענף זה ארוך יותר ועשוי להמשך מספר שנים, וזאת ממספר סיבות: הנזק המכוסה בפוליסה נגרם לצד שלישי שאינו המבוטח בפוליסה, פרק הזמן אשר עובר בין מועד קרות האירוע נשוא התביעה לבין מועד התגבשות החבות והנזק והגשת התביעה ארוך יחסית. במקרים רבים מדובר בבירור עובדתי ומשפטי מורכב יחסית, הן ביחס לחבות המבוטח והן ביחס להיקף הנזקים, תקופת ההתיישנות בגין עילת התביעה ארוכה יותר מתקופת ההתיישנות המקובלת בענף ביטוח רכוש.

בחלק מביטוחי החבויות (בעיקר אחריות כלפי צד שלישי ואחריות מעבידים) הכיסוי הוא על בסיס אירוע, דהיינו הכיסוי ניתן לאירועים אשר קרו במהלך תקופת הביטוח והתביעה יכולה להיות מוגשת לאחר תום תקופת הביטוח כפוף לתקופת ההתיישנות הקבועה בחוק. בביטוחי חבויות אחרים (בעיקר אחריות מקצועית, אחריות המוצר, אחריות דירקטורים ונושאי משרה) הכיסוי הוא על בסיס המועד של הגשת התביעה, דהיינו הכיסוי ניתן לתביעות אשר הוגשו במהלך תקופת הביטוח גם אם העילה נוצרה קודם לתחילת תקופת הביטוח.

(2) ביטוח אחריות מעבידים

מטרתו של כיסוי זה, להגן על מעביד מפני חבות שהוא עלול לחבו בגין נזק שנגרם ברשלנותו לעובד מעובדיו תוך כדי ועקב עבודתו (פוליסה על בסיס מועד האירוע). הכיסוי בפוליסות אלו ניתן מעל לסכומים שבהם נושא המוסד לביטוח לאומי המטפל בתאונות עבודה. גבול האחריות בפוליסות מסוג זה קבוע מראש בחלק מן המקרים, אך ניתן לרכוש גבול אחריות גבוה יותר, בהתאם להערכת המבוטח את החשיפה שלו לנזקים אשר עלולים לקרות לעובדיו. הכיסוי כולל גם חבות בגין מחלות מקצוע.

כיסוי זה נמכר הן במסגרת פוליסה עצמאית ובודדת (כיסוי לאחריות מעבידים), והן כחלק מפוליסת מטרייה.

(3) ביטוח אחריות כלפי צד שלישי

מטרתו של מוצר זה, להגן על המבוטח מפני חבות, שהוא עלול לחבו, בגין נזק שנגרם ברשלנותו כלפי צד שלישי כלשהו, לרבות נזק תוצאתי הנובע מכך ואשר התרחש במהלך תקופת הביטוח (פוליסה

על בסיס מועד האירוע). הכיסוי מותאם לפעילותו של המבוטח וגבול האחריות בפוליסה נקבע על-ידי המבוטח, לפי שיקול דעתו, בהתבסס על רמת הסיכון אשר לדעתו הוא חשוף אליה. מוצר זה נמכר הן במסגרת פוליסה עצמאית ובודדת (כיסוי לאחריות כלפי צד ג' בלבד), והן כחלק מפוליסת מטריה.

ביטוחי חבויות אחרים (4)

במסגרת ביטוחי החבויות קיימים גם מוצרים אחרים, ובכלל זה פוליסות לביטוח אחריות מוצר, ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח נאמנות עובדים וביטוח דירקטורים ונושאי משרה. בניגוד לביטוחי החבויות הקודמים, הכיסוי במוצרים אלו ניתן עבור תביעות שהוגשו (אך לא דווקא אירעו) במהלך חיי הפוליסה, אף שבדרך כלל בפוליסה קיימת גם התייחסות למועד קרות האירוע.

שווקים עיקריים מגמות ושינויים בביקוש ובהיצע 2.3.1.2

על פי נתוני משרד האוצר חל גידול של כ- 1.3% בדמי הביטוח ברוטו בענפי ביטוח אחר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 בהשוואה לתקופה המקבילה בשנת 2012. בענפי ביטוח הרכוש חל גידול של כ- 0.1% ובענפי החבויות חל גידול של כ- 3.8% בשנת 2012 חל גידול של כ- 6.2% בדמי הביטוח ברוטו בענפי ביטוח אחר בהשוואה לשנת 2011, אשר נבע בעיקר מגידול של כ- 6.3% בענפי ביטוח הרכוש וכ- 5.8% בענפי החבויות.

תוצאות ענף ביטוח כללי אחר מושפעות בעיקר מעוצמת התחרות בענף, קיבולת מבטחי המשנה ותנאי ההסכמים עמם, תנודות בנזקים שאירעו ותנודות בשוקי ההון. על פי נתוני משרד האוצר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 עמד הרווח הכולל לפני מס בענפי ביטוח אחר בשוק הביטוח על כ- 363 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. שיפור חל בענפי חבויות שעברו מרווח כולל של 112 מיליון ש"ח לרווח כולל של 135 מיליון ש"ח בעוד שבענפי ביטוח הרכוש נרשמה ירידה ברווח הכולל של כ- 24 מיליון ש"ח והוא מסתכם בכ- 228 מיליון ש"ח, בין היתר, בשל השפעת נזקי החורף ברבעון הראשון של שנת 2013.

להערכת החברה, שיעור הפריצות, שריפות ונזקי מים לדירות ובתי עסק, נזקים הנגרמים עקב פגעי טבע והדיון הציבורי שמתפתח סביב נושאים אלו, עשויים להשפיע על הביקוש בענפי ביטוח הרכוש.

כמו כן, תקופת מיתון עשויה לגרום לירידה במספר הפוליסות הנרכשות ולצמצום הכיסויים הביטוחיים הנרכשים על ידי מבוטחים.

2.3.1.3 ריכוז נתונים אודות ענף ביטוח כללי אחר (באלפי ש"ח)

להלן נתונים לגבי התפלגות הרווח בשייר לפי שנות החיתום (באלפי ש"ח):

שנה/תקופה	(הפסד) בגין הפתוחות ¹	שנת החיתום שהשתחררה בשנת הדיווח	רווח בגין שנת החיתום שהשתחררה בשנת הדיווח ¹	התאמות בגין שנות החיתום שהשתחררו בשנים הקודמות ³	פעילות שלא נכללת בחישוב העתודות ²	סה"כ רווח (הפסד) שדוח ¹
2013	-	2010	2,615	(3,121)	951	445
2012	234	2009	5,913	(4,145)	610	2,612
2011	(287)	2008	1,942	(8,402)	(2,861)	(9,608)

1. לפירוט בדבר תוצאות הענף ראה סעיף 4.1.3.2 לדוח הדירקטוריון.
2. ההפסד בגין הפעילות שלא נכללה בחישוב העתודות נובע מההפרש בין ההכנסות מהשקעות המשמשות לחישוב סכום הצבירה, בשיעור של 3% ריאלית, לבין הכנסות מהשקעות בפועל, וכן מהוצאות שעל פי הכללים לא ניתן לזקוף לצבירה.
3. התאמות הנובעות משינוי בהערכה אקטוארית של תביעות תלויות בגין שנים קודמות ומהשינויים ברווח ההשקעתי בגין עתודות אלו.

רווחים מצטברים בביטוח חבויות (במיליוני ש"ח)

תקופת חיתום שנת חיתום	שנות חיתום פתוחות					שנות חיתום סגורות		
	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
פרמיית ברוטו	76,928	65,509	56,713	47,056	41,560	25,347	26,751	25,479
רווח (הפסד) בשייר בגין שנת החיתום מצטבר עד לתאריך הדו"ח	-	-	-	2,849	5,356	(4,038)	(1,750)	(1,949)
עודף הכנסות על הוצאות בשייר	5,977	4,640	3,497	-	-	-	-	-
השפעת ההכנסות מהשקעות על הרווח/העודף המצטבר בגין שנת חיתום	1,162	4,977	1,785	4,994	5,220	3,533	3,858	4,200

* בשנת הדיווח קיימת התפתחות חיובית בגין שנת חיתום 2010 לעומת הפסד שנרשם בשנת דיווח 2011 בגין שנת חיתום זו.

לפירוט בדבר פרמיות ותוצאות הענף ראה סעיף 4.1.3.2 לדוח הדירקטוריון.

2.3.1.4 שינויים מהותיים הצפויים בחלקה של החברה בשווקים העיקריים

החברה פועלת באופן עקבי במטרה לצמוח בענפי ביטוח הרכוש והגדלת חלקם בתמהיל הפרמיות של החברה. יחד עם זאת, בדומה ליתר ענפי הביטוח הכללי, החברה אינה סימנה לעצמה יעד של נתח שוק מסוים וזאת כפועל יוצא מאסטרטגיית העדפת רווח על פני נתח שוק.

בחודש דצמבר 2013 פרסם המפקח טיוטה בדבר מחשבון תעריפי ביטוח דירה. במסגרת הטיוטה כאמור צוין, כי לאור מדיניות אגף שוק ההון ביטוח וחשכון להגברת השקיפות וזמינות המידע לציבור המבוטחים ועידוד התחרותיות בענפי הביטוח השונים, בכוונתו לפתח מחשבון תעריפי דירה אשר יציג תעריפי ביטוח בהתאם לכיסויים הניתנים בפוליסה התקנית לביטוח דירה ותכולתה. מחשבון כאמור יוצג באתר המפקח וזאת בדומה למחשבון בענף רכב חובה.

בשלב זה מוקדם מכדי להעריך מה תהיינה ההשלכות של מחשבון כאמור על פעילות הענף ומידת ההשפעה על החברה.

2.3.1.5 מוצרים חדשים

בתקופת הדוח לא פותחו מוצרים חדשים בענף זה.

2.3.2 תחרות

2.3.2.1 פירוט תנאי התחרות ונתח שוק

התחרות בתחום ביטוח כללי אחר מושפעת משני גורמים – דרישות ולחצי המבוטחים (המסתייעים לעתים ביועצי ביטוח) וההסכמים שיש לכל חברה (ותנאיהם) עם מבטחי המשנה. התחרות מאופיינת בהורדת המחירים המתבצעת על-ידי החברות.

חברות הביטוח המובילות העוסקות בביטוח רכוש הינן בעיקר: כלל, הראל, הפניקס, מגדל ומנורה, חלקן הכולל בסך דמי הביטוח ברוטו בענף עומד על כ-74% על-פי נתוני הדוחות הכספיים לתשעת החודשים הראשונים של 2013. על-פי הנתונים המפורסמים בציבור נכון למועד הדוח, נכון ליום 30 בספטמבר 2013, סך חלקה של החברה בפרמיות רכוש אחר מסך המשק הינו כ-3.0% זאת בהשוואה ל-2.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות הביטוח המובילות העוסקות בביטוח חבויות הינן בעיקר: הראל, כלל, הפניקס, מגדל ומנורה, חלקן הכולל בסך דמי הביטוח ברוטו בענף עומד על כ-76% על-פי נתוני הדוחות הכספיים לתשעת החודשים הראשונים של 2013. על-פי הנתונים המפורסמים בציבור נכון למועד הדוח, נכון ליום 30 בספטמבר 2013, סך חלקה של החברה בפרמיות חבויות אחרים מסך המשק עמד על כ-3.0% זאת לעומת כ-2.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

2.3.2.2 מתחרים משמעותיים

המתחרים המשמעותיים לפי חלקם הכולל בסך דמי הביטוח ברוטו הינם כלל, הראל, הפניקס, מגדל ומנורה.

<u>תיאור התמודדות החברה עם תחרות</u> גודלה של החברה בינוני באופן יחסי ל"חברות הגדולות" בתחום אשר להן יש הסכמי ביטוח משנה "נוחים" יותר המאפשרים תמרון תחרותי טוב יותר. יכולתה של החברה להתמודד מושפעת מהאמור, ועל כן היא פונה לפלח עסקים נישתיים בו היכולת לזכות בתחרות מושפעת בהרבה מקרים מיכולתם של סוכני החברה, ומשימור הקשר שלהם עם הלקוח.	2.3.2.3
	2.3.3 <u>לקוחות</u>
	2.3.3.1 <u>כללי</u>
לקוחות החברה הינם בעיקר לקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים קטנים ובינוניים. אין לקוח מהותי בתחום הפעילות. תמהיל תיק החברה בביטוח כללי אחר גדל בשנים האחרונות מבחינת הרכבו, היקף הפרמיות וכמות המבוטחים, יחד עם זאת, מרבית המבוטחים נותרו בעלי עסקים קטנים ובינוניים. תקופת מיתון עשויה לגרום לירידה במספר הפוליסות הנרכשות, לצמצום הכיסויים הביטוחיים, להחרפת התחרות בענף, וכן להשפיע על התנהגות המבוטחים, קרי ריבוי תביעות ביטוח, לרבות הגשת תביעות במועד מוקדם יותר, דרישת סכומי ביטוח גדולים יותר (הגדלות נזק), ואף גידול במספר מקרי ההונאה.	2.3.3.2 <u>התפלגות פרמיות ברוטו מלקוחות</u>
החברה לא ביטחה בשלושת השנים האחרונות מפעלים גדולים ו/או קולקטיבים גדולים.¹¹	2.3.3.3 <u>תלות בלקוחות</u>
לחברה אין תלות בלקוח בודד בתחום ביטוח כללי אחר. לא קיים לקוח שהכנסות החברה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסותיה.	2.3.3.4 <u>ותק והתמדת לקוחות ושיעורי חידושים</u>
שיעור החידושים בתחום ביטוח כללי אחר הינו גבוה יחסית בשל התאמת הפוליסות לצורכי הלקוחות, התמחות חברות הביטוח ונטיית הלקוחות להתמיד בהתקשרות עם חברת הביטוח. בענף ביטוחי הדירות עמד שיעור החידושים בשנים 2013, 2012 ו-2011 על כ-70.4%, כ-71.6% וכ-72.3%, בהתאמה (במונחי פוליסות בשנה השוטפת מהפוליסות שהיו בתוקף בשנה הקודמת).	

¹¹ בפרק זה, "מפעלים גדולים" או "קולקטיבים גדולים" משמעם מבוטח המהווה לפחות 5% מהפרמיות בתחום זה.

להלן פרטים אודות ותק לקוחות בביטוחי דירות במונחי פוליסות לשנת 2013 באחוזים:

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שנה שלישית ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	29.6%	15.4%	10.5%	44.6%	100%

תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח 2.4

ענפי הפעילות העיקריים בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח בחברה כולל בתוכו את ענף ביטוח חיים מקיף וענף ביטוח חיים- סיכון בלבד (ריסק). פוליסות ביטוח החיים מוצעות ללקוח במגוון מוצרים וכוללות אפשרות של שילוב בין כיסוי ביטוחי (כגון כיסוי מפני מוות, מפני אבדן כושר עבודה וכן כיסויים אחרים), יחד עם חיסכון לגיל פרישה אותו יכול הלקוח לפדות בעת הפרישה, או במועד אחר. המבוטח יכול לבחור, אם כן, את ההרכב המתאים לו בפוליסות האמורות לעיל, בין הריסק ובין החיסכון.

מוצרים ושירותים 2.4.1

תיאור מוצרים ושירותים עיקריים וכיסויים ביטוחיים 2.4.1.1

להלן פירוט המוצרים והשירותים בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח:

ביטוח מנהלים – מקורו בהפרשות המעסיק והעובד להבטחת הזכויות הסוציאליות של עובד שכיר לפיצויים, תגמולים ולביטוח אבדן כושר עבודה. בגין ההפרשות הנ"ל ניתן לרכוש חיסכון לעת הפרישה: לתוכנית לא משלמת קצבה, לתוכנית משלמת קצבה, תכנית המשך (לתגמולים ופיצויים אישית) או משולב, ביטוח למקרה מוות ולאובדן כושר עבודה. קהל היעד הינו עובדים ומעסיקים הרוכשים ביטוחי מנהלים לתגמולים ופיצויים כחלק מהסכמי העבודה שביניהם.

ביטוח לעצמאים – פוליסות אלו מוכרות עפ"י תקנות המס במקרה שנרכשות בתוכנית לעצמאים ומקורו בהפקדות המבוטח שייעודן הבטחת צבירה לגיל פרישה ושיפור הכיסוי הביטוחי.

ביטוחי פרט – ביטוח המבוסס על פוליסות אישיות הנרכשות באופן רצוני כדי לצבור חיסכון לגיל פרישה או כדי לשפר את הכיסוי הביטוחי. הפרמיות בגין פוליסות אלו לא נהנות מהטבות מס, למעט זיכוי בשיעור מסוים מהפרמיה המשולמת עבור כיסוי למקרה מוות כאמור בסעיף 45 לפקודת מס הכנסה.

להלן יפורטו סוגי פוליסות ביטוחי החיים העיקריים שמשווקת החברה ואשר שווקו בעבר על-ידה:

פוליסת ביטוח "עדיף" בסיסי – עד לשנת 2004, שיווקה החברה פוליסת ביטוח "עדיף" בסיסי בה הפרמיה מפוצלת בין מרכיב הריסק למרכיב החיסכון (80% חיסכון ו-20% ריסק עבור הביטוח הבסיסי).

פוליסת ביטוח מעורב – עד לשנת 2004, שיווקה החברה פוליסת ביטוח מעורב, המשלבת ביטוח ריסק וחיסכון.

פוליסת ביטוח "מסלולית" – פוליסת ביטוח שהחליפה החל משנת 2004 את פוליסת הביטוח "עדיף" בסיסי ו"מעורב" המפורטות לעיל. עניינה של הפוליסה הינה הפרדת הריסק והחיסכון והיא מגבילה את שיעור העמסות ההוצאות שהחברה יכולה להטיל¹², הכול בהתאם להנחיות המפקח. הפוליסה משווקת הן כפוליסת ביטוח מנהלים במסלול התגמולים והפיצויים (מסלולית מנהלים) והן כפוליסת ביטוח פרט (מסלולית פרט), וזאת עקב מבנה העמלות השונה בפוליסות ביטוח מסוג "מסלולית", המבוססת בעיקר על פריסת העמלות לאורך חיי הפוליסה.

פוליסת ביטוח "שי" – באפריל 2007 החלה החברה לשווק פוליסות ביטוח מסוג "שי". פוליסות אלו הותאמו לקווים המנחים של חוזרי המפקח וחקיקת בכר ואופיינו בסדרת מסלולי מקדמי גמלה המגלמים בתוכם את תוחלת החיים וכן תוכניות המשך לקצבה בפוליסות הוניות כחלק מהערכות החברה לביטול המסלולים ההונים. בהשוואה לפוליסות מסוג "מסלולית", השינויים העיקריים הינם: גידול מגוון אפשרויות למשיכת קצבה על-ידי המבוטח בתום תקופת הביטוח; אפשרות הבטחת מקדמי הקצבה גם על החיסכון ההוני; גידול מגוון אפשרויות השקעה, לרבות התאמת סיכוני ההשקעה לגיל המבוטח והתקופה עד גיל פרישה. דמי ניהול מהצבירה אשר יורדים בהתאם לוותק הפוליסה, ולגובה הצבירה בפוליסה. לאור הסדרת מקדמי הקצבה כמפורט להלן, פוליסות כאמור שווקו עד ליום 31 בדצמבר 2013.

"Best Invest" – במקביל למוצרי "שי" השיקה החברה במהלך המחצית השנייה של שנת 2007, סדרת מוצרים המשלבת בין פעילות הביטוח של החברה לפעילות ניהול השקעות של מספר בתי השקעות. המוצר הינו פוליסת חיסכון, ללא מרכיב ריסק ביטוחי. ההשקעות אשר מנוהלות על-ידי בתי ההשקעות מחולקות לסלי ההשקעות המנוהלים בשיטת ניהול תיקים, קרי מנהל התיק קובע את תמהיל ההחזקות במוצרים הפיננסיים השונים על-פי ההגדרות שבכל אחד מסלי ההשקעות אותם בחר המבוטח. לאור הסדרת מקדמי הקצבה כמפורט להלן, פוליסות כאמור שווקו עד ליום 31 בדצמבר 2013.

פוליסת ביטוח אבדן כושר עבודה – פוליסה המבטיחה תשלום גמלה, לאחר תקופת המתנה (3 או 6 חודשים) ממועד אבדן כושר עבודה (מלא או חלקי), עד גיל פרישה. פוליסת ביטוח זאת נמכרת בעיקר ככיסוי נוסף לפוליסות הנזכרות לעיל. ביטוח זה היווה כ-4% מהמכירות החדשות של פוליסות ביטוח חיים בשנת 2013 לעומת שיעור של כ-5% בשנת 2012 ושנת 2011, בהתאמה.

פוליסת ביטוח ריסק – המבטיחה תשלום חד פעמי או תשלום קצבה לשארים במקרה מוות ופוליסות ביטוחי נכות מתאונה או מחלה, המבטיחים תשלום חד פעמי במקרה של נכות, כפונקציה של שיעור הנכות. גם פוליסות ביטוח אלה נמכרות בדרך כלל כפוליסות נלוות לפוליסות הנזכרות לעיל. ביטוחים אלה (כולל ריסק משכנתאות) היוו כ-10% מהמכירות החדשות של פוליסות ביטוח חיים בשנת 2013 לעומת שיעור של כ-9% בשנת 2012 וכ-13% בשנת 2011.

¹² בפוליסות מסוג "מסלולית", שיעור ההעמסות הינו ברמה של כ-20%-12% לעומת שיעור העמסות הגבוה בעשרות אחוזים בהשוואה לפוליסות ששווקו עד דצמבר 2003.

פוליסת ביטוח ריסק משכנתא – המבטיחה לבנק (המלווה) את החזר יתרת ההלוואה שטרם סולקה במקרה מות המבוטח (הלווה). בחלק ניכר מפוליסות אלה נוסף כיסוי לאובדן כושר עבודה, המבטיח את החזר ההלוואה כאשר מאבד המבוטח את כושר עבודתו. ביטוחים אלה היוו 6% מהמכירות החדשות של פוליסות ביטוח חיים בשנת 2013 לעומת שיעור של כ-5% בשנת 2012 וכ-7% בשנת 2011.

פוליסת ביטוח "בריאותית" וביטוח "מחלות קשות" "בריאות למשפחה" – מבטיחות למבוטח קבלת פיצוי כספי בגין ניתוח ובגין חולי במחלה קשה, בהתאמה..

פוליסה למענך – פוליסה ייחודית בענף המעניקה כיסוי לאובדן כושר היכולת לבצוע עבודות בתחום משק הבית.

הכי סיעוד – פוליסות לביטוח סיעודי המקנות פיצוי חודשי למבוטח לתקופות תשלום שונות: ל- 3 שנים, ל- 5 שנים, 8 שנים ולכל החיים. לפוליסות שני תעריפים, האחד – פרמיה קבועה לכל חיי הפוליסה והשני – משתנה מדי 5 שנים לפי גיל המבוטח.

ביום 6 למרס 2013 הוגשה למשרד האוצר תכנית לסיעוד בהתאם לחוזר "עריכת תכנית לביטוח סיעודי". עניינה של תכנית זו, הינה מתן פיצוי חודשי למבוטח לתקופות תשלום שונות: לתקופה של 5 שנים, לתקופה של 10 שנים ולכל החיים. לפוליסות שני תעריפים בפרמיה קבועה לכל חיי הפוליסה, האחד לתשלום פיצוי חודשי, והשני לתשלום פיצוי כפול כאשר המבוטח מאושפז במוסד סיעודי. בכוונת החברה להתחיל לשווק תכנית זו החל מהמחצית השנייה של חודש אפריל 2014, בכפוף לכך שלא תתקבל התנגדות הממונה עד ליום 6 באפריל 2014.

להרחבה בנושא החוזר ראה סעיף 4.1.7 (ח) בנושא הוראות הנוגעות לענף ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח.

פוליסה משפחה בטוחה – פוליסה המעניקה כיסוי ביטוחי בתחום תאונות אישיות והנותנת כיסוי רחב בריסקים, מוות מתאונה, נכות מתאונה ואשפוז בשל תאונה בלבד. החברה החלה לשווק פוליסה זו בחודש אוקטובר 2010, ובכוונתה להשקיע מאמץ שיווקי רחב בשיווק פוליסה זו בשל הצורך הקיים לפוליסה זו בקרב לקוחות ביטוח כללי מתחום הרכב. ביטוחים אלה היוו שיעור כ-3% מהמכירות החדשות של פוליסות ביטוח חיים בשנת 2013 לעומת 2% בשנת 2012.

לפרטים בדבר מוצרים חדשים ששווקו בתקופת הדוח ראה סעיף 2.4.1.4 להלן.

שווקים עיקריים מגמות ושינויים בביקוש ובהיצע

2.4.1.2

שווקים עיקריים

בהתאם לפרסומי המפקח, הנכסים בענף ביטוח חיים בשוק הביטוח הישראלי ליום 31 לדצמבר 2013 הסתכמו בכ- 279.1 מיליארד ש"ח, מתוכם 201.5 מיליארד ש"ח נכסים בתיק ביטוח חיים החדש (הפוליסות המשתתפות ברווחים משנת 1991), לעומת 244.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012, מתוכם 169.5 מיליארד ש"ח נכסים בתיק ביטוח חיים החדש, דהיינו גידול של כ-34.8 מיליארד ש"ח בסך הנכסים וגידול של כ-32.0 בנכסי הפוליסות המשתתפות ברווחים.

על-פי נתוני הדוחות הכספיים לתשעת החודשים הראשונים של 2013 סך הפרמיות שהורווחו ברוטו בענף ביטוח חיים הסתכמו ב- 17.4 מיליארד ₪ המהווים גידול של כ- 5.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עיקר הצמיחה בשוק נשענה על ביטוחי המנהלים.

ראוי לציין, שהחברה רשמה שיעור הצמיחה של 25% לאותה תקופה השוואה, אשר הינו הגבוה ביותר מבין כל החברות הפעילות בענף. הרווחיות בביטוח חיים מבוססת בין היתר, על התוצאה המצרפית של המרכיבים הבאים לאורך חיי הפוליסה: המרווח הפיננסי בתיק ביטוח חיים מבטיח תשואה או דמי הניהול הנגבים מהצבירה בפוליסות משתתפות ברווחים, הפער בין הפרמיה הנגבית לכיסוי סיכונים והוצאות לבין עלותם בפועל, קנסות פדיון, אורך חיי הפוליסה וכן התשואות בשוק ההון.

על פי הדוחות הכספיים הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים בשוק ביטוחי החיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת הדוח הסתכם ב- 1,474 מיליון ש"ח לעומת רווח של 292 מיליון ש"ח אשתקד. עיקר השיפור ברווח בתקופה זו נבע במרבית החברות מגביית דמי ניהול משתנים בפוליסות המשתתפות ברווחים, לעומת אי גבייה של דמי הניהול המשתנים בתקופה המקבילה אשתקד וכן בשל הפרשה לגמלה שבוצעה בתקופה המקבילה אשתקד.

שינויים ומגמות כלליים

(א) הרחבת השקיפות לגבי מוצרים פנסיוניים

בשנים האחרונות מבקש הממונה לעודד את השקיפות לגבי מוצרים פנסיוניים ולאפשר השוואה ביניהם על בסיס אחיד באמצעות פרסום הוראות המטילות חובות שונות על גופים מוסדיים, ובכלל זה, שליחת דוחות שנתיים ורבעוניים למבוטחים, פרסום תשואות תיק ההשקעות, הצגת דמי ניהול, מידע ספציפי שחובה על כל גוף מוסדי לכלול באתר האינטרנט, וכן באמצעות פרסום השוואתי של מוצרי החיסכון הפנסיוני באתר האוצר, בין היתר, באמצעות מערכות ה-"גמל נט", ה-"ביטוח נט" ומערכת ה-"פנסיה נט".

(ב) עידוד החיסכון למטרות קצבה

מדיניות אגף שוק ההון מתבטאת בעידוד מכשירי חיסכון פנסיוני באפיקים קצבתיים, בהם מקבל המבוטח/העמית תשלום חודשי (קצבה), המהווה תחליף שכר לאחר פרישה, על פני מכשירי חיסכון פנסיוני באפיקים הוניים, בהם מקבל המבוטח/העמית, בתשלום חד פעמי, את כספי החיסכון שנצברו לטובתו.

(ג) גידול במודעות הצרכנים והתגברות התחרות

עם הגברת השקיפות לציבור, שינוי מבנה הבעלויות בענפי הפנסיה וקופות הגמל וכניסתם של יועצים בלתי תלויים, גדלה בשנים האחרונות מודעות הצרכנים לאפיקים הפנסיוניים והתגברה התחרות בין הגופים הפועלים בתחום החיסכון ארוך הטווח. התגברות התחרות באה לידי ביטוי בשיווק אגרסיבי יותר, בניסיון לשפר את איכות השירות הניתן ללקוחות, בשיווקם של מוצרים חדשים, ובניסיון לרכוש לקוחות חדשים ולשמר לקוחות קיימים על בסיס התשואות המושגות בתיק ההשקעות.

רפורמת המוצרים – מעבר ממוצרי הון לקצבה.

(ד)

לאורך השנים, עודדה המדינה את החיסכון ארוך הטווח במסלול הקצבתי והחמירה את המגבלות שהוטלו על חיסכון ארוך טווח במסלול ההוני עד לביטולו בשנת 2008 (למעט במסגרת קרנות ההשתלמות).

בעקבות "רפורמת המוצרים" הפכו קופות הגמל ההוניות לקצבטיות, באופן שכל הפקדה לקופת גמל, החל מיום 1.1.08 הינה למעשה הפקדה לקופת גמל לקצבה, כאשר קופות הגמל לקצבה מתחלקות לשני סוגים: קופת גמל לקצבה אשר משלמת ישירות קצבה לזכאים, בהתאם לתקנון הקופה (להלן: "**קופת גמל משלמת לקצבה**"), וקופת גמל לקצבה אשר לא ניתן יהיה למשוך כספים שהופקדו בה באופן ישיר, למעט כספים ממרכיב הפיצויים, אלא באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה (להלן: "**קופת גמל לא משלמת לקצבה**"). עוד נקבע, כי בקופת גמל משלמת לקצבה ניתן יהיה לבצע משיכת כספים באמצעות הוון חלק מהקצבה לסכום חד פעמי, ובלבד שסכום הקצבה שיוותר בידו של עמית לאחר ביצוע הוון הקצבה יעמוד על סך של 3,850 ש"ח לחודש (מעודכן למדד המחירים לצרכן לאותה שנה). במילים אחרות, כל עוד החיסכון לא עלה על סכום שמקנה פנסיה חודשית בגובה של 3,850 ש"ח, תתקבל הפנסיה באופן חודשי. במידה שהצבירה גבוהה מכך, יכול החוסך להחליט האם ברצונו לקבל את יתר החיסכון כסכום חד פעמי או להמשיך ולקבל פנסיה גבוהה יותר מסכום של 3,850 ש"ח, והכול כפוף לדיני המס החלים עליו. יצוין, כי מי שחסך סכום הנמוך מהרובד הראשוני האמור, יקבל פנסיה חודשית נמוכה יותר בהתאם לחסכונו.

ההחלטה על גובה החיסכון הפנסיוני שיתקבל כקצבה חודשית (מעבר ל- 3,850 ש"ח צמוד מדד) או כסכום חד פעמי תתקבל מעתה בסמוך לגיל הפרישה.

בעקבות רפורמת המוצרים לא ניתן עוד להקים קופות גמל מרכזיות לפיצויים ולא ניתן להפקיד כספים בקופות אלה. הרפורמה אינה מונעת העברת כספים מקופה מרכזית לפיצויים אחת לקופה מרכזית לפיצויים אחרת.

ניוד החיסכון הפנסיוני

(ה)

תקנות הניוד הפנסיוני מסדירות את המעבר בין מוצרי החיסכון הפנסיוני השונים – קופות גמל, תכניות לביטוח חיים וקרנות פנסיה. התקנות כאמור, מאפשרות לצרכנים לעבור בין מוצרי החיסכון הפנסיוני או להחליף את הגוף המוסדי המנהל של החיסכון בגוף מוסדי אחר, בכל עת, ללא צורך בתשלום בעת העברת הכספים בין המוצרים ובהתאם להעדפתם, במטרה להגביר את התחרות, ולגרום להתייעלות במוצרים הפנסיוניים ולשיפור השירות הניתן לצרכנים. העיקרון המנחה בתוכנית הניוד הפנסיוני הוא כי ניתן יהיה לנייד את כספי החיסכון בין תכניות קצבטיות ומתכניות הוניות לתכניות קצבטיות, אך לא ניתן יהיה לנייד מתכניות קצבטיות לתוכניות הוניות, וזאת בהתאם למדיניות הממשלה לעודד אפיקים קצבטיים על פני אפיקים הוניים, כפי שבאה לידי ביטוי גם בתיקון מס' 3 לחוק קופות גמל.

(ו) **הסדר פנסיה חובה**

צו הרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק שפורסם מכח חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, מטיל על והמעבידים במשק חובת עריכת ביטוח פנסיוני מקיף לכלל השכירים במשק. נכון למועד פרסום הדוח, שיעור ההפרשות של העובד והמעביד משכר העובד עומד על 17.5%.

(ז) **מסלוקה לחיסכון לטווח ארוך**

הקמת מסלוקה פנסיונית מרכזית נועדה לשכלל את שוק החיסכון הפנסיוני, להגביר את השקיפות למבוטחים ולהסדיר את העברת המידע בין השחקנים השונים בשוק זה.

בחודש אוקטובר 2013 פורסם נוסח סופי של **חוזר חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית** שעיקרו זהות הגופים שחלה עליהם חובת התחברות למסלוקה ופירוט של הפעולות שיש לבצען באמצעות מערכת הסליקה.

השלכות פעילות המסלוקה על ענף החיסכון הפנסיוני אינן ודאיות בשלב זה. נראה כי יישום מלא של פעילות המסלוקה צפוי להוביל להגברת השקיפות בענף ומכאן להגברת התחרות בו שכן השימוש במסלוקה יקל על המבוטחים בבחירת ובחינת המוצרים הפנסיוניים הרלבנטיים אליהם. בנוסף לאמור, ניתן לצפות להקלת הפעילות של יועצים פנסיוניים בכלל ובנקים בענף הפנסיוני בפרט.

(ח) **תכנית משרד האוצר להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני**

בחודש נובמבר 2010, פרסם הממונה, תכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני במטרה לצמצם את ההבדלים בין מוצרי החיסכון הפנסיוני השונים (קופות גמל, קרנות פנסיה וביטוחי מנהלים) וליצור בסיס השוואה אחיד, וכן להגביר את השקיפות של שוק החיסכון הפנסיוני על כלל השחקנים שבו ולהיטיב את טיב המוצרים המוצעים ומחירם.

נכון למועד פרסום הדוח, דמי הניהול השנתיים המרביים הנגבים בביטוחי מנהלים שאינם מבטיחי תשואה הינם עד 1.05% מהיתרה הצבורה בחשבוננו של כל עמית ועד 4% מההפקדות השוטפות. מקבלי קצבאות זקנה והשארים משלמים עד 0.6% מהנכסים העומדים כנגד התחייבויות הקופה כלפיהם.

בנוסף, בחודש ינואר 2013 התפרסמו **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל) התשע"ג-2013, בהמשך לחוזר שעניינו רכישת כיסויים ביטוחיים באמצעות חברה מנהלת של קופת גמל**. הוראות הדין כאמור, מאפשרות לחברות המנהלות קופות גמל להציע לעמיתיהן כיסוי ביטוחי דומה לזה המוצע לעמיתים בחברות ביטוח. כמו כן, נקבעו בהסדרה החדשה תנאים לכיסוי הביטוחי, לשמירה על כיסוי ביטוחי לאחר הפסקת הפקדות לקופת גמל, לגביית דמי הביטוח, וכן כללים לפיהם חברה מנהלת של קופת גמל, תהא רשאית להגיש בקשה לקבלת רישיון סוכן תאגיד ביטוח פנסיוני לשיווק כיסוי ביטוחי לסיכוני מוות ולכיסוי ביטוחי לסיכוני נכות באמצעות שיווק פוליסות ביטוח פרט.

עדכון לוחות דמוגרפיים והסדרת מקדמי קצבה בביטוח חיים

(ט)

בחודש מרס 2013 פורסם חוזר חישוב עתודות לתשלום קצבה בפוליסות ביטוח חיים, הכולל, בין היתר, הנחיות עדכניות לחישוב הפרשות לעתודות לגמלאות בפוליסות ביטוח חיים הכוללות מקדמי קצבה מובטחים (מקדמים המגלמים תוחלת חיים מובטחת). החוזר מתייחס, בין היתר, לשיפור בתוחלת החיים, ובכלל זה לשיפורים עתידיים, ולשיעור מימוש הגמלה ולהשלכות הנובעות מכך על גובה העתודות ואופן בנייתן.

החוזר כאמור לעיל, פורסם בהמשך לניירות עמדה שפרסם המפקח בשנת 2012 בעניין עדכון מערך ההנחות הדמוגרפיות בקרנות פנסיה ובביטוח חיים, וכן להסדרה חדשה בעניין מקדמי קצבה שעיקרה הטלת איסור על מכירת תכניות ביטוח חיים חדשות הכוללות מקדמי קצבה מובטחים, למעט במקרים מסוימים, כגון מכירה לאדם שמלאו לו לפחות 60 שנה במועד המכירה ובתנאים מסוימים שנקבעו בהסדרה כאמור.

היות ומיום 1 בינואר 2014, לא ניתן לנייד פוליסות בעלות מקדם קצבה מובטח כפי שהותר עד 31 בדצמבר 2013, אזי להערכת החברה השינוי האמור, ישפיע על החברה כדלקמן:

יחול שינוי משמעותי בקבלת עסקים חדשים שכן לא יתבצעו ניודי פוליסות מחברות ביטוח בהשוואה לשנים האחרונות. ייתכנו ניודים מקרנות פנסיה אך בהיקף נמוך ביחס לעבר וזאת מהסיבה שאין לחברה קרן פנסיה ועל כן, קהל הלקוחות שצפוי להצטרף למוצר החיסכון החדש "מגן לעתיד" בביטוח המנהלים רובו ככולו יגיע מעסקים חדשים ומלקוחות קיימים ופעילים מקרנות פנסיה. החברה צופה כי בתחילת שנת 2014 תהליך ההצטרפות יחל בהדרגתיות וזאת לאחר הדרכת סוכנים לימוד והטמעת המוצר החדש.

החברה בוחנת את ההשפעה הכוללת של ההסדרה החדשה על הכנסות החברה ועל רווחיותה אשר בשלב זה איננה ניתנת להערכה במיוחד לאור רפורמות נוספות בתחום החיסכון הפנסיוני שנכנסו לתוקף בשנים האחרונות ו/או שנמצאות בהליכי חקיקה ואשר נועדו להגביר את התחרות, השקיפות והניידות בתחום החיסכון הפנסיוני.

לפרטים בדבר התמודדות החברה עם התחרות ראה סעיף 2.4.2.3 להלן.

להרחבה בדבר הרפורמה בדמי הניהול וההשלכות של ההסדרה כאמור לרבות הפרשה שביצעה החברה ראה באור 34 (ה) (1) לדוחות הכספיים של החברה.

הנחת תשואה במקדמי המרה לקצבה

(י)

בחודש אוגוסט 2013 נשלחה טיוטה למנהלי הגופים המוסדיים בדבר "הנחת התשואה במקדמי המרה לקצבה", אשר במסגרתה, נקבע העיקרון, כי יש להתאים את הנחת התשואה במקדמים בפוליסות ביטוח (העומדת נכון למועד הדוח על שיעור של 4 אחוזים), להנחת התשואה שתיקבע במקדמים בקרנות הפנסיה והכל בכדי לאפשר לחוסכים השוואה נאותה בין המוצרים.

בשלב זה מוקדם להעריך האם ייושם המתווה כאמור לעיל ואת השלכות הצעת המפקח ומידת השפעתה על החברה.

שינויים מהותיים הצפויים בחלקה של החברה בשווקים העיקריים 2.4.1.3

החברה בתהליך צמיחה בתחום החיסכון ארוך טווח, בתחום הפיננסיים והריסק. החברה רשמה צמיחה של כ- 14.4% בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2014, כאשר סך הפרמיות הסתכמו ב- 557.9 מיליון ₪. יחד עם זאת, נוכח מגבלות מכירת ביטוחי המנהלים בעקבות רפורמת מקדמי קצבה, נרשם ברבעון האחרון קיטון של 10.7% בפרמיות שהורווחו והם הסתכמו ב- 132.2 מיליון ₪. החברה צופה שהמגמה הנ"ל תמשך רק בטווח הקצר, עד להטמעת מוצרי החיסכון החדשים של החברה בקרב סוכני הביטוח ודרכם לקהל המבוטחים. החברה נערכה לשינוי שחל במוצרי חסכון ללא מקדם קצבה באמצעות השקת מוצר "מגן לעתיד", אשר מעניק פתרון רחב מקיף ומהווה תחרות לקרנות הפנסיה. המוצר מציע קצבה חודשית ושחרור מפרמיה, אשר מהווה מענה הולם אל מול פנסיית שארים בקרנות הפנסיה. כמו כן, החברה מבצעת שדרוג בכל הפוליסות ללא מרכיב חסכון המשווקות על ידה וזאת על מנת להגדיל מכירות ונתח שוק בדגש על מוצרי סיכון, סיעוד, תאונות אישיות ומשכנתאות כתחום מוביל.

בתחום הפיננסיים, החיסכון הטהור, החברה רשמה צמיחה משמעותית של 689% בתקבולים ממכירת פוליסות "בסט אינווסט", אשר הסתכמו ב- 420.3 מיליון ש"ח לעומת 61.0 מיליון ש"ח אשתקד (התקבולים לא נרשמו לפרמיה, אלא כתקבול בגין חוזה השקעה). בעקבות צמיחה זו, יתרת הצבירה בגין פוליסות "בסט אינווסט" גדלה באופן משמעותי וסכום דמי הניהול הקבועים שהחברה גבתה בתקופת הדוח עמד על כ- 20.9 מיליון ₪ לעומת 16.1 מיליון ₪ אשתקד. בכוונת החברה להמשיך לצמוח בתחום הפיננסיים באמצעות המשך חיזוק הפעילות במוצר "בסט אינווסט" וכן באמצעות כניסה לפעילות בקופות גמל וקרנות ההשתלמות.

להסבר בדבר גידול בפרמיות בתחום זה ראה סעיף 4.1.3.1 לדוח הדירקטוריון.

מוצרים חדשים 2.4.1.4

להלן תכניות ביטוח הכוללות מקדמי קצבה מובטחים ששווקו על ידי החברה בהתאם להוראות המעבר לניוד כספים¹³ (שפורסמו במסגרת רפורמת מקדמי קצבה), במהלך שנת 2013 בלבד:

תכנית בסט אינווסט למנהלים ועובדים שכירים/ עצמאיים ותוכנית שי למנהלים ועובדים שכירים/ עצמאיים

פוליסות שהותרו לשיווק במהלך שנת 2013 בלבד הכוללות מקדמים מובטחים. התוכניות מיועדות למבוטחים שבעלותם חוזה ביטוח חיים שהוצא לפי תכנית ביטוח חיים משולבת בחסכון עם מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים המעוניינים לבטל את החוזה הקיים בכללותו ולנייד את הכספים בחוזה הקיים

¹³ על פי מכתב שפורסם על ידי המפקח בנושא שיווק תכניות ביטוח עם מקדמי קצבה מובטחים בשנת 2013 (וזאת בהמשך לפרסום חוזר בדבר מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים), היקף חוזה ביטוח חיים עם מקדמים מובטחים שיימכרו, בשנת 2013, מכוח ההיתר האמור לא יעלה על 75 מיליון ש"ח ומספר חוזה הביטוח שיימכרו לא יעלה על 6,000 חוזים.

לחווה ביטוח חדש שהוצא לפי תכנית ביטוח חיים משולבת בחיסכון עם מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים.

להלן תכניות ביטוח ששווקו בתקופת הדוח:

בהמשך להסדרת נושא מקדמי הקצבה, להלן פירוט בדבר סוגי פוליסות ביטוחי החיים שמשווקת החברה החל משנת 2013:

עמיד למנהלים ועובדים שכירים/ עצמאיים – תכנית ביטוח חיים משולבת בחיסכון לגיל פרישה עם מקדמים שאינם מגלמים הבטחת תוחלת חיים, מכוחה זכאי המבוטח, בין היתר, לקבלת קצבה חודשית למשך כל חייו ולהבטחת קצבה חודשית למוטביו כל תקופת זמן שיקבע.

עמיד 60 פלוס למנהלים ועובדים שכירים/ עצמאיים – תכנית ביטוח חיים משולבת בחיסכון לגיל פרישה עם מקדמים המגלמים הבטחת תוחלת חיים, המיועדת למצטרפים שהינם מגיל 60 ומעלה בלבד, מכוחה זכאי המבוטח, בין היתר, לקבלת קצבה חודשית למשך כל חייו ולהבטחת קצבה חודשית למוטביו כל תקופת זמן שיקבע.

בסט אינווסט למנהלים ועובדים שכירים/ עצמאיים

תכניות הכוללות חיסכון בלבד לגיל פרישה עם מקדמים שאינם מגלמים הבטחת תוחלת חיים. כספי החיסכון מנוהלים על-ידי בתי השקעות על פי בחירת העמית לאורך כל חיי הפוליסה. התוכנית מבטיחה לעמית קבלת קצבה חודשית למשך כל חייו וקבלת קצבה חודשית למוטביו למשך כל תקופת זמן שיקבע.

בסט אינווסט 60 פלוס למנהלים ועובדים שכירים/ עצמאיים

תכנית לחיסכון בלבד לגיל פרישה למצטרפים מגיל 60 ומעלה בלבד עם מקדמים המגלמים הבטחת תוחלת חיים, המיועדת למצטרפים שהינם מגיל 60 ומעלה בלבד. ההשקעות כספי החיסכון מנוהלים על-ידי בתי השקעות על פי בחירת העמית לאורך כל חיי הפוליסה. התוכנית מבטיחה לעמית קבלת קצבה חודשית למשך כל חייו, וקבלת קצבה חודשית למוטביו למשך כל תקופת זמן שיקבע.

מגן לעתיד

תכנית הכוללת כיסוי ביטוחי למקרה מוות. לפי התכנית במקרה מוות של המבוטח ישולמו תשלומים חודשיים למוטבים בהתאם לסכום ביטוח שנקבע מראש ע"י המבוטח, ממועד הזכאות ועד תום תקופת הביטוח בפוליסה היסודית. לתכנית כאמור ניתן לרכוש הרחבה לסכום הביטוח (מגן לעתיד פלוס). הרחבה זו כוללת, בין היתר, אפשרות שסכום הביטוח ישולם באופן שוטף לפוליסה ע"י החברה בקרות מקרה ביטוח בשיעורים מסוימים לפי תנאי ההרחבה וכספים אלו יחסכו בפוליסה וישולמו למוטבים במלואם בגיל פרישת המבוטח.

להרחבה בנושא הסדרת מקדמי הקצבה ראה סעיף 2.4.1.2 (ט) לעיל וכן ביאור 34 (ה) (1) לדוחות הכספיים של החברה.

תחרות 2.4.2

פרוט תנאי התחרות ונתח שוק

2.4.2.1

תחום החיסכון ארוך הטווח עובר בשנים האחרונות שינויים הגורמים להתגברות התחרות. התחום הפך משופע במוצרים חליפיים העונים על הצורך בחיסכון לגיל הפרישה. תכנית משרד האוצר להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני צמצמה את ההבדלים בין מוצרי החיסכון הפנסיוני, והגבירה את השקיפות של גופים מוסדיים כלפי החוסכים. הגברת השקיפות היוותה ומהווה קו מנחה בפעולות ההסדרה של האוצר בשנים האחרונות ופעולות ההסדרה המתוכננות ממשיכות באותו האופן, יחד עם זאת, טרם נקבעו כל ההסדרים המוצעים בתכנית להגברת התחרות הנוגעים למבנה התגמול של ערוצי ההפצה השונים לרבות עמלת הפצה למוצרי ביטוח חיים. רפורמת בכר, הפרידה את קופות הגמל וקרנות הנאמנות מהבנקים ואפשרה להם להיכנס לתחום הפצת מוצרים פנסיוניים במטרה להוות גורם מחולל תחרות לאור יכולת הפריסה הארצית והנגישות ללקוחות. מספר רפורמות אחרות, כגון, ביטול החיסכון ההוני על ידי תיקון מס' 3, הגברת השקיפות ותקנות הניוד גרמו אף הן להגברת התחרות בענף.

הרפורמות שחלו בשנת 2012 ונכנסו לתוקף החל מינואר 2013 בתחום ביטוח החיים שפורטו בסעיף 2.4.1.2 לעיל תרמו להאצת מגמה זו, בעיקר בהתייחס לביטול מקדמי הקצבה המגלמים תוחלת חיים מובטחת, האחדת גובה דמי הניהול המקסימליים שגוף מוסדי רשאי לגבות וכן מתן אפשרות לחברות מנהלות למכור בנוסף למרכיב החיסכון גם מוצרים ביטוחיים (מאפיין נוסף שהבדיל עד כה בין קופות הגמל ובין תכניות ביטוח חיים), הינם שינויים מהותיים שמשפיעים על תחום חסכון ארוך טווח ומהווים שלב נוסף בהסדרה הרגולטורית שמטרתה הגברת התחרות, האחדה ופישוט המוצרים.

בישראל פעילות כ-24 חברות ביטוח¹⁴, מתוכן כ-12 חברות ביטוח פעילות בתחום ביטוח החיים. חמש הקבוצות הגדולות בענף ביטוח החיים (המחזיקות גם בקרנות פנסיה ובקופות גמל) הן קבוצת הפניקס, קבוצת כלל, קבוצת מגדל, קבוצת הראל וקבוצת מנורה-מבטחים. על-פי הנתונים המפורסמים בציבור במועד הדוח, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 החזיקו הקבוצות האמורות בנתח שוק משותף של כ-93% מהפרמיות בביטוח חיים.

סך חלקה של החברה בפרמיות ביטוח חיים מסך המשק ליום 30 בספטמבר 2013 הינו כ- 2.4% (בהשוואה ל-2.1% בתקופה המקבילה אשתקד בשנת 2012 וכ-1.9% בתקופה המקבילה בשנת 2011). בהקשר זה, חשוב לציין, כי החברה מתמקדת בעיקר במכירות פרט ולא פועלת עם קולקטיבים גדולים.

מתחרים משמעותיים

2.4.2.2

עיקר התחרות בתחום הינה מול 12 חברות ביטוח הפעילות בענף, כאשר נכון ליום 30 בספטמבר 2013 הכשרה הינה החברה השישית בגודלה בענף. חמשת החברות הגדולות וכן חברת איילון מהוות את עיקר התחרות מול החברה. התחרות בענף אגרסיבית והיא באה לידי ביטוי, בין היתר, בגובה העמלות והמענקים שהמתחרים משלמים לסוכנים.

¹⁴ על פי נתוני משרד האוצר.

בנוסף לחברה מוצרי חסכון טהור אשר התחרות בגינם הינה הן מצד חברות ביטוח והן מצד בתי השקעות. התחרות מצד בתי השקעות צפויה להתגבר בעתיד גם במוצרים בעלי כיסוי ביטוחי עם מתן האפשרות למכירת כסויים ביטוחיים לעמיתי קופות גמל.

בתקופה הקרובה החברה מתעתדת לבחון את האסטרטגיה שלה ולהתאימה לשינויים שחלו ועתידיים לחול בתחום, במטרה להתמודד עם שוק משתנה זה. להערכת החברה ההתארגנות וההתמודדות עם השחקנים בשוק משתנה זה, תבוצע בהדרגה, שכן חלקם של התהליכים הנדרשים הינם מורכבים וארוכי טווח. מידת ההשפעה תקבע במהלך השנים הקרובות על פי ההתפתחויות העסקיות שיחולו בשוק מחד וכן על פי ההתאמות שתיישם החברה להתפתחויות אלו מאידך, יחד עם זאת, החברה צופה כי ביטול מקדם הקצבה בפוליסות ביטוחי המנהלים יקטין את רמת המכירות של מוצרי חיסכון ארוך הטווח בחברות הביטוח לטובת קרנות הפנסיה, אולם, השקת מוצר החיסכון החדש "מגן לעתיד" המתבלט כמוצר ביטוח מנהלים רלוונטי ומהווה אלטרנטיבה לקרנות הפנסיה ואמצעי לגיוס סוכנים חדשים, אשר אין להם פתרון בחברות הגדולות בתחום זה, ישמור על רמת המכירות בחברה גם בתחום חיסכון ארוך הטווח.

תיאור התמודדות החברה עם תחרות

2.4.2.3

החברה נערכת להתמודד עם התחרות הגוברת בענף בעיקר באמצעים הבאים :

- (א) היות שלחברה אין קרן פנסיה והיא מעוניינת לשמר את תחום חסכון ארוך הטווח ואף להגדיל חלקה בשוק זה, החברה השיקה מוצר חסכון חדש בשם "מגן לעתיד" המהווה מענה אטרקטיבי ומתחרה לקרנות הפנסיה. יתרונות המוצר הנם, בין היתר, דמי ניהול אטרקטיביים, כיסוי ביטוחי מקיף ושחרור מתשלום הפרמיה בקרות מקרה ביטוח.
- החברה צופה, כי הרווחיות הגלומה במוצרים מסוג זה לא תרד כתוצאה מהפחתת גובה דמי הניהול וזאת בשל העובדה שמרכיב הסיכון הנמכר בפוליסות החיסכון לעומת מוצרי החיסכון הישנים של החברה גבוה יותר.
- (ב) מתן מענה על הצרכים המשתנים בענף על ידי השקעה מרובה בפיתוח ועדכון מוצרי הפוליסות ללא מרכיב חסכון בדגש על פוליסות סיכון, סיעוד, תאונות אישיות ומשכנתאות.
- (ג) כניסה לתחום הגיל השלישי כמענה ללקוחות המבוגרים.
- (ד) מתן פתרונות לכסף נזיל בעיקר לתחום קופות הגמל הוותיקות.
- (ה) הקמת קרן השתלמות וקופת גמל לחיזוק המענה לסוכנים.

2.4.3 לקוחות

2.4.3.1 כללי

לקוחות החברה כוללים לקוחות פרטיים וקולקטיבים.

התפלגות פרמיות ברוטו מלקוחות*

2011	2012	2013	
63.6%	60.4%	69.7%	עמיתים שכירים
36.1%	39.5%	30.3%	מבוטחים פרטיים
0.3%	0.1%	0%	קולקטיבים
100%	100%	100%	סה"כ

* הנתונים הנקובים מתבססים על מועדי תחילת הביטוח

2.4.3.2 תלות בלקוחות

לחברה אין תלות בלקוח בודד בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח. בין השנים 2011-2013 לא היה לחברה לקוח בביטוח חיים שהכנסות החברה ממנו היו למעלה מ-10% או יותר מהכנסות החברה.

2.4.3.3 ותק והתמדת לקוחות ושיעורי פדיון וביטולים

למוצרי חיסכון, קיימים בחברה 2 מסלולים עיקריים, מסלול שמצליב בין חיסכון לטווח ארוך ומרכיב סיכון בתוך פוליסה (סכום ביטוח למקרה מוות, או פוליסה עם מקדם קצבה או ללא מקדם בתום תקופת הביטוח) ומסלול חיסכון טהור, בלי שום מרכיב ביטוחי. המבוטח מפקיד סכומים (שוטפים או חד פעמיים) וזכאי בכל רגע לפדות (בסט אינווסט פרט). בהתאם, הצגת אחוז פדיון מהעתודה הממוצעת מוצגת תוך הפרדה בין 2 מסלולים אלה.

להלן פירוט אודות שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת בביטוח חיים (בשנים 2011-2013, ללא בסט אינווסט פרט, אשר מוצג בתחתית בנפרד כאמור לעיל):

2011	2012	2013
4.3%	4.7%	5.6%

בסט אינווסט פרט*

2011	2012	2013
**43.7%	19.4%	15.3%

* החברה החלה בשיווק מוצר זה בסוף שנת 2007.

** לאור העובדה שמדובר במוצר שהינו פוליסת חיסכון, ללא מרכיב ריסק ביטוחי, ומטרת החוסכים במוצר זה הינו השגת תשואות גבוהות בלבד, בתקופת משבר כלכלי גם המעבר בין המסלולים בתוך המוצר עצמו וגם אחוז הפדיונות הינו גבוה ומשקף את התנהגות הציבור בשוק ההון בתקופה זו.

שיעורי ביטול בביטוחי בריאות

בשנת 2013 שיעור הביטולים בביטוחי בריאות עמד על כ-12.6% ובביטוח מוצר סיעודי עמד על כ-11%.

3. חלק ג' – מידע נוסף אודות ענפי ביטוח שלא נכללו בתחומי הפעילות – אין

4. חלק ד' – מידע נוסף ברמת כלל החברה

4.1 מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

4.1.1 רגולציה ופיקוח – כללי

פעילות החברה בתחומים השונים כפופה להוראות הדין הכללי כמו גם להוראות הדין הספציפיות החלות על כל אחד מתחומי הפעילות של החברה, המפורטים לעיל.

להלן הוראות דין עיקריות החלות על החברה, וכן תיאור החוקים, התקנות, החוזרים והטיטות העיקריים אשר פורסמו במהלך תקופת הדוח בלבד ואשר לא תוארו בחלקים אחרים של הדוח, בחלוקה לתחומים שונים.

הגוף המפקח על עסקי הביטוח של החברה הוא הממונה. כמו כן, בהיות החברה תאגיד מדווח לאור אגרות החוב שלה המוחזקות בידי הציבור, כפופה החברה לדיני ניירות ערך ומפקחת בהקשר זה על-ידי רשות ניירות ערך, וכן להוראות דיני החברות החלות על חברות אגרות חוב.

4.1.2 חוקים ותקנות עיקריים החלים על עסקי הביטוח

(א) חוק הפיקוח – חוק הפיקוח מסדיר, בין היתר, את סמכויותיו של המפקח, תפקידיו ואמצעי האכיפה העומדים לרשותו.

(ב) חוק חוזה הביטוח – חוק חוזה הביטוח, על תיקוניו, מסדיר בעיקר את מערכת היחסים שבין המבטח והמבטוח, לרבות מעמדו של סוכן הביטוח.

בחדש ינואר 2014, אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק חוזה הביטוח (תיקון) – התיישנות ממועד גיבוש הנכות), התשע"ג–2013, במסגרתה מוצע כי תקופת ההתיישנות בתביעה לקבלת תגמולי ביטוח בגין נכות מתאונה תהיה 3 שנים מיום התגבשות הנזק ולא מיום קרות מקרה הביטוח כפי שקבוע כיום בחוק חוזה ביטוח.

בהקשר זה, יצוין, כי בחדש אוגוסט 2013, פורסם חוזר "התיישנות בחוזה ביטוח הכולל כיסוי ביטוחי לנכות" אשר מטרתו לקבוע הוראות המסדירות טיפול בבקשות להארכת תקופת ההתיישנות בתביעות נכות וכן לקבוע הוראות לעניין גילוי שעל מבטח לתת בעניין זה.

החברה מעריכה, כי ככל שהצעת החוק הנ"ל תאושר גם בקריאה שלישית, התוצאה תהא שחוק חוזה ביטוח יתוקן באופן בו ייקבע, כי תקופת ההתיישנות תחל מיום התגבשות הנזק וכי הוראות חוזר המפקח לעניין הארכת תקופות ההתיישנות יבוטלו מפאת חוסר רלוונטיות.

(ג) תקנות הדירקטוריון וועדותיו – הוראות התקנות כאמור, החלות על גופים מוסדיים, קובעות בין היתר, כללים לעניין הרכב הדירקטוריון, כשירות חבריו, הגבלות על מינוי דירקטור, נושאים לדיון בדירקטוריון, כללים למניעת ניגוד עניינים ענפי והוראות שונות לעניין ועדות הדירקטוריון, ועדת ביקורת וועדת מאזן.

(ד) תקנות ההון המינימאלי - תקנות ההון המינימאלי מסדירות את ההון המינימאלי הנדרש ממבטח. לפרטים נוספים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים של החברה.

4.1.3 חקיקה כללית

(א) **החוק לאכיפת מיסים בחשבונות זרים (Foreign Account Tax Compliance Act) (להלן: "FATCA")** - חוק זה הינו גלובאלי וחל על פעילות כל המוסדות הפיננסיים הזרים בכל העולם, ונוגע למכלול הפעילות של חברות פיננסיות ובכללן חברות ביטוח וחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה. בהתאם להוראות החוק שיקנס לתוקף בחודש יולי 2014, מחויבים מוסדות פיננסיים זרים לזהות חשבונות אשר שייכים לאזרחים אמריקאים או חשבונות השייכים לחברות בבעלות משמעותית של אזרחים אמריקאים ולמסור מידע אודות חשבונות אלו ל-IRS.

על פי פרסומים שונים, במועד עריכת דוח זה, מנוהל משא ומתן בין מדינת ישראל לבין ארה"ב לצורך חתימה על הסכם בין מדינות. ככל שהסכם כאמור יחתם צפויות הקלות ביישום החוק לגופים פיננסיים ישראלים. החברה נערכת ליישום הוראות החוק בין אם יחתם הסכם כאמור ובין אם לאו.

(ב) בחודש יוני 2013 פרסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013 להרחבה בנושא ראה ביאור 32 לדוחות הכספיים של החברה.

(ג) **תכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (להלן: "חוק התקציב")** - ביום 30 ביולי, 2013 אושר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית חוק התקציב אשר כולל, בין היתר, שינויים פיסקאליים ובכלל זה, העלאת שיעור מס החברות מ-25% ל-26.5%.

להרחבה בנושא ראה ביאור 32 (ב) לדוחות הכספיים של החברה.

4.1.4 הוראות לעניין הסדרת הממשל התאגידי של גופים מוסדיים

בתקופת הדוח פורסמו הוראות לעניין ממשל תאגידי של גופים מוסדיים כדלקמן:

(א) בחודש מאי 2013 פרסם המפקח טיוטת נייר עמדה – הבהרה, לעניין שיקולים להערכת זמינותו של מועמד לכהונה כדירקטור בגוף מוסדי. בטיטת נייר העמדה מפורטים שיקולי המפקח בבחינת הודעה על כוונה למנות דירקטור בגוף מוסדי.

(ב) **חוזר בדבר דוח שנתי על יישום הוראות הדין על ידי גופים מוסדיים** – בחודש אוגוסט 2013 פרסם המפקח את החוזר כאמור המסדיר את הוראות מסירת דוח שנתי על יישום הוראות הדין בנוגע לניהול סיכונים, ממשל תאגידי, זכויות עמיתים ועוד. בהתאם להוראות הגופים המוסדיים נדרשים להגיש לממונה דוחות כספיים רבעוניים ושנתיים, וכן דיווחים נלווים לדוחות אלו.

(ג) **חוזר ניהול סיכונים ציות בגופים מוסדיים** - בחודש דצמבר 2013 פרסם המפקח את החוזר כאמור. מטרת החוזר הינה לחייב גופים מוסדיים למנות ממונה ציות ואכיפה פנימית וכן

לקבוע תכנית ציות ואכיפה פנימית ונקיטת אמצעים סבירים ליישומה. במקביל, פורסמה עמדת הממונה- הבהרה: קריטריונים להערכת אפקטיביות של תכנית ציות ואכיפה פנימית ומדיניות הממונה ליישומה. בהתאם לנייר העמדה קיומה של תכנית אכיפה פנימית אפקטיבית תסייע במניעת הפרות ותהווה שיקול להפחתת עיצום כספי המוטל על המפר.

החברה שוקדת על הכנתה של תכנית אכיפה פנימית בסיוע יועצים משפטיים חיצוניים אשר תעמוד בקנה אחד עם הוראות והנחיות האמורות וחוזר הממונה בנושא. ביום 27.1.2014 אישר דירקטוריון החברה את מינויו של היועץ המשפטי ומזכיר החברה מר רועי דבורין כקצין הציות ואכיפה ואישר את מתווה תכנית האכיפה כאמור.

(ד) בחודש דצמבר 2013 פורסם ברשומות **חוק הריכוזיות** אשר מבוסס על המלצות הועדה בנוגע להגברת התחרותיות במשק, הידועה גם כ"ועדת הריכוזיות". במסגרת חוק הריכוזיות בוצעו תיקונים עקיפים במספר חוקים נוספים כגון: חוק החברות, חוק הפיקוח, חוק קופות גמל וחוק ניירות ערך. החוק מגביל, בין היתר, את פעולתן של קבוצות המאוגדות במבנה פירמידלי, רב שכבתי, ומחייב אותן לצמצם את שכבות הפירמידה. החל מיום פרסום החוק, נאסר על חברת שכבה שניה, לשלוט בחברה שכבה אחרת, קרי מבנה החזקה פירמידלי יוגבל לשתי חברות שכבה בלבד, כאשר ביחס למבנים פירמידליים קיימים (כדוגמת מבנה ההחזקות בקבוצה) נקבע, כי חברה שביום פרסום החוק היא חברת שכבה שניה, רשאית להמשיך ולשלוט בחברת שכבה אחרת עד תום שש שנים מיום פרסום חוק הריכוזיות אם שלטה בה לפני יום הפרסום. חברת שכבה הוגדרה כחברה שהינה תאגיד מדווח, לרבות חברת אגרות חוב.

על פי הגדרת החוק הנ"ל מתקיים בקבוצה מבנה פירמידלי בן 3 שכבות – אלעזר החזקות, החזקות בטוח והחברה. למיטב ידיעת החברה, נכון למועד זה, הקבוצה בוחנת את החוק, השפעותיו והחלופות העומדות בפניה. למבנה ההחזקות בחברה ראה סעיף 1.1.2 לעיל.

(ה) בחודש יולי 2013 פרסם המפקח יחד עם המפקח על הבנקים את **העקרונות המנחים לקביעת קריטריונים ותנאים כלליים למבקש היתר לשלוט ולהחזיק בגופים פיננסיים מפותחים**. במסגרת מסמך זה, גובשה ע"י המפקח רשימת עקרונות מנחים, אשר יהוו בסיס לקביעת מסגרת מפורטת של קריטריונים ותנאים למתן היתר שליטה בגוף מוסדי.

בחודש פברואר 2014 התפרסם על-ידי המפקח **מסמך מדיניות מפורט ביחס לרכישת שליטה בגוף מוסדי**. במסגרת מסמך זה מפורטות הוראות המפקח לעניין שליטה בגוף מוסדי וכן לגבי אופן הגשת בקשה להיתר שליטה בגוף מוסדי. תחולת ההוראות הינה ביחס למבקש היתר חדש, והן יחולו גם על מחזיקי היתר שליטה קיים, בהתאמות הנדרשות, כאשר נעשים שינויים בהיתר בו הם מחזיקים.

לאור האמור לעיל, כל בקשה לשינוי בהיתר השליטה הקיים בחברה או לקבלת היתר שליטה חדש, תצטרך להיות מוגשת בהתאם להנחיות החדשות.

4.1.5 הוראות הנוגעות לניהול השקעות ואשראי של גופים מוסדיים

בתקופת הדוח פורסמו הוראות הנוגעות לניהול השקעות ואשראי כדלקמן:

- (א) בחודש אוגוסט 2013 פרסם המפקח חוזר המתקן את החוזר בעניין **כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים**, תוך ביצוע שינויים והבהרות בנושאים שנכללו בו.
- לפירוט נוסף לעניין כללי ההשקעה החדשים ראה באור 15 לדוחות הכספיים של החברה בנושא ניהול ודרישות הון.
- (ב) בחודש דצמבר 2013 פורסם חוזר **הוראות בדבר חישוב שווי נכסים לא סחירים של גוף מוסדי**. מטרת החוזר כאמור הינה לקבוע עקרונות לאופן חישוב שווי נכסים המוחזקים על ידי גופים מוסדיים, בכדי להבטיח שצבירת רווחים או הפסדים לחשבונות החוסכים תשקף את ערכם הכלכלי של נכסים אלו.
- (ג) בחודש מרץ 2014, פרסם הממונה תיקון **לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות)**, **התשס"ח-2008**. במסגרתו מוצע, בין היתר, להגביל את היקף ההוצאות הנובעות מהשקעות לא סחירות – התיקון קובע כי סך ההוצאות בגין השקעה לא סחירה, עמלות ניהול חיצוני, הוצאה הנובעת ממטן משכנתה והוצאות ישירות נוספות מסוג שאישר הממונה לא יעלה על 0.25% מסך השווי המשוער של נכסי המשקיע המוסדי בתום שנת הכספים שחלפה.
- נכון לחודש מרץ 2013 רכיב ההוצאות הישירות בתיקי העמיתים המנוהלים בחברה הינו נמוך משיעור של 0.25%, כך שלהוראות הנ"ל לא צפויה להיות השפעה על רווחיות החברה בטווח הקרוב.
- (ד) **ועדת גולדשמיט** (ועדה בנושא הסדרה רגולטורית של מתן הלוואות מתואמות על ידי גופים מוסדיים ברשות אמנון גולדשמיט) – בחודש יוני פרסמה הוועדה כאמור דוח ביניים ובו המלצות להסדרות רגולטוריות של הלוואות מתואמות הניתנות על ידי גופים מוסדיים. ההמלצות רלבנטיות הן לכספי הנוסטרו והן לכספי המשתתף והן עסקו בין היתר בנושאים הבאים: ממשל תאגידי, נושאים בהם הדירקטוריון צריך לדון ולהחליט, כללים מומלצים לעסקאות סינדקציה (הלוואות שמקובלות בעולם האשראי בהיקף גבוה שמאורגן ומתופעל על ידי בנק חתם) וקונסורציום.
- (ה) בחודש אוגוסט 2013 פורסם חוזר **שטר נאמנות להנפקת אגרות חוב לא ממשלתיות** – **הוראות להתייחסות** המתקן את חוזר שעניינו הוראות לעניין השקעת גופים מוסדיים באגרות חוב לא ממשלתיות שפורסם בחודש יולי 2010 שעניינו הוראות לעניין השקעת

גופים מוסדיים באיגרות חוב לא ממשלתיות. מטרת החוזר כאמור, הינה להגביר את רמת הוודאות בקרב הגופים המוסדיים ובקרב המנפיקים באשר להוראות אשר ראוי שיכללו בשטרי הנאמנות של אגרות חוב לא ממשלתיות, בנספח לחוזר המתקן התוו דוגמאות (אשר אינן מהוות רשימה ממצה) של תניות חוזיות אשר מטרתן בין היתר, ליצור מודל של הגנות למחזיקי אגרות החוב והוא חל על אג"ח שהונפקו החל מיום 1 בנובמבר 2013.

לפירוט בנושא ניהול אשראי על ידי החברה ראה סעיף 4.4.1.2 להלן.

4.1.6 הוראות לעניין מדיניות דיווח חשבונאי וכללי דיווח והצגה ודיווחים שיש למסור לממונה

בתקופת הדוח פורסמו הוראות נוספות שעניינן מדיניות דיווח חשבונאי וכללי דיווח והצגה ודיווחים שיש למסור לממונה כדלקמן:

(א) בחודש יולי 2013 פרסם המפקח חוזר בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים, ואחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי- תיקונים, הכולל תיקונים להוראות של חוזרים קודמים שהסדירו נושא זה.

(ב) בהמשך להנחיות הרשות לניירות ערך בנושא קיצור הדוחות שפורסמה בחודש ינואר 2013 והנחיות המפקח מחודש פברואר 2013 בנושא זה, פורסם בחודש אוגוסט 2013 **טיוטת תקנות לעניין פרסום דוחות כספיים של חברות ביטוח** שעניינה יישום הדרגתי של הקדמת מועדי פרסום הדוחות כספיים שנתיים ורבעוניים, כך שמבטח יפרסם את הדוח השנתי לשנת 2016, חודשיים מתום שנת הדוח לעומת שלושה חודשים כיום.

(ג) בחודש ינואר 2014 פורסם, על ידי המפקח, חוזר בדבר עדכון הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות ביטוח. תחילתן של הוראות החוזר החל מהדוחות הכספיים לשנת 2014 אך חברת ביטוח רשאית ליישם החל מהדוחות הכספיים לשנת 2013.

4.1.7 הוראות הנוגעות לענף ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

בתקופת הדוח פורסמו הוראות נוספות הנוגעות לענף ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח כדלקמן:

(א) כחלק מפעילות המסלקה המפורטת בסעיף 2.4.1.2 (ז) לעיל והסדרת נושא הרשומה האחודה להעברת מידע ונתונים בתחום החיסכון הפנסיוני, פרסם המפקח בחודש ינואר 2013 חוזר בדבר "מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בתחום החיסכון הפנסיוני" שמטרתו לקבוע מבנה אחיד של "רשומה אחודה", אשר תשמש את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת הפעולות העסקיות השונות המתבצעות ביניהם.

(ב) בחודש אוקטובר 2013 פרסם המפקח טיטות הכוללות תיקונים לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים) התשע"ב 2012, ולחזור גופים מוסדיים בדבר נוהל איתור עמיתים ומוטבים.

(ג) בחודש נובמבר 2012 פורסם חוזר בעניין טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים. החוזר מגדיר את הפעולות הנדרשות מגוף מוסדי על מנת להבטיח, ככל הניתן, כי רישום זכויות העמיתים במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור. החוזר קובע לוח זמנים לביצוע הפעולות במסגרת פרויקט הטיוב, ובמסגרת זו קובע כי הפרויקט כולו יסתיים עד ליום 30.6.2016. בחודש מרץ 2013 סיימה החברה לבצע סקר פערים ובחודש ספטמבר 2013 סיימה להכין את תכנית העבודה בנושא, אשר אושרה בדירקטוריון.

בשלב הנוכחי לא נמצאו ממצאים המשפיעים באופן מהותי על ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח, יחד עם זאת, החברה איננה יכולה להעריך ולכמת, בשלב זה, האם תידרשנה הפרשות בקשר עם תהליכי הטיוב.

(ד) בחודש אוגוסט 2013 פורסם חוזר ייפוי כוח לבעל רישיון הקובע מבנה אחיד לטופס ייפוי הכוח, באמצעותו יוכל לקוח לייפות את כוחו של בעל רישיון לקבל מידע אודות מוצר פנסיוני המנוהל עבורו בגוף מוסדי, או להעביר את בקשותיו במסגרת ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני או במסגרת ייעוץ פנסיוני מתמשך או שיווק פנסיוני מתמשך.

(ה) בחודש יוני 2013, פורסמה טיוטה של "תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל) התשע"ג 2013, המסדירה סוגיות הנוגעות לממשק התפעולי בין המעסיקים לבין גופים מוסדיים אגב הפקדות בקופות גמל.

(ו) בחודש אוגוסט 2013, פורסם חוזר "עריכת תכנית ביטוח למחלות קשות" שמטרתו הסדרת כללים לניסוח פוליסות למחלות קשות. בהתאם להוראות החוזר על חברות הביטוח להגיש עד לסוף חודש מרס 2014 תכניות מעודכנות בהתאם להוראות החוזר החדש. כמו כן, נקבע כי על החברות להציג למבוטחים הקיימים בתכניות אפשרות להצטרף לתכנית המעודכנת.

(ז) בחודש אוגוסט 2013, פורסמה עמדת הממונה – הבהרה בדבר "פיצוי בכיסוי לניתוחים פרטיים בישראל" הקובעת, כי החל מיום 1 בינואר 2014 לא תאושר תכנית ביטוח אשר תכלול כיסוי לניתוחים פרטיים בישראל שתאפשר למבוטח לבחור בין שיפוי עלויות ניתוח על ידי המבטח ובין פיצוי כספי לניתוח שבוצע בשב"ן (שרותי בריאות נוספים) או במערכת הציבורית, וזאת על מנת למנוע הטיה אפשרית של מבטח לבחור את הגורם שמבצע את הניתוח שלא משיקולי בריאות, אלא משיקולים כספיים.

(ח) בחודש אוגוסט 2013, פרסם המפקח תיקון לחוזר "עריכת תכנית לביטוח סיעודי" הקובע הוראות לעניין תכניות ביטוח סיעודי, לרבות הכיסוי הביטוחי המינימאלי בתכנית לביטוח סיעודי, ביחס לאופן מכירת פוליסה לביטוח סיעודי וכן ביחס לעקרונות הנוגעים

לפרמיה. במסגרת החוזר המתקן נוספו שינויים להגדרת מקרה ביטוח, הוספה התייחסות לתקופת המתנה ונוספו חובות גילוי כלפי המבוטחים לרבות באמצעות פרסום באתר האינטרנט.

ראה בעניין זה סעיף 2.4.1.1 לעיל בדבר הגשת תכנית לביטוח סיעודי לאישור המפקח.

(ט) בחודש מרס 2014 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיונים) (תיקון מס' 6) התשע"ד - 2014 שמטרתה לחזק את ההגנה על עובדים בנוגע לייעוץ פנסיוני, ולמנוע מצב שבו המעסיק כופה על עובדיו את זהות היועץ הפנסיוני, וכן לאסור התניית שירות בשירות בידי בעל רישיון.

4.1.8 חוזרים, הנחיות וטיטות עיקריים של המפקח, שאינם מפורטים בחלקיו האחרים של הדוח אשר פרסמו בתקופת הדוח ועד בסמוך למועד פרסום הדוח:

בנוסף לחוזרים שנסקרו בתחומי הפעילות הספציפיים של החברה, פורסמו בתקופת הדוח ועד בסמוך למועד פרסום הדוח גם החוזרים הבאים:

(א) **חוזר המאוחד** - במהלך תקופת הדוח פורסמו חלקים שונים של החוזר המאוחד שיחליף את כלל חוזרי המפקח ויאגד את הוראותיהם במסגרת אחת, וביניהם, מבוא לחוזר המאוחד; פרק ההוראות לחוזה ביטוח כללי; פרק ניהול נכסי השקעה והעמדת אשראי אגב השקעות ופרק ניהול סיכונים. כניסתן לתוקף של ההוראות ביום 1 באפריל 2014 והחל ממועד זה הוראות חדשות ותיקונים להוראות הקיימות יפורסמו במסגרת החוזר המאוחד בלבד.

(ב) בחודש יולי 2013 פורסמה עמדת הממונה בדבר "עקרונות לניסוח תכנית ביטוח", אשר כולל עקרונות שמטרתם להנחות את המבטח בעת ניסוח תכנית ביטוח, כך שלא תכלול תנאים מקפחים ותהיה פשוטה וברורה. החוזר כאמור מכיל רשימה של נהגים ראויים ונהגים בלתי ראויים בתכנית ביטוח תוך קביעה כי ניסוח תכנית ביטוח שאינה עומדת בכללים האמורים, יראו את אותם כתנאים שהמפקח התנגד לשילובם בתכנית ובמקרה של שילוב נוהג בלתי ראוי אף לא יוכל להסתמך עליו או לממשו. תחילתם של העקרונות והנהגים ביחס לתוכניות ששווקו לראשונה תהא החל מיום 1 בינואר 2014. לגבי תכניות המשווקות על ידי חברות הביטוח בענפים השונים נקבע לוח זמנים למחצית השנייה של 2014 ועד למחצית השנייה של 2015.

החברה בוחנת את ההוראות האמורות ואת אופן והיקף ההתאמות הנדרשות במוצרים המשווקים כיום על ידי החברה והנדרש על מנת להתאימן בהתאם לאבני הדרך המופיעות בנייר העמדה ועל מנת לעמוד בהוראותיו. בשלב זה החברה אינה יכולה להעריך את מלוא ההשלכות על פעילותה.

(ג) בחודש אוגוסט 2013 פרסם המפקח חוזר בנושא מיקור חוץ בגופים מוסדיים המגדיר מהו מיקור חוץ ומטיל חובה על גוף מוסדי לקבוע מדיניות לעניין הוצאת פעילות מהותית למיקור חוץ ואישורה בדירקטוריון, וכן קובע כללים להוצאת פעילות למיקור חוץ ולמעקב ולבקרה עליהם והוראות לגבי הסכמי מיקור חוץ. תחילתו של החוזר מיום 1 ביולי 2014.

החברה החלה להיערך ליישום הוראות החוזר, כך שמונה מנהל הסיכונים לקידום הנושא בחברה. היערכות החברה כוללת, בין היתר, מיפוי ראשוני של הגורמים במיקור חוץ, כתיבת מדיניות ונוהל עבודה בהתאם. שני המסמכים יובאו לאישור הנהלת ודירקטוריון החברה עד ליום 1.7.2014.

(ד) בחודש אוגוסט 2013 פרסם המפקח חוזר המשכיות עסקית בגופים מוסדיים אשר מתווה מסגרת פעולה מינימאלית לגוף מוסדי כדי לקיים המשכיות עסקית במצב חירום וזאת בכדי להבטיח את עמידות הגוף במצבי חירום שונים, תוך המשך תפקוד רציף ותקין ומתן שירות לעמיתים ולמבוטחים. בחוזר נקבעו הוראות לעניין מסגרת עבודה כללית לצורך ניהול המשכיות עסקית.

החברה נערכה לנושא המשכיות עסקית במהלך השנים האחרונות. לחברה קיים אתר חלופי בבית IBM, בפתח תקווה בו נמצאים עותקים של שרתי האחסון, האפליקציות והתקשורת. כמו כן, לחברה תכנית המשכיות עסקית לחירום. במהלך שנת 2014, החברה תבצע התאמות ותוספות לתוכנית ההמשכיות העסקית בהתאם לדרישות החוזר.

(ה) בחודש דצמבר 2013, פורסמה עמדת הממונה בדבר התנהלות גוף מוסדי בעת התקשרות בעסקה משמעותית המפרטת את ציפיות הממונה, לגבי התנהלות גוף מוסדי טרם קבלת החלטה על התקשרות בעסקה משמעותית. הממונה מצפה מגוף מוסדי לקיים הליכים הולמים לאפיון והיערכות ולטיפול בעסקאות שעל פי קביעת הדירקטוריון הן בעלות פוטנציאל להשפעה משמעותית על התוצאות העסקיות של הגוף המוסדי או על כספי לקוחותיו, וכן שיהא ערוך לזיהוי להערכת ולניהול סיכונים שיוצרת עסקה כזו ולא ישתתף במכרז לעסקה משמעותית כשאינו לו זמן נאות להעריכה ולהיערך לקראתה.

(ו) בחודש דצמבר 2013, פורסם חוזר "הנהגות תכנית ביטוח ותקנון קופת גמל" אשר מטרתו הינה קביעת נוהל להגשת הודעה על תכנית ביטוח או שינוי תכנית ביטוח או תנאי מתנאיה.

4.2 חסמי כניסה ויציאה עיקריים לפעילות החברה

4.2.1 חסמי כניסה

חסמי הכניסה העיקרים של תחומי הפעילות השונים של החברה קבועים בהוראות הדינים הרלוונטיים המחייבים קבלת רישיונות והיתרים.

4.2.1.1 רישיונות והיתרים

בהתאם לחוק הפיקוח, עיסוק בביטוח מחייב מתן רישיון מבטח ("רישיון מבטח"). החזקה של יותר מחמישה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה במבטח מותנית בקבלת היתר להחזקת אמצעי שליטה מאת המפקח ("היתר החזקה"), ושליטה במבטח או בסוכן תאגיד מותנית אף היא בהיתר מאת המפקח ("היתר שליטה"). ניהול קופת גמל מחייב אף הוא קבלת רישיון.

כמו כן, הוטל איסור על רכישה המביאה להחזקה מהותית בתחום החיסכון לטווח ארוך.

לעניין היתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה שניתן למר אלעזרא בהכשרה ביטוח ראה סעיף 4.2.2.2 להלן.

הון עצמי 4.2.1.2

לשם עיסוק בפעילות ביטוחית נדרשת החברה לעמוד בדרישות הון מינימאלי. לפירוט בנושא דרישות ההון הרגולטוריות החלות על החברה ואופן עמידת החברה בהן ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים של החברה.

מומחיות ידע וניסיון 4.2.1.3

הפעילות הביטוחית והפיננסית של עסקי החברה, דורשת ידע מקצועי ממוקד, בעיקר בתחומי האקטואריה וניהול סיכונים כמו גם היכרות עם שווקי התחום, לרבות שוק ביטוח המשנה. כמו כן, לצורך קביעת תעריפים וחיתום של עסקים חדשים, יש משקל רב לצבירת ניסיון ואגירת מידע אקטוארי בעל בסיס נתונים רחב.

גודל מינימאלי (מסה קריטית) 4.2.1.4

פעילות המערכות הביטוחיות של החברה וההשקעות הרבות אותן מבצעת החברה, לרבות לצורך עמידה בדרישות הרגולטוריות המשתנות, כרוכה בעלויות תפעול קבועות גבוהות ולפיכך מחייבת היקף הכנסות מינימאלי.

חסמי יציאה 4.2.2

פעילות הביטוח 4.2.2.1

פירוק או חיסול של עסקי ביטוח של מבטח כפופים לפיקוחו של המפקח על הביטוח אשר רשאי להורות למבטח לפעול בדרך מסוימת בחיסול העסקים או לפנות לבית המשפט, בבקשה למתן צו שהפירוק יהיה בידי בית המשפט או בפיקוחו.

מיוזג, פיצול, הפסקת ניהול או פירוק מרצון מחייבים קבלת אישור מראש של המפקח. הליכי פירוק או חיסול של עסקי ביטוח של מבטח כפופים לפיקוחו של מפקח, אשר רשאי להורות למבטח על דרכי פעולה מסוימות לצורך יישום הפירוק או החיסול כאמור.

בעסקי ביטוח חיים והפנסיה וכן בעסקי ביטוח כללי בענפים המאופיינים כ"זנב ארוך" – הפסקת הפעילות כרוכה בהסדר להמשך הטיפול במימוש כל זכויות המבוטחים/ עמיתים (Run-Off).

4.2.2.2 היתר השליטה

בהתאם להוראות הדין, החזקת אמצעי שליטה ושליטה, במבטח, כפופים לקבלת היתר מאת הממונה. בחודש אוקטובר 2006, העניק המפקח על הביטוח, למר אלי אלעזר, היתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה (כהגדרתם בסעיף 1 לחוק הפיקוח,¹⁵ בחברה (להלן: "ההיתר לשליטה").

בהתאם לתנאי היתר השליטה, כל שינוי בשרשרת השליטה בחברה, מצריכים את אישורו המוקדם של הממונה, כך שלאורך השנים בוצעו תיקונים בהיתר השליטה לאור שינויים במבנה ההחזקות. היתר השליטה האחרון ניתן ביום 20 במרס 2012. בהיתר נקבעו, בין היתר, התנאים העיקריים בדבר הוראות לשמירת שרשרת השליטה במבטח¹⁶ ואי מתן זכות לצד ג' בשרשרת השליטה בחברה.

כמו כן, במסגרת היתר השליטה ולצורך קבלתו, התחייב מר אלעזר להשלים בכל עת את ההון העצמי הנדרש של החברה עד לסכום הקבוע בתקנות ההון המינימאלי או כל תקנה או דין אחרים שיבואו במקומם, אך ההתחייבות לא תעלה על הנמוך מבין 50% מההון הנדרש או 130 מיליון ש"ח (צמוד למדד אוקטובר 2005).

4.3 גורמי הצלחה קריטיים

להערכת החברה, הגורמים הבאים יכולים להיחשב כגורמים בעלי השפעה קריטית על פעילות החברה:

4.3.1 גורמי הצלחה כלליים: שינויים במצב המשק, התעסוקה ושוק ההון; דרישות רגולטוריות, לרבות פיקוח על תעריפים; התחרות בתחום; נאמנות לקוחות ושימור התיק; דגש על לקוחות איכותיים בתחום התביעות והתשלומים; איכות ניהול ההשקעות, לרבות ניהול סיכונים פיננסיים; ערוצי הפצה, כולל יכולתם להגביר ביקושים וליצירת שווקים חדשים והגדלת גיוס סוכנים חדשים; מגוון המוצרים והיכולת להתאים את המוצרים לתנאי השוק וצרכי הלקוח, כולל מתן פתרונות משולבים; איכות השירות למבוטחים, עמיתים ולקוחות אחרים וכן לסוכנים; מיצוב החברה כחברה בעלת פתרונות ייחודיים בתחום ביטוח החיים וחיסכון לטווח ארוך, תוך יצירת מותג שיחזק את מעמדה התחרותי; שימור ורכישת הון אנושי איכותי; רמת המחשוב והטכנולוגיה; יעילות התפעול ורמת הוצאות התפעול, השיווק והמכירות והפעלת בקרה יעילה.

4.3.2 גורמי הצלחה בביטוח כללי: איכות החיתום – דהיינו לקוחות נושאי הסיכון הנמוך יותר; זיהוי נכון ורציף של עלויות הסיכון ותימחורן בפועל; טיפול נכון בצמצום עלויות האירועים הביטוחיים; איכות האקטואריה על פיה נקבעים התעריפים; איכות מבטחי המשנה וההסכמים עמם; איכות ניהול ההשקעות; איכות הגבייה; איכות ניהול התביעות; יעילות

¹⁵ "אמצעי שליטה" בתאגיד: (1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר; (2) הזכות למנות דירקטור בתאגיד, ולענין זה: (א) יראו את מי שמינה דירקטור בתאגיד כבעל הזכות למנותו; (ב) חזקה על תאגיד שנושא משרה בו נתמנה לדירקטור בתאגיד אחר, ועל מי ששולט באותו תאגיד, שהם בעלי הזכות למנותו; (3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד; (4) הזכות ליתרת נכסי התאגיד בעת חיסולו, לאחר סילוק חבויותיו.

¹⁶ בהתאם להוראות היתר השליטה כל שינוי בשרשרת ההחזקות בחברה בהתאם לתרשים המפורט בסעיף 1.1.2 לעיל מצריך את אישורו המוקדם של הממונה.

התפעול ורמת הוצאות התפעול והשיווק; יכולת חברת הביטוח לשפר הסכמים עם הספקים בתחום (ספקי שירותי בריאות שונים, עורכי דין, חוקרים וכיו"ב).

4.3.3 גורמי הצלחה בביטוח חיים: פיתוח מוצרים בעלי רווחיות גבוהה המאפשרים חדירה לנישות חדשות ושיווקן בהיקף גדול; שינויים במערך המחשוב המאפשר שירות איכותי לסוכנים ולמבוטחים; גיוס סוכנים ומשווקים בעלי איכות שימור תיק גבוהה והתמקצעות בתחומים ספציפיים כגון פיננסים; איכות האקטואריה על פיה נקבעים התעריפים; איכות מבטחי המשנה וההסכמים עמם; איכות ניהול ההשקעות; איכות הגבייה; איכות ניהול התביעות; יעילות התפעול ורמת הוצאות התפעול והשיווק; פיזור גיאוגרפי של סוכנים ומשווקים; נידים ורמת דמי הניהול.

4.4 השקעות

4.4.1 מבנה ניהול השקעות ואשראי

4.4.1.1 כללי

דירקטוריון החברה מתווה את מדיניות ההשקעה הכוללת של החברה. בהתאם לחוק הפיקוח ותקנות השקעה הישנות מונו שתי ועדות השקעה. האחת, ועדה לניהול תיק ההשקעות של כספים לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה (כספי מבוטחים – בתיק המשתתף) והשנייה, ועדה להשקעת ההון העצמי של המבטח ולהשקעת כספים לכיסוי התחייבויות הביטוחיות שאינן התחייבויות תלויות תשואה (כספי ביטוח כללי, הון ועודפי הון). ועדות השקעה אלו קובעות את המדיניות הספציפית של כספי הנוסטרו וכספי המשתתף.

4.4.1.2 ניהול אשראי

כחלק מהיערכותה ליישום הוראות שפרסם המפקח בשנים האחרונות שעניינם אופן ניהול אשראי על-ידי גופים מוסדיים, קיימה החברה במהלך שנת 2010 מספר דיונים במסגרת דירקטוריון החברה ובמסגרת ועדות ההשקעה של החברה (נוסטרו ומשתתף) (להלן: "ועדות ההשקעה") לצורך יישום הוראות המפקח ופעלה ליישומן. בהתאם החברה פועלת בהתאם לנהלים מוסדרים לצורך ניהול אשראי כפי שאושרו במוסדות החברה הרלוונטיים, יצוין, כי הנהלים כאמור עודכנו במהלך שנת 2013 והותאמו, בין היתר, לשינויים הנדרשים מתקנות כללי ההשקעה החדשות. כמו כן, דירקטוריון החברה אישר מסגרת כללית של הערכות החברה לזיהוי וטיפול בחובות בעיתיים ("מסגרת כללית"), וכחלק ממסגרת כללית זו קיים בחברה פרום חוב אשר מתכנס מעת לעת לדיונים תקופתיים על-פי הוראות המפקח וככל הנדרש אד-הוק במקרים המחייבים דיון מיידי לצורך קבלת עדכונים והחלטות אודות ניהול האשראי של החברה בהתאם למסגרת הכללית.

4.4.2 ניהול ההשקעות

4.4.2.1 התחייבויות שאינן תלויות תשואה

כספי ההתחייבויות הביטוחיות לסוגיהן מושקעים בנכסים שונים וזאת בהתאם לאופי ההתחייבויות וכפוף להוראות תקנות ההשקעה. ההשקעות בחברה מבוצעות

במקביל להתחייבויות הביטוחיות, תוך שמירה על מדדי פיזור סיכון ומח"מ בהתאם לתקנות כאמור. רוב ההשקעות כנגד התחייבויות בענפים בעלי "זנב ארוך" (חיים, רכב חובה, חבויות) הינן לתקופות של מח"מ עד 5 שנים. ההשקעות ברובן הינן השקעות צמודות למדד.

ההשקעות מבוצעות במגוון מכשירי השקעה בארץ ובחו"ל הן בהשקעות מסורתיות כגון: מניות, אגרות חוב ממשלתיות, אגרות חוב קונצרניות סחירות ולא סחירות, אג"ח קונצרני ייעודי המוחזק לפידיון, אג"ח ממשלתיות, והן בהשקעות אלטרנטיביות כגון: נדל"ן וקרנות השקעה.

4.4.2.2 התחייבויות תלויות תשואה

התחייבויות אלו מושקעות במגוון מכשירי השקעה בארץ ובחו"ל הן בהשקעות מסורתיות כגון: מניות, אגרות חוב ממשלתיות, אגרות חוב קונצרניות וממשלתיות, והן בהשקעות אלטרנטיביות כגון: נדל"ן, קרנות השקעה וקרנות גידור.

החברה החלה לשווק בתחילת שנת 2004 פוליסות בהן מרכיב החיסכון מופקד במסלולי השקעה שונים לבחירת הלקוח. ללקוח עומדת בחירה בין שלושה מסלולי השקעה: מסלול מניות אשר הרכיב המנייתי בו הינו 50% ומעלה, מסלול אג"ח ממשלתי בו 70% ומעלה מהנכסים מושקעים באג"ח ממשלתי ו/או במק"מ, ומסלול כללי אשר מושקע באפיקים שונים כגון מניות, אג"ח ממשלתי וקונצרני, וכן השקעות שונות עפ"י מדיניות מוצהרת של ועדת ההשקעות המתפרסמת לפחות אחת לשנה.

4.4.3 מידע אודות התפלגות הנכסים המנוהלים - הרכב ההשקעות

4.4.3.1 כללי

על מנת להשיג פיזור בתיק ההשקעות, חלק מהתיק מושקע בניירות ערך, נדל"ן ותעודות סל בארץ ובחו"ל. לתיק הנוסטרו, שמגבה, בין היתר, את עתודות הביטוח הכללי, יש מח"מ יחסית קצר ואילו לתיק הפוליסות המשתתפות ברווחים יש מח"מ דינאמי יותר בדרך כלל, אשר משתנה בהתאם להחלטות של ועדת ההשקעות משתתף, על פי ההערכות לגבי השוק. תיק הנוסטרו כולל מרכיב נמוך יותר של מניות כאשר בשנת 2013 מדיניות הוועדה הייתה השקעה של עד 10% במניות כאשר בפועל רוב השנה התיק היה בעל מרכיב נמוך יותר של מניות. בתיקי המשתתפות קרן "ו" והמסלולים הכלליים הרכב התיקים כולל מרכיב מניות גדול יותר כאשר בשנת 2013 גבולות שיעור החשיפה למניות היו 33%-45% וגבולות שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני היו 31%-43%.

4.4.3.2 התחייבויות שאינן תלויות תשואה

תיק הנוסטרו הינו תיק עם רכיב מניות נמוך משמעותית ביחס לתיק המשתתפות ברווחים מדיניות וועדת ההשקעות לשנת 2013 לגבי רכיב המניות כללה השקעה במניות עד למקסימום של 10% למרות שבפועל רכיב המניות היה נמוך יותר. נכון לחודש דצמבר 2013, רכיב המניות בארץ ובחו"ל יחד הינו מתחת ל-1%, וקיים רכיב משמעותי של מק"מ, רכיב של אג"ח קונצרני המוחזק לפידיון, רכיב משמעותי של אג"ח ממשלתי, וכן מרכיב של כ-16% בנדל"ן. כמו כן לפחות 50% מהתיק מוחזק בנכסים צמודי מדד.

4.4.3.3 התחייבויות תלויות תשואה

התשואות בשוק ההון משפיעות ישירות על החוסכים באמצעות פוליסות הביטוח המשתתפות ברווחים. בניגוד לתיק הנוסטרו, שמגבה בין היתר, את עתודות הביטוח הכללי, שלו מח"מ יחסית קצר, תיק המשתתפות ברווחים הינו לרוב בעל מח"מ ארוך יותר ועל כן, לתנודתיות בשיעורי הריבית השפעה רבה יותר על שווי התיק, כפי שבא לידי ביטוי במחירי האג"ח לטווח ארוך. כמו כן תיק זה בעל מרכיב גבוהה יותר של מניות, נכון לחודש דצמבר 2013 בקרן " ובתיקים הכלליים היה מרכיב של כ-44.5% מניות הן בארץ והן בחו"ל, וכן מרכיב של כ-34% באג"ח קונצרני בעיקר בישראל.

4.4.3.4 התפלגות הנכסים המנוהלים של החברה

כספים תלויי תשואה (במילארדי ₪)	נוסטרו (במילארדי ₪)	
3.25	3.91	החברה
3.25	3.91	סה"כ

לרגולציה חדשה בנושא ניהול השקעות ואשראי בשנת 2013 ועד למועד הדוח ראה סעיף 4.1.5 לעיל.

4.4.4 השקעה בחברות מוחזקות

לחברה אין פעילות השקעה מהותית בחברות מוחזקות.

4.4.5 מדיניות ניהול השקעות פומבית

מדיניות ניהול ההשקעות של החברה מוצגת באתר האינטרנט של החברה בכתובת :
https://www.ildinsur.co.il/aboutUs/financialData/Pages/2010_policy.aspx

4.5 ביטוח משנה

4.5.1 כללי

להלן יפורטו סוגי הסדרי המשנה הנפוצים בחברה :

4.5.1.1 ביטוחי משנה יחסיים

כוללים ביטוחי "מכסה" ("Quota Share") וביטוחי מותר ("Surplus"). ביטוחי המכסה (או ביטוחי "חלק מוגבל") הם ביטוחים שבהם החלוקה היחסית בין מבטח המשנה לחברת הביטוח זהה בכל הפוליסות שבענף מסוים. לפי יחס זה מחלקים הן את הפרמיה והן את התביעות. לעומתם, ביטוחי מותר (או ביטוחי "עודף") הם ביטוחים שבהם חברת הביטוח מגדירה מראש מהי רמת הסיכון המרבית שהיא מוכנה ליטול (בשייר) לגבי כל פוליסה, ויתרת הסיכון (העודף) בכל

פוליסה מועברת למבטחי המשנה. יתרת הסיכון יכולה להשתנות בכל פוליסה ומכאן שחלקו היחסי של כל מבטח משנה משתנה מפוליסה לפוליסה.

4.5.1.2 ביטוחי משנה לא יחסיים

כוללים ביטוחי הפסד יתר ("Excess of Loss") וקטסטרופה ("Catastrophe") על שייר החברה. ביטוח הפסד יתר הוא ביטוח המכסה תביעות או אירועים מעל לסכום מסוים, דהיינו, הביטוח מכסה תביעה בודדת גבוהה או אירוע בו מעורבים מספר סיכונים. כל סכום תביעה הנמוך מהסכום שהוגדר מראש יכוסה על-ידי חברת הביטוח.

4.5.1.3 ביטוחי משנה פקולטטיביים

ביטוחי משנה הנערכים לכיסוי סיכונים מיוחדים הגלומים בפוליסות ספציפיות. בדרך כלל יבוטחו עסקים בביטוח מסוג זה כאשר סכום הביטוח עולה בהיקפו על קיבולת ביטוחי המשנה הרגילים, או כאשר הסיכון מוחרג מהחוזה עם מבטח המשנה.

4.5.2 מדיניות החשיפה למבטחי משנה

ביטוחי המשנה של החברה נערכים על בסיס שנתי או רב שנתי, בהתאם לתחום הפעילות.

4.5.2.1 ביטוח כללי: בביטוח כללי לטווח קצר (רכוש, אש, דירות, הנדסי) מדיניות החברה ליצור פיזור רחב ומשמעותי וזאת באמצעות פנל רחב של מבטחי משנה {כשהנחת העבודה של החברה היא כי אינה מתקשרת עם מבטח משנה שדירוגו נמוך מ-A-), תוך בדיקה שוטפת של הדירוג וחוסנו של כל מבטח משנה בצורה פרטנית והקפדה על החלק המוקצה לכל מבטח משנה. בהתאם למדיניות החברה, חלקו של מבטח משנה בודד המדורג A-) לא יעלה על 12.5% ולגבי מבטחים ברמת A ומעלה עד למקסימום של 30% למבטח משנה בודד בביטוחי טווח קצר.

בביטוחים לטווח ארוך (כגון ביטוחי תבויות) החברה אינה מתקשרת עם מבטחי משנה שדירוגם נמוך מ-A, תוך בדיקת חוסנם, ובכל מקרה חלקם לא יעלה על 50% למבטח משנה בודד.

4.5.2.2 ביטוח חיים: ביטוחי חיים ובריאות הנם באופיים ביטוחים לטווח ארוך. לפיכך, מבטחי המשנה נבחרים בקפידה על-פי התמחותם המקצועית בסוגי הביטוחים המשווקים על-ידי החברה, תוך התייחסות ליכולתם לעמוד בהתחייבויות לטווח ארוך. בביטוחי המשנה בביטוח חיים החברה אינה מתקשרת עם מבטחי משנה המדורגים ברמה נמוכה מ-A-).

פרטי ההתקשרות מול מבטחי המשנה (סוג חוזה, שייר, חלוקה בין מבטחי משנה) מועברים בכל שנה למפקח על הביטוח.

החברה רוכשת ביטוחי משנה במרבית תחומי הפעילות הן בביטוח חיים והן בביטוח כללי. בכל אחד מהענפים מותאם כיסוי ביטוח המשנה לאופי הסיכון ורמתו. ענפי הביטוח בחברה מבטחים הן בביטוח יחסי והן בביטוח לא יחסי. כאמור לעיל, הביטוח היחסי מחלק את הסיכון בין חברת הביטוח למבטחי

המשנה, ואילו הביטוח הלא יחסי, מגן על החברה מפני אירועים יוצאים מן הכלל ומעל השייר שהיא נוטלת על עצמה (קטסטרופות).

בחלק מהענפים שייר החברה מכוסה בביטוח Excess of Loss או Catastrophe כנגד קטסטרופה דוגמת אירועי טבע, רעידת אדמה והצטברות מקרי מוות הקשורים לסיכונים מלחמה או מחלה המונית וכיוצא באלה. במקרה של פשיטת רגל של מבטח משנה ואי יכולת לגבות ממנו תשלום החבות של מבטח המשנה מוטלת כולה על חברת הביטוח. למיטב ידיעת החברה, לתאריך הדוח, אין מבטחי משנה עמם היא קשורה אשר הינם בקשיים כלכליים.

להרחבה בנושא מדיניות החשיפה של החברה למבטחי המשנה בתחום ביטוח החיים – ראה סעיף 4.5.8 להלן.

4.5.2.3 סיכון קטסטרופה משמעו חשיפה לסיכון שאירוע בודד בעל השפעה רבה (קטסטרופלי) כגון אסון טבע, מלחמה, טרור, נזקי טבע או רעידת אדמה, יביא להצטברות נזקים בהיקף גבוה שיחולו על שייר החברה וייצרו נזק כלכלי משמעותי. אירוע הקטסטרופה המהותי אליו חשופה החברה בארץ הינו רעידת אדמה.

בשנת 2013, גודל ההפסד המרבי הצפוי בעסקי ביטוח כללי, כתוצאה מהחשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בשייר בגין אירוע גדול במיוחד (כדוגמת רעידת אדמה), בהסתברות של נזק מרבי (MPL) של כ-1.8% הינה כ-305 מיליון ש"ח ברוטו מהם כ-5.2 מיליון ש"ח בשייר עצמי.

לשנת 2014, גודל ההפסד המרבי הצפוי בעסקי ביטוח כללי, כתוצאה מהחשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בשייר בגין אירוע גדול במיוחד כגון רעידת אדמה משמעותית בהסתברות נזק מרבי (MPL), של כ-1.8% הינה כ-111 מיליון US \$ ברוטו, מהם כ-1.5 מיליון US \$ בשייר עצמי.

4.5.3 ביטוח משנה- ענף רכב חובה

4.5.3.1 הסדרי ביטוח משנה עיקריים

בשנים 2001 עד 2004 רכשה החברה ביטוח משנה יחסי (מכסה) משולב בהגנה של Excess of Loss על שייר החברה. החל משנת 2005 החברה הפסיקה לרכוש ביטוח משנה מסוג ביטוח יחסי-מכסה בענף ביטוח רכב חובה כך שהחשיפה בענף זה הפכה להיות בשיעור של 100% על שייר החברה. כדי להגן על השייר החברה רוכשת הגנה על השייר מסוג Excess of Loss שמטרתו להגן על החברה עד לסך של 400 מיליון ש"ח לתביעה בכל תביעה העולה על 4 מיליון ש"ח (הכיסוי נבנה ברמה של שני רבדים). מחיר הביטוח/ההגנה נקבע כמחיר לכל רכב כפול מספר כלי הרכב המבוטחים וכפוף לניסיון תביעות עבר. ביטוחי הפסד יתר נרכשים לא כחלק מהפרמיה הנגבית מהמבוטחים אלא על-פי מספר כלי הרכב המבוטחים. עלות ההגנה לשנת 2013 הינה במחיר משוקלל של כ-83.32 ש"ח לרכב.

להלן טבלאות המפרטות את חלקם של מבטחי המשנה השותפים בכיסוי ביטוח המשנה על בסיס Excess of Loss לצורך כיסוי ההגנה לפעילות רכב החובה של החברה:

בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים של החברה לשנת 2013, החליטה החברה להמשיך ולרכוש הגנות לביטוח החובה, במבנה שהיה קיים בשנת 2012, תוך הרחבת קבוצת מבטחי המשנה לצורך פיזור וצמצום הסיכון, כמפורט להלן:

שם מבטח המשנה	שיעור %	דירוג S&P/ AM BEST
C.C.R.	10	AA
R + V	15	-AA
QBE	10	+A
Amlin Re Europe	7.5	A
ט XL Re Europe	10 רובד 1, 19 רובד 2	+A
Helvetia	9 רובד 1	-A
AWAC	10	A
Odyssey Re	10	-A
ALTERA Syn.	10	+A
LIBERTY Syn.	5	+A
GIC	3.5	-A
סה"כ 11 חברות	100%	

רות החברה בעסקה עם מבטח משנה במסגרתה רכשה החברה, בתוקף ליום 30 בספטמבר 2008, ביטוח משנה לסיכון בגין התביעות התלויות בשייר החברה במסגרת עסקי ביטוח רכב חובה בלבד שלה, בגין השנים 1995 עד 2005 כולל, וכן עדכון להתקשרות זו במסגרתה רכשה החברה ביטוח משנה לסיכון בגין התביעות התלויות בשייר החברה במסגרת עסקי רכב חובה שלה בגין השנים 2006-2009. ראה ביאור 22 (ב) לדוחות הכספיים של החברה.

4.5.3.2 מבנה העמלות

מכיוון שהחוזה לגבי רכב חובה הוא חוזה הגנה על שייר החברה הרי שאין עמלות.

4.5.3.3 מבטחי משנה שחלקם בפרמיה מהווה 10% או יותר מסך הפרמיה בשנת הדוח

לחברה שני מבטחי משנה, שחלקם בפרמיות ביטוח משנה בענף ביטוח רכב חובה בשנת הדוח מהווה 10% או יותר כדלקמן:

שם מבטח המשנה	דירוג לפי S&P	פרמיית ביטוח משנה באלפי ש"ח
R + V	-AA	2,976
Odyssey Re	-A	2,681

4.5.3.4 שינויים מהותיים בהסדרי ביטוח משנה

בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בהסדרים עם מבטחי משנה בענף רכב חובה בהשוואה לשנים קודמות.

4.5.3.5 מגבלות ותקרות כיסוי

לחברה כיום אין חוזי ביטוח משנה מסוג Quota Share עם מבטחי משנה בענף רכב חובה. בחוזים מסוג עודף הפסדים, החברה לא הגיעה לתקרות שנקבעו בתקופה המדווחת ואין לה תביעות תלויות בהיקף המתקרב למגבלות שנקבעו.

4.5.3.6 שינויים מהותיים בהסדרי ביטוח משנה לאחר מועד הדוח

בתקופה שמעבר לתאריך הדוח, החברה לא ביצעה שינויים מהותיים בהסדרים עם מבטחי משנה.

4.5.4 ביטוח משנה- ענף רכב רכוש

4.5.4.1 הסדרי ביטוח משנה עיקריים

ענף רכב רכוש מאופיין הן בפיזור גיאוגרפי גדול והן בסטיית תקן קטנה יחסית בתביעות. בנסיבות אלה, בחרה החברה להשאיר את מלוא החשיפה של החברה בגין תביעות פוטנציאליות על שייר החברה ללא צורך בשיתוף מבטחי משנה. יחד עם זאת, החברה נוהגת להגן על שייר החברה מפני קטסטרופות כגון נזקי טבע, רעידות אדמה וכו' באמצעות רכישת ביטוח משנה מסוג Excess of Loss בגובה של 1,800,000 דולר מעל השתתפות עצמית בגובה 200,000 דולר. לשנת 2013 עלות רכישת הגנה זו מחושבת על-פי מכפלת הפרמיה הנגבית על-ידי החברה ממבוטחיה ב- 0.29%.

להלן רשימת מבטחי המשנה הגנה וחלקם בכיסוי זה לשנת 2013 :

שם מבטח המשנה	שיעור %	דירוג S&P
Tokio Millenium	10	AA
R + V	30	AA-
AAIC	20	A-
Odyssey Re	20	A- Stable
SIRIUS	20	A- Stable
סה"כ 5 חברות	100	

4.5.4.2 מבנה העמלות

רכב רכוש נרשם כולו בשייר והחברה קונה הגנות על השייר. לפיכך אין עמלות.

4.5.4.3 מבטחי משנה שחלקם בפרמיה מהווה 10% או יותר מסך הפרמיה בשנת הדוח

ראה טבלה בסעיף 4.5.4.1 לעיל.

4.5.4.4 שינויים מהותיים בהסדרי ביטוח משנה

בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים עם מבטחי משנה בענף רכב רכוש בהשוואה לשנים קודמות.

4.5.4.5 מגבלות ותקרות כיסוי

לחברה הגנה על השייר ברכב רכוש באמצעות רכישת הגנה בגובה של עד 2,000,000 דולרים, כאשר מתוכם נשארים 200,000 דולרים על השייר.

4.5.4.6 שינויים מהותיים בהסדרי ביטוח משנה לאחר מועד הדוח

בתקופה שמעבר לתאריך הדוח, החברה לא ביצעה שינויים מהותיים בהסדרים עם מבטחי משנה.

4.5.5 ביטוח משנה- ביטוח כללי אחר

4.5.5.1 הסדרי ביטוח משנה עיקריים

להלן פרטים בדבר ביטוחי המשנה אשר נרכשו על-ידי החברה בביטוח כללי אחר :

(א) רכוש – ביטוח אש וסיכונים נלווים

לחברה התקשרויות בביטוחי משנה המספקים מענה לכל הפעילויות הקשורות לביטוח רכוש/אש, ובו כלולים מגוון ענפי הכיסויים המשתייכים לענף האש כמפורט: פעילות עסקית/מסחרית/ תעשייתית, ביטוחי דירות, ביטוח משכנתאות – (ביטוח המבנה) כספים/רכוש במעבר וביטוח נאמנות עובדים.

לחברה חוזה המאפשר קיבולת של עד 25 מיליון דולר (ארה"ב) ביחס לכל פוליסה בהתאם לצרכי החברה. במקביל הוגדל שייר החברה. בענפי אש רכוש לחברה חוזה ביטוח משנה המאגד בתוכו ארבעה סקטורים: (1) אש מסחרי עסקי; (2) סחורה במעבר – כספים – נאמנות (כיסוי נלווה לביטוחים העסקיים); (3) דירות; (4) משכנתאות.

להלן פירוט מבטחי המשנה בשנת 2013, דירוגם וחלקם מתוך סך חלקם של מבטחי המשנה (מבטחי המשנה משתתפים בכל ארבעת הסקטורים):

שם מבטח המשנה	שיעור %	דירוג Am Best or S&P
C.C.R.	1.5	AA
Mitsui Sumitomo	8.5	AA -
Tokio Millennium	2.5	AA
Everest Re	12.5	A+
Mapfre	1	A
R + V	10	AA-

Am Best or S&P דירוג	שיעור %	שם מבטח המשנה
A+	3.5	DEVK
A+	14	Scor
A+	3	Hiscox
A	5	Amlin Re Europe
A-	2	Helvetia
A-	12.5	Odyssey Re
A-	1.5	Sava Re.
A-	3	Korean Re
A	8.5	GIC
A	2.5	Catlin Re Switzerland
A	3	China Re
A-	1.5	Central Re
A	1	Aspen Re
-A	3	Flagstone
	100%	סה"כ חברות 20

(ב) ביטוח אש עסקי/מסחרי – sector 1

הביטוח בנוי כחווה ביטוח משנה מסוג Surplus כאשר גובה ה-CAPACITY (ברוטו) של החווה הוא 25,000,000 דולר, השייר המרבי של החברה הנו 500,000 דולר ומעבר לכך חלקם של מבטחי המשנה. חווה זה מאפשר קבלת עסקים לביטוח עד סכום ביטוח של 25 מיליון דולר פר עסק (לעסקים בהם סכום הביטוח עולה על סכום זה, יש פתרון פרטני משולב חוזי ופקולטיבי).

(ג) ביטוח נאמנות – כספים – רכוש במעבר – sector 2

סקטור זה נלווה לחווה האש העסקי שיייעודו מתן פתרונות נדרשים לצרכי המבוטחים בענפי העסקים/תעשייה/שירות. ביטוח זה נשען על חווה ביטוח משנה יחסי מסוג Quota Share לחווה כאשר ה-Capacity הוא 500,000 דולר ארה"ב, מתוכו שייר החברה 25% והשאר מבטחי משנה.

(ד) ביטוח דירות – sector 3 ו-מבנה משכנתאות – sector 4

לחברה חווה ביטוח משנה מסוג Quota Share לביטוח אש דירות ומשכנתאות (מבנה) בגובה של עד מיליון דולר. חווה זה מאפשר קבלה לביטוח של דירות ומשכנתאות בהן סכום הביטוח אינו עולה על 1 מיליון דולר (לדירות בהן סכום הביטוח גבוה ממיליון דולר קיים פתרון במסגרת חווה האש). משנת 2010 שייר החברה הינו 50% וחלקם של מבטחי המשנה הינו 50%.

(ה) ביטוח הנדסי

לחברה חוזה ביטוח משנה מסוג יחסי בגובה של 15 מיליון דולר כשמתוכו שייר החברה המרבי באופן יחסי לא יעלה על 400 אלף דולר והשאר חלקם של מבטחי המשנה. חוזה זה מאפשר ביטוח (שבר מכני/קבלנים /אלקטרוני/ציוד כבד וכ"ו) עד גובה של 15 מיליון דולר ארה"ב (לעסקים בתחום ההנדסי בהם סכום הביטוח עולה על סכום זה ניתן פתרון במסגרת פרטנית).

להלן רשימת מבטחי המשנה ביטוח הנדסי, דירוגם וחלקם בשנת 2013 מתוך חלק מבטחי המשנה :

שם מבטח המשנה	שיעור	דירוג S&P
CCR	1.5	+AA
Mitsui Sumitomo	8	-AA
Everest Re	7	+A
Mapfre Re	3	-A
R + V	16.5	-AA
DEVK	3	+A
Scor	12.5	+A
Triglav Re	2	-A
Helvetia	2	-A
Catlin Re Switzerland	1	A
Amlin Re Europe	4	A
AWAC	2.5	A
Odyssey Re	12.5	-A
Sava Re.	3	-A
Korean Re	5	-A
GIC	10	-A
China Re	4	A
Flagstone	2.5	-A
סה"כ 18 חברות	100%	

(ו) חוזה הגנה על שייר החברה – רכוש בפני רעידת אדמה/נזקי טבע- שנת

2013

חשיפה לאסונות/קטסטרופות (כגון רעידת אדמה) הינה קריטית לגבי כל מבטח. כדי להגן על עצמה רכשה החברה חוזה הגנה על שייר החברה שמטרתו הגנה על פעילות החברה בענפי הרכוש וההנדסה. חוזה זה שאמור להגן עליה בפני קטסטרופות נשען על מספר מודלים אשר נבחנו ובחנו את הצרכים כפוף למבנה התיק כולו. בשקלול הפרמטרים, הסבירות לנזק המרבי אחת לכ- 350 שנים עשוי להיות בגבולות של כ-1.8% מכלל החשיפה

בשייר החברה דהיינו 88.0 מיליון דולר מתוכם 1.5 מיליון דולר השתתפות עצמית.

להלן פירוט מבטחי המשנה שהשתתפו בחוזה ההגנה לשנת 2013, דירוגם וחלקם מתוך חלק מבטחי המשנה:

שם מבטח המשנה	שיעור ב-%	דירוג S&P
Ms Frontier	7.5	A +
Hannover	10	AA -
Trans Re	5	A+
Swiss Re	20	A+
QBE	5.5	A+
GIC	10	A-
Sirius	7	A-
Devk	2	A +
Odyssey Re	5	A-
SCOR	4	A +
Chaucer	8	A +
Catlin Switzerland	3	A
AWAC	3	A
Amlin Bermuda	1.5	LLOYDS
American Standard	2.5	A
ENDURANCE	6	A Stable
סה"כ 16 חברות	100.0	

(ז) חבויות משנה

ענף החבויות כולל כיסויים ביטוחיים לנזקים שיגרמו לצד שלישי, חבות מעבידים, חבות מוצר וחבות מקצועית. לחברה חוזה ביטוח משנה מסוג Excess Of Loss שמשמעותו היא, כי שייר החברה יהיה בגובה של 200 אלפי דולר ארה"ב והשאר הגנה של מבטחי משנה עד לגובה של 10 מיליון דולר.

להלן פירוט מבטחי המשנה אשר השתתפו בחוזה חבויות בשנת 2013:

שם מבטח המשנה	שיעור	דירוג Am Best Or S&P
C.C.R.	10	AA
Munich Re	50	-AA
Everest Re	25	+A
XL Re Europe	15	A
סה"כ 4 חברות	100%	

4.5.5.2 מבנה העמלות

חוזי החברה מחולקים לחוזים יחסיים וחוזים שאינם יחסיים. מבטחי המשנה משלמים עמלה בגין החוזים היחסיים בגובה ממוצע כמפורט: ביטוחי אש (רכוש) ממוצע של 22.5% וביטוח הנדסי 25%; בחוזים שאינם יחסיים ונקנים לצורך הגנה על השייר אין עמלה ממבטחי משנה.

4.5.5.3 מבטחי משנה שחלקם בפרמיה מהווה 10% או יותר מסך הפרמיה בשנת הדוח

לחברה ארבעה מבטחי משנה שחלקם בפרמיות ביטוח משנה בענף ביטוח כללי אחר בשנת הדוח מהווה 10% או יותר כדלקמן:

שם מבטח המשנה	דירוג לפי S&P	פרמיית ביטוח משנה באלפי ש"ח
R + V	-AA	8,694
Odyssey Re	-A	9,425
SCOR	+A	10,482
Everest Re	+A	9,910

4.5.5.4 שינויים מהותיים בהסדרי ביטוח משנה

בתקופה שמעבר לתאריך הדוח, החברה לא ביצעה שינויים מהותיים בהסדרים עם מבטחי משנה.

4.5.5.5 מגבלות ותקרות כיסוי

ראה פירוט בסעיף 4.5.5.1 לעיל.

4.5.5.6 שינויים מהותיים בהסדרי ביטוח משנה לאחר מועד הדוח

בתקופה שמעבר לתאריך הדוח, לא בוצעו שינויים מהותיים בהסדרים עם מבטחי משנה בתחום ביטוח כללי אחר.

4.5.6 חשיפה ממבטחי משנה לרעידת אדמה

להלן תיאור חשיפת מבטחי המשנה לרעידת אדמה:

4.5.6.1 חוזים יחסיים

בביטוחים של סיכוני אש וביטוח הנדסי (בעיקר קבלנים וצמ"ח) שהינם על בסיס חוזים פרופורציונאליים האגרגציה של סכומי הביטוח מגיעה לסכום גבוה מאד. ביום 31 בדצמבר 2013, הסכום המצרפי בחוזים יחסיים אילו הגיע לסך של כ-US \$ 15,742,851,885 מתוך זה US \$ 9,796,526,701 היה חלקם של מבטחי המשנה.

היות ומבטחי המשנה "מוגבלים" ביכולת הקצאת ההון (למול הסיכון הנלקח על ידם והכדאיות הכלכלית שלהם), הם תוחמים את גבול אחריותם EVENT (LIMIT) לרמה של 5.0% ממצרף חלקם בסיכון בחוזים היחסיים. מאידך, באותם עסקים (בעיקר כאילו בהם סכומי הביטוח מאד גבוהים או סיכונים שאותם החברה אינה מעוניינת לכלול תחת החוזה היחסי) נבנה כיסוי פרטני/FACULTATIVE. בכיסוי שכזה מגבלת ה- EVENT LIMIT אינה קיימת ומבטח המשנה נושא באחריות של 100%.

4.5.6.2 חוזים שאינם יחסיים - Excess of Loss

החברה קנתה לעצמה בנוסף הגנה מפני סיכון של רעידת אדמה או אסון טבע משמעותי שיכולים לחול על שייר החברה וזאת עפ"י מודלים שהצביעו על הגנה נדרשת ברמת נזק מרבי (MPL) של כ-1.8% מהחשיפה בשייר, השווה כ-305 מיליון ש"ח ברוטו, כשמתוכם עדיין כ-5 מיליון ש"ח ראשונים יחולו על השייר.

בהתאם למפורט לעיל שתי החברות שחלקן עולה על 10% הינם Swiss Re & Munich Re.

4.5.7 ריכוז תוצאות ביטוח משנה בביטוח כללי

להלן ריכוז תוצאות ביטוח המשנה בביטוח כללי לפי תחומי הפעילות וענפים (באלפי ש"ח):

	רכב חובה			רכב רכוש			שאר ענפי רכוש			שאר ענפי חבויות		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
פרמיות ביטוח משנה¹	22,087	20,672	21,628	630	498	502	66,275	69,618	82,425	8,156	8,780	8,196
פרמיה בגין מכירת תיק חובה²	-	539,165	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) ביטוח משנה³	6,105	(12,779)	(18,140)	556	1,061	(467)	24,805	12,508	16,368	4,891	497	6,462

(1) בענפי הרכוש חל גידול בפרמיה משנה לאור גידול בהיקף המכירות ברוטו.

(2) בענפי חבויות חל קיטון בפרמיה משנה למרות הגידול בפרמיה ברוטו לאור הורדת אחוז הפרמיה למבטח המשנה. לפירוט בדבר התקשרות החברה בעסקה עם מבטח משנה מקבוצת Berkshire Hathaway ראה סעיף 22 (ב) לדוחות הכספיים של החברה.

(3) הירידה ברווחיות מבטח המשנה בענף רכב רכוש נובעת בעיקרה מנזקי הסופה שארעה ברבעון הראשון של השנה.

סך הכול			
2011	2012	2013	
97,148	99,568	112,751	פרמיות ביטוח משנה
-	*539,165	-	פרמיה בגין מכירת תיק חובה
36,357	1,287	4,224	רווח (הפסד) ביטוח משנה

*לפירוט בדבר התקשרות החברה בעסקה עם מבטח משנה מקבוצת Berkshire Hathaway ראה סעיף 22 (ב) לדוחות הכספיים של החברה.

בביטוח רכוש כללי התפלגות הפרמיות כדלקמן:

רכוש כללי אחר			
2011	2012	2013	
62,495	65,115	77,084	פרמיות ביטוח משנה יחסי
3,780	4,503	5,341	פרמיות ביטוח משנה לא יחסי
66,275	69,618	82,425	סה"כ פרמיות ביטוח משנה

4.5.8 ביטוח משנה- ענף ביטוח חיים

4.5.8.1 הסדרי ביטוח משנה עיקריים

החברה רוכשת ביטוחי משנה בגין מרכיב הסיכון בפוליסות ביטוח חיים (סיכוני מוות, נכות, אובדן כושר עבודה, מחלות קשות וביטוח סיעודי ובריאות). היקף פרמיות ביטוח משנה בביטוח חיים של החברה הוא כ- 10% מהפרמיה השוטפת.

ביטוח משנה לכיסוי סיכוני מוות, נכות, אובדן כושר עבודה וביטוח סיעודי נערך בהסכם ביטוח משנה מסוג Surplus. ביטוח משנה לכיסוי מחלות קשות ובריאות נערך בהסכם ביטוח משנה מסוג Quota Share. כמו כן, קיימים גם ביטוחי משנה פקולטטיביים, הנערכים לכיסוי סיכונים הגלומים בפוליסות ספציפיות.

4.5.8.2 מבנה העמלות

מבטחי המשנה משלמים 2 סוגי עמלות: עמלה תלוית מכירות או היקף תיק (עמלה שוטפת) ועמלה תלוית רווח (השתתפות ברווחים).

בשנת הדוח, עמד סך עמלת ביטוח משנה על כ- 34% מסך הפרמיה למבטח משנה.

מבטחי משנה שחלקם בפרמיה מהווה 10% או יותר מסך הפרמיה בשנת הדוח

לחברה שלושה מבטחי משנה, שחלקם בפרמיות ביטוח משנה בביטוח חיים בשנת הדוח מהווה 10% או יותר כדלקמן:

שם מבטח המשנה	דירוג לפי S&P	פרמיית ביטוח משנה באלפי ש"ח
Munich	-AA	17,256
Swiss	-AA	9,824
Scor	+A	11,818

4.5.8.3 שינויים מהותיים בהסדרי ביטוח משנה

בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים עם מבטחי משנה בענף ביטוח חיים בהשוואה לשנים קודמות.

4.5.8.4 מגבלות ותקרות כיסוי

בחוזה מסוג Surplus לביטוח מקרה מוות התקרה הינה כ-12 מיליון ש"ח ברמת המבוטח ובחוזה מסוג Surplus בביטוח אי כושר עבודה, תקרת הכיסוי הינה כ-72 אלפי ש"ח, ברמת המבוטח.

4.5.8.5 שינויים מהותיים בהסדרי ביטוח משנה לאחר מועד הדוח

בתקופה שמעבר לתאריך הדוח, בוצעו שינויים בהסדרים עם מבטחי משנה בעסקים חדשים. השינויים הינם גידול בשייר בחוזה מסוג Surplus.

4.5.9 להרחבה בנושא ביטוח המשנה ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים של החברה.

4.6 הון אנושי

4.6.1 מצבת עובדי החברה

בחברה יו"ר דירקטוריון פעיל ומנכ"ל, וכן עובדים שונים המשרתים את ענייני החברה בכל תחומי הפעילות (כגון עובדי מערכות מידע, כספים וכיו"ב) או בעניינים אחרים שאינם קשורים לתחומי הפעילות דווקא (כגון עובדי לוגיסטיקה). להלן מצבת עובדי החברה נכון ליום 31 בדצמבר בשנים 2012-2013:

סה"כ		מטה, מחשב ואחרים		ביטוח חיים		ביטוח כללי		תפקיד
31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	
1	1	1	1	-	-	-	-	יו"ר דירקטוריון
1	1	1	1	-	-	-	-	מנכ"ל
8	7	6	5	1	1	1	1	משנה למנכ"ל וסמנכ"ל
23	23	8	8	6	5	9	10	מנהלי אגפים/ מחלקות
7	8	-	-	4	4	3	4	אקטוארים
292	328	145	105	63	76	84	147	אחרים
332	368	161	120	74	86	97	162	סה"כ

בשנת 2013 גדלה מצבת העובדים בכ-36 תקנים וכיום עומדת על 368 עובדים לעומת מצבת עובדים של 332 עובדים בשנת 2012.

לפירוט אודות נושאי המשרה בחברה, ראה תקנה 26 ו-26א לחלק הפרטים הנוספים.

4.6.2 הטבות וטיבם של הסכמי העסקה

כל העובדים בחברה, לרבות נושאי המשרה הבכירה, מועסקים על-פי הסכמי עבודה אישיים, בהם נקבעים תנאי העסקה והתנאים הנלווים. מערכת השכר והתגמול לעובדי החברה מבוססת בעיקרה על התאמה בין רמת התגמול לתפקודו של העובד, לניסיונו ולתרומתו למערכת. בחברה ישנם עובדים הזכאים לקבל בונוסים ועמלות, מעבר לשכרם, לרבות בין נושאי המשרה הבכירה. בחברה מתבצעים תהליכי הערכת עובדים אחת לשנה. התחייבויות החברה בגין סיום יחסי עובד מעביד מכוסות במלואן, בפוליסות ביטוח של החברה ו/או פוליסות בחברות אחרות ו/או מופרשות בספרי החברה.

לפירוט תנאי העסקתם של נושאי המשרה הבכירה בחברה, ראה תקנה 21 לחלק הפרטים הנוספים.

4.6.3 הכשרה והדרכות

החברה נוהגת לערוך השתלמויות מקצועיות לעובדיה ולסוכניה מעת לעת, בהתאם להתפתחויות החלות בתחומי הביטוח השונים. כמו כן, החברה מפעילה תכנית הדרכה שנתית המתקיימת לאורך השנה כולה במסגרתה עוברים העובדים הכשרות וקורסי רענון מקצועיים.

4.6.4 מדיניות תגמול נושאי משרה

כנדרש בחוזר גופים מוסדיים 2009-9-24 שעניינו מדיניות תגמול נושאי משרה בגופים מוסדיים ובהתאם לעקרונות שנקבעו, במסגרתו, במהלך חודש מרץ 2010, אימץ דירקטוריון החברה החלטה בדבר מדיניות תגמול לנושאי המשרה בחברה, אשר חלה, בין היתר, על נושאי המשרה בחברה וכן על כלל עובדיה (להלן: **"מדיניות התגמול"**). על בסיס מדיניות התגמול, נקבעות תכניות תגמול שנתיות לנושאי משרה ועובדי החברה, לרבות לנושאי המשרה העוסקים בתחום ההשקעות. תכניות התגמול מאושרות אחת לשנה לכל הפחות, על ידי דירקטוריון החברה, לאחר דיון מקדים והמלצת ועדת התגמול. בעת גיבוש המלצת ועדת התגמול וכן בבואו של הדירקטוריון לבחון ולאשר המדיניות, על האורגנים האמורים להבטיח כי מנגנון התגמול מקדם את יעדי החברה ומעודד התחשבות בסיכונים הנלווים לפעילות החברה.

במהלך חודש נובמבר, 2012 פורסם ברשומות חוק החברות (תיקון מספר 20), התשע"ג – 2012 (**"תיקון 20"**) עיקריו של תיקון מספר 20 בהסדרת מבנה התגמול לנושאי משרה בחברות ציבוריות ובחברות איגרות חוב ובקביעת הליך מיוחד לאישורו. עם פרסום התיקון, פעלה החברה להתאמת מדיניות התגמול להוראות התיקון. ראה להלן הרחבה בנושא טיטוט חוזר בדבר מדיניות תגמול בגופים מוסדיים.

ביום 19 ינואר, 2014, אישרה אסיפת בעלי המניות בחברה, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול והדירקטוריון את מדיניות התגמול של נושאי המשרה לשנת 2014. להלן מסגרת התגמול שנקבעה:

4.6.4.1 חברי דירקטוריון החברה וחברי הוועדות מטעם הדירקטוריון לא יהיו זכאים לתגמול מעבר לקבוע בהוראות תקנות החברות (כללים) בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני, תש"ס-2000. ככל שתהיה כוונה להעניק לדירקטור ו/או חבר ועדה שכר החורג ממדיניות תגמול זו, יש צורך בקבלת אישור הדירקטוריון מראש ובנפרד, זאת לאחר קיום דיון בוועדת התגמול, ובכפוף לנימוקים מיוחדים שיירשמו.

4.6.4.2 התגמול שיחולק לכל אחד מנושאי המשרה ינוע בטווח שבין שתיים עד חמש משכורות חודשיות, זאת בכפוף להתקיימות התנאים המצטברים המפורטים להלן:

(א) התשואה נטו על ההון לאחר התגמול להלן לא תפחת מ-15% על ההון לתחילת שנה.

(ב) העלות הכוללת של התגמול למנכ"ל החברה, נושאי המשרה ויתר עובדי החברה לא תעלה על 10% מהרווח השנתי לפני מס.

4.6.4.3 בנוסף, נושאי המשרה (למעט יו"ר הדירקטוריון והמנכ"לית) עשויים להיות זכאים למענק שנתי בגובה של עד 4 משכורות חודשיות, בכפוף לעמידה ביעדים מיוחדים שנקבעו מראש על ידי דירקטוריון החברה.

על פי החלטת הדירקטוריון התגמול לשנת 2014 יהא כדלקמן:

(א) על פי תכנית העבודה לשנת 2014, על האגף ביטוח חיים ופיננסיים לגייס סכום של 600 מליון ₪ בתכנית "בסט אינווסט" המשווקת על ידו. ככל שיגויס סכום העולה על 700,000 מליון ₪, יהיה זכאי המשנה למנכ"ל

וראש האגף כאמור, מר שמעון מירון, לתגמול בסך של 150,000 ש"ח (ברוטו); ככל שיגויס סכום העולה על 900,000 מליון ₪, יהיה מר מירון זכאי לתגמול בסך של 200,000 ש"ח (ברוטו); נוסחת התגמול כפופה ליתרת תיק מינימאלית בסך של 1.4 מיליארד ₪ (צבירה).

(ב) ליתר נושאי המשרה (אף אם אינם עונים על הגדרת סמנכ"ל), תקנה עמידה ביעדים אישיים מיוחדים, מענק בסך שלא יעלה על 50,000 ₪.

יובהר כי נוסחת התגמול כפופה ומוותנית בעמידה בנוסחא הכללית של החברה, כך שהמענק ישולם רק במידה והחברה תעמוד ביעד הכללי של מדיניות החברה בנושא התגמול ותשלום מענקים לפיה באותה שנה.

מדיניות התגמול המלאה של החברה לשנת 2014 מוצגת באתר האינטרנט של החברה בכתובת www.hcsra.co.il.

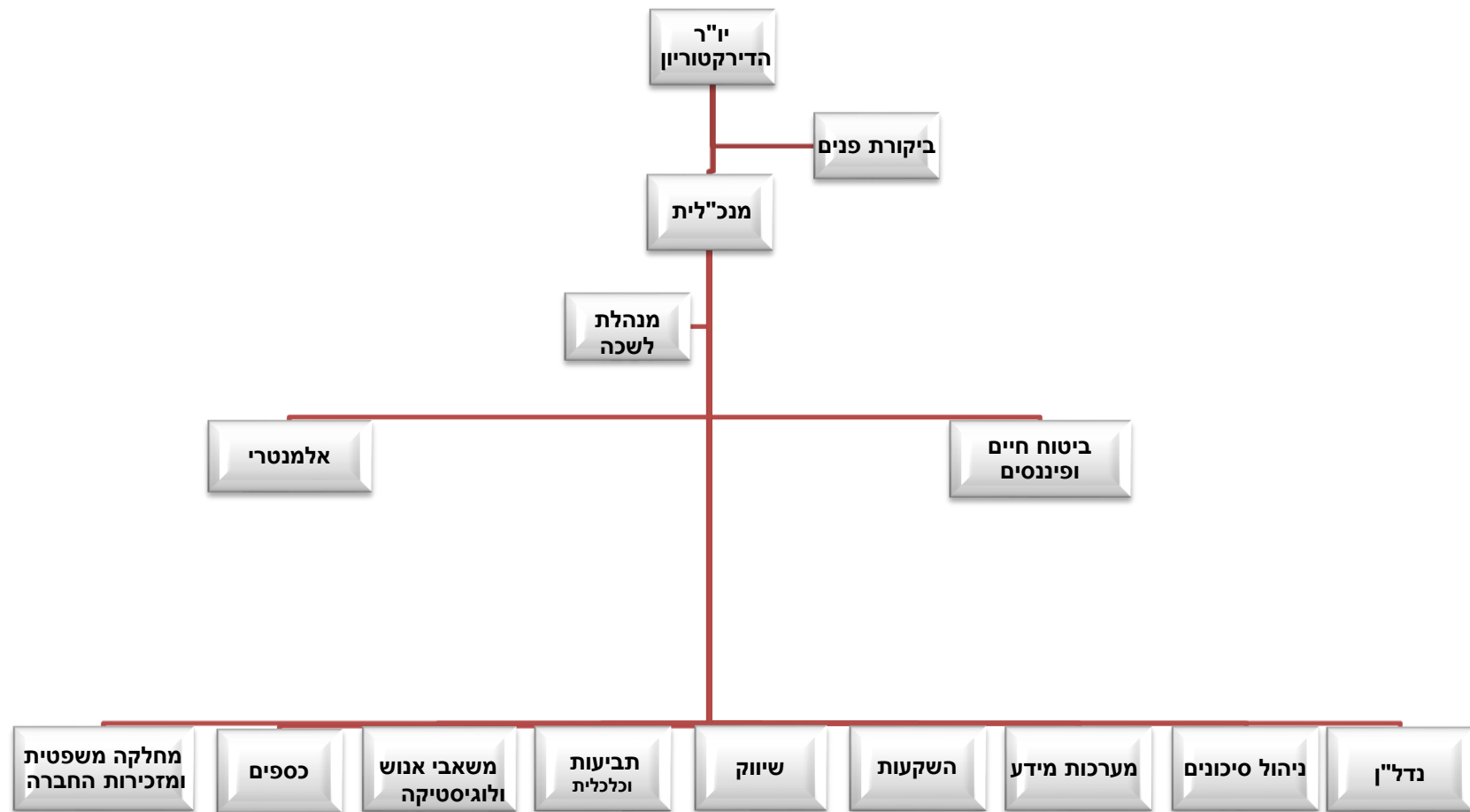
ביום 25 בדצמבר 2013 פרסם המפקח על הביטוח את טיוטת חוזר גופים מוסדיים 2013-142 שעניינו "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים". מטרת הטיוטה היא קביעת הוראות לעניין גיבוש מדיניות תגמול של נושאי משרה, בעלי תפקיד מרכזיים ועובדים אחרים בגופים מוסדיים, ומניעת תמריצים שיעודדו נטילת סיכונים שאינם עקביים עם יעדיו ארוכי הטווח של גוף מוסדי ועם מדיניות ניהול הסיכונים שלו. טיוטת החוזר נועדה לתקן את החוזר משנת 2009 בעניין מדיניות תגמול של נושאי משרה בגופים מוסדיים, וזאת לנוכח ממצאי בחינת יישומו, לצד עדכון סטנדרטים בינלאומיים ורגולציה שנקבעה בישראל, ובכלל זה, תיקון 20 לחוק החברות והוראות המפקח על הבנקים לגבי תאגידים בנקאיים.

במסגרת הטיוטה כאמור, נקבע בין היתר, כי יקבע איזון מתאים בין מרכיב התגמול הקבוע ומרכיב התגמול המשתנה, כך ששיעורו של הרכיב המשתנה השנתי לא יעלה על 100% מהרכיב הקבוע השנתי (במקרים חריגים ניתן יהיה לקבוע כי שיעורו של הרכיב המשתנה השנתי לא יעלה על 200% מהרכיב הקבוע). כמו כן, כל תשלום של רכיב משתנה יהיה כפוף להסדרי הפחתה, ביטול, השבה ותקופות מדידה, וכן להסדרי דחיה, כך שלפחות 50% מהרכיב המשתנה ידחה ויתפרש בשיטת הקו הישר על פני תקופה שלא תפחת משלוש שנים. בנוסף, הוראות הטיוטה קובעות כי חלק מהותי של הרכיב המשתנה יכלול מניות ומכשירים מבוססי מניות, וכי מענקי פרישה ייחשבו כרכיב משתנה.

החברה עוקבת אחר האמור וככל שהטיוטה תתגבש לכדי חוזר מחייב תבחן באם תידרש לבצע שינויים במדיניות התגמול הקיימת בחברה.

מבנה ארגוני 4.6.5

בעמוד הבא מוצג תרשים המבנה הארגוני של הקבוצה:

כללי 4.7.1

פעילות השיווק וההפצה נוגעת לכל תחומי הפעילות של החברה. השיווק וההפצה בחברה מתבצע באמצעות שני ערוצים עיקריים: סוכני ביטוח ומכירה באופן ישיר בתחום ביטוח החיים (לצורכי שימור לקוחות בלבד).

הרוב המכריע של פעילות השיווק וההפצה של החברה (למעלה מ-99%) נעשה על-ידי סוכני ביטוח. מוצרי הביטוח נחלקים לקטגוריות של מוצרים הנובעים מתוך צורך מודע של הצרכן ונרכשים לרוב כתוצאה מצורך בסיסי של הלקוח הפוטנציאלי, כגון פוליסות לרכב חובה ורכוש, משכנתא, ולעיתים פוליסות לביטוח מקרה מוות. קטגוריה נוספת כוללת מוצרים שלרוב מוצעים ללקוח פוטנציאלי ומבוססים על העלאת צורך ביטוחי ובנייה של מסגרת המקטינה סיכון ללקוח כגון ביטוח עסק ודירה.

להערכת החברה, מעורבות סוכני הביטוח בהפצת המוצרים מניעה כיום את ענף הביטוח ומעמיקה את מודעות הצרכנים לצרכים ביטוחיים ולאפשרויות גידור הסיכונים האישיים הן ברמת הרכוש האישי והעסקי שלהם והן ברמת הביטחון הכלכלי בעת מצוקה בריאותית או מוות.

בצד הנעת גלגלי ענף הביטוח על-ידי הסוכנים, קיימים מערכי מכירה באופן של שיווק ישיר וסוכנויות בבעלות חברות ביטוח אחרות.

החברה מבססת את פעילותה על ערוץ ההפצה של הסוכנים. החברה פעילה כיום מול מאות סוכני ביטוח. חלק מכריע בפעילות הסוכנים אינו מושתת על עבודה עם חברת ביטוח אחת אלא מבוסס על היצע של מוצרים של מספר חברות. היצע זה מאפשר לסוכן לתת פתרון ביטוחי מלא ללקוחותיו וכן לעמוד ברמת תחרות מחירים.

הוצאות השיווק וההפצה באמצעות הסוכנים מתורגמות לתשלומי עמלות בגין מכירת מוצרי החברה. סוכני הביטוח מתוגמלים על מכירות המבוצעות בפועל, ובכך מתאפשר לחברה לתמחר את מוצריה ועלויות השיווק שלהם בהתבסס על מכירה בפועל. בנוסף, החברה עורכת לסוכניה כנסים מקצועיים ומעודדת אותם למכירות באמצעות מבצעים.

בשנת 2013 התמקדה החברה בהטמעת מותג החברה (אותו השיקה לראשונה בשנת 2011) ובחיזוקו ותמשיך לעשות זאת בשנים הקרובות.

שיווק והפצה - ענף ביטוח רכב חובה 4.7.2

דרכי שיווק והפצה ומבנה עמלות 4.7.2.1

שיווק ומכירת פוליסות ביטוח רכב חובה נעשה באמצעות סוכנים. עבור שירותי הסוכנים משולמות לסוכנים עמלות (בכסף ובשווה כסף) בשיעורים משתנים. שיעור העמלה נקבע בחלקו על-פי המוצר ובחלקו מותנה בהיקף התפוקה של הסוכן.

יחסי העמלות מפרמיות ברוטו בענף רכב חובה היא כדלקמן:

2011	2012	2013	
4.7%	4.5%	4.8%	יחסי עמלות ברוטו

תלות בערוצי הפצה וערוצי הפצה מהותיים 4.7.2.2

לחברה אין תלות בסוכן מסוים אחד שלה, ואין לחברה סוכנים שההכנסות המתקבלות באמצעותם עולות על 10%.

4.7.3 שיווק והפצה - ענף ביטוח רכב רכוש

4.7.3.1 דרכי שיווק והפצה ומבנה עמלות

שיווק ומכירת פוליסות ביטוח רכב רכוש נעשה באותם ערוצים בהם נעשה שיווק ומכירת פוליסות ביטוח רכב חובה ומוצרי ביטוח אחרים.

שיעור עמלות ממוצע מפרמיות ברוטו בענף הפעילות ביטוח רכב רכוש :

2011	2012	2013	יחסי עמלות ברוטו
17.1%	17.0%	16.7%	

4.7.3.2 תלות בערוצי הפצה וערוצי הפצה מהותיים

לחברה אין תלות בסוכן מסוים אחד שלה, ואין לחברה סוכנים שההכנסות המתקבלות באמצעותם עולות על 10%.

4.7.4 שיווק והפצה - ענף ביטוח כללי אחר

4.7.4.1 דרכי שיווק והפצה ומבנה עמלות

שיווק ומכירת פוליסות ביטוח כללי אחר נעשה באותם ערוצים בהם נעשים שיווק ומכירת ביטוח רכב חובה ורכב רכוש, כלומר, בעיקר באמצעות סוכני ביטוח כמתואר לעיל.

להלן שיעור העמלות מפרמיות בתחום הפעילות ביטוח כללי אחר :

2011	2012	2013	יחסי עמלות מפרמיות ענפי רכוש
20.2%	19.1%	19.1%	
18.5%	18.2%	18.4%	יחסי עמלות מפרמיות ענפי חבויות

לא חל שינוי ביחס העמלות בשנת 2013 לעומת שנת 2012. בשנת 2012 לעומת שנת 2011 חל קיטון הנובע מפזור רחב יותר של סוכנים עם עמלות נמוכות יותר.

4.7.4.2 תלות בערוצי הפצה וערוצי הפצה מהותיים

לחברה אין תלות בסוכן מסוים אחד שלה, ואין לחברה סוכנים שההכנסות המתקבלות באמצעותם עולות על 10%.

4.7.5 שיווק והפצה - ענף ביטוח חיים

4.7.5.1 דרכי שיווק והפצה ומבנה עמלות

שיווק ומכירת פוליסות ביטוח חיים נעשה כמעט אך ורק באמצעות סוכנים, כאשר הסוכנים משווקים ומוכרים גם פוליסות ביטוח כללי וגם פוליסות ביטוח חיים. הסוכנים המוכרים פוליסות ביטוח כללי של החברה בהיקפים גדולים אינם בהכרח הסוכנים המוכרים פוליסות ביטוח חיים בהיקפים גדולים.

פוליסות ביטוח החיים של החברה משוקות באמצעות מערך הסוכנים. עבור שירותי התווך של הסוכנים משולמות להם עמלות בשיעורים משתנים. שיעור העמלה נקבע על-פי סוג המוצר, היקף התפוקה של הסוכן, רווחיות תיק הביטוח של הסוכן ובהתאם למשא ומתן ספציפי

ומאפיינים נוספים של כל סוכן. בביטוח חיים, עובדים סוכני החברה ברובם, מול מנהלי המכירות, המועסקים על ידה ומשמשים כמנחים בנושאי המכירות ובפתרון בעיות שוטפות.

העמלה המשולמת נקבעת כשיעור מדמי הניהול בכל פוליסה. כמו כן, נגזרת העמלה משעור מסוים מדמי הניהול בגין הצבירה בפוליסה. במהלך חיי הפוליסה עולה הצבירה ולפיכך העמלות המשולמות מתוך דמי הניהול בגין הצבירה בדרך כלל יהוו בעתיד את חלק הארי של עמלות הסוכן ותשלום העמלה בגין דמי הניהול על הפרמיה יהפוך להיות פחות משמעותי.

שיעור העמלות המשולמות לסוכנים ביחס לכל סוגי ביטוח החיים והחיסכון לזמן ארוך הנזכרים לעיל משתנה, והן משולמות באופן חודשי. חלקן משולם כמקדמות בשנה הראשונה לחיי הפוליסה.

שיעור העמלה הממוצע מהפרמיה המשולמת החדשה, בשנה הראשונה עומד על 17.7% בשנת 2013 לעומת 13.3% ו-17% בשנים 2012 ו-2011, בהתאמה. השינויים בין השנים הינם בשל שינוי בתמהיל מכירות מוצרי החברה אשר משפיע על יחס העמלות.

להלן יחסי עמלות מפרמיות בתחום ביטוח חיים:

2011	2012	2013	
13.8%	12.7%	14.5%	יחסי עמלות ברוטו

4.7.5.2 תלות בערוצי הפצה וערוצי הפצה מהותיים

לחברה אין תלות בסוכן מסוים אחד שלה, ואין לחברה סוכנים שההכנסות המתקבלות באמצעותם עולות על 10%.

4.7.6 שינויים מהותיים בדינים המתייחסים לעמלות

למיטב ידיעת החברה, בתקופת הדוח לא פורסמו הוראות דין מהותיות המתייחסות לעמלות או לתשלומים לערוצי הפצה.

4.8 ספקים ונותני שירותים

4.8.1 כללי

החברה קשורה עם ספקים שונים בתחומי עיסוקיה כגון ספקי שירותי בריאות, עורכי דין, חוקרים ומומחים רפואיים, שמאים, חברות גרירה, ספקי חלפים וספקי חומרה ותוכנה.

בנוסף, החברה מתקשרת עם ספקים שונים לשם מתן שירותי פיתוח, תחזוקה ושירותים נוספים, הן לטווח ארוך והן לטווח קצר. אופן ההתקשרות עם הספקים כולל התקשרות במחיר קבוע לפרויקט, התקשרות לפי שעות והתקשרות במחיר רישיון שימוש בתוכנה. החברה קשורה עם ספקים שונים אשר מבצעים עבודה שירות הכולל בין השאר פיתוח ותחזוקה של מערכות מידע או תשתיות בפעילות מזדמנת ו/או שוטפת במשרדי החברה או הספק. מטבע הדברים, במסגרת עבודת הספקים, הם צוברים ידע ייחודי אשר עלול לעיתים ליצור תלות, בטווח הקצר בספק זה או אחר וזאת, בין היתר, מאחר והחלפת נותני שירותים בתחום מערכות מידע כרוכה בעלויות ובזמן.

4.8.2

ספקים ונותני שירותים- ענף רכב חובה

החברה נושאת, ככל מבטח, בהוצאות הכרוכות במקרה הביטוח המבוטח בפוליסה ולצורך זה החברה קשורה בהסכמים עם ספקים שונים הקשורים בענף ביטוח רכב חובה, כגון ספקי שירותים נלווים לסילוק תביעות ביטוח בתחומים שונים בהם נכללים עורכי דין, חוקרים ומומחים רפואיים. לחברה אין תלות בספק כלשהו בענף זה.

4.8.3

ספקים ונותני שירותים- ענף רכב רכוש

החברה התקשרה עם ספקי שירות שונים למתן שירות ללקוחותיה, כגון: שירותי גרירה, מתן רכב חליפי למקרה תאונה או גניבה, תיקון שמשות הרכב ומתן מכשירי שמע חליפי. בכל ההסכמים נקבעו תעריפים, על בסיס שנתי או תקופתי, אותם משלמת החברה לנותן השירותים. אין בהסכמים אלה כמויות מינימאליות או סכומי מינימום. לחברה אין תלות בספק כלשהו.

4.8.4

ספקים ונותני שירותים- ענף ביטוח כללי אחר

החברה קשורה בהסכמים עם מספר ספקים בתחום ביטוח כללי אחר כגון שמאים, חברות לביצוע תיקונים, חברות למתן שירותי דרך וכיוצא באלה. לחברה אין תלות בספק כלשהו.

4.8.5

ספקים ונותני שירותים- תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

החברה קשורה עם ספקים שונים בתחום ביטוח חיים, כגון רופאים, מכונים רפואיים וכיוצא באלה. לחברה אין תלות במי מספקיה בתחום ביטוח החיים.

4.9

רכוש קבוע

4.9.1

רכוש קבוע מהותי

הרכוש הקבוע של החברה, שאינו רכוש המיועד להשכרה, הנו כדלקמן:

מחסן בשטח של כ-300 מ"ר בדרך מנחם בגין 48, תל אביב שיתרת עלותו המופחתת ליום 31.12.2013 הסתכמה ב-1,794 אלפי ש"ח.

זכויות חכירה למשרדים בשטח של כ-668 מ"ר ב"מרכז שקמונה" בחיפה שיתרת עלותו המופחתת ליום 31.12.2013 הסתכמה ב-4,049 אלפי ש"ח.

חלק מבניין המשרדים בדרך מנחם בגין 48 בתל אביב אשר משמש את מחוז אקספרס של החברה שיתרת עלותו המופחתת ליום 31.12.2013 הסתכמה ב-1,936 אלפי ש"ח.

התחייבות עתידית לבניית מבנה בעיר אזור לשימושה העצמי של החברה, שיתרת עלותו ליום 31.12.2013 הסתכמה ב-27,123 אלפי ש"ח.

שיפורים ריהוט משרדי וציוד מחשב שיתרת עלותם המופחתת ליום 31.12.2013 הסתכמה ב-2,867 אלפי ש"ח.

4.9.2

השקעות במערכות מחשב

לחברה מערכות מידע הכוללות חומרה, תוכנות שעלותן המופחתת ליום 31.12.2013 היא כ-26,204 אלפי ש"ח. החברה השקיעה בתוכנה ובמחשבים בשנת 2013 כ-11,992 אלפי ש"ח. סך ההוצאות השוטפות של

החברה בגין מערכות מידע עמדו על כ- 16,794. אגף מערכות מידע של הקבוצה מספק את כלל שירותי מערכות מידע לארגון באמצעות עובדי חברה ועל-פי הצורך גם באמצעות קבלני משנה וספקי תוכנה שונים. מרכז המחשבים של החברה פועל בבניין החברה בתל אביב. החברה מפעילה אתר גיבוי לשעת חירום בבית IBM, בפתח תקווה וכולל שרתי אחסון, שרתים וציוד מחשוב המאפשר המשכיות עסקית במקרה שהאתר הראשי יוצא מכלל פעולה.

המערכות המרכזיות של החברה הן:

4.9.2.1 מערכת הליבה בביטוח חיים הינה מערכת מפיתוח עצמי של החברה. המערכת פועלת על תשתית UNIX ואורקל. בשנים האחרונות, מתבצע שדרוג המערכת לטכנולוגיית .net. מערכת ביטוח חיים מנהלת מבטחים, פוליסות, מוצרים, כיסויים, חיתום, הסכמי סוכנים, עמלות, גבייה, פדיונות ותביעות והיא מחוברת למסלקה הפנסיונית. בשנה האחרונה הוחלפה מערכת התביעות של החברה בביטוח חיים ומתבצע תהליך לפיתוח והחלפת מערכת העמלות.

4.9.2.2 מערכת הליבה בביטוח כללי, מושתתת על מוצר של חברת קומטק מקבוצת מלם תים. המערכת מנהלת מבטחים, סוכנים, עמלות, גביה, תשלומים ותביעות. בשנה האחרונה מתבצע תהליך לשדרוג מערכת הגבייה המושתתת על המערכת של חברת קומטק.

מערכות הליבה הביטוחיות נתמכות על-ידי מערכות שונות לניהול מסמכים ותהליכי עבודה, מערכות לניהול סיכונים ואקטואריה, BI, מערכות פיננסיות ומוצרי תוכנה מוכרים ומוכחים בשוק המיושמים בחברה.

החברה מחזיקה אתר למבטחי החברה המאפשר לצפות במידע האישי. כמו כן, החברה השיקה פורטל חדש לסוכני החברה אשר יאפשר מידע זמין ונוח וכן שולחן עבודה מתקדם לסוכן.

במהלך שנת 2013 המשיכה החברה לשדרג את אתר הגיבוי וביצעה ניסוי מוצלח של התאוששות מאסון.

4.9.3 להרחבה בנושא רכוש קבוע ראה ביאור 6 לדוחות הכספיים של החברה.

4.10 עונתיות

ככלל, ההכנסות בחברות ביטוח בענף ביטוח כללי ברבעון הראשון גדולות מההכנסות ביתר הרבעונים כתוצאה מחידוש הביטוח בעסקים רבים בתחילת השנה. לעתודה בגין פרמיה שטרם הורווחה יש השפעה המווסתת את העונתיות כאמור על הרווח. כמו כן, בחודשי החורף שיעור התביעות גבוה יותר.

בענף ביטוח חיים, בשל סיום שנת המס, חודש דצמבר מתאפיין בהפקדת סכומי כסף גבוהים, על-ידי שכירים ועצמאיים המפקידים פרמיות במסגרת שכרם בכדי למצות את הטבת המס בגין ההפקדה. בנוסף, מעסיקים משלימים חובות בגין שנת המס או מפקידים הפקדות חד פעמיות המשויכות רובן ככולן לחוב ותק פיצויים.

להלן התפלגות הפרמיות (כולל דמים) לפי רבעונים לשנים 2011, 2012 ו-2013 (באלפי ש"ח ובאחוזים) בביטוח כללי (רכב חובה, רכב רכוש וכללי אחר):

2011		2012		2013		
סה"כ הכנסות		סה"כ הכנסות		סה"כ הכנסות		
באלפי ₪	%	באלפי ש"ח	%	באלפי ש"ח	%	
311,918	34.2%	315,795	34.6%	334,609	35.3%	רבעון ראשון
214,805	23.6%	201,357	22.1%	207,101	21.8%	רבעון שני
212,322	23.3%	224,132	24.6%	216,814	22.8%	רבעון שלישי
172,741	18.9%	170,499	18.7%	191,284	20.1%	רבעון רביעי
911,786	100%	911,783	100%	949,808	100%	סה"כ

להלן התפלגות הפרמיות לפי רבעונים לשנים 2011, 2012 ו-2013 (באלפי ש"ח ובאחוזים) בביטוח חיים:

2011		2012		2013		
סה"כ הכנסות		סה"כ הכנסות		סה"כ הכנסות		
באלפי ש"ח	%	באלפי ש"ח	%	באלפי ש"ח	%	
99,442	25.2%	109,623	22.5%	155,321	27.8%	רבעון ראשון
95,410	24.2%	106,170	21.8%	137,863	24.7%	רבעון שני
96,417	24.4%	123,707	25.4%	132,471	23.8%	רבעון שלישי
103,466	26.2%	148,094	30.3%	132,238	23.7%	רבעון רביעי
394,735	100%	487,594	100%	557,893	100%	סה"כ

4.11 נכסים לא מוחשיים

4.11.1 קניין רוחני

לחברה מספר סימני מסחר רשומים על שמות חברות ומוצרי ביטוח.

החברה משתמשת לצורך פעילותה בתוכנות בבעלותה ו/או שנרכשו רישיונות לשימוש בהן. החברה מפתחת באמצעות עובדיה ובאמצעות ספקיה תוכנות לשימוש עצמי שיש לה בהם זכויות יוצרים. לפירוט בעניין ראה סעיף 4.9.2 לעיל.

4.11.2 מאגרי מידע –

החברה מנהלת מאגרי מידע החיוניים לניהול עסקי החברה על פי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

4.11.3 להרחבה בנושא נכסים לא מוחשיים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים של החברה.

4.12 מימון

4.12.1 החברה מממנת את פעילותה מהון עצמי, מהתחייבויות בגין כתבי התחייבות נדחים לבנקים ומאגרות חוב. החברה נוהגת לגייס כתבי התחייבות נדחים מעת לעת בהתאם לצרכי ההון שלה הנובעים מתקנות ההון המינימאלי. כתבי ההתחייבות הנדחים משמשים ברובם כהון משני בחברה. כל התחייבויות החברה הנן לזמן ארוך.

4.12.2 שיעורי ריבית

להלן פרטים אודות הלוואות ממקורות בנקאיים וחוז' בנקאיים של החברה ליום 31.12.2013 שאינן מיועדות לשימוש ייחודי בחברה:

שיעור ריבית ממוצע	כתבי התחייבות (אלפי ש"ח)	
6.84%	80,950	מקורות בנקאיים
5.70%	129,443	כתבי התחייבות נדחים סחירים (אגרות חוב (סדרה 1))

4.12.3 כתבי התחייבות נדחים סחירים – אגרות חוב (סדרה 1)

על-פי תשקיף מדף של החברה מיום 28 במאי 2010 והתיקון לו מיום 27 בדצמבר 2010 (להלן: "תשקיף המדף 2010"), פרסמה החברה ביום 4 בינואר 2011, דוח הצעת מדף, על פיו הנפיקה החברה 92,401,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה 1). התמורה ברוטו בגין הקצאת אגרות החוב (סדרה 1) הסתכמה לסך של 92,401,000 אלפי ש"ח. ביום 27 בפברואר 2011, פרסמה החברה מכוח תשקיף המדף 2010 דוח הצעת מדף נוסף, על פיו הנפיקה החברה בדרך של הרחבת סדרת אגרות החוב (סדרה 1) 30,000,000 ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה 1). התמורה ברוטו בגין ההקצאה האמורה הסתכמה לסך של 31,380,000 אלפי ש"ח כך שבסך הכול גייסה החברה במסגרת הנפקת אגרות חוב (סדרה 1), סך של 122,401,000 ש"ח. אגרות החוב (סדרה 1) הוכרו על-ידי המפקח על הביטוח כהון משני מורכב של החברה, ובהתאם תשלומי הקרן ו/או הריבית בגין אגרות החוב עשויים להידחות בשל התקיימות של נסיבות משהות להון משני מורכב. לפרטים נוספים בקשר עם אגרות החוב (סדרה 1) ראה סעיף 9 לדוח הדירקטוריון.

4.12.4 כתבי התחייבות נדחים סחירים – אגרות חוב (סדרה 2)

על-פי תשקיף מדף של הכשרה ביטוח מיום 31 במאי 2013, פרסמה החברה ביום 9 בפברואר 2014, דוח הצעת מדף, על פיו הנפיקה 40,000,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה 2). התמורה ברוטו בגין הקצאת אגרות החוב (סדרה 2) הסתכמה לסך של 40,000,000 אלפי ש"ח. אגרות החוב (סדרה 2) הוכרו על-ידי המפקח על הביטוח כהון משני מורכב ובהתאם תשלומי הקרן ו/או הריבית בגין אגרות החוב עשויים להידחות בשל התקיימות של נסיבות משהות להון משני מורכב. לפרטים נוספים בקשר עם אגרות החוב (סדרה 2) ראה סעיף 9 לדוח הדירקטוריון.

4.12.5 כתבי התחייבות נדחים מתאגידים בנקאיים

במהלך שנת 2013 גייסה החברה כתבי התחייבויות נדחים מבנקים בסכום של 60.0 מיליון ₪ ומנגד פרעה כתבי התחייבות נדחים בסך של כ- 58.8 מיליון ש"ח, ראה סעיף 4.1.5 לדוח הדירקטוריון.

להלן פירוט ביחס לכתבי התחייבות נדחים, אשר הונפקו על-ידי החברה למוסדות בנקאיים (אלפי ש"ח):

מועד פירעון	ריבית נקובה	מועד קבלה	סכום קבלה
1.4.2017 (תשלומים רבעוני עד למועד האמור)	7.35%	29.03.2009	11,000
30.9.2016 (תשלומים רבעוני עד למועד האמור)	6.6%	30.09.2009	20,000
01.07.2021 (בתשלום אחד במועד האמור) ¹⁷	6.7%	27.06.2013	20,000
01.07.2021 (בתשלום אחד במועד האמור) ¹⁸	פריים+4.4%	27.06.2013	40,000

4.12.6 מסגרות אשראי - אין.

4.12.7 דירוג אגרות החוב (סדרה 1) של החברה

ביום 21 בפברואר 2013 פרסמה מידרוג בע"מ (להלן: "מידרוג"), דוח דירוג לאגרות החוב (סדרה 1) של החברה, לפיו הותירה את דירוגן של אגרות החוב (סדרה 1) של החברה בדירוג Baa2 negative (אסמכתא: 2013-01-045267). ביום 28 בינואר 2014 פרסמה מדרוג דוח דירוג לאגרות החוב (סדרה 1) של החברה, לפיו הותירה את דירוגן של אגרות החוב (סדרה 1) בדירוג Baa2 negative (אסמכתא: 2014-01-025714).

4.12.8 דירוג אגרות החוב (סדרה 2) של החברה

אגרות החוב (סדרה 2) דורגו לראשונה בחודש ינואר 2014 על-ידי מידרוג בדירוג Baa2 negative - לפרטים נוספים אודות דירוג כאמור, ראה דוח מיידי שפרסמה החברה ביום 28 בינואר 2014 (אסמכתא: 2014-01-025714).

4.12.9 מגבלות אשראי – אין.

4.12.10 גיוס מקורות נוספים

להערכת החברה, בשנה הקרובה לא תידרש לגייס מקורות נוספים לצורך כיסוי תפעול עסקיה השוטפים.

¹⁷ קיימת לחברה אופציה לפדיון מוקדם של הלוואה בתאריך 01.07.2018.

¹⁸ קיימת לחברה אופציה לפדיון מוקדם של הלוואה בתאריך 01.07.2018.

4.13 גורמי סיכון

4.13.1 להלן טבלת גורמי הסיכון ומידת השפעתם:

עוצמת הסיכון			גורם סיכון
(חומרה פוטנציאלית על תוצאות החברה)			
נמוכה	בינונית	גבוהה	
		X	מצב המשק
		X	סיכוני שוק
	X		סיכוני אשראי
		X	מבטחי משנה
X			סיכוני נזילות
		X	סיכוני הביטוח
		X	תלות בענף האלמנטארי
		X	סיכוני הביטוח – קטסטרופה
	X		רמת שימור תיק
	X		תחרות בשוק
		X	רגולציה
		X	הלימות הון
	X		סיכונים משפטיים
	X		סיכונים תפעוליים
		X	סיכון חשבונאי
		X	תלות במערכות מידע
	X		פגיעה במוניטין

4.13.2 דיון בגורמי סיכון

קיימים מספר גורמי סיכון עיקריים שעלולים להשפיע על רווחיות וציבות החברה:

4.13.2.1 מצב המשק

החברה חשופה למצב המשק הישראלי במרבית תחומי פעילותה.

במקרה של האטה במשק הישראלי ניתן לצפות לפגיעה בהיקף המכירות של החברה, גידול בשיעור הביטולים, גידול בפיגורים, צמצום הכיסויים הנרכשים, גידול בחובות אבודים ועלייה במקרי ההונאות. למצב המשק עשויה להיות גם השפעה על שוק ההון, כמפורט להלן.

4.13.2.2 סיכוני שוק

סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני

שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי ריבית, שערי מניות, במדד המחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

לתנודתיות הגבוהה בשוקי ההון, המתבטאת, בין היתר, בירידה בשווקי המניות בארץ ובעולם, יש השפעה שלילית, הן על ההשקעות העומדות כנגד ההון העצמי וכנגד ההתחייבויות הביטוחיות והן על ההשקעות כנגד התחייבויות ביטוח החיים המשתתפות ברווחים. לירידות המחירים בשווקים השפעה ישירה על שווי תיק ההשקעות של החברה. הפסדים מהשקעות יפגעו בתוצאות הכספיות של החברה, ועלולים להביא למצב של גרעון בהון הקיים מול ההון הנדרש בהתאם לתקנות ההון. הפסדים בהשקעות פוגעים באטרקטיביות של חיסכון, ובכלל זה – של מוצרי החיסכון של החברה.

בנוסף לכך, אם הטלטלה בשוקי ההון תגרום למיתון, עסקי הביטוח של החברה צפויים להיפגע. קיים מתאם חיובי בין מצב המשק לתוצאות העסקיות של ענף הביטוח.

4.13.2.3 סיכוני אשראי

החברה משקיעה חלק מנכסיה במתן אשראי לתאגידים וללווים שונים וכן בפיקדונות במערכת הבנקאית בארץ. שינוי באיתנות הפיננסית או חדלות פירעון של מי מגורמים אלו עלול להשפיע לרעה אל תוצאות החברה.

4.13.2.4 מבטחי משנה

החברה מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה באמצעות מבטחי משנה בחו"ל.

לשינויים במחירי הסיכון ובנפח ביטוחי המשנה המוצעים בשווקים אלו וכן לאירועי קטסטרופה בעולם כולו השפעה על תנאי ביטוח המשנה ועל רווחיות החברה. ביטוח המשנה אינו משחרר את המבטחים הישירים מחובתם כלפי המבוטחים. החברה חשופה לסיכונים הנובעים מאי-וודאות לגבי יכולת מבטחי המשנה לשלם את חלקם בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ואת חובותיהם בגין תביעות ששולמו. לעיתים קיימים סעיפים בחוזה המאפשרים למבטח המשנה לשנות את תנאי החוזה הקיים לעומת התנאים שהוסכמו בחוזה המקורי.

4.13.2.5 סיכוני נזילות

סיכון הנובע מאי-הוודאות לגבי המועד בו תידרש החברה לשלם תביעות, פדיונות וניוד צבירות ביחס להיקף הנכסים הסחירים והמזומנים אשר יהיו זמינים לכך באותו מועד והעלול להביא לכך שהחברה תאלץ לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה.

4.13.2.6 סיכונים ביטוחיים

סיכוני חיתום: הסיכון לשימוש בתמחיר שגוי כתוצאה מליקויים בתהליך החיתום ומהפער בין הסיכון בעת התמחור וקביעת הפרמיה, לבין ההתרחשות בפועל כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות. הפערים עשויים לנבוע משינויים מקריים בתוצאות העסקיות ומשינויים בעלות התביעה הממוצעת ו/או בשכיחות התביעות כתוצאה מגורמים שונים.

סיכון של אריכות ימים: במשך השנים האחרונות ניכרת מגמה של עלייה בתוחלת החיים, מגמה הצפויה להתגבר עם הזמן. במקביל גדלה מודעות הציבור לגבי חשיבות החיסכון הפנסיוני וגובה הגמלה העתידית. החברה נערכת לרזרבות מספיקות עבור אריכות חיים.

סיכוני רזרבה: הסיכון להערכה לא נכונה של ההתחייבויות הביטוחיות אשר עלולה לגרום לכך שהרזרבות האקטואריות אינן מספקות לכיסוי על ההתחייבויות והתביעות. המודלים האקטואריים על פיהם, בין היתר, מעריכה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות, מבוססים על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את העתיד לקרות. חשיפת החברה מורכבת מהסיכונים הבאים:

סיכון מודל – הסיכון לבחירת מודל שגוי לתמחור ו/או להערכת ההתחייבויות הביטוחיות.

סיכון פרמטר – הסיכון לשימוש בפרמטרים שגויים וביניהם הסיכון שהסכום שישולם עבור סילוק ההתחייבויות הביטוחיות של החברה, או שמועד סילוק ההתחייבויות הביטוחיות, יהיה שונה מזה שצפוי.

4.13.2.7 תלות בענף אלמנטארי

לחברה קיימת תלות בתוצאות ענף בטוח כללי כיוון שהיא מוטת תיק אלמנטארי, בעלת תיק ביטוח חיים קטן יחסית ואין בבעלותה קופות גמל וקרנות פנסיה.

4.13.2.8 סיכון קטסטרופה

חשיפה לסיכון שאירוע בודד בעל השפעה רבה כגון אסון טבע, מלחמה, טרור נזקי טבע או רעידת אדמה, יביא להצטברות נזקים בהיקף גבוה. מעבר לנזק הישיר הנגרם מאסון טבע (נזק לרכוש), תיתכנה תביעות עקיפות במגוון רחב של כיסויים ביטוחיים. אירוע הקטסטרופה המהותי אליו חשופה החברה בארץ הינו רעידת אדמה.

4.13.2.9 רמת שימור תיק

תיק ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך של החברה חשוף לביטולי פוליסות, פדיונות וניוד צבירות. לרמת שימור התיק השלכה ניכרת על רווחיות החברה.

4.13.2.10 תחרות בשוק

עליה ברמת התחרות בתחומים בהם החברה פועלת עלולה לפגוע ברווחיות החברה.

4.13.2.11 רגולציה

כמבטח, כפופה החברה לרגולציה נרחבת בתחומי פעילותה. שינויים בהוראות הדין או הנחיות רגולטוריות משפיעים על תוכן פעילות החברה וכדאיות שיווק המוצרים השונים. לרגולציה השפעה ניכרת על התעריף הנגבה במוצרים השונים על גובה דמי הניהול הנגבים במוצרי ביטוח חיים ועל רמת ההוצאות של החברה.

4.13.2.12 הלימות הון

כמבטח – כפופה החברה להון עצמי מינימאלי, כנדרש לפי תקנות הון עצמי מינימאלי. הון עצמי נמוך – אף שעומד בדרישות ההון – עשוי להקשות על החברה להיכנס לתחומי פעילות חדשים. אי עמידה מתמשכת בדרישות ההון עלולה להביא לסנקציות ואף לשלילת רישיון המבטח של החברה.

4.13.2.13 סיכונים משפטיים

סיכונים אלו כוללים, בין השאר, תקדימים משפטיים, הנוגעים לתשלום תביעות, והעשויים להגדיל את סכום התביעות שהחברה תידרש לשלם. תובענות ייצוגיות ותביעות מהותיות שאינן במהלך העסקים הרגיל, יש בהם כדי להשפיע לרעה על תוצאות החברה.

4.13.2.14 סיכונים תפעוליים

תחת סיכונים אלו נכללים הסיכונים להפסד כתוצאה מאי-נאותות או כתוצאה מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה של אירוע חיצוני. חשיפת החברה נובעת מתהליכים הכוללים, בין היתר, את תהליכי הרכש, שכר, השקעות, אקטואריה, גביה, הפקת פוליסות, פעילות מול סוכני ביטוח, פעולות ידניות, התחשבות עם ספקי שירות והתקשרויות עם מבטחי משנה.

בין השאר, חשופה החברה גם לרשלנות מקצועית של עובדיה במהלך פעולותיהם ו/או פעולות בזדון העלולות לגרום תביעות בהיקפים מהותיים נגד החברה.

4.13.2.15 סיכונים חשבונאיים

סיכונים הקשורים בהצגה החשבונאית של דוחות החברה. בין היתר, סיווג שגוי, דיוק ונכונות הנתונים המוצגים בדוחות כספיים, התאמת הנתונים במערכת לדוחות הכספיים, בדיקת נכונות הנתונים המבוצעת תחת תהליך הסוקס ופרוייקט ה-סולבנסי II.

4.13.2.16 תלות במערכות מידע

חלק מהותי מפעילות החברה נשען על מערכות מידע שונות. כשלים במערכות המידע הממוחשבות עלולים להסב נזק מהותי לחברה.

4.13.2.17 פגיעה במוניטין

מוניטין החברה ושמה הטוב מהווים גורם חשוב ביכולת החברה לפעול בתחומי פעילותה. פגיעה בדימוי החברה בעיני מבוטחים, עמיתים, סוכנים, גופים מוסדיים ושותפים עסקיים עלולה להסב נזק מהותי לתוצאות החברה.

4.13.3 להרחבה בנושא ראה ביאור 34 "ניהול סיכונים" לדוחות הכספיים של החברה.

4.14 הסכמים מהותיים והסכמי שת"פ

4.14.1 הסכמים מהותיים

להתקשרויות החברה עם מבטח המשנה Berkshire Hathaway, במסגרתן רכשה החברה ביטוח משנה לסיכון בגין התביעות התלויות בשייר החברה במסגרת עסקי ביטוח רכב חובה בלבד שלה ראה סעיף 22 (ב) לדוחות הכספיים של החברה.

4.14.2 הסכמי שיתוף פעולה אסטרטגיים

נכון למועד הדוח, לחברה אין הסכמי שת"פ האסטרטגיים מהותיים.

4.15 תחזיות והערכות לגבי עסקי החברה

לפרטים בנושא האסטרטגיה העסקית של החברה ראה סעיף 6 לדוח הדירקטוריון.

5. חלק ה' – משטר תאגידי –

5.1 מידע אודות דירקטורים חיצוניים

נכון למועד פרסום הדוח, דירקטוריון החברה מונה 7 דירקטורים¹⁹ מתוכם 3 דירקטורים חיצוניים. בשנת 2013 לא היו שינויים שחלו בכהונת הדירקטורים החיצוניים. לפרטים נוספים אודות הדירקטורים החיצוניים של החברה ראה תקנה 26 לחלק הפרטים הנוספים.

5.2 גילוי בדבר מבקר הפנים בחברה

5.2.1 פרטי מבקרת הפנים ותחילת כהונתה

ביום 3 באוקטובר 2011 מונתה הגב' רחל זוזוט וקנין לכהן כמבקרת הפנים של החברה. הגב' זוזוט וקנין מכהנת בנוסף כמבקרת הפנים של חברת האם של החברה, החזקות ביטוח.

הגב' זוזוט וקנין הינה בעלת שני תארי M.A, תואר במדעי המדינה במגמה לממשל ומדיניות ציבורית בתוכנית לימודי ביקורת פנימית וציבורית ותואר נוסף במנהל ותכנון החינוך. בעלת תואר LLB במשפטים ובעלת תואר BA במדעי החברה והרוח. הגב' זוזוט וקנין הוסמכה כעורכת דין בשנת 2006 והינה חברה בלשכת עורכי הדין בישראל ובלשכת המבקרים הפנימיים בישראל. לגב' זוזוט וקנין ותק של כשבע שנים כעורכת דין מוסמכת וותק של שש שנים בעבודת ביקורת.

5.2.2 החזקות בניירות ערך

למיטב ידיעת החברה, מבקרת הפנים אינה מחזיקה בניירות ערך של החברה או של גוף הקשור לחברה.

5.2.3 ניגודי עניינים

למיטב ידיעת החברה למבקרת הפנים אין קשרים עסקיים מהותיים או קשרים מהותיים אחרים עם החברה או עם גוף קשור אליה.

5.2.4 יחסי עבודה ותפקידים נוספים

מבקרת הפנים הינה עובדת החברה ואינה משמשת בתפקיד נוסף על הביקורת הפנימית, למעט תפקידה כמבקרת הפנים של החברה האם כמצוין לעיל.

5.2.5 היקף העסקה

היקף העסקת הביקורת הפנימית נקבע בכל שנה, במסגרת אישור תכנית הביקורת, בהתחשב בהנחיות חוזרי המפקח על הביטוח. בשנת 2013 בוצעו 11,742 שעות ביקורת. כל שעות הביקורת הושקעו ביחס לחברה בלבד.

¹⁹ בתקופת הדוח מנה דירקטוריון החברה 8 חברים. ביום 27 בפברואר 2014, חדל לכהן מר שמעון חזות כדירקטור בחברה. לפרטים נוספים, ראה דוח מיידי שפרסמה החברה ביום 27 בפברואר 2014 (אסמכתא: 2014-01-001233).

שנה	מספר שעות
2013	11,742
2012	9,676
2011	9,390

5.2.6 תגמול

עובר למינויה של הגב' זוזוט וקנין, תגמול המבקר הפנימי נעשה, בין היתר, בדרך של תעריף המורכב מעלות לשעת עבודה, מוכפל במספר השעות שהושקעו. החל ממועד מינויה של המבקרת הפנימית שהינה עובדת החברה, התגמול הינו על בסיס חודשי בהתאם למקובל בחברה.

בשנת 2013 העלות בגין הביקורת בחברה שבוצעה באמצעות מחלקת הביקורת הפנימית בחברה וגורמי מיקור החוץ הסתכמה לסך של כ- 1,757 אלפי ש"ח לא כולל מע"מ.

להערכת הדירקטוריון תנאי התגמול של המבקרת הפנימית אין בהם כדי ליצור חשש של השפעה על שיקול דעתה המקצועי של המבקרת.

5.3 גילוי בדבר שכר רואה חשבון מבקר

5.3.1 שם המשרד ותחילת כהונה

רואי החשבון המבקרים של החברה הינם משרד קוסט, פורר, גבאי את קסירר רואי חשבון אשר מכהנים בתפקיד החל מיום ייסודה של החברה. השותף המטפל מטעם משרד קוסט, פורר, גבאי את קסירר הינו רוי"ח משה שחף.

5.3.2 שכר

להלן יפורט שכר רואי החשבון (לא כולל מע"מ) עבור שירותים שניתנו על ידם בשנים 2012-2013 ומספר שעות הביקורת שהושקעו:

2012					2013				
שכר (אלפי ש"ח) לא כולל מע"מ					שכר (אלפי ש"ח) לא כולל מע"מ				
סה"כ	אחר	מיסים	שירותים נלווים לביקורת	שירותי ביקורת	סה"כ	אחר	מיסים	שירותים נלווים לביקורת	שירותי ביקורת
1,144	-	7	133	1,004*	1,209	-	29	150	1,030
שעות					שעות				
סה"כ	אחר	מיסים	שירותים נלווים לביקורת	שירותי ביקורת	סה"כ	אחר	מיסים	שירותים נלווים לביקורת	שירותי ביקורת
4,935	-	27	394	4,514*	5,128	-	101	423	4,604

* שירותי הביקורת כללו ביקורת רכיבי הבקרה הפנימית (Sox).

5.4 אפקטיביות הבקורות הפנימית והנהלים על דיוח הכספי והגילוי של החברה

5.4.1 בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

לאור פרסום חוזרי המפקח, בהתאם להוראות סעיף 302 ו-404 של ה-SOX Act, החברה פועלת ליישום שוטף של ההוראות ובכללן, בחינה של תהליכי עבודה והבקורות הפנימיות המבוצעות. החברה אימצה את מודל הבקרה הפנימי (COSO) ופועלת במסגרתו.

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח את המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במקביל ממשיכה החברה להיערך ליישום תיעוד ואימות של דוח לעמית, בהתאם להוראות המפקח.

5.4.2 בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2013, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

5.5 היערכות ליישום משטר כושר הפירעון לפי דירקטיבה Solvency II

להלן פרטים בדבר התקדמות החברה בהיערכות ליישום הוראות ה-Solvency II ("הדירקטיבה"):

5.5.1 כללי

היערכות ארגונית - מונה צוות מפתח לקידום ההיערכות ליישום הדירקטיבה. מנהל הפרויקט הינו סמנכ"ל הכספים, וחברי הצוות הנוספים הינם: מנהל הכספים, חשבי מחלקת הכספים, אקטואר ביטוח חיים ובריאות, אקטוארית ביטוח כללי, מנהל הסיכונים, מבקרת הפנים, סמנכ"ל אגף מערכות מידע וכן יועצים חיצוניים.

היערכות הדירקטוריון - נערך דיון בדירקטוריון החברה בדבר היערכות החברה ליישום הדירקטיבה, מונתה וועדת דירקטוריון לעניין זה ואושרה תכנית היערכות רב שנתית של החברה ליישומה: היערכות ארגונית, הקצאת משאבים ליישום תכנית ההיערכות, לוחות זמנים לביצוע הסקר הכמותי ואישורו.

בסוף שנת 2012 העביר המפקח לחברות הביטוח מכתב בדבר משטר כושר פירעון ישראלי. במכתב כאמור, מצוין המפקח כי עקב אי וודאות בנוגע ללוחות הזמנים ליישום הדירקטיבה באירופה מתכוון אגף שוק ההון לפתח משטר כושר פירעון מבוסס סיכונים ברוח הדירקטיבה ולקדם תרבות עסקית המתחשבת בשיקולי ניהול סיכונים והקצאת הון בעת קבלת החלטות, וכן כי החלטתו היא להמשיך ולגבש משטר כושר פירעון ישראלי שלא ייצמד להתקדמות התהליך באירופה אולם יתבסס על עקרונות הדירקטיבה בהתאמות הנדרשות לישראל ותוך שימוש בידע ובמתודולוגיות של משטרי פיקוח אחרים בעולם.

5.5.2 היערכות החברה בתקופת הדוח

בחודש דצמבר 2013 פרסם המפקח חוזר הנחיה לביצוע IQIS2 לשנת 2012 במסגרתו נקבעה הנחיה לביצוע סקר IQIS על בסיס מאזני 2012 הכולל שינויים ועדכונים שעיקרם נוגעים לתרחיש אריכות ימים, לתרחיש ריבית ולסטיות תקן בביטוח כללי. כמו כן, נוספה דרישה לדוח מיוחד של רואה חשבון מבקר על סקר ה-QIS 2. בהתאם להנחיה טרם הגשת התוצאות למפקח, על החברה לקיים דיון בדירקטוריון בממצאי IQIS 2 ולהגיש עותק מן פרוטוקול הדיון למפקח.

דירקטוריון החברה דן בתוצאות הסקר ביום 27 בינואר 2014. החברה הגישה למפקח את ה-IQIS2 ואת הדוח המיוחד של רואה החשבון המבקר ובו דיווח מתומצת אודות הבדיקות שבוצעו על ידו ואת ממצאיו, ביום 16 בפברואר 2014.

בנוסף, המפקח פנה לחברות הביטוח במהלך חודש מרץ 2014 ועדכן על ההיערכות ליישום הדירקטיבה. בפנייה זו צוין כי לאחר ההצבעה בפרלמנט האירופאי על דירקטיבת אומניבוס 2, הכוללת לו"ז ליישום דירקטיבת סולבנסי 2 באירופה, בכוונת המפקח להוציא מכתב הכולל לוח זמנים מעודכן ליישום עם התייחסות כוללת לכל אבני הדרך וחלקי הדירקטיבה (בהתאם ללוח זמנים שפורסם על ידי EIOPA).

כמו כן, צוין כי בכוונת המפקח להוציא הנחיה לביצוע IQIS 3 על נתוני 31.12.2013 להגשה ביולי 2014.

באשר להנחיות חישוב דרישות ההון והשפעתן על התוצאות המחושבות בדרישות ההון של החברה, ראה באור 15 לדוחות הכספיים של החברה.

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון
דוד סלמה	אתי אלישקוב	אלי אלעזרא

30 במרץ, 2014

חלק 2

דוח הדירקטוריון על מצב עסקי התאגיד

הכשרה חברה לביטוח בע"מ
דוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר 2013

פרק זה בדוח התקופתי, העוסק בדין וחשבון הדירקטוריון כולל מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד המבוסס על אינפורמציה הקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסויימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה" "החברה סבורה" וכדומה, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

יש לקרוא את הדוח התקופתי, על כל חלקיו, כמקשה אחת.

הכשרה חברה לביטוח בע"מ מתכבדת להגיש את דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד לתקופה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013. דוח זה סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה בשנת 2013 ("תקופת הדוח").

הדוח נערך בהתאם להוראות הפיקוח ומתוך הנחה שבפני המעיין מצוי גם פרק א' לדוח תקופתי זה והדוחות הכספיים המצורפים, שאליהם יבוצעו הפניות מתאימות במקומות הרלוונטיים.

1. תיאור החברה

1.1 מבנה הארגוני של החברה :

לתיאור ראה סעיף 1.1.2 לפרק תיאור עסקי התאגיד.

1.2 תחומי הפעילות של החברה :

החברה פועלת במסגרת שני תחומי פעילות עיקריים :

(א) תחום הביטוח הכללי הכולל שלושה ענפי פעילות עיקריים : ענף רכב חובה, ענף רכב רכוש וענף ביטוח כללי אחר הכולל את יתר תחומי הביטוח הכללי שאינם רכב. עיקר פעילותה של החברה הינו בתחום הביטוח הכללי, בעיקר בענף רכב רכוש וענף רכב חובה.

(ב) תחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך המתמקד בעיקר בחיסכון (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן וקופות גמל) לתקופת פרישה וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון : מוות, נכות, אובדן כושר עבודה, ביטוח בריאות המזכה בפיצוי כספי בגין מחלות קשות ועוד.

להרחבה ראה סעיפים 1.2 לפרק תיאור עסקי התאגיד.

1.3 אירועים מהותיים שאירעו במהלך תקופת הדוח:

לשינויים מהותיים שאירעו במהלך תקופת הדוח ראה סעיף 3 להלן.
לשינויים מהותיים שאירעו לאחר תאריך המאזן ועד ליום פרסום דוח זה, ראה סעיף מספר 8.2 להלן.

2. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בשנת הדוח:

להלן תיאור תמציתי, של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית של החברה שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על החברה.

2.1 סביבה כללית

מצבו הכלכלי, הפוליטי והביטחוני של המשק הישראלי משליך על עסקי הכשרה ביטוח ותוצאות פעילותה בתחומים שונים, החל מהיקף תביעות הביטוח ועד עלויות שונות הכרוכות בתפעולה. בפרט, לרמת התעסוקה והשכר השפעה על היקף הפעילות בעסקי ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך.

על פי פרסומי חטיבת המחקר של בנק ישראל¹, צמיחת התוצר בשנת 2014 צפויה לעמוד על 3.3%, ובשנת 2015 על 3.2%. בניכוי ההשפעה של הפקת הגז, הצמיחה בשנת 2014 צפויה לעמוד על 2.9%.

שיעור האבטלה כפי שפורסם בחודש דצמבר של שנת 2013 עמד על רמה של כ- 5.8%, ירידה ביחס לרמה של 6.9% כפי שפורסם בחודש דצמבר של שנת 2012.

מעבר לסיכון הביטוחי, חשופה החברה גם לסיכונים שוק² (MARKET RISK). סיכון זה נובע משינויים במדדי שוק או מחירי שוק. החשיפה לסיכון זה נובעת מהרכיבים שלהלן:

1. שיעור ריבית - סיכון זה נובע משינויים בשיעורי ריבית אשר משפיעים על שווי השוק של הנכסים בתיק הנוסטרו החברה. הסיכון עלול לגדול כאשר קיים שוני בין מח"מ הנכסים למח"מ ההתחייבויות וכתוצאה מהפרשי עיתוי בין מועד מדידת הנכסים וההתחייבויות.

2. שער חליפין - סיכון זה נובע מתנודות בשערי חליפין למטבעות שונים בהם יש לחברה אחזקה בנכסים (מניות, אג"חים, נדל"ן).

3. שינוי בשיעור האינפלציה - מבטחים הפועלים בתחום ביטוח החיים, חשופים לסיכונים אינפלציה ודפלציה. האינפלציה מלווה לעתים קרובות בעליית שיעור הריבית המורידה את ערך התוצאה של ההשקעות. במקרה של דפלציה, או במידה ואינפלציה נמוכה מאוד נמשכת, שיעורי הריבית נוטים לרדת. לרשות המבטחים עומדות מספר דרכים

¹ בנק ישראל - פרסומי הועדה המוניתרית, פרסום הודעת הריבית מיום 23/9/2013 www.boi.gov.il

² ההגדרה לקוחה מתוך פרסום של משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

אפשרויות להקלת סיכון האינפלציה: לגוון את השקעותיהם ולהשקיע בנוסף לנכסים, גם בנכסי קומודיטי, בנדל"ן ובאגרות חוב צמודות מדד. עפ"י מדיניות ההשקעות של החברה לפחות 50% מסך תיק הנוסטרו אלמנטארי יהיו צמודי מדד ולפחות 70% מתיק הנוסטרו חיים. לעליית המדד תהייה השפעה חיובית על הנכסים הצמודים בתיק. פער המח"מ בתיק לא יהיה יותר מ-1.5 שנים של נכסים מול התחייבויות. סיכון השוק שחברות הביטוח חשופות אליו עולה ככל שהמתאם בין התשואה בשווקים הפיננסיים לבין התשואה על ההון העצמי גבוה יותר. תשואה זו מושפעת מהכנסות החברה מדמי ניהול, ואלו מושפעות מביצועי השוק, כיוון שחברות הביטוח גובות דמי ניהול מהחיסכון המצטבר בשיעורים שונים בהתאם לסוגי הפוליסות ששווקו לאורך שנות החיתום. לדוגמה, בגין פוליסות מסוג משתתף ברווחים שהופקו עד סוף שנת 2003 נגבים מסכום החיסכון המצטבר דמי ניהול בשיעור 0.6% וכן עמלה בשיעור 15% מהרווח הריאלי.

2.2 מגמות בשער חליפין, אינפלציה וריבית בשנת 2013³

האינפלציה וציפיות האינפלציה: האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים הסתכמה בכ-1.6%, מתחת לאמצע יעד האינפלציה של בנק ישראל. ע"פ תחזיות של חטיבת המחקר של בנק ישראל האינפלציה בשנת 2014 צפויה לעמוד במרכז טווח היעד של הבנק.

שער חליפין: במהלך שנת 2013, התווסף השקל בכ-2.5% במונחי שער החליפין הנומינלי האפקטיבי, ובכ-4.5% מול הדולר.

ריבית: הריבית במשק במהלך שנת 2013 ירדה מרמה של 1.75% לרמה של 1% ששררה במשק מחודש אוקטובר.

ארגון ה-OECD צופה צמיחה בכלכלה העולמית בשיעור של 3.7% בשנת 2014. המגמות העולמיות מסתמנות בהאטה בקצבי הצמיחה של משקים מתפתחים: בארה"ב מסתמנת יציבות עם צמיחה של 2.2% ע"פ תחזיות ה-OECD, וכן מסתמנת האטה בהיקף תוכנית ההרחבה הכמותית של הבנק המרכזי; באירופה מסתמנת יציבות יחסית אשר שיעור האבטלה בה נותר גבוה; ביפן מסתמן המשך הרחבה מוניטרית.

2.3 התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

לאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, בנק ישראל ביצע הפחתה נוספת בריבית לרמה של 0.75%, החל מחודש מרץ של שנת 2014.

³ בנק ישראל- דוח המדיניות המוניטרית, המחצית השנייה של 2013.

3. אירועים מהותיים בתקופת הדו"ח:

- הותרת דירוג על כנו - ביום 21 בפברואר, 2013, פרסמה מדרוג דוח דירוג לחברה ולאגרות החוב (סדרה 1) של החברה, לפיו הותרה את דירוגה של החברה בדירוג A3 negative ואת דירוגן של אגרות החוב (סדרה 1) של החברה בדירוג Baa2 negative (לפרטים נוספים ראה דוח מיידי מיום 21 בפברואר, 2013, אסמכתא מספר: 2013-01-045267).
- חלוקת דיבידנד – בתקופת הדוח אישר דירקטוריון החברה חלוקות דיבידנד בהיקף כולל של כ-32 מליון ש"ח. החלוקות האמורות היו בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון. להרחבה אודות חלוקות הדיבידנדים שביצעה החברה, ראו פרק 1.4 לתיאור עסקי התאגיד.
- רכישת נכס נדל"ן – ביום 20 במרץ, 2013, אישר דירקטוריון החברה, באופן עקרוני, רכישת מגרש מסחרי בקו חוף המרינה בעיר אשקלון ("מגרש 17"), כאשר אישורו העקרוני זה, התבסס, בין היתר, על רווח הזדמנותי פוטנציאלי למימוש מידי. הרווח ההזדמנותי נקרה בדרכה של החברה, לאור קשיים כלכליים אליהם נקלע אחד השותפים בשותפות שהחזיקה בבעלות במגרש, שותפות מרינה ("השותפות") כמפורט בהמשך.
- בהמשך לאמור, ביום 11 ביוני 2013, התקשרה החברה בהסכם מכר עם "מרינה אשקלון 1992- שותפות מוגבלת", לרכישת חלק ממגרש 17 כאמור בשטח של כ-12,000 מ"ר. בהסכם המכר ניתנה לחברה אופציה לרכוש את יתרת שטח המגרש (כ-8,000 מ"ר) הכולל זכויות בנייה נוספות. במהלך חודש דצמבר 2013, לאחר התקיימות מלוא התנאים המתלים כמפורט בהסכם האמור, הושלמה עסקת הרכישה והחברה מימשה את האופציה כאמור, כך שבעלותה חולשת על המגרש כולו, ללא שותפים וללא שעבודים.
- מגרש 17 הינו מגרש המיועד לבניית מרכז מסחרי, ומצוי בלב מתחם המרינה באשקלון. במשך למעלה מעשור נעשו מספר ניסיונות מצד השותפות לביצוע פרויקט במגרש, אולם ניסיונות אלה כשלו. הסיבות לכישלון נבעו בעיקר בשל עימות מתמשך וחילוקי דעות בין השותפות לבין העירייה, אשר בעטיים לא בוצע פיתוח במתחם בכללותו ובפרויקט בפרט. בשל העימות האמור, לא נתקבל היתר לבניית הפרויקט במשך שנים ארוכות ותיאום התכנון עבר שינויים ונמשך שנים. גם שהתקבל ההיתר לבניית מרכז מסחרי בחלק מהמתחם, לא יצאה התוכנית אל הפועל, בין היתר, בשל קשיים כספיים אליהם נקלע אחד הצדדים בשותפות. מצב דברים זה והעדר הפיתוח, גרמו להשפעה מרתיעה שפגעה בשווי המגרש. כמו כן, ההכרח לבנות חניונים ציבוריים פגע אף הוא בכדאיות והרתיע יזמים פוטנציאליים. גם לאחר השלמת חלק מהבנייה במתחם בהשקעה כבדה, לא פעלה השותפות כנדרש להקמת הפרויקט.
- לאמור יש לצרף את אי רישום המגרש בלשכת רישום המקרקעין בשל ויכוח כספי מול המינהל והכללתו בסל הנכסים לגביהם הייתה מחלוקת מול המינהל והעירייה.
- החברה זיהתה את הפוטנציאל העסקי והובילה מהלך דו שלבי לפיו רכשה תחילה חלק מהמגרש עם אופציה לרכישת יתרתו. עסקה זו התאפשרה לאחר שהחברה הסדירה מול העירייה את החרגת המגרש מהמחלוקת הכוללת שהייתה לשותפות מולה וקבלת אישורה.

כמו כן הסדירה החברה מול המינהל את אישור המגרש באופן נפרד בטאבו ובתקופה זו הייתה התקדמות ממשית בפיתוח המתחם.

כשאחד השותפים בשותפות נקלע לקשיים כספיים ומונה כונס לנכסיו הבין הבנק הכונס כי רק באמצעות הסכמתו למכירת המגרש, יוכל לפרוע את חובות השותפות אליו. בהתאם אולצה השותפות להשלים את עסקת המכר.

המו"מ למימוש האופציה לרכישת יתרת המגרש בוצע תחת אותם קשיים אליהם נכנסה השותפות ורצון הבנק להחלתה של עסקת המכר.

תוספת המימוש של האופציה, כפי שתומחרה בין הצדדים, הושפעה גם מהעובדה שהניצול המיטבי של חלק זה יכול היה להתבצע אך ורק ע"י החברה שהחזיקה במחציתו האחרת, ובהתאם הושפע מהיכולת להקמת פרויקט תוך תכנון משולב בלחץ הבנק ובמו"מ מהיר נקבע גובה הרכישה ששיקף את מכלול הנסיבות דלעיל.

יצוין כי עיריית אשקלון הכריזה על המתחם כבעל עדיפות לפיתוח, דבר שהוביל אף הוא לעליית שווי המקרקעין.

שווי השוק של המקרקעין שנרכשו מבוסס על הערכת שווי שהוכנה על ידי גב' נחמה בוגין, שמאית מקרקעין חיצונית בלתי תלויה, שהיא בעלת כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוגי הנדל"ן שהוערכו. על פי הערכת השמאית ליום 31 בדצמבר, 2013, שוויו של הנכס הינו 78,500 אלפי ש"ח. אומדן שווי השוק של הקרקע נערך באמצעות שלוש גישות השומה המקובלות: גישת ההשוואה לפיה נאמד שווי השוק של הנכס לאור השוואה לנתוני שוק ועסקאות לנכסים הדומים באופים, במיקומם, ברמת הסיכון בהם מידת הסחירות וכיו"ב. האומדן מבוצע ע"י התאמה וסקלול מכלול הפרמטרים בין נכסי ההשוואה לנכס הנדון, גישת היוון הכנסות אשר בוחנת נכס מקרקעין ב"עניים כלכליות" ומדגישה את התפישה לפיה שווי נכס הינו ערך נוכחי של ההנאות העתידיות הצפויות להתקבל ממנו ביתרת החיים הכלכליים שלו וגישת העלות לפיה אומדים את שווי הנכס כגמור על ידי העלות הצפויה בבניית נכס אחר, דומה לנכס הנישום.

חוות הדעת נערכה בהתבסס, בין היתר, על הנחות העבודה הבאות: שטח הבניה העיקרי שנרכש הינו 14,500 מ"ר, אין בעיה לעמוד בתקני החניה לצורך מימוש הזכויות, זכויות במקרקעין הינן חכירה מהוונת מרמ"י, שולמו עלויות הפיתוח, קיים תכנון מתקדם במקרקעין והחלו בהליך של שיווק.

הרווח ההזדמנותי ברכישה הנדל"ן כאמור נזקף לדו"ח רווח והפסד בסעיף "הכנסות אחרות" ומיוחס למגזר הביטוח הכללי ולמגזר הלא מיוחס למגזרי פעילות בסכומים של כ-31.0 וכ-1.6 מיליוני ש"ח לפני מס בהתאמה, כך שסעיף זה מסתכם בכ-32.6 מיליוני ש"ח לפני מס. (הרווח הנקי לאחר מס מביצוע העיסקה כאמור הסתכם לסך של כ-23 מיליוני שח).

4. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

4.1 מצב כספי

4.1.1 להלן נתונים עיקריים מהדוחות על המצב הכספי (באלפי ש"ח):

31.12.2012	31.12.2013	
280,977	323,383	סה"כ הון עצמי
2,793,665	2,922,716	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
2,339,163	3,161,861	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
842,383	750,745	התחייבויות אחרות
5,975,211	6,835,322	סה"כ התחייבויות
2,207,507	2,986,428	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
2,251,812	2,298,636	השקעות פיננסיות אחרות
1,796,869	1,873,641	נכסים אחרים
6,256,188	7,158,705	סה"כ מאזן

הגידולים השונים בסעיפי המאזן נובעים מצמיחה בהיקף הפעילות של החברה בכל תחומי פעילותה וכן מהמשך הפקדות המבוטחים בפוליסות ביטוח חיים קיימות ומהתשואה החיובית שנוקפה להם.

4.1.2 הון עצמי

ההון העצמי של החברה הסתכם לתאריך הדוח לסך של כ-323.3 מליון ש"ח לעומת סך של כ-281.0 מליון ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2012. הגידול בהון העצמי בתקופת הדוח נובע מרווח כולל לתקופת הדוח בסך של כ-74.4 מליון ש"ח וחלוקת דיבידנדים בסך כ-32 מליון ש"ח.

ההון העצמי של החברה ליום 31 בדצמבר 2013, כמוגדר בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח – 1998, על תיקוניו ("תקנות ההון") גבוה בכ-50.6 מליון ש"ח מההון העצמי המינימלי הנדרש המתחייב לפי התקנות הנ"ל.

לאחר תאריך המאזן, הנפיקה החברה 40 מליון ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה 2). אגרות חוב אלו הוכרו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן: "המפקח על הביטוח") כהון משני מורכב בידי החברה. לאור זאת, ההון העצמי של החברה כמוגדר בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים גבוה בכ-68.6 מליון ש"ח מההון העצמי המינימלי הנדרש.

בנוסף, לאחר תאריך המאזן ביום 30 במרץ 2014 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך 21.5 מליון ש"ח. החלוקה האמורה הינה בכפוף לאישורו של המפקח על הביטוח.

לפירוט נוסף בדבר דרישות ההון הקיימות ראה באור 15 לדוחות הכספיים השנתיים.

4.1.3 רווח והפסד- נתונים עיקריים דוחות כספיים מאוחדים (במיליוני ש"ח):

לרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר				
השינוי באחוזים 2013/2012	2012	2013	השינוי באחוזים 2013/2012	2011	2012	2013	
							בטוח כללי
2.7	228.8	234.9	2.9	888	908.7	935.4	פרמיית שהורווחו ברוטו
0.9	203.1	205.0	*	798.1	273.1*	828.6	פרמיית שהורווחו בשייר
1073.5	3.4	39.9	97.6	(49.4)	46.5	91.9	רווח(הפסד) כולל לפני מס ממגזר ביטוח כללי
	-	31.0	-	-	-	31.0	מתוכו רווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן
							ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך
(10.7)	148.0	132.2	14.4	394.7	487.6	557.9	פרמיית שהורווחו ברוטו
(12.3)	139.0	121.9	14.8	351.5	448.0	514.4	פרמיית שהורווחו בשייר
(46.0)	8.7	4.7	26.1	2.5	11.5	14.5	רווח כולל לפני מס ממגזר ביטוח חיים
							פריטים שלא יוחסו למגזרי הפעילות
2.1	9.3	9.5	(8.3)	8.7	25.3	23.2	רווחים מהשקעות נטו, הכנסות מימון והכנסות אחרות
-	(0.4)	(0.4)	-	(1.4)	(1.4)	(1.4)	הוצאות הנהלה וכלליות
76.5	(1.7)	(3.0)	6.5	(20.5)	(15.5)	(16.4)	הוצאות מימון
							רווח (הפסד) כולל לפני מס
160.0	19.5	50.7	68.2	(60.1)	66.5	111.8	
170.5	13.2	35.7	65.0	(46.7)	45.1	74.4	סה"כ רווח (הפסד) כולל, נטו ממש

* בתקופה אשתקד נרשמה הפרמיה למבטח משנה בענף רכב חובה בסך כ-539.2 מליון ש"ח.

תוצאות התפתחות הרווח/הפסד כולל לאחר מס :

במסגרת מגזרי הפעילות בהם עוסקת החברה (מגזר ביטוח כללי, מגזר ביטוח חיים) הסתכמו התוצאות ממגזרי הפעילות בשנת 2013 ברווח כולל לפני מס בסך של כ-106.4 מליון ש"ח בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-58.0 מליון ש"ח בשנת 2012 ובהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-46.9 מליון ש"ח בשנת 2011. ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו התוצאות ממגזרי הפעילות ברווח כולל לפני מס בסך של כ-44.6 מליון ש"ח בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-12.1 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח בענף ביטוח כללי בתקופת הדוח, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מושפע משיפור בתוצאות החיתומיות בענף רכב חובה בשנה שהשתחררה (לפירוט ראה ניתוח ענפי הביטוח הכללי בהמשך) ומרווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן להשקעה כנגד עתודות ביטוח כללי בסך של כ-31.0 מליון ש"ח (לפירוט ראה ביאור 8' לדוחות הכספיים). מנגד הרווח הושפע משתי סופות אשר אירעו ברבעון הראשון וברבעון האחרון של שנת 2013.

הגידול ברווח בענף ביטוח חיים בתקופת הדוח נובע בעיקרו מגביית דמי ניהול משתנים בתקופת הדוח בסך של כ-15.7 מליון ש"ח, לעומת גביית דמי ניהול משתנים בסך של כ-1.4 מליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, שכן רק ברבעון הרביעי של שנת 2012 כיסתה החברה את מלוא "הבור" בדמי הניהול, שנוצר במהלך שנת 2011 בגין תשואות תיק המשתתף. כמו כן, נרשם גידול בדמי ניהול קבועים. בנוסף, בתקופה הנוכחית, החברה הגדילה את העתודות האקטואריות בכ-4 מליון ש"ח, זאת לעומת התקופה המקבילה אשתקד בה החברה הגדילה את העתודות בסך של כ-6.5 מליון ש"ח, בעקבות עדכון מקדמי הקצבה בביטוח חיים ועדכון שיעורי לקיחת הגמלה.

בשנת 2013 הסתכמו התוצאות ברווח כולל לאחר מס בסך של כ-74.4 מליון ש"ח בהשוואה לשנת 2012 בה הסתכמו התוצאות ברווח כולל לאחר מס בסך של כ-45.1 מליון ש"ח ובהשוואה להפסד כולל לאחר מס בסך של כ-46.7 מליון ש"ח בשנת 2011.

הרבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכם ברווח כולל לאחר מס בסך של כ-35.7 מליון ש"ח בהשוואה לרווח כולל לאחר מס בסך של כ-13.2 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח ברבעון הרביעי של שנת 2013 לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע משיפור חיתומי בענף רכב חובה ומהרווח ההזדמנותי כאמור, אשר קוּזוּ בהשפעת נזקי הסופה.

ההכנסות בניכוי הוצאות אשר אינן מיוחסות למגזר הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-5.3 מליון ש"ח, לעומת 8.4 מליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות בניכוי הוצאות אשר אינן מיוחסות למגזר הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2013 לסך של כ-6.1 מליון ש"ח, לעומת 7.3 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

4.1.3.1 ניתוח מגזר פעילות ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך:

שינוי באחוזים	מליוני ש"ח	ביטוח חיים
פרמיות שהורווחו ברוטו		
14.4	557.9	1-12/2013
23.5	487.6	1-12/2012
	394.7	1-12/2011
(10.7)	132.2	10-12/2013
	148.1	10-12/2012
רווח כולל לפני מס		
26.1	14.5	1-12/2013
360.0	11.5	1-12/2012
	2.5	1-12/2011
(44.8)	4.7	10-12/2013
	8.7	10-12/2012

נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים בדבר רווחי השקעות ותשואות למבטחים

להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי ההשקעות, נטו שנזקפו למבטחים בפוליסות תלויות תשואה ודמי ניהול הממושבים בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח, על בסיס התשואה והיתרות של עתודות הביטוח:

10-12/2012	10-12/2013	1-12/2011	1-12/2012	1-12/2013	
<u>מיליוני ש"ח</u>					
36.5	89.0	(79.5)	166.7	212.8	רווחי (הפסדי) השקעות שנזקפו למבטחים לאחר דמי ניהול
5.7	14.4	14.6	17.5	36.6	דמי ניהול

התשואות הנומינליות בפוליסות המשתתפות ברווחים בשל פוליסות שהוצאו משנת 1992 ואילך (קרן י') היו כדלקמן:

10-12/2012	10-12/2013	1-12/2011	1-12/2012	1-12/2013	
%	%	%	%	%	
1.83	4.13	(4.14)	9.48	10.18	תשואה ברוטו
0.15	0.15	0.6	0.6	0.6	דמי ניהול קבועים
0.1	0.6	-	0.1	1.12	דמי ניהול משתנים
1.58	3.32	(4.73)	8.72	8.48	תשואה נטו למבוטח

התשואות הנומינליות בפוליסות שהוצאו משנת 2004 ואילך (במסלול ההשקעה "מסלולית כללית") היו כדלקמן:

10-12/2012	10-12/2013	1-12/2011	1-12/2012	1-12/2013	
%	%	%	%	%	
1.74	4.40	(3.98)	8.82	10.54	תשואה ברוטו
0.24	0.22	0.96	0.96	0.83	דמי ניהול קבועים
1.52	4.14	(4.93)	7.85	9.58	תשואה נטו למבוטח

ניתוח מגזר פעילות ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך

בשנת 2013 הסתכמו התוצאות ברווח כולל לפני מס בסך של כ-14.5 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך כ-11.5 מיליון ש"ח בשנת 2012, ורווח כולל לפני מס בסך כ-2.5 מיליון ש"ח בשנת 2011.

הגידול ברווח בענף ביטוח חיים בתקופת הדוח נובע בעיקרו מגביית דמי ניהול משתנים בתקופת הדוח בסך של כ-15.7 מיליון ש"ח, לעומת גביית דמי ניהול משתנים בסך של כ-1.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, שכן רק ברבעון הרביעי של שנת 2012 כיסתה

החברה את מלוא "הבור" בדמי הניהול, שנוצר במהלך שנת 2011 בגין תשואות תיק המשתתף. כמו כן נרשם גידול בדמי ניהול קבועים.

ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו התוצאות ברווח כולל לפני מס בסך של כ-4.7 מליון ש"ח בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-8.7 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הירידה ברווח ברבעון הרביעי לעומת אשתקד נובעת בעיקרה מעדכון עתודות אקטואריות בסך של כ-4 מליון ש"ח כתוצאה מעדכון שיעורי לקיחת הגמלה. אשתקד העידכון בוצע ברבעון שני.

הפרמיות שהורווחו ברוטו בשנת 2013 הסתכמו בכ-557.9 מליון ש"ח בהשוואה לכ-487.6 מליון ש"ח בשנת 2012 וכ-394.7 מליון ש"ח בשנת 2011, גידול של כ-14.4% וכ-23.5% בהתאמה. ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו הפרמיות שהורווחו בכ-132.2 מליון ש"ח בהשוואה לכ-148.1 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-10.7%.

הירידה בפרמיות ברבעון הרביעי של השנה לעומת אשתקד נובעת ממכירה מואצת של פוליסות עם מקדמי קצבה מובטחים שהיתה אשתקד לאור הפסקת שיווק מוצרים שכאלה, החל מיום 1 בינואר 2013.

בשנת הדוח חל גידול מהותי בפרמיה וזאת בעקבות אסטרטגיה שננקטה על ידי החברה בדבר צמיחה בתחום ביטוח החיים בשנים האחרונות. הצמיחה כאמור הושגה, לאור גיוסים חד פעמיים בעיקר במוצר הביטוחי "בסט אינווסט מנהלים" של החברה. בנוסף חל גם גידול משמעותי במכירות החדשות ברמה המשוננת, עובדה שהגדילה משמעותית את תיק הביטוח המשוננת בשיעור של 15% לעומת אשתקד וזאת לאחר גידול בשנת 2012 למול שנת 2011 של כ-19% נוספים בתיק המשוננת.

כמו כן, במוצרי החיסכון הטהור חל גידול משמעותי בהפקדות, בעיקר במוצר "בסט אינווסט פרט", שההפקדה בגינה בגובה של כ-420.3 מיליון ש"ח בתקופת הדו"ח לעומת 61.0 מליון ש"ח אשתקד, אינה נזקפת לפרמיה בדוח הכספי. כתוצאה מגביית כספים אלו יתרת צבירת תיק "בסט אינווסט" צמחה משמעותית וחל גידול בגביית דמי הניהול הקבועים בפוליסת מסלוליות בסכום של כ-20.9 מיליון ש"ח בתקופת הדו"ח לעומת 16.1 מליון ש"ח אשתקד.

שיעור הפדיונות ביחס לממוצע עתודות ביטוח חיים ברוטו ליום 31 בדצמבר 2013, ליום 31 בדצמבר 2012 וליום 31 בדצמבר 2011 היו כ-5.6%, 4.7% ו-4.3%, בהתאמה. הגידול בשיעור הפדיונות מאפיין את שוק החיסכון בשנים האחרונות.

חלוקת הרווח מעסקי ביטוח חיים

ראה באור 18 לדוחות הכספיים של החברה, בדבר חלוקת פעילות החברה בענף ביטוח חיים.

להלן מספר הסברים עיקריים

הבאור כולל ניתוח של עסקי החברה בביטוח חיים בחתך של מוצרים בעלי מרכיב חיטון לפי שנות חיתום, שונות ומוצרים שאינם כוללים מרכיב חיטון, תוך הפרדה בין פוליסות פרט לפוליסות קבוצתיות. כמו כן הבאור מציג את המרווח הפיננסי הכולל דמי ניהול לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2013, 2012 ו- 2011, בסך של כ-44.8 מליון ש"ח בשנת 2013, סך של כ-26.1 מליון ש"ח בשנת 2012 וכ-15.9 מליון ש"ח בשנת 2011.

ההפסד הכולל מפוליסות שהופקו עד שנת 1990 (בעיקרן מבטיחות תשואה ומגובות באג"ח ח"ץ), הסתכם בכ-4.7 מליון ש"ח לעומת הפסד כולל של כ-1.5 מליון ש"ח אשתקד ורווח של כ-1.0 מליון ש"ח בשנת 2011. הגידול בהפסד הכולל בתקופת הדוח נובע מעדכון הנחות בחישובי העתודות האקטואריות (ראה באור 34(ה) (1) לדוחות הכספיים).

הרווח הכולל מפוליסות שהופקו עד שנת חיתום 2003 (משתתפות ברווחים) הסתכמו בכ-15.5 מליון ש"ח לעומת רווח כולל של 7.6 מליון ש"ח אשתקד ורווח של כ-0.3 מליון ש"ח בשנת 2011. העלייה בתוצאות לעומת שנת 2012 נובעת בעיקרה מהתשואות החיוביות בשוק ההון, אשר הובילו לגביית דמי ניהול משתנים בסך 15.7 מליון ש"ח לעומת גביית דמי ניהול משתנים בשנת 2012 בסך 1.4 מליון ש"ח ואי גביית דמי ניהול משתנים בשנת 2011, ההפסד הכולל מפוליסות מסוג משתתף ברווחים משנת החיתום 2004 ואילך, הסתכם בסך כ-7.3 מליון ש"ח לעומת הפסד כולל של 8.5 מליון ש"ח אשתקד והפסד כולל של 11.5 מליון ש"ח בשנת 2011. יצוין כי ההפסד החשבונאי האמור אינו מייצג את רווחיות מוצרים אלה על בסיס כלכלי, הואיל וחלק ניכר מהרווחיות במוצרים אלה נובעת מהמרווח הפיננסי מגובה דמי הניהול הקשורים בהיקף הרזרבה, שבשלב זה של חיי הפוליסה הינה נמוכה יחסית. כמו כן, הירידה בהפסד נובעת מגידול בהיקף תיק זה, וכפועל יוצא, עלייה בגביית דמי הניהול הקבועים.

הרווח הכולל מעסקי סיכון הנמכרים כפוליסה בודדת הסתכם בסך של כ-10.1 מליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך 14.0 מליון ש"ח אשתקד ורווח כולל בסך כ-12.9 מליון ש"ח בשנת 2011. הירידה ברווחיות נובעת בעיקרה מקיטון בפרמיה הנגבית בשנת הדוח ובמקביל עלייה בתביעות.

ההפסד הכולל המוצג בסיכון קבוצתי הסתכם לכ-0.3 מליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך כ-0.2 מליון ש"ח אשתקד והפסד כולל בסך 0.5 מליון ש"ח בשנת 2011. החברה פועלת לסיום ההתקשרויות עם כל הקולקטיבים בתיק הביטוח.

בפוליסות סיעוד אישיות נרשם איזון בתוצאות הכספיות בדומה לאשתקד, ורווח כולל בסך 0.4 מליון ש"ח בשנת 2011.

בפוליסות סיעוד קולקטיביות נרשם איזון בתוצאות הכספיות בתקופת הדוח לעומת הפסד כולל בסך 0.1 מליון ש"ח אשתקד והפסד כולל בסך 0.2 מליון ש"ח בשנת 2011. השיפור בתוצאות לעומת אשתקד, נובע מכך שלא קיימים בחברה יותר קולקטיבים סיעודיים. התוצאה הכספית המוצגת נובעת מקולקטיב בודד אשר ההתקשרות עימו הופסקה ב-31/12/2006.

בפוליסות בריאות נרשם רווח כולל בסך של כ-1.2 מליון ש"ח לעומת הפסד בסך של 0.2 מליון ש"ח אשתקד. המעבר מהפסד לרווח כולל נובע בעיקר מגידול במכירות מוצרי הבריאות בחברה.

בבאור 18 לדוחות הכספיים מוצג פילוח עתודות הביטוח בשני פילוחים: פילוח לפי חשיפה ביטוחית (התחייבות החברה בתום תקופת הביטוח - פידיון בסכום קבוע (הוני או קצבה) ופילוח לפי חשיפה פיננסית (מבטיח תשואה או משתתף ברווחי השקעה).

לגבי החשיפה הפיננסית של החברה ראה באור 18 לדוחות הכספיים.

4.1.3.2 ניתוח תחום ביטוח כללי לפי ענפים (רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר):

הצגה שנתית:

% מסה"כ		% שינוי		לשנה שנתיימה ב 31 בדצמבר			
2012	2013	2012/2011	2013/2012	2011	2012	2013	
רכב חובה							
43.7	41.1	2.0	2.0	390.9	398.9	390.7	פרמיות ברוטו
*	44.1	*	*	368.8	(160.1)	369.1	פרמיות שייך
		(211.7)	163.9	(28.3)	31.6	83.4	רווח (הפסד) כולל לפני מס
				-	-	23.8	מתוכו רווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן
רכב רכוש							
33.3	33.4	(8.4)	4.4	331.5	303.5	316.9	פרמיות ברוטו
*	37.8	(8.4)	4.4	330.8	303.0	316.4	פרמיות שייך
		(74.4)	(27.2)	(35.9)	(9.2)	(6.7)	הפסד כולל לפני מס
				-	-	3.5	מתוכו רווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן
				85.2	79.9	80.0	ברוטו/שייך Loss ratio באחוזים**
				113.8	109.4	109.0	ברוטו/שייך Combined ratio באחוזים***
ביטוח כללי אחר:							
ענפי חבויות							
7.2	8.1	14.8	17.8	56.9	65.2	76.9	פרמיות ברוטו
*	8.2	15.8	21.8	48.7	56.4	68.7	פרמיות שייך
		(131.0)	(80.6)	(10)	3.1	0.6	רווח כולל לפני מס
				-	-	2.8	מתוכו רווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן
ענפי רכוש אחרים							
15.8	17.4	8.8	14.7	132.5	144.1	165.3	פרמיות ברוטו
*	9.9	12.4	11.3	66.3	74.5	82.9	פרמיות שייך
		(16.1)	(30.1)	24.9	21.0	14.5	רווח כולל לפני מס
				-	-	0.9	מתוכו רווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן
				31.7	51.3	51.8	ברוטו Loss ratio באחוזים**
				26.9	42.5	45.3	בשייך Loss ratio באחוזים**
				44.4	69.6	74.7	ברוטו Combined ratio באחוזים***
				41.9	62.1	76.7	בשייך Combined ratio באחוזים***
סה"כ							
100	100	(1.0)	4.2	911.8	911.8	949.8	פרמיות ברוטו
*	100	(66.4)	*	814.6	273.1	837.1	פרמיות שייך
		****	97.6	(49.4)	46.5	91.9	רווח (הפסד) כולל לפני מס
				-	-	31.0	מתוכו רווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן

*בתקופה אשתקד נרשמה פרמיה למבטח משנה בסך 539.2 מיליון ש"ח.

**LR = תשלום ושינוי בהתחייבויותבגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה (ברוטו/שייך)
פרמיות שהורווחו ברוטו/שייך

***LRC = תשלום ושינוי בהתחייבויותבגין לחוזי ביטוח וחוזי השקעה (ברוטו/שייך) + עמלות (ברוטו/שייך) + הוצאות הנה"כ
פרמיות שהורווחו ברוטו/שייך

****מעבר מהפסד לרווח

הצגה רבעונית :

מסח"כ		השינוי בין % הרבעוניים	לרבעון שהסתיים ב 31 לדצמבר		
2012	2013	2013/2012	2012	2013	
רכב חובה					
34.6	37.3	21.0	58.9	71.3	פרמיות ברוטו
36.5	39.9	21.8	54.1	65.9	פרמיות שייר
		551.9	7.9	51.5	רווח כולל לפני מס
			-	23.8	מתוכו רווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן
רכב רכוש					
40.8	36.5	0.3	69.6	69.8	פרמיות ברוטו
46.9	42.1	0.3	69.4	69.6	פרמיות שייר
		41.5	(9.4)	(13.3)	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			-	3.5	מתוכו רווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן
			79.1	92.7	ברוטו/שייר Loss ratio באחוזים*
			113.5	136.6	ברוטו/שייר Combined ratio באחוזים**
ביטוח כללי אחר					
ענפי תביעות					
6.9	7.4	20.3	11.8	14.2	פרמיות ברוטו
6.2	7.2	29.3	9.2	11.9	פרמיות שייר
		1133.3	0.3	3.7	רווח כולל לפני מס
				2.8	מתוכו רווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן
ענפי רכוש אחרים					
17.7	18.8	19.2	30.2	36	פרמיות ברוטו
10.4	10.4	92.4	15.4	17.7	פרמיות שייר
		(143.5)	4.6	(2.0)	רווח (הפסד) כולל לפני מס
				9.0	מתוכו רווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן
			63.3	51.1	ברוטו Loss ratio באחוזים*
			65.9	59.0	בשייר Loss ratio באחוזים*
			80.2	89.3	ברוטו Combined ratio באחוזים**
			73.3	150.1	בשייר Combined ratio באחוזים**
סה"כ					
100	100	12.2	170.5	191.3	פרמיות ברוטו
100	100	11.4	148.1	165.1	פרמיות שייר
		1073.5	3.4	39.9	רווח כולל לפני מס
			-	31	מתוכו רווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן

* LR = תשלום ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה (ברוטו / שייר)
פרמיות שהורווחו ברוטו/שייר

** LRC = תשלום ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה (ברוטו / שייר) + עמלות (ברוטו / שייר) + הוצאות הנה"כ
פרמיות שהורווחו ברוטו/שייר

ניתוח ענפי פעילות ביטוח כללי (רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר)

ההכנסות מפרמיות ברוטו בשנת 2013 הסתכמו בכ-949.8 מליון ש"ח בהשוואה ל-911.8 מליון ש"ח בשנת 2012 וכ-911.8 מליון ש"ח בשנת 2011. גידול של כ- 4.16% ו-0.0% בהתאמה. הגידול בהכנסות נובע בעיקר מענפי רכוש אחרים וענפי חבויות בהתאם למדיניות החברה, וכן מענף רכב רכוש לאור עדכון תעריפים. ההכנסות מפרמיות ברוטו ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו בכ-191.3 מליון ש"ח בהשוואה לכ-170.5 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-12.2%.

הגידול בהכנסות מפרמיות ברבעון הרביעי של שנת 2013 לעומת הרבעון המקביל אשתקד נובע בעיקר מענף רכב חובה בו חודש קולקטיב ברבעון הרביעי לעומת אשתקד בו חודש הקולקטיב ברבעון השלישי, וכן מגידול בענפי רכוש אחרים וחבויות.

התוצאות מענפי פעילות ביטוח כללי בשנת 2013 הסתכמו ברווח כולל לפני מס בסך של כ-91.9 מליון ש"ח בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-46.5 מליון ש"ח בשנת 2012 והפסד לפני מס בסך כ-49.4 מליון ש"ח בשנת 2011.

ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכם הרווח הכולל לפני מס בכ-40.0 מליון ש"ח בהשוואה לרווח כולל לפני מס של כ-3.4 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הגידול ברווח בתקופת הדוח וברבעון הרביעי לעומת התקופות המקבילות אשתקד, נובע משיפור בתוצאות החיתומיות בשנה שהשתחררה בענף רכב חובה, מרווח הזדמנותי של כ-31.0 מליון ש"ח כתוצאה מרכישת נדל"ן להשקעה העומד כנגד התחייבויות בביטוח כללי (לפרטים ראה באור 18 לדוחות הכספיים). מנגד, הושפעו התוצאות משתי סופות אשר אירעו ברבעון הראשון וברבעון הרביעי של השנה. לפירוט ראה ניתוח מגזרי הפעילות בהמשך.

ענף פעילות רכב רכוש

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בשנת 2013 בכ-316.9 מליון ש"ח לעומת כ-303.5 מליון ש"ח בשנת 2012 וכ-331.5 מליון ש"ח בשנת 2011. העלייה בפרמיות בתקופת הדוח לעומת אשתקד נובעת מעיקרה מעדכון תעריפי הרכב שהחל במחצית השנייה של שנת 2012.

ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו ההכנסות מפרמיות ברוטו בכ-69.8 מליון ש"ח לעומת כ-69.6 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ("הלמ"ס") מספר גניבות הרכב בתקופת הדוח נמוך בכ-7% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות ענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בשנת 2013 בהפסד כולל לפני מס של כ-6.7 מליון ש"ח לעומת הפסד לפני מס של כ-9.2 מליון ש"ח בשנת 2012. תוצאות הפעילות בתקופת הדוח הושפעו, בין היתר, מהתפתחות שלילית בתביעות ישנות, בעיקר צד ג' בהיקף שהמודל האקטוארי לא חזה וכן מעידכונים אקטוארים להשלמת חוסרים בשנות נזק ישנות. תוצאות

ענף זה הושפעו בתקופת הדוח מרווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן להשקעה בסכום של כ-3.5 מליון ש"ח בלבד.

ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו התוצאות ממגזר הפעילות בהפסד כולל לפני מס של כ-13.3 מליון ש"ח לעומת הפסד כולל לפני מס של כ-9.4 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול בהפסד נבע בעיקר מהתפתחות שלילית של תביעות ומעדכונים אקטואריים כאמור לעיל.

ענף פעילות רכב חובה

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף פעילות רכב חובה הסתכמו בשנת 2013 בכ-390.7 מליון ש"ח לעומת כ-398.9 מליון ש"ח בשנת 2012 וכ-390.9 מליון ש"ח בשנת 2011. הירידה בפרמיות נובעת מירידה בכמות החידושים לעומת אשתקד.

ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו ההכנסות מפרמיות ברוטו בכ-71.3 מליון ש"ח לעומת כ-58.9 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע מקולקטיב שחודש אשתקד ברבעון השלישי של השנה ואילו השנה חודש ברבעון הרביעי.

תוצאות ענף הפעילות הסתכמו בשנת 2013 ברווח כולל לפני מס בסך של כ-83.4 מליון ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס של כ-31.6 מליון ש"ח בשנת 2012 והפסד כולל לפני מס בסך של כ-28.3 מליון ש"ח בשנת 2011.

ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו התוצאות ברווח כולל לפני מס בסך של כ-51.5 מליון ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ-7.9 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הגידול ברווח בכל שנת 2013 וברבעון הרביעי לעומת התקופות המקבילות אשתקד, נובע משיפור בתוצאות החיתומיות בשנה שהשתחררה, זאת לאור שיפור בניסיון ובידע של השפעת מעבר האחריות הרפואית לקופות חולים ולבתי חולים שהביא לירידה בתביעות התלויות, וכן מרווח הזדמנותי מרכישת נדל"ן להשקעה ברבעון הרביעי בסכום של כ-23.8 מליון ש"ח.

בחודש ינואר 2013 נחתמו תקנות הפיקוח שעניינם עדכון הוראות הדין הקיימות בנושא חישוב עתודות בביטוח כללי. לפרטים נוספים ראה ביאור 34ה(2) לדוחות הכספיים.

הפסדי הפול הקטינו את הרווחים בשנת 2013 בכ-19.5 מיליוני ש"ח בהשוואה לכ-17.0 מיליוני ש"ח בשנת 2012 ולכ-11.5 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

ענף ביטוח כללי אחר

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף פעילות ביטוח כללי אחר הסתכמו בשנת 2013 בכ-242.2 מליון ש"ח לעומת כ-209.3 מליון ש"ח בשנת 2012 וכ-189.4 מליון ש"ח בשנת 2011, גידול של כ-15.7% וכ-10.5% בהתאמה. ברבעון הרביעי של 2013 הסתכמו ההכנסות מפרמיות ברוטו בכ-50.2 מליון ש"ח לעומת כ-42.0 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-

19.5%. הגידול נובע ממדיניות החברה להגדיל את נתח הפעילות בענפים אלו (בעיקר עסקים ודירות).

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ("הלמ"ס") חלה בתקופת הדוח ירידה של כ-11% בפריצות לבתי עסק וירידה של כ-6% בפריצות לדירות ביחס לתקופה מקבילה אשתקד.

הרווח הכולל לפני מס בענף ביטוח כללי אחר הסתכם בשנת 2013 לסך של כ-15.2 מליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך כ-24.0 מליון ש"ח בשנת 2012 וכ-14.8 מליון ש"ח בשנת 2011. ברבעון הרביעי הרווח הכולל לפני מס הסתכם בסך של כ-1.7 מליון ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ-4.9 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון ברווח נובע בעיקר משתי סופות אשר ארעו ברבעון הראשון וברבעון הרביעי של השנה. כמו כן, תוצאות ענף זה הושפעו מרווח הזדמנותי ברכישת נדל"ן להשקעה בסכום של כ-3.7 מליון ש"ח.

ביטוח חבויות

בתקופת הדוח הסתכמה הפרמיה ברוטו במגזר ענפי החבויות בסך של כ-76.9 מליון ש"ח לעומת כ-65.3 מליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הרביעי לשנת 2013 ההכנסות מפרמיות ברוטו הסתכמו לסך של כ-14.2 מליון ש"ח לעומת כ-11.8 מליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בענף החבויות מושפע מגידול בענף עסקים, במסגרתו נרכשים כיסויים ביטוחים מסוג חבויות. החברה אינה משווקת פוליסות מסוג חבויות Stand alone. הרווח הכולל לפני מס בענפי החבויות לשנת 2013 הסתכם בכ-0.6 מליון ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ-3.1 מליון ש"ח אשתקד. ההרעה בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובעת בעיקר מתוצאות שליליות בענף צד ג' בשל ריבוי תביעות בשנים ישנות. כמו כן, תוצאות ענף זה הושפעו מרווח הזדמנותי משערוך נדל"ן, בסכום של כ-2.8 מליון ש"ח, שנרכש ברבעון הרביעי של שנת 2013.

ברבעון הרביעי של שנת 2013 הרווח הכולל לפני מס הסתכם בסך של כ-3.7 מליון ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ-0.3 מליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח נבע, בין היתר, מרווח הזדמנותי משערוך נדל"ן כאמור וכן מגידול בהכנסות מהשקעות המיוחסות לענף.

בביטוחי הרכוש (ללא רכב)

ההכנסות מפרמיות ברוטו במגזר פעילות ביטוחי הרכוש (ללא רכב) הסתכמו בתקופת הדוח בכ-165.3 מליון ש"ח, לעומת כ-144.1 מליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בפרמיות נבע מהרחבת הפעילות בתחום זה בהתאם למדיניות החברה. ברבעון הרביעי לשנת 2013 הסתכמו ההכנסות מפרמיות לסך של 36.0 מליון ש"ח לעומת כ-30.2 מליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל בתקופת הדוח הסתכם לכ-14.6 מיליון ש"ח לעומת רווח של כ-20.9 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. ההפסד הכולל לפני מס ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכם לסך של כ-2.0 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח של כ-4.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח בתקופת הדוח וברבעון הרביעי לעומת תקופות מקבילות אשתקד נובעות בעיקר משתי סופות אשר אירעו ברבעון הראשון וברבעון הרביעי של השנה. תוצאות ענף זה הושפעו מרווח הזדמנותי ברכישת נדל"ן להשקעה בסכום של כ-0.9 מיליון ש"ח.

4.1.4 תזרימי מזומנים ונזילות

בשנת 2013 חלה עלייה בסכום המזומנים ושווי המזומנים בסך כ-94 מיליון ש"ח. תזרימי המזומנים שנבעו מפעילות שוטפת הסתכמו בכ-138 מיליון ש"ח, תזרימי המזומנים שנבעו מפעילות השקעה הסתכמו בכ-13 מיליון ש"ח שעיקרם רכישת רכוש קבוע וכן רכישת נכסים לא מוחשיים (תוכנה), ותזרימי המזומנים ששמשו לפעילות מימון הסתכמו בכ-30.8 מיליון ש"ח אשר שימשו בעיקר לחלוקת דיבידנד ולפירעון הלוואות מבנקים ואחרים.

4.1.5 מקורות מימון

4.1.5.1 החברה מממנת את פעילותה מהון עצמי ומהתחייבויות בגין כתבי התחייבות נדחים לבנקים ומכתבי התחייבות נדחים סחירים. החברה נוהגת לגייס כתבי התחייבות נדחים מעת לעת בהתאם לצרכי ההון שלה הנובעים מתקנות ההון.

4.1.5.2 החברה הנפיקה לציבור שתי סדרות של כתבי התחייבות נדחים – אגרות חוב (סדרה 1) ואגרות חוב (סדרה 2)⁴ אשר הוכרו בידי החברה בהון משני מורכב. נכון למועד תקופת הדוח קיימים במחזור 122,401,000 אגרות חוב (סדרה 1). לפרטים נוספים ראו סעיף 9 להלן.

4.1.5.3 במהלך שנת 2013, פרעה החברה כתבי התחייבות בסך של כ-58.8 מיליון ש"ח. ליום 31 בדצמבר 2013, לחברה יתרת התחייבויות בגין כתבי התחייבות נדחים בסך של כ-80.9 מיליון ש"ח.

4.1.5.4 לתיאור הלוואות החברה לזמן ארוך ולזמן קצר מגורמי חוץ ושימושיהן, ראה סעיף 4.12 לפרק תיאור עסקי התאגיד.

4.1.5.5 לחלוקת דיבידנד שביצעה החברה, ראה סעיף 1.4.1 לפרק תיאור עסקי התאגיד.

⁴ 40,000,000 ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה 2) הונפקו לאחר תאריך הדוח.

כחלק מניהול ההון השוטף של החברה, ובכלל זה עמידה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח) תשנ"ח-1998, יתכן והחברה תגייס הון משני ו/או שלישוני ו/או תחליף הון משני קיים בהון משני ו/או שלישוני בעל מח"מ ארוך יותר.

לפרטים נוספים בקשר למקורות המימון של החברה, ראו לעניין זה פירוט נוסף תחת באור 19ג לדוחות הכספיים וכן סעיף 4.12 לדוח תיאור עסקי התאגיד.

5. פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

למידע בדבר סיכוני אשראי וריבית במאוחד ליום 31 בדצמבר 2013, ראה ביאור 34 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2013. לפירוט בדבר ניהול הסיכונים של החברה ראה חלק 4.13 בפרק תיאור עסקי התאגיד.

5.1 האחראי על ניהול סיכוני שוק בתאגיד

האחראי על ניהול סיכוני השוק בחברה הינו מר רמי פריאנט.

5.2 תיאור סיכוני השוק

מדיניות ניהול סיכוני שוק נקבעת ומאושרת על ידי דירקטוריון החברה. דירקטוריון החברה וועדות ההשקעה של החברה מקבלים דיווחים על החשיפה של תיקי ההשקעות השונים של החברה לשינויים בשווקי הכספים וההון, שיעורי הריבית, שערי חליפין ואינפלציה, סיכון מניות וסחורות, סיכון מטבע וסיכון מרווח. בהתייחס לכך מגדירים רמות חשיפה לאפיקי ההשקעה השונים כמסגרות לביצוע ההשקעות ע"י תחום ההשקעות של החברה.

ככלל, החברה חשופה לסיכוני שוק כגון: שינויים בריביות, במדד המחירים לצרכן, בשערי המט"ח, סחורות, מרווח ובמחירי המניות בארץ ובחו"ל לאור אחזקותיה בנכסים פיננסיים שונים.

5.3 מדיניות התאגיד בניהול סיכוני שוק

עיקרי מדיניות ניהול סיכוני השוק ומדיניות ההשקעות של החברה נקבעים אחת לשנה במסגרת תוכניות עבודה. האורגנים השותפים לקביעת מדיניות השקעות של החברה ומדיניות ניהול סיכונים כוללים את מנכ"ל החברה, מחלקת השקעות של החברה, וועדות ההשקעה והיחידה לניהול סיכונים ומובאים לאישור סופי בפני דירקטוריון החברה. מעת לעת במהלך השנה מקיימות וועדות ההשקעה וכן חברי הדירקטוריון דיונים בהתייחס לחשיפות שנקבעו.

חברי הדירקטוריון וועדות ההשקעה מקבלים דיווחים על חשיפת תיקי ההשקעות בהתאם לשינויים בשווקי הכספים וההון, שיעורי ריבית, שער חליפין ואינפלציה ובהתאם לכך מגדירים רמות חשיפה לאפיקי ההשקעה השונים כמסגרת לביצוע השקעות.

5.4 הפיקוח על מדיניות ניהול סיכונים שוק ואופן מימושה

הפיקוח על ניהול סיכונים שוק של החברה מתבצע באמצעות ועדות ההשקעה המתכנסות באופן שוטף. ועדת השקעות תיק משתתף מתכנסת לפחות פעמים בחודש וועדת השקעות נוסטרו לפחות אחת לחודש.

הוועדות מדווחות על רמות החשיפה של תיקי ההשקעות הן באמצעות מדידת ערך הסיכון (VaR), המודד את ההפסד המירבי הפוטנציאלי בהסתברות נתונה והן ע"י בחינת ההפסד הצפוי לחברה בתרחישי קיצון שונים.

דירקטוריון החברה מקבל דיווח מהיחידה לניהול סיכונים בתדירות אחת לרבעון.

5.5 דוח בסיסי הצמדה ליום 31 בדצמבר 2013

נתונים בדבר בסיסי הצמדה ראה באור 34 לדוחות הכספיים.

5.6 נתוני נגזרים ליום 31 בדצמבר 2013

ביום 31.12.2013 ובמהלך השנה לא החזיקה החברה בנגזרים בסכומים משמעותיים.

5.7 מבחני רגישות ליום 31 בדצמבר 2013

נתונים בדבר מבחני רגישות, ראה באור מספר 34 לדוחות הכספיים.

5.8 הליכים משפטיים מהותיים

נכון למועד הדוח החברה אינה צד להליך משפטי מהותי. לפרטים בדבר בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ראו ביאור 36 לדוחות הכספיים.

6. יעדים ואסטרטגיה עסקית

יובהר כי המידע הנכלל בפרק זה כולל מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד המבוסס על אינפורמציה הקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה.

6.1 תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים

6.1.1 החברה מתכוונת להמשיך ולבחון את השינויים הענפיים והתמורות שחלו במשק ובעולם ובהתאם להרחיב ולגוון את תחומי פעילותה העסקית, לפעול לטיוב ולשיפור רווחיותה, להגדלת נתח השוק שלה במוצרים עתירי רווח, לשיפור השירות ללקוחותיה ולקידום שיפורים טכנולוגיים.

בכוונת החברה לפעול לטיוב וגיוון התמהיל העסקי לרבות פיתוח והרחבת תיק ביטוח החיים והחיסכון ארוך הטווח, וכן לפעול להגברת הגיוון בתוך תיק הביטוח האלמנטארי.

6.1.2 להלן פרטים נוספים אודות פעולות שביצעה החברה במטרה להשיג את האסטרטגיה שלה:

טיוב תיק הלקוחות ומערך הסוכנים, במטרה לנפות סוכנים בעלי תפוקה שלילית ומגזרי רכב בעלי שכיחות תביעות גבוהה משמעותית מהממוצע; הידוק וטיפול הקשר עם

סוכנים איכותיים; מעקב שוטף הדוק אחר תפוקת סוכנים בהתאם לפרמטרים הנקבעים מראש על ידי החברה; הצבת תמריצים להגדלת התפוקה בענפים רווחיים; סיום ההתקשרות עם קולקטיבים הפסדיים בענף ביטוח חיים; השקעה נרחבת במערכות מידע ניהולי – בעיקר בתחום ביטוח חיים (בתחום האלמנטארי הושקעו תשומות רבות בשנים קודמות); חיזוק ושיפור מערך שירות הלקוחות בחברה; ביסוס פורומים קבועים, בהשתתפות ההנהלה הבכירה ומנהלי התחומים השונים, במטרה לעקוב מקרוב אחר הביצועים ויישום היעדים שנקבעו; העמקת פריסה גיאוגרפית; גיוון תמהיל תיק הביטוח: באמצעות הרחבה מבוקרת של הפעילות בענפים רווחיים, דוגמת מקיף דירות וביטוח עסקים ורכוש; חברת סוכנים – ביסוס הפעילות השיווקית על סוכני ביטוח כערון שיווקי יחידי תוך טיפוח הקשר עם הסוכנים במטרה להגדיל תפוקה איכותית; תהליך מיתוג – התמקדות של החברה בהטמעת המותג ובחיזוקו בשנים הקרובות.

להשגת יעדים אלה החברה שמה דגש על איכות החיתום, על הרחבת בסיס המידע, תוך נקיטת צעדים לשיפור ניהול התביעות, ועל פיתוח מוצרים חדשים ואטרקטיביים.

החברה תפעל להמשך יישום האסטרטגיה למיצוב החברה כחברה אמינה ושירותית. בנוסף, תפעל לפיתוח ושיפור אתר האינטרנט, למתן מידע ופתרונות באמצעות האינטרנט ורשתות חברתיות ללקוחותיה וסוכניה. בצד זאת תמשיך החברה לפעול לשמירה על התיק הקיים ולהפחתת ביטולים ופיגורים לגביה.

6.1.3 להלן הפעולות אותן החברה מתכוונת לנקוט בתחומי פעילותה השונים:

6.1.3.1 תחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך

האסטרטגיה של החברה בתחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך הינה:

- להגדיל את חלקה של החברה בתחום ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך, תוך שמירה על רווחיות נאותה, שימור תיק ביטוחי החיים בחברה והשבחתו, ושאיפה לפעול להעלאת ערך לבעלי המניות.

- לראות בלקוחותיה וצרכיהם ערך מרכזי בבחינת פעילותה ויצירת בסיס ארוך טווח קשריה עם לקוחות אלו.

להשגת היעדים האסטרטגיים פועלת החברה, בעיקר במישורים הבאים:

- החברה רואה כיעד את הגדלת מכירות ביטוח החיים, עם דגש על מכירות פרט ומוצרים פיננסיים באמצעות בסט אינווסט, תוך פיתוח והשקת מוצרים חדשניים בביטוח חיים ובריאות, והשלמת מוצרים בסיסיים, שיתנו מענה לתחרות הגוברת, ולכניסתם של שחקנים חדשים לשוק.

- החברה רואה יעד מרכזי בשימור התיק ומניעת פדיונות וביטולי פוליסות. כדי לתת מענה לצמצום פדיונות וניוד כספי החיסכון בביטוחי פרט ובביטוחי מנהלים,

החברה פיתחה מוצרים פיננסיים, לרבות מוצרי חיסכון טהור, אשר מנוהלים באמצעות בתי השקעות חיצוניים. באשר למוצרי חיסכון טהור, החברה רואה בגיוס כספים נזילים בתחום זה וחיזוק תחום הניודים הנכנסים לחברה מקרנות הפנסיה, כמקור מרכזי לשיפור הרווחיות וזאת בשל מרכיב דמי הניהול הקבועים הנגבים ממוצרים אלו, אשר אינם תלויים בשוק ההון.

- החברה רואה כיעד מרכזי, צמיחה בתחום ביטוחי הריסק.
- לאור העלייה בתוחלת החיים והרצון להרחיב את השירותים הניתנים למבוטחיה אף מעבר למועד הפרישה, החברה נערכת ובכוונתה להשיק סדרת מוצרים המותאמים לאוכלוסיית "הגיל השלישי".
- החברה שמה לעצמה כיעד את השבחת התשואות למבוטחים ולעמיתים תוך התאמה לרמת הסיכון. לצורך כך פועלת החברה לגוון את השקעותיה, והשקיעה ותמשיך להשקיע מאמצים במטרה למצוא אפיקי השקעה שיניבו להערכתה תשואות עודפות.
- החברה פועלת ותפעל לשיפור מערכות המיכון בתחום החיסכון ארוך הטווח והמשך חיזוק מערכי הבקרה על מנת לשפר את השירות והמידע הניתן ללקוח ולתמוך בשימור התיק ויכולת המכירה.

6.1.3.2 ענף ביטוח רכב חובה

- היעד האסטרטגי העסקי העיקרי של החברה בענף פעילות זה הוא להגדיל את נתח השוק שלה בפלחי שוק רווחיים, ולצמצם אותו בפלחי שוק שהם הפסדיים, נוכח המגבלות החוקיות המוטלות על קביעת התעריף.
- להשגת יעד זה פועלת החברה לזיהוי פלחי שוק רווחיים והתאמת תעריף דיפרנציאלי לסיכון ולסוגי הרכב השונים. לצורך כך נעזרת החברה בידע ובמידע אקטוארי שנצברו אצלה לאורך השנים. במקביל מושם דגש על ניהול יעיל של התביעות והתמחות בנושאים הרלוונטיים לענף הפעילות, כגון טיפול בתביעות רפואיות או הונאות.

6.1.3.3 ענף ביטוח רכב רכוש

- היעד האסטרטגי העסקי העיקרי של החברה בענף פעילות זה הוא לחתור לאיזון חיתומי. להשגת יעד זה פועלת החברה לאתר אוכלוסיות ונישות רווחיות ולהתאים את התעריף האקטוארי לרמות הסיכון השונות. החברה מתבססת על סוכני הביטוח העובדים עם החברה ובנוסף מושם דגש על ניהול יעיל של התביעות והתקשרות עם נותני שירותים ובהם מוסכים וספקי חלפים.

6.1.3.4 יתר ענפי ביטוח כללי

- היעד האסטרטגי העסקי העיקרי של החברה בענפי הביטוח הכללי הינו שינוי תמהיל והרחבת הפעילות בענפים שאינם ענפי רכב. בנוסף, שוקדת החברה על פיתוח מוצרים חדשים ומוצרי נישות, המותאמים לצרכי לקוחותיה המשתנים.
- היעד האסטרטגי העסקי העיקרי של החברה בענפי רכוש וחבויות הינו הגדלה מבוקרת של נפח העסקים תוך הקפדה על רווחיות נאותה.
- להשגת יעד זה בוחרת החברה להתמחות ולהתמקד בחלק מענפים אלו, תוך כדי הקפדה על שיפור תמידי של איכות החיתום.

6.2 תיאור כללי של תכניות החורגות ממהלך העסקים הרגיל, שהחברה מעריכה כי תבצען

בשנה הקרובה

להערכת החברה, בשנה הקרובה תפעל להקמת קרן השתלמות וקופת גמל. יובהר כי תוכניות אלו כפופות לאישורו של הממונה על שוק ההון במשרד האוצר ולדרישות רגולטוריות נוספות.

7. היבטי ממשל תאגידי

7.1 דירקטורים שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

על פי החלטת דירקטוריון החברה, המספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית בחברה הינו 2 דירקטורים.

לפרטים בדבר הדירקטורים המכהנים בחברה שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, ראה תקנה 26 לפרטים הנוספים.

7.2 גילוי בדבר שיעור הדירקטורים הבלתי תלויים

החברה לא אימצה את הוראות הממשל התאגידי המומלצות בהתאם להוראות סעיף 19 (א2) לחוק החברות וכמפורט בתוספת הראשונה לחוק החברות, יחד עם זאת יצויין כי בחברה מכהנים שלושה דירקטורים חיצוניים מבין דירקטוריון המנה בתקופת הדוח שמונה חברים.

7.3 פירוט התגמולים הניתנים לנושאי המשרה הבכירה בחברה

דירקטוריון החברה בדק ומצא כי הרכיבים הקבועים והמשתנים, ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל, למשנה למנכ"ל, לסמנכ"ל משאבי אנוש וסמנכ"ל מערכות מידע, כמפורט בתקנה

21, תואמים את מדיניות התגמול. כמו כן, הגמול (גמול ההשתתפות והגמול השנתי) של הדירקטורים של החברה (שאינם מועסקים בחברה) הינו בהתאם למדיניות התגמול של החברה.

לפירוט בדבר התגמולים הניתנים לנושאי המשרה ובדבר תנאי העסקתם ראה תקנה 21 לדוח הפרטים הנוספים.

7.4 מדיניות התאגיד בנושא מתן תרומות

בישיבת דירקטוריון של החברה שהתקיימה ביום 30 בדצמבר 2012, החליט דירקטוריון החברה להעמיד את תקציב התרומות החברה לשנת 2013 בסכום של עד 360 אלפי ש"ח, ובישיבת הדירקטוריון מיום 28 ביולי, 2013, החליט דירקטוריון החברה להגדיל תקציב התרומות לשנת 2013, כך שיעמוד על סך של 520,000 ש"ח זאת כחלק מאחריות חברתית תאגידית, כאשר 2/3 מתקציב התרומות הועברו לקרן אלעזרא והיתרה למטרות שונות. בתקופת הדו"ח תרמה החברה למטרות שונות סך של 520 אלפי ש"ח.

7.5 גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בתאגיד מדווח

האורגן המופקד על בקרת העל בחברה הינו דירקטוריון החברה. לתאריך פרסום דוח דירקטוריון⁵ זה חברי דירקטוריון החברה הינם: מר אלי אלעזרא- יו"ר הדירקטוריון, יצחק קאול, דניאל חזוט, שמעון חזוט, מיכאל בר חיים, יעקב דיין – דח"צ, שמעון שטרית – דח"צ ורות רלבג – דח"צ. לפרטים נוספים בדבר חברי הדירקטוריון ראה תקנה 26 בדוח הפרטים הנוספים.

הועדה לאישור הדוחות הכספיים של החברה כוללת את רות רלבג – דח"צ ויושבת ראש הוועדה, יצחק קאול – דירקטור, יעקב דיין – דח"צ ופרופ' שמעון שטרית – דח"צ. עובר למינויים חתמו חברי ועדת המאזן על הצהרת מועמד לכהונה כחבר בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים לפיה יש להם היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים וכי בשל השכלתם, נסיונם וכישוריהם הנם בעלי מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים-חשבונאיים ודוחות כספיים באופן המאפשר להם להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של החברה ולעורר דיון בקשר לאופן הצגתם של הנתונים הכספיים. לפירוט הכישורים, ההשכלה, הנסיון והידע של חברי הוועדה שבהסתמך עליהם רואה אותם החברה כמי שהם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית – ראה תקנה 26 בדוח הפרטים הנוספים. הוועדה מתכנסת ודנה בהרחבה בתוצאות של הדוחות הכספיים, קודם להצגתם לאישור הדירקטוריון. לישיבות ועדת המאזן כמו גם לישיבות הדירקטוריון בהן נדונים ומאושרים הדוחות הכספיים מוזמנים רואי החשבון המבקרים של החברה, שמתארים את הממצאים העיקריים שעלו מתהליך הביקורת והסקירה וכן מבקרת הפנים של החברה והאקטוארים הממונים. ועדת המאזן דנה במסגרת ישיבותיה, בין היתר, בנושאים הבאים: ההערכות ואומדנים, לרבות אומדנים אקטואריים, שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים, הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי, שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים, המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי

⁵ בתקופת הדוח מנה דירקטוריון החברה 8 חברים. ביום 27 בפברואר 2014, חדל לכהן מר שמעון חזוט כדירקטור בחברה. לפרטים נוספים, ראה דוח מיידי שפרסמה החברה ביום 27 בפברואר 2014 (אסמכתא: 2014-01-001233).

שיושם בעניינים המהותיים של החברה, הערכות שווי, לרבות ההנחות והאומדנים שבבסיסן, שעליהן נסמכים הנתונים בדוחות הכספיים.

לאחר דיון הנערך במסגרת ועדת המאזן אודות הדוחות הכספיים, נמסרת טיוטת הדוחות הכספיים לעיונם של חברי דירקטוריון החברה בצירוף המלצות ועדת המאזן.

הדוחות הכספיים נמסרים לחברי ועדת המאזן ולחברי הדירקטוריון מספר ימים לפני מועד אישורם.

בישיבת הדירקטוריון בה נדונים ומאושרים הדוחות הכספיים, סוקרים מנכ"לית החברה, סמנכ"ל הכספים והאקטוארים הממונים של החברה באופן מפורט את עיקרי הדוחות הכספיים וכן סוגיות מהותיות בדיווח הכספי, לרבות עסקאות שאינן במהלך העסקים הרגיל, אם ישנן, את ההערכות המהותיות והאומדנים הקריטיים שיושמו בדוחות הכספיים, וכלל השינויים שחלו במהלך התקופה המדווחת בהשוואה לתקופות מקבילות לרבות שינויים הנובעים מיישום לראשונה של תקנים חדשים. במסגרת זו מתקיים דיון בהשתתפות נציגי החשבונות האחראיים על עריכת הדוחות הכספיים ורואי החשבון המבקרים הנוהגים להוסיף את הערותיהם והסבריהם בנוגע לדוחות הכספיים. במהלך הדיון מעלים חברי הדירקטוריון שאלות הנוגעות לאופן הצגת הדוחות הכספיים ומקבלים כאמור את המלצות וממצאי ועדת המאזן בקשר לדוחות. בתום הדיון, משהובהר כי הדוחות הכספיים משקפים באופן נאות את מצב עסקי החברה ואת תוצאות פעולותיה, מאשר הדירקטוריון את הדוחות הכספיים.

עיקרי התוצאות הכספיות של החברה נדונו ב- 2 ישיבות של ועדת המאזן, אשר נערכו ביום 12 במרס 2014, וביום 27 במרס 2014. בישיבה שהתקיימה ביום 12 במרס 2014, כל חברי ועדת המאזן השתתפו, למעט מר יעקב דיין. בישיבת המאזן שהתקיימה ביום 27 במרס 2014, השתתפו כל חברי המאזן. בכל דיוני הועדה. מלבד חברי הועדה האמורים נכחו בישיבת הועדה מיום 12 במרס 2014: מר דוד סלמה סמנכ"ל הכספים, מר רמי פריאנט מנהל הסיכונים, הגב' רחל זוזוט וקנין המבקרת הפנימית, מר דוד בן חיים מנהל כספים, מר אוראל דוניצה והגברת ילנה שניידרמן - חשבים, מר גיורא רם רואה חשבון מבקר של החברה, שלמה בן עמרם אקטואר ביטוח חיים ובריאות ועומר רקובר אקטואר ביטוח כללי.

בישיבת הועדה מיום 27 במרס 2014 נכחו: הגב' אתי אלישקוב - מנכ"לית, מר דוד סלמה - סמנכ"ל הכספים, דוד בן חיים - מנהל כספים, מר רמי פריאנט - מנהל הסיכונים, מר רועי דבורין יועץ משפטי ומזכיר חברה, מר דוד בן חיים מנהל כספים, מר אוראל דוניצה והגברת ילנה שניידרמן מיטל אליהו חשבים ומר משה שחף רואה חשבון מבקר של החברה. טיוטות הדוחות הכספיים השנתיים של החברה לשנת 2013, לרבות דוח הדירקטוריון, תיאור עסקי התאגיד ופרטים נוספים על התאגיד, נמסרו לחברי ועדת המאזן מספר ימים לפני מועד הדיון אודותם. ועדת המאזן בחנה, באמצעות הצגה מפורטת של נושאי המשרה בחברה, את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי.

במסגרת הישיבה אשר נערכה ביום 12 במרס 2014 נדונו, בין היתר, בהרחבה נושאים הבאים: תביעות ייצוגיות, הערכות שווי מהותיות, סוגיות הקשורות באקטואריה והצהרות האקטוארים בתחומי הביטוח השונים.

במסגרת הישיבה אשר נערכה ביום 27 במרס 2014 הוצגו בפני הנוכחים ונבחנו על-ידי חברי הועדה, הערכות ואומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים, Sox-302, Sox-404, כאשר בפני הנוכחים נסקר המידע הנלווה לנתונים הנכללים בדוחות הכספיים, לרבות מידע הנוגע למצב הכספי והתפעולי של החברה. בנוסף נתקיים דיון ונבחנו תהליכי אפקטיביות הבקרה הפנימית הקיימים והצפויים להתקיים בחברה עדכון בדבר הפרשות לירידות ערך, הליכי הבקרה הפנימית הקשורים לדיווח הכספי, שלמות ונאותות הדוחות הכספיים, המדיניות החשבונאית והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים ונתוני הדוחות הכספיים של החברה, עיקרי דוח עסקי התאגיד. חברי הועדה קיימו דיון מפורט בדבר סוגיות הקשורות לדוחות הכספיים. לאחר היועצות עם רואי החשבון של החברה, חברי הועדה הגיעו למסקנה כי החברה יישמה מדיניות חשבונאית נאותה והשתמשה באומדנים והערכות נאותים.

המלצות הועדה לגבי אישור הדוח התקופתי לשנת 2013, הועברו לעיונם של חברי הדירקטוריון 4 ימים קודם לשיבת הדירקטוריון.

הדוחות הכספיים של החברה נדונו ואושרו בישיבת הדירקטוריון של החברה מיום 30 במרס 2014 בה נכחו כל חברי דירקטוריון החברה. במסגרת ישיבת הדירקטוריון הובאו בפני חברי הדירקטוריון המלצות הביניים וההמלצה הסופית של ועדת המאזן וכן בוצעה על-ידי מנכ"לית החברה וסמנכ"ל הכספים של החברה סקירה וניתוח מפורט של עיקרי הדוחות הכספיים, לרבות תוצאות הפעילות, תזרים המזומנים והמצב הכספי של החברה וכן, בין היתר, הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי.

7.6 אחריות הבקרה פנימית על הדיווח הכספי (SOX 302 ו-404) בחברה

לתיאור אחריות בקרה פנימית על הדיווח הכספי (SOX 302 ו-404) בחברה, ראה סעיף 5.4 לפרק תיאור עסקי התאגיד.

7.7 הערכות החברה ל- Solvency II

לתיאור אודות הערכות החברה ל- Solvency II, ראה סעיף 5.5 לפרק תיאור עסקי התאגיד.

7.8 עסקאות זניחות

לעניין חובת הדיווח החלה על החברה בקשר עם עסקאות עם בעל השליטה בחברה ו/או עסקאות של החברה אשר לבעל השליטה יש בהן עניין אישי, אשר אינן עסקאות חריגות, כהגדרת המונח בחוק החברות, ולמעט עסקאות זניחות, קבע דירקטוריון החברה, כי עסקה תחשב כעסקה זניחה אם יתקיימו כל התנאים כמפורט להלן:

- היא איננה עסקה חריגה (כמשמעות המונח בחוק החברות).
- השפעתה על הפרמטר הרלוונטי (כאמור להלן) הינה בשיעור של פחות מאחוז אחד (1%).

- בכל עסקה או התקשרות העומדת לבחינת רף הזניחות, יבחנו הפרמטרים הרלוונטיים על בסיס הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה טרום האירוע כמפורט להלן:

(א) יחס נכסים – היקף הנכסים נשוא האירוע (נכסים נרכשים או נמכרים) חלקי סך הנכסים.

(ב) יחס התחייבויות – ההתחייבות נשוא האירוע חלקי סך ההתחייבויות.

(ג) יחס הון עצמי – הגידול או הקטון בהון העצמי חלקי ההון העצמי.

(ד) יחס פרמיות – הפרמיות נשוא האירוע חלקי סך הפרמיות השנתיות הממוצעות במגזר הפעילות הרלוונטי (ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, ביטוח בריאות, ביטוח כללי) כשהן מחושבות על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים.

(ה) יחס הכנסות משירותים שונים – היקף ההכנסות נשוא האירוע חלקי סך ההכנסות השנתיות הממוצעות בשלוש השנים האחרונות שאינן מפרמיות, מחושבות על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים.

(ו) יחס הוצאות בגין שירותים שונים – היקף ההוצאות נשוא האירוע חלקי הוצאות הנהלה וכלליות השנתיות הממוצעות כשהן מחושבות על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים.

(ז) יחס רווחים – הרווחים או ההפסדים המשויכים לאירוע חלקי הרווח או ההפסד השנתי הכולל לתקופה (לרבות שינויים בקרנות הון) הממוצע בשלוש השנים האחרונות, מחושב על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים.

מבלי לפגוע בצורך להעריך עבור כל אירוע שזניחותו נבחנת איזה מהמדדים לעיל הינם רלוונטיים, ייחשבו המדדים הבאים כרלוונטיים לעסקאות המפורטות להלן:

- (א) רכישת נכס – יחס נכסים.
- (ב) מכירת נכס – יחס רווחים, יחס נכסים.
- (ג) רכישה או מכירה של ביטוח או ביטוח משנה – יחס פרמיות.

- (ד) קבלת שירותים (לרבות קבלת שירותי ליסינג, אחזקת רכב, דלקן וכיוצ"ב) - יחס הוצאות בגין שירותים שונים.
- (ה) מתן שירותים (למעט שירותי ביטוח, ולרבות שירותי תיווך בביטוח, חיתום, עסקאות מימון, שירותים פיננסיים שונים) - יחס הכנסות משירותים שונים.
- העסקה הינה זניחה גם מבחינה איכותית.
 - במסגרת בחינה איכותית של אירוע ייבחנו גם ההיבטים הבאים:
 - (1) כרוכים באירוע סיכונים או סיכויים משמעותיים. ייבדק האם ובאיזו מידה מבטאים הסיכונים הכרוכים באירוע, גורמי סיכון להם חשופה החברה.
 - (2) האירוע עשוי להשפיע על עמידת החברה בדרישות רגולטוריות או חוזיות משמעותיות.
- בבחינת זניחותו של אירוע אשר אמור להתרחש בעתיד יש לבחון בין היתר, את מידת הסבירות להתממשותו של האירוע וכן מידת הסיכונים הכרוכים בו, ויש למצוא כי הם אינם עולים על הסיכונים שהחברה נוהגת ליטול על עצמה במהלך עסקיה הרגיל.

7.9 שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועד לתאריך

פרסום הדוח

- ביום 6 בינואר, 2013, אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה את מינויו של מר שמעון חזות כדירקטור בחברה (לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי שפרסמה החברה ביום 6 בינואר, 2013, אסמכתא מספר 2013-01-005790 וכן דיווח משלים אסמכתא מספר 2013-01-005817). במקביל למינויו, העניקה לו האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה כתב התחייבות לשיפוי פטור וביטוח, בהתאם לנוסח שאושר בהחלטת האסיפה הכללית מיום 31 ביולי, 2007 (לפרטים נוספים ראה דוח מיידי מיום 4 בפברואר, 2013, אסמכתא מספר 2013-01-029499).
- ביום 20 במרץ, 2013, הודיע מר דרור גורדון על התפטרותו מתפקידו כמשנה למנכ"ל וראש אגף אלמנטארי (לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי שפרסמה החברה ביום 20 במרץ, 2013, אסמכתא מספר 2013-01-013036). ביום 18 באפריל, 2013, חדל לכהן מר דרור גורדון כנושא משרה בחברה. עם זאת, יחסי עובד-מעביד הסתיימו ביום 19 ביוני, 2013, זאת בהתאם לתקופת ההודעה המוקדמת הקבועה בהסכם עימו (לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי שפרסמה החברה ביום 18 באפריל, 2013, אסמכתא מספר 2013-01-039526).
- ביום 3 ביוני, 2013, אישרה אסיפת בעלי מניות החברה את מינויים מחדש של חברי דירקטוריון החברה, ה"ה אלי אלעזרא, דניאל חזוט, יצחק קאול, מיכאל בר חיים ושמעון חזות. יובהר כי הדירקטורים החיצוניים מר יעקב דיין, מר שמעון שטרית והגברת רות רלבג, אשר חתמו גם הם על הצהרה כאמור לעיל, ממשיכים בכהונתם. (לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי שפרסמה החברה ביום 3 ביוני, 2013, אסמכתא מספר 2013-01-083512).

- ביום 27 בינואר, 2014 החליט דירקטוריון החברה להגדיר את מר נוראל חזות המשמש כראש אגף אלמנטארי תחום פרט בחברה כנושא משרה (לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי שפרסמה החברה ביום 27 בינואר, 2013, אסמכתא מספר 2014-01-024859).
- ביום 27 בינואר, 2014 החליט דירקטוריון החברה להגדיר את מר שרון עמירה המשמש כראש אגף אלמנטארי תחום עסקים בחברה כנושא משרה (לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי שפרסמה החברה ביום 27 בינואר, 2013, אסמכתא מספר 2014-01-024874).
- ביום 09 בפברואר 2014, אישרה אסיפת בעלי מניות החברה את מינויו של מר יעקב דיין לתקופת כהונה נוספת של 3 שנים כדירקטור חיצוני החל מיום 18.02.2014. יובהר כי זאת כהונתו השלישית של מר דיין (לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי שפרסמה החברה ביום 09 בפברואר 2014, אסמכתא מספר 2014-01-035521) יצוין כי חידוש הכהונה, אושר על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ביום 28 בינואר 2014.
- ביום 27 בפברואר, 2014, הודיע מר שמעון חזות על התפטרותו מדירקטוריון (לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי שפרסמה החברה ביום 27 בפברואר 2014, אסמכתא מספר 2014-01-001233).

8. הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

8.1 אומדנים חשבונאיים קריטיים

החברה רושמת את ההתחייבויות הביטוחיות בהתאם לכללי החשבונאות החלים על מבטח, בין היתר, על פי חישובים ואומדנים אקטואריים. לעניין האומדנים החשבונאיים הקריטיים ראה באור 2 לדוחות הכספיים.

8.2 אירועים לאחר תאריך המאזן

- רכישת נכס נדל"ן - ביום 19 בינואר, 2014 רכשה החברה בניין משרדים הממוקם במרכז העסקים "גב ים" בעיר חולון. הבניין כולל תשע קומות משרדים מעל קומת כניסה בה לובי ולצידו שטח מסחר/מסעדות בגודל של כ-535 מ"ר ו-230 חניות. סה"כ שטחים עיליים כ - 12,000 מ"ר. הבניה הושלמה ברמת מעטפת, לרבות קבלת טופס 4. עלות רכישת הבניין הינה 76,500 אלפי ש"ח בתוספת מע"מ. על פי הערכות שמאי ליום 31 בדצמבר, 2013, שווי ההוגן של הנכס הנו 90,500 אלפי ש"ח. החברה מייעדת את חמש הקומות העליונות לשימושה העצמי ואילו את קומת המסחר וארבע הקומות התחתונות מייעדת החברה לנדל"ן להשקעה. חוזה הרכישה של נכס זה ייכנס לתוקפו בהתקיים התנאים המתלים הקבועים בו, ועם כניסתו לתוקף ישונה סיווג הנכס באזור מרכוש קבוע לנדל"ן להשקעה.
- דירוג אגרות החוב של החברה - ביום 28 בינואר, 2014, פרסמה מדרוג דוח דירוג לחברה ולאגרות החוב (סדרה 1 וסדרה 2 שהחברה באותו מועד בחנה להנפיק) של החברה, לפיו הותירה את דירוגה של החברה בדירוג A3 negative ואת דירוגן של אגרות החוב

לרבות הדירוג הראשוני של סדרה 2 בדירוג Baa2 negative (אסמכתא: 2014-01-025714).

- הנפקת אגרת חוב סדרה 2 – ביום 9 בפברואר, 2014, פרסמה החברה דוח הצעת מדף לציבור, במסגרתו גייסה כ-40 מליון ש"ח ערך נקוב בדרך של הצעה אחידה בהתאם לתקנות ניירות ערך (אופן הצעת ניירות ערך לציבור), התשס"ז-2007. (לפרטים נוספים ראה דוחות מיידיים מיום 9 בפברואר 2014 ומיום 10 בפברואר 2014, מספרי אסמכתאות 2014-01-035644 ו-2014-01-036523).
- דחיית תשלום הלוואה - ביום 24 בפברואר, 2014, הודיעה חברת אפרידר החברה לשיכון ופיתוח ישראל בע"מ כי בהתאם להסכם ההלוואה שנכרת עם החברה, בכוונתה לממש את האופציה שניתנה לה לדחיית תשלום הקרן הראשונה. (לפירוט אודות ההלוואה ראה תקנה מספר 22 לדוח הפרטים הנוספים).
- תובענות ייצוגיות - לעניין בקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה נגד חברה לאחר תאריך תקופת הדוח ראה באור 36 א(6) לדוחות הכספיים.
- אישור חלוקת דיבידנד - ביום 30 במרס, 2014, אישר דירקטוריון חברת הבת חלוקת דיבידנד בסך של 21.5 מיליון ש"ח, בכפוף לאישורו של הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון.

9. גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב*

הלן פרטים בדבר תעודות התחייבות של החברה שבמחזור סמוך למועד הדוח:

סדרה	מועד הנפקה	שווי נקוב			סכום הריבית שנצברה ליום המאזן	השווי ההוגן כפי שנכלל בדו"חות הכספיים האחרונים	שווי בורסאי ליום 27.03.14	שיעור הריבית	מועדי תשלום		בסיס הצמדה קרן וריבית	האם אגרות החוב ניתנות להמרה לנייר ערך אחר?	זכות החברה לבצע פדיון מוקדם או המרה כפויה לני"ע אחרים, והתנאים	ערבות לתשלום התחייבות החברה	דירוג
		במועד ההנפקה	במועד הדו"ח	כשהוא מוערך מחדש לפי תנאי הצמדה ליום המאזן					קרן	ריבית					
1	ינואר 2011	92,401,000	92,401,000	97,717,034	-	106,187,056	111,629,648	5.7%	2	2	מדד המחירים לצרכן של חודש נובמבר 2013	לא	3	-	⁴ Baa2
11	פברואר 2011	30,000,000	30,000,000	31,725,966	-	34,475,944	36,243,000								
2	פברואר 2014	40,000,000	8	8	8	8	42,492,000	3.85%	6	6	מדד המחירים לצרכן של חודש נובמבר 2013	לא	7	-	⁵ Baa2

*אגרות חוב (סדרה 1) כמפורט לעיל אינן מהותיות לחברה, היות והתחייבויות החברה על פיהן לתוס שנת הדיווח, אינן מהוות 5% או יותר מסך התחייבויות החברה.

1. במסגרת הרחבת סדרה.
2. בתשלום אחד אשר ישולם ביום 31 בדצמבר בשנת 2021. יובהר כי איגרות החוב (סדרה 1) הוכרו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר כהון משני מורכב של החברה, ובהתאם תשלומי הקרן ו/או הריבית בגין איגרות החוב עשויים להידחות בשל התקיימות של נסיבות משהות להון משני מורכב – לעניין זה ראו דוח הצעת מדף שפרסמה החברה ביום 4 בינואר 2011 (אסמכתא: 006030-01-2011). הריבית משולמת פעמיים בשנה ביום 30 בחודש יוני וביום 31 בחודש דצמבר של כל אחת מהשנים 2011 עד 2021 (כולל), בעד התקופה של שישה חודשים שנתיימה ביום הקודם ליום התשלום.
3. החברה תהיה רשאית לפדות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, את איגרות החוב ביום 31 בדצמבר 2018 ("מועד הפדיון המוקדם"). לאחר מועד הפדיון המוקדם, לא תהיה החברה רשאית לפדות בפדיון מוקדם את אגרות החוב. פדיון מוקדם יתאפשר באישור מראש של המפקח על הביטוח אלא אם כן שיעור ההון המוכר של החברה לאחר הפדיון המוקדם יעלה על 120% מההון המינימאלי הנדרש מהחברה, יבוצע הפדיון המוקדם ללא צורך באישור המוקדם של המפקח על הביטוח. ככל שלא תנצל החברה את זכותה לפדות בפדיון מוקדם את איגרות החוב החל ממועד הפדיון המוקדם, תיוסף לריבית אותה נושאות איגרות החוב באותה עת, תוספת ריבית בשיעור של 50% ממרווח הסיכון המקורי (כהגדרתו בסעיף 3.2.15.2 לתשקיף המדף שפרסמה החברה ביום 28 במאי 2010), שנקבע בהנפקה ביחס לאיגרות החוב.
4. אגרות החוב דורגו לראשונה על ידי מידרוג בע"מ מידרוג בע"מ ("מידרוג") בדירוג Baa1 בחודש דצמבר 2010, לפרטים נוספים אודות דירוג כאמור, ראה דוח מידי שפרסמה החברה ביום 20 בדצמבר 2010 (אסמכתא: 724752-01-2010). ביום 24 בפברואר 2011 אשררה מדרוג את הדירוג האמור לאגרות החוב שבמחזור וכן אישרה דירוג זהה לגיוס אגרות חוב נוספות בהיקף של עד 30 מליון ש"ח ע.נ.

- באמצעות הרחבת סדרת אגרות החוב. ביום 18.12.2011 הוכנסו אגרות החוב (סדרה 1) לרשימת המעקב של מדרוג וביום 19.1.2012 הורד דירוגן של אגרות החוב ל – Baa2 negative (ראו דוחות מיידים מיום 18.12.2011 מספר אסמכתא 365937-01-2011 ומיום 19.1.2012 מספר אסמכתא 020346-01-2012). ביום 21.2.2013 הותירה חברת מידרוג את דירוגן של אגרות החוב ב – Baa2 negative (ראו דוחות מיידים מיום 21.02.2013 מספר אסמכתא 045267-01-2013). ביום 27.1.2014 הותירה חברת מידרוג את דירוגן של אגרות החוב ב – Baa2 negative (ראו דוח מיידים מיום 27.01.2014 מספר אסמכתא 025714-01-2014).
5. אגרות החוב דורגו לראשונה על ידי מידרוג בע"מ מידרוג בע"מ ("מידרוג") בדירוג Baa2 negative בחודש ינואר 2014, לפרטים נוספים אודות דירוג כאמור, ראה דוח מיידים שפרסמה החברה ביום 28 בינואר 2014 (אסמכתא : 025714-01-2014).
6. בתשלום אחד אשר ישולם ביום 31 בינואר בשנת 2025. יובהר כי איגרות החוב (סדרה 2) הוכרו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר כהון משני מורכב של החברה, ובהתאם תשלומי הקרן ו/או הריבית בגין איגרות החוב עשויים להידחות בשל התקיימות של נסיבות משהות להון משני מורכב – לעניין זה ראו דוח הצעת מדף שפרסמה החברה ביום 9 בפברואר 2014 (אסמכתא : 2014-01-035644). הריבית משולמת פעמיים בשנה ביום 31 בחודש יולי וביום 31 בחודש ינואר של כל אחת מהשנים 2014 עד 2025 (כולל), בעד התקופה של שישה חודשים שנסתיימה ביום הקודם ליום התשלום. התשלום הראשון של ריבית אגרות החוב ישולם ביום 31 ביולי 2014 עבור התקופה המתחילה ביום המסחר הראשון 11 בפברואר 2014. התשלום האחרון של הריבית ישולם ביום 31 בינואר 2025.
7. החברה תהיה רשאית לפדות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, את איגרות החוב ביום 28 בפברואר 2019 ("מועד הפדיון המוקדם"). לאחר מועד הפדיון המוקדם, תהיה החברה רשאית לפדות בפדיון מוקדם את אגרות החוב באחד מאלה : (1) בתנאי שבמקביל לפדיון המוקדם של אגרות החוב באמצעות תשלום כמפורט בסעיף 6.1.5 לדוח הצעת המדף שפרסמה החברה ביום 9 בפברואר 2014, תנפיק החברה מכשיר הון בעל איכות זהה או עדיפה ; (2) פדיון מוקדם יתאפשר באישורו מראש של המפקח על הביטוח. ככלל על פי המפקח על הביטוח, פדיון מוקדם יתאפשר במידה שההון העצמי של החברה לאחר הפדיון המוקדם יעלה על 120% מההון המינימאלי הנדרש מהחברה על פי תקנות ההון.
- ככל שלא תנצל החברה את זכותה לפדות בפדיון מוקדם את איגרות החוב החל ממועד הפדיון המוקדם, תיווסף לריבית אותה נושאות איגרות החוב באותה עת, תוספת ריבית בשיעור של 50% ממרווח הסיכון המקורי (כהגדרתו בסעיף 2.20.3 לתשקיף המדף שפרסמה החברה ביום 31 במאי 2013), שנקבע בהנפקה ביחס לאיגרות החוב.
8. אגרות החוב הונפקו לאחר תאריך המאזן.

10. פרטים נוספים

- [א] הנאמן לאגרות החוב (סדרה 1): רזניק פז נבו ר.פ.נ נאמנויות (2007) בע"מ. שם האחראי על הסדרה: מיכל אבטליון ראשוני: טלפון: 03-6389200; פקס: 03-6389222. כתובת למשלוח הודעות: רח' יד החרוצים 14, תל אביב.
- [ב] למועד הדוח החברה עומדת בכל התנאים וההתחייבויות מכוח שטר הנאמנות ולא התקיימו תנאים המקיימים עילה להעמדת אגרות החוב לפירעון מיידי.

11. פרטים אודות תעודות התחייבות שנפרעו במלואן בשנת הדיווח

אין

הדירקטוריון מודה להנהלת החברה לעובדיה ולסוכניה על תרומתם להישגיה.

אתי אלישקוב,
מנכ"לית

אלי אלעזרא,
יו"ר הדירקטוריון

30 במרץ, 2014

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, אתי אלישקוב, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "**חברת הביטוח**") לשנת 2013 (להלן: "**הדוח**").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
 - א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי;
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אתי אלישקוב, מנהלת כללית

תאריך: 30.3.2014

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, דוד סלמה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לשנת 2013 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי;
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דוד סלמה, סמנכ"ל כספים

תאריך: 30.3.2014

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("חברת הביטוח") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של חברת הביטוח תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של חברת הביטוח לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות המפקח על הביטוח. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת חברת הביטוח, בפיקוח הדירקטוריון, העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה-COSO Sponsoring Organizations of the Treadway Committee of (Commission). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר, 2013, הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון אלי אלעזרא (חתימה) _____

מנכ"לית אתי אלישקוב (חתימה) _____

סמנכ"ל הכספים דוד סלמה (חתימה) _____

תאריך אישור הדוח: 30.3.2014

חלק 3

**דוחות כספיים מאוחדים
ליום 31 בדצמבר 2013**

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים

ליום 31 בדצמבר, 2013

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים

ליום 31 בדצמבר, 2013

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח רואה החשבון המבקר בדבר בקרה פנימית על הדיווח הכספי
3	דוח רואה החשבון המבקר
4-5	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
6	דוחות מאוחדים על הרווח או הפסד ורווח כולל אחר
7	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
8-10	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
11-151	באורים לדוחות הכספיים המאוחדים
152-153	נספח לדוחות הכספיים המאוחדים

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של הכשרה חברה לביטוח בע"מ

בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, אשר אומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה) (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 והדוח שלנו מיום 30 במרס, 2014, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפנית תשומת לב לאמור בבאור 36 לדוחות הכספיים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

דוח רואה החשבון המבקר

לבעלי המניות של הכשרה חברה לביטוח בע"מ

ביקרנו את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר, 2013 ו-2012 ואת הדוחות המאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה והחברה המאוחדת שלה לימים 31 בדצמבר, 2013 ו-2012 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981.

כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות תקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, עד כמה שתקנות אלו חלות על חברות הביטוח.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 36 לדוחות הכספיים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר, 2013 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 30 במרס, 2014 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
30 במרס, 2014

ליום 31 בדצמבר		באור	
2012	2013		
אלפי ש"ח			נכסים
22,574	26,204	4	נכסים בלתי מוחשיים
166,128	183,274	5	הוצאות רכישה נדחות
38,029	37,769	6	רכוש קבוע
32,100	32,000	8	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
245,383	330,004	8	נדל"ן להשקעה - אחר
720,665	607,531	9,22	נכסי ביטוח משנה
33,792	-		נכסי מסים שוטפים
26,339	29,714	10	חייבים ויתרות חובה
158,662	179,868	11	פרמיה לגביה
2,207,507	2,986,428	12	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
		13	השקעות פיננסיות אחרות:
947,505	1,165,465		נכסי חוב סחירים
1,049,119	1,118,657		נכסי חוב שאינם סחירים
245,824	8,303		פקדונות בבנקים
545	-		מניות
8,819	6,211		אחרות
2,251,812	2,298,636		סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
104,848	170,943	14	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
248,349	276,334	14	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
6,256,188	7,158,705		סך הכל הנכסים
2,400,249	3,247,755		סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

ליום 31 בדצמבר		באור		
2012	2013			
אלפי ש"ח				
			<u>הון והתחייבויות</u>	
		15	<u>הון</u>	
200,201	200,201		הון מניות	
47,885	47,885		פרמיה על מניות	
6,557	8,386		קרנות הון	
26,334	66,911		יתרת עודפים	
280,977	323,383		סך הכל הון	
			<u>התחייבויות</u>	
2,793,665	2,922,716	16 א'	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	
2,339,163	3,161,861	16 ב'	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	
487,823	350,217	22	חברות ביטוח	
19,964	32,643	32	התחייבויות בגין מיסים נדחים	
10,684	15,000	20	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	
205,634	210,393	19	התחייבויות פיגנסיות	
118,278	142,492	21	זכאים ויתרות זכות	
5,975,211	6,835,322		סך הכל ההתחייבויות	
6,256,188	7,158,705		סך הכל ההון וההתחייבויות	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי-נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

30 במרץ, 2014			
דוד סלמה	אתי אלישקוב	אלי אלעזרא	תאריך אישור הדוחות הכספיים
סמנכ"ל כספים	מנכ"לית	יו"ר הדירקטוריון	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2011	2012	2013		
אלפי ש"ח				
1,282,782	1,396,252	1,493,283	23	פרמיות שהורווחו ברוטו
133,253	(*675,216)	150,218	23	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,149,529	721,036	1,343,065	23	פרמיות שהורווחו בשייר
(18,489)	346,166	414,889	24	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
14,601	17,513	36,590	25	הכנסות מדמי ניהול
25,614	27,657	30,274	26	הכנסות מעמלות
-	20	32,604	27,8	הכנסות אחרות
1,171,255	1,112,392	1,857,422		
			סך הכל הכנסות	
1,004,017	1,404,023	1,527,096	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו	
78,545	(*680,241)	135,354	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	
925,472	723,782	1,391,742	28	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
244,094	248,584	271,342	29	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
27,547	37,466	46,460	30	הוצאות הנהלה וכלליות
30,021	40,613	38,871	31	הוצאות מימון
1,227,134	1,050,445	1,748,415	סך הכל הוצאות	
(55,879)	61,947	109,007	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה	
11,895	(19,786)	(35,993)	32	הטבת מס (מסים על ההכנסה)
(43,984)	42,161	73,014	רווח (הפסד) נקי לתקופה	
			רווח (הפסד) כולל אחר:	
			סכומים שישווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד בהתקיים תנאים ספציפיים	
(74,164)	23,297	23,541	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרנות הון	
64,348	(19,355)	(20,175)	(רווחים) הפסדים, נטו מממוש נכסים פיננסיים זמינים למכירה	
6,322	382	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד	
1,160	(1,505)	(1,537)	הטבת מס (מסים על ההכנסה)	
(2,334)	2,819	1,829	סה"כ רכיבים שישווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד	
			סכומים שלא יסווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד	
(676)	222	(622)	רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת	
260	(115)	185	הטבת מס (מסים על ההכנסה)	
(416)	107	(437)	סה"כ רכיבים שלא יסווגו מחדש לרווח או הפסד	
(2,750)	2,926	1,392	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו	
(46,734)	45,087	74,406	סה"כ רווח (הפסד) כולל	
			רווח נקי (הפסד) למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח):	
(0.27)	0.24	0.40	33	רווח (הפסד) בסיסי למניה (בש"ח)

(* ראה באור 22(ב)).
הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	פרמיה על מניות	הון מניות		
אלפי ש"ח						
280,977	26,334	6,557	47,885	200,201	יתרה ליום 1 בינואר, 2013	
73,014	73,014	-	-	-	רווח נקי לתקופה	
1,392	(437)	1,829	-	-	רווח כולל אחר, נטו ממס	
74,406	72,577	1,829	-	-	סה"כ רווח כולל	
(32,000)	(32,000)	-	-	-	דיבידנד ששולם	
323,383	66,911	8,386	47,885	200,201	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013	
סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	תקבולים על חשבון מניות	פרמיה על מניות	הון מניות	
אלפי ש"ח						
267,890	16,066	3,738	34,338	35,088	178,660	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
42,161	42,161	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
2,926	107	2,819	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו ממס
45,087	42,268	2,819	-	-	-	סה"כ רווח כולל
-	-	-	(34,338)	12,797	21,541	תקבולים על חשבון מניות
(32,000)	(32,000)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
280,977	26,334	6,557	-	47,885	200,201	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
סך הכל הון	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	תקבולים על חשבון מניות	פרמיה על מניות	הון מניות	
אלפי ש"ח						
292,286	72,466	6,072	-	35,088	178,660	יתרה ליום 1 בינואר, 2011
(43,984)	(43,984)	-	-	-	-	הפסד לתקופה
(2,750)	(416)	(2,334)	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו ממס
(46,734)	(44,400)	(2,334)	-	-	-	סה"כ הפסד כולל
34,338	-	-	34,338	-	-	תקבולים על חשבון מניות
(12,000)	(12,000)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
267,890	16,066	3,738	34,338	35,088	178,660	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2011

באורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			נספח	
2011	2012	2013		
אלפי ש"ח			א'	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
392,114	(89,314)	137,948		
			ב'	<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(4,513)	(24,659)	(1,027)		
-	20	-	ג'	<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
(8,510)	(9,500)	(11,992)		
(13,023)	(34,139)	(13,019)		<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
122,342	-	-		
-	-	60,000		<u>עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים</u>
(95,762)	(11,045)	(58,849)		
(12,000)	(32,000)	(32,000)		<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
14,580	(43,045)	(30,849)		
393,671	(166,498)	94,080		<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>
126,024	519,695	353,197		
519,695	353,197	447,277		

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
(43,984)	42,161	73,014
76,570	(184,181)	(246,513)
(23,500)	(57,322)	(46,875)
(83,676)	(67,891)	(115,113)
46,106	494	(584)
39,836	(1,786)	(10,800)
20,303	15,446	16,268
-	(20)	-
825	-	100
(1,782)	(4,097)	(37,770)
1,713	1,375	1,287
4,773	6,664	8,362
134,828	149,375	129,051
45,111	407,231	822,698
66,088	(385,567)	113,134
4,862	3,263	(17,146)
(21,295)	19,786	35,993
(64,003)	(292,566)	(602,970)
(1,800)	(948)	(46,851)
167,194	(204,426)	31,031
8,231	(24,766)	(21,206)
(4,682)	8,385	(3,375)
(79,280)	340,051	(116,147)
983	(53)	4,316
337,405	(271,553)	(103,110)
(16,375)	(12,583)	(12,117)
105,917	137,934	153,077
(20,519)	(8,587)	(8,625)
13,630	13,094	20,722
16,039	10,220	14,987
98,692	140,078	168,044
392,114	(89,314)	137,948

נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח (הפסד) לתקופה	
התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:	
התאמות לסעיפי רווח והפסד:	
הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	
הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:	
נכסי חוב סחירים	
נכסי חוב שאינם סחירים ופקדונות	
מניות	
השקעות אחרות	
הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות	
רווח ממימוש רכוש קבוע	
שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח תלויי תשואה	
שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר (ראה גם באור 8)	
פחת והפחתות:	
רכוש קבוע	
נכסים בלתי מוחשיים	
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	
שינוי בנכסי ביטוח משנה	
שינוי בהוצאות רכישה נדחות	
מסים על הכנסה	
שינויים בסעיפים מאזניים אחרים :	
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:	
רכישות, נטו של השקעות פיננסיות	
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:	
רכישת נדל"ן להשקעה	
מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות	
פרמיות לגבייה	
חייבים ויתרות חובה	
זכאים ויתרות זכות	
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	
סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת	
מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:	
ריבית ששולמה	
ריבית שהתקבלה	
מסים ששולמו	
מסים שהתקבלו	
דיבידנד שהתקבל	
סך הכל תזרימי מזומנים (ששימשו) שנבעו מפעילות שוטפת	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
26,883	138,030	104,848
99,141	381,665	248,349
126,024	519,695	353,197
138,030	104,848	170,943
381,665	248,349	276,334
519,695	353,197	447,277
39,524	-	-

נספח ב' - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
 מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
 מזומנים ושווי מזומנים אחרים
 יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה

נספח ג' - מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה
 מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
 מזומנים ושווי מזומנים אחרים
 יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

נספח ד' - פעילות שאינה כרוכה בתזרימי המזומנים
 קבלת מקרקעין להשכרה כנגד הנפקת מניות וזכאים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

באור 1: - כללי

א. השליטה בחברה

החברה הינה חברה בת של הכשרה החזקות ביטוח בע"מ (להלן - החברה האם) אשר מחזיקה במניות החברה בשיעור של 53.6% שהיא חברה בת של אלעזרא החזקות בע"מ (להלן - חברת אם סופית) וכתובתה הרשמית היא רחוב שנקר 2, תל-אביב.

בשנת 2011 החברה וחברת האם ביצעו הצעת רכש ומחקו את מניות החברות מהבורסה, עם זאת, החברות ממשיכות להיות תאגיד מדווח מכיוון שאגרות החוב שלהן מוחזקות בידי הציבור.

ב. החברה המאוחדת היחידה של החברה הינה איגוד מקרקעין בשם פנינת אפרידר בע"מ (להלן - אפרידר) המוחזק בבעלות מלאה. בדוחות התקופתיים ליום 31 בדצמבר, 2013 לא צורף מידע כספי נפרד כנדרש לפי תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 לאור ההשפעה הזניחה שיש לדוחות הכספיים של אפרידר על הדוחות הכספיים המאוחדים.

הפרמטרים ששימשו את החברה בכדי לקבוע את ההשפעה האמורה הם: נכסים, הכנסות, רווח או הפסד ורווח כולל ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת של עד 5% מסך הנכסים, ההכנסות, הרווח האו הפסד ורווח כולל ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת שבדוחות הכספיים המאוחדים, בהתאמה. לחברה לא קיימות התקשרויות עם החברה המאוחדת שלה.

ג. הגדרות

בדוחות הכספיים:

החברה	- הכשרה חברה לביטוח בע"מ.
החברה האם	- הכשרה החזקות ביטוח בע"מ
הקבוצה	- החברה וחברה מאוחדת המצויינת בבאור 7.
בעלי עניין ובעל שליטה	- כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע - 2010.
צדדים קשורים	- כהגדרתם ב- IAS 24.
המפקח	- המפקח על הביטוח.
חוק הפיקוח	- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.
תקנות ההון	- תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקונן.
תקנות דרכי השקעה	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012,

באור 1: - כללי (המשך)

ג. הגדרות (המשך)

בדוחות הכספיים (המשך)

- תקנות פרטי דין - תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998. וחשבון
- חוזי ביטוח - חוזים לפיהם צד אחד (המבטח) לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר (בעל הפוליסה), על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפוליסה.
- חוזי השקעה - פוליסות שאינן מהוות חוזי ביטוח.
- חוזים תלויי תשואה - חוזי ביטוח וחוזי השקעה במגזרי ביטוח חיים ובריאות בהם ההתחייבויות צמודות לתשואת תיק ההשקעות (פוליסות משתתפות ברווחי השקעה), או נובעות מחוזים אלה.
- נכסים עבור חוזים תלויי תשואה - נכסים המוחזקים כנגד התחייבויות הנובעות מביטוח משתתף ברווחים.
- התחייבויות בגין חוזי ביטוח - עתודות ביטוח ותביעות תלויות במגזרי הפעילות ביטוח חיים וביטוח כללי.
- נכסי ביטוח משנה - חלקם של מבטחי המשנה בעתודות הביטוח ובתביעות התלויות.
- פרמיות - פרמיות לרבות דמים.
- פרמיות שהורווחו - פרמיות המתייחסות לתקופת הדוח.

באור 2: - עיקרי מדיניות חשבונאית

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על בסיס העלות, למעט נדל"ן להשקעה, הטבות לעובדים, נכסים פיננסיים זמינים למכירה, נכסים והתחייבויות פיננסיות (כולל מכשירים נגזרים) המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד והתחייבויות ביטוחיות.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS).

כמו כן, הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 והתקנות שהותקנו על פיו והוראות תקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים) התש"ע-2010, עד כמה שתקנות אלו חלות על חברות ביטוח.

באור 2: - עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים (המשך)

3. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של החברה, הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו, המספקת מידע מהימן ורלוונטי יותר, כפי שנדרש ב- IAS 1.

4. מדיניות חשבונאית עקבית

המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים יושמה באופן עקבי בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

1. השיקולים

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של החברה שקלה ההנהלה את הנושאים הבאים, שלהם ההשפעה המהותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

א. סיווג חוזי ביטוח וחוזי השקעה

חוזי ביטוח הינם חוזים בהם המבטח לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר. ההנהלה שוקלת לגבי כל חוזה וחוזה, או לגבי קבוצה של חוזים דומים, האם הם כרוכים בלקיחת סיכון ביטוחי משמעותי ועל כן יש לסווגם כחוזי ביטוח או שהם חוזי השקעה.

ב. סיווג ויעוד ההשקעות הפיננסיות

הנהלת החברה הפעילה שיקול דעת בבואה לסווג ולייעד את ההשקעות הפיננסיות לקבוצות הבאות:

- נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- השקעות המוחזקות לפדיון.
- הלוואות וחייבים.
- נכסים פיננסיים זמינים למכירה.

ראה באור 13 להלן.

2. אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך המאזן ואומדנים קריטיים שחושבו על ידי החברה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת:

א. קביעת שווי הוגן של מכשיר פיננסי לא סחיר

השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

באור 2: - עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

2. אומדנים והנחות (המשך)ב. ירידת ערך של השקעות פיננסיות

כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית שקיים הפסד מירידת ערך בגין הלוואות וחייבים המוצגים בעלותם המופחתת, או שערכם של נכסים פיננסיים זמינים למכירה נפגם וקיימת ירידת ערך לגביהם, סכום ההפסד נזקף לדוח רווח והפסד. בכל תאריך מאזן בוחנת הקבוצה האם קיימת ראייה אובייקטיבית כאמור.

ג. נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה ונדל"ן להשקעה בפיתוח הניתן למדידה מהימנה מוצגים לפי שווי הוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לרווח או הפסד. השווי ההוגן נקבע בדרך כלל על ידי מערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים, בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות שימוש בטכניקות הערכה והנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. אם ניתן, השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך.

במידת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה נדרשים מערכי השווי והנהלת החברה להשתמש בהנחות מסוימות לגבי שיעורי התשואה הנדרשים לגבי נכסי החברה, מחירי ההשכרה העתידיים, שיעורי התפוסה, חידושי חוזים, הסתברות להשכרת שטחים פנויים, הוצאות תפעול הנכסים, איתנותם הפיננסית של השוכרים והשלכות הנובעות מהשקעות שיידרשו לפיתוח עתידי, על מנת להעריך את תזרימי המזומנים העתידיים מהנכסים. שינוי בהנחות המשמשות במדידת הנדל"ן להשקעה עשוי לגרום לשינוי בשווי ההוגן. ראה מידע נוסף בסעיף ט' להלן. ראה גם באור 8 ב' להלן.

ד. קביעת ברות ההשבה של הוצאות רכישה נדחות

ברות ההשבה של הוצאות הרכישה הנדחות נבדקת אחת לשנה תוך שימוש בהנחות לגבי שיעורי ביטולים, תמותה ותחלואה ומשתנים נוספים כאמור בבאור 34ה(1) אם תחת הנחות אלו לא תתקיים ברות השבה, יתכן שיהיה צורך בהאצת ההפחתה או אף במחיקת הוצאות הרכישה הנדחות.

ה. התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מבוססות על שיטות הערכה אקטוארית ועל הנחות המפורטות בבאור 34ה(1) לגבי ביטוח חיים ובאור 34ה(2) לגבי ביטוח כללי.

ההערכות האקטואריות וההנחות השונות נגזרות בעיקר מניסיון העבר ומבוססות, על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. השתנות בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח. לגבי שינויים בהנחות עיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים ראה באור 34ה(1) לגבי ניתוחי רגישות של הסיכון הביטוחי ראה באור 34ה(1) לגבי ביטוח חיים ובאור 34ה(2) לגבי ביטוח כללי.

באור 2: - עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

2. אומדנים והנחות (המשך)

1. תביעות משפטיות

נגד החברה תלויות ועומדות תביעות משפטיות וכן בקשות לאישור תובענות כייצוגיות. בהערכות סיכויי התביעות המשפטיות שהוגשו נגד החברה וחברות מוחזקות שלה, הסתמכו החברות על חוות דעת יועציהן המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. מאחר שתוצאות התביעות תקבענה בבתי המשפט, עלולות תוצאות אלה להיות שונות מהערכות אלה. ראה מידע נוסף בבאור 36.

בנוסף לתביעות האמורות, החברה חשופה לטענות/תביעות משפטיות שטרם נטענו/הוגשו, וזאת, בין היתר, בהתקיים ספק בפרשנות הסכם ו/או הוראת דין ו/או אופן יישומם. חשיפה זו מובאת לידיעת החברה וחברות מוחזקות שלה במספר דרכים, ובין היתר: באמצעות פניות לקוחות לגורמים בחברה ובמיוחד לממונה על פניות הציבור בחברה, באמצעות תלונות לקוחות ליחידה לפניות הציבור במשרד המפקח, ובאמצעות תביעות (שאינן ייצוגיות) המוגשות לבית המשפט. נושאים אלו מובאים לידיעת הנהלת החברה אם וככל שהגורמים המטפלים מזהים כי הטענות עשויות להיות בעלות השלכות רחבות. בהערכת הסיכון הנובע מטענות/תביעות שטרם הוגשו מסתמכות החברות בחברה על הערכות פנימיות של הגורמים המטפלים וההנהלה, המשקללות את הערכת הסיכוי להגשת תביעה ואת הסיכוי להצלחת התביעה, אם וככל שתוגש. ההערכה מבוססת על הניסיון שנצבר ביחס להגשת תביעות ועל ניתוח הטענות לגופן. מטבע הדברים, לאור השלב הראשוני בו מצוי ברור הטענה המשפטית, עשויה התוצאה בפועל להיות שונה מההערכה שנעשתה בשלב שטרם הוגשה התביעה.

2. הטבות בגין פנסיה לעובדים והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

התחייבות בגין תוכניות להטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב ההתחייבות כרוכה בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעורי תשואה צפויים על נכסים, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. יתרת ההתחייבויות עשויה להיות מושפעת בצורה משמעותית בגין שינויים באומדנים אלו.

ח. נכסי מסים נדחים

נכסי מסים נדחים מוכרים בגין הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים, שטרם נוצלו, במידה שצפוי שתהיה הכנסה חייבת עתידית שכנגדה ניתן יהיה לנצלם. נדרש אומדן של ההנהלה על מנת לקבוע את סכום נכס המסים הנדחים שניתן להכיר בו בהתבסס על העיתוי וסכום ההכנסה החייבת במס הצפויה ואסטרטגית תכנון המס.

ג. מטבע הפעילות ומטבע חוץ

1. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

מטבע ההצגה של הדוחות הכספיים הינו ש"ח.

2. עסקאות, נכסים והתחייבויות במטבע חוץ

עסקאות הנקובות במטבע חוץ (מטבע השונה ממטבע הפעילות) נרשמות עם ההכרה הראשונית בהן לפי שער החליפין במועד העסקה. לאחר ההכרה הראשונית, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים בכל תאריך דיווח למטבע הפעילות לפי שער החליפין במועד זה. הפרשי שער, למעט אלה המהווים לנכסים כשירים או נזקים להון בעסקאות גידור, נזקים לדוח רווח והפסד. נכסים והתחייבויות לא כספיים המוצגים לפי עלות מתורגמים לפי שער החליפין במועד העסקה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ המוצגים לפי שווי הוגן מתורגמים למטבע הפעילות בהתאם לשער החליפין במועד שבו נקבע השווי ההוגן.

באור 2: - עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. מטבע הפעילות ומטבע חוץ (המשך)

3. פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך דיווח בהתאם לתנאי ההסכם.

ד. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים של חברה, שלחברה יש שליטה בה (חברה בת). שליטה מתקיימת כאשר לחברה יש כח השפעה על הישות המושקעת, חשיפה או זכויות לתשואות משתנות כתוצאה ממעורבותה בישות המושקעת וכן היכולת, להשתמש בכח שלה כדי להשפיע על סכום התשואות שינבע מהפעילות המושקעת. בבחינת שליטה מובאת בחשבון השפעת זכויות הצבעה פוטנציאליות, רק אם הן ממשיות. איחוד הדוחות הכספיים מתבצע החל ממועד השגת השליטה, ועד למועד בו הופסקה השליטה.

הדוחות הכספיים של החברה והחברה המאוחדת ערוכים לתאריכים ולתקופות זהים. המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של החברה המאוחדת יושמה באופן אחיד ועקבי עם זו שיושמה בדוחות הכספיים של החברה.

יתרות ועסקאות הדדיות מהותיות ורווחים והפסדים הנובעים מעסקאות בין חברות הקבוצה בוטלו במלואם בדוחות הכספיים המאוחדים.

חברת הבת היחידה בבעלות החברה היא איגוד מקרקעין – פנינת אפרידר בע"מ (להלן - אפרידר) ראה באור 7 להלן.

ה. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים

IFRS 4 הודן בחוזי ביטוח מאפשר למבטח להמשיך במדיניות החשבונאית בה נקט לפני מועד המעבר לתקינה הבינלאומית לגבי חוזי ביטוח שהוא מנפיק (לרבות עלויות רכישה קשורות ונכסים בלתי מוחשיים קשורים) וכן חוזי ביטוח משנה שהוא רוכש. להלן תמצית המדיניות החשבונאית בקשר לחוזי ביטוח:

1. ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

(א) הכרה בהכנסות - ראה סעיף ט"ז להלן.

(ב) התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים:

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים מחושבות בהתאם להוראות המפקח (תקנות וחוזרים), כללים חשבונאיים ושיטות אקטואריות מקובלות. ההתחייבויות מחושבות בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטיים, כגון: גיל המבוטח, ותק הכיסויים, סוג הביטוח, סכום הביטוח וכו'.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים נקבעות על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי האקטואר הממונה בחברה, מר שלמה בן עמרם שהינו עובד החברה. חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים נקבע על פי התנאים של החוזים הרלוונטיים.

(ג) התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים הצמודות למדד וההשקעות צמודות למדד המשמשות כיסוי להתחייבויות אלה, נכללו בדוחות הכספיים לפי המדד שפורסם לאחרונה לפני תאריך המאזן.

באור 2: - עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)

1. ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

(ד) הנחיות המפקח בדבר התחייבויות לתשלום קיצבה:

בחוזרים שפרסם המפקח בדבר חישוב התחייבויות לתשלום קיצבה בפוליסות ביטוח חיים נקבעו הוראות עדכניות לחישוב ההפרשות וזאת עקב קצב השיפור בתוחלת

החיים המצריך מעקב אחר הלימות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים המאפשרות קבלת קיצבה והשלמתן באופן ראוי.

בהתאם לכך, החברה מבצעת השלמה מיידי של ההתחייבות, ככל שנדרש, בגין פוליסות לגביהן הקצבה בתשלום, כאשר המבוטח מגיע לגיל פרישה או קבוצת פוליסות שאינה רווחית. לגבי פוליסות אחרות, בהן צפויה רווחיות, מתבצעת השלמת ההתחייבות, תוך הקבלה להכנסות הצפויות, לאורך חיי הפוליסה. ראה גם באור 34(1).

(ה) הוצאות רכישה נדחות

(1) הוצאות הרכישה הנדחות בגין פוליסות ביטוח חיים (להלן - ה-DAC) הנמכרות החל מיום 1 באפריל, 1998 כוללות עמלות לסוכנים ומפקחי רכישה והוצאות הנהלה וכלליות הקשורות לרכישת פוליסות חדשות. ה-DAC מופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני תקופת הפוליסה, אך לא יותר מ-15 שנה. ה-DAC המתייחס לפוליסות שבוטלו או סולקו נמחק במועד הביטול או הסילוק.

הוצאות רכישה נדחות בגין פוליסות שהופקו עד ליום 31 במרס, 1998 מחושבות על ידי אקטואר החברה, על בסיס שיטת "ניכוי הצילמר" לפי שיעורים מהפרמיה או מהסכום בסיכון בהתאם לתוכניות הביטוח השונות.

עמלות לסוכנים ולמפקחי רכישה המשולמות עבור רכישת חוזים לניהול נכסים (חוזי השקעה) נרשמות כהוצאות רכישה נדחות (DAC) אם ניתן לזהותן בנפרד ולמדוד אותן באופן מהימן ואם השבתן, באמצעות דמי ניהול, צפויה. ה-DAC מופחת על פני התקופה המשוערת לקבלת הכנסות מדמי ניהול.

(2) אקטואר החברה בודק מידי שנה את ברות השבת ה-DAC. הבדיקה נערכת על מנת לוודא שההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי ה-DAC בגין הפוליסות שנמכרו מאז אפריל, 1998 מספיקה, ושהפוליסות צפויות ליצור הכנסות עתידיות שתכסנה את הפחתת ה-DAC ואת ההתחייבויות הביטוחיות, הוצאות התפעול והעמלות בגין אותן פוליסות.

ההנחות המשמשות לבדיקה זו, כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תשואה מנכסים, תמותה ותחלואה, הנקבעות על-ידי אקטואר החברה מדי שנה על-פי בדיקות ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים עדכניים.

כמו כן מתקף אקטואר החברה מדי שנה את התקופה המשוערת לקבלת הכנסות מדמי ניהול בגין חוזי השקעה לשם קביעת תקופת הפחתת ה-DAC שנוצר בגינן.

באור 2: - עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)

1. ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

(ו) בדיקת נאותות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים (Liability Adequacy):

החברה עורכת בדיקה לגבי הלימות של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים. במידה והבדיקה מעלה כי הפרמיות המתקבלות אינן מספיקות לכיסוי התביעות הצפויות, נרשמת הפרשה מיוחדת בגין החוסר. הבדיקה נעשית בנפרד עבור קבוצות פוליסות שהוגדרו ע"י המפקח. הבדיקה נעשית בנפרד עבור פוליסות פרט ובנפרד עבור פוליסות קולקטיביות. במקרה של פוליסות פרט, הבדיקה נעשית ברמת המוצר ובמקרה של פוליסות קולקטיביות, הבדיקה מתבצעת ברמת הקולקטיב הבודד.

ההנחות המשמשות לבדיקות הנ"ל כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תשואה מנכסים, תמותה ותחלואה והן נקבעות על ידי האקטואר מדי שנה על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים. עבור פוליסות קולקטיביות הבדיקה נעשית בהתאם לניסיון התביעות של הקולקטיב הבודד ובכפוף למהימנות הסטטיסטית של ניסיון זה.

(ז) תביעות תלויות:

תביעות תלויות בניכוי חלק מבטחי המשנה בהן מחושבות באופן פרטני, בהתאם להערכת מומחי החברה על בסיס ההודעות בגין אירועי הביטוח וסכומי הביטוח.

הפרשות לתשלומי גמלאות, ההפרשות לתביעות מתמשכות בתשלום בביטוח אובדן כושר עבודה, ההוצאות הישירות והעקיפות הנובעות מהן, וכן הפרשות לתביעות שאירעו אך לא דווחו (IBNR), נכללו במסגרת התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

(ח) חוזי השקעה:

תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף פרמיות שהורווחו אלא נזקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. פדיונות ותום תקופה בגין חוזים אלה לא נזקפים לדוח רווח והפסד אלא נגרעים ישירות מהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

בדוח רווח והפסד נזקפים בשל חוזים אלה ההכנסות מהשקעות, שינוי בהתחייבויות ותשלומים בגין חוזי ביטוח בשל חלקם של המבוטחים בהכנסות מהשקעות, דמי ניהול והוצאות הנהלה וכלליות.

(ט) הפרשה בגין השתתפות ברווחים של המבוטחים בביטוח קבוצתי:

ההפרשה נכללה בסעיף "זכאים ויתרות זכות". כמו כן, השינוי בהפרשה קוזז מההכנסות מפרמיה.

2. ביטוח כללי

(א) הכרה בהכנסה - ראה סעיף ט"ז להלן.

(ב) סעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ושייר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולמו, הוצאות עקיפות ליישוב תביעות, תלויות שאירעו בשנת הדוח וכן עדכון ההפרשה לתביעות התלויות (הכוללת הפרשה לעלויות ישירות ועקיפות בטיפול בתביעות) שנרשמה בשנים קודמות.

באור 2: - עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)

2. ביטוח כללי (המשך)

(ג) התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות רכישה נדחות:

עתודות הביטוח והתביעות התלויות הכלולות בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, וחלקם של מבטחי משנה בעתודה ובתביעות התלויות, הכלול בסעיף נכסי ביטוח

משנה, חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות בביטוח כללי), התשע"ג-2013, (להלן – "תקנות חישוב עתודות"), הנחיות המפקח ושיטות אקטואריות מקובלות לחישוב תביעות תלויות, המיושמות בהתאם לשיקול דעתו של האקטואר הממונה.

(ד) סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודות ביטוח ותביעות תלויות, כלהלן:

(1) הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה (Unearned Premium Reserve), משקפת את דמי הביטוח המתייחסים לתקופת ביטוח שלאחר המאזן.

(2) הפרשה לפרמיה בחסר (Premium Deficiency). הפרשה זו נרשמת במידה והפרמיה שטרם הורווחה (בניכוי הוצאות הרכישה הנדחות) אינה מכסה את העלות הצפויה בגין חוזי הביטוח. בענפי רכב רכוש, מקיף דירות ובתי עסק ההפרשה מבוססת בין היתר על מודל, שנקבע בתקנת חישוב עתודות.

(3) עתודות ביטוח ותביעות תלויות המחושבות לפי השיטות כמפורט להלן:

3.1 תביעות תלויות וחלקם של מבטחי המשנה בהן נכללו לפי הערכה אקטוארית, למעט לגבי הענפים המפורטים בסעיף 3.2 להלן. הוצאות עקיפות ליישוב תביעות נכללות לפי הערכה אקטוארית. התחשיב האקטוארי עבור החברה, בוצע על-ידי האקטואר הממונה, מר עמר רקובר, שהינו עובד החברה. אשתקד בוצע על-ידי האקטואר החיצוני, מר יהודה כהנא.

3.2 בענפים (בתי עסק, חבות מקצועית, חבות המוצר) בהם קבע האקטואר כי לא ניתן ליישם מודל אקטוארי עקב העדר מובהקות סטטיסטית נכללו התביעות התלויות בהתבסס על הערכות מומחים חיצוניים ועובדי החברה שמטפלים בתביעות, וכן בתוספת IBNR ככל שנדרש.

3.3 עודף הכנסות על הוצאות:

לגבי עסקים עם זנב תביעות ארוך (ענפים בהם הזמן הנדרש למתן הודעה על קרות הנזק ו/או לקביעת הנזק והפיצוי בגינו, ארוך ועשוי להימשך מספר שנים), כגון ענפי חבויות ורכב חובה, מחושב עודף הכנסות על הוצאות על בסיס תלת שנתי מצטבר.

העודף מחושב, בהתאם לתקנות חישוב עתודות ולהנחיית המפקח, על בסיס ההכנסות מפרמיות בניכוי הוצאות רכישה ותביעות (עד מגבלה שנקבעה על ידי המפקח כשיעור מהפרמיה), בתוספת הכנסות מהשקעות המחושבות לפי שיעור תשואה ריאלית של 3% לשנה (ללא תלות בתשואה בפועל על ההשקעות), בניכוי חלקם של מבטחי המשנה, לפי ענפי הביטוח ושנת החיתום המתייחסת. העודף המצטבר עד למועד שחרורו ממועד שנת תחילת הביטוח בניכוי הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ובניכוי התביעות התלויות כפי שחושבו כמפורט לעיל, נכלל בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, והגירעון נזקף כהוצאה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)

2. ביטוח כללי (המשך)

(ד) סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודות ביטוח ותביעות תלויות, כלהלן: (המשך)

(3) עתודות ביטוח ותביעות תלויות המחושבות לפי השיטות כמפורט להלן: (המשך)

3.4 שיבובים ושרידים בגין הענפים הסטטיסטיים נלקחים בחשבון כבסיס הנתונים לפיו מחושבות הערכות האקטואריות של התביעות התלויות.

3.5 להערכת החברה התביעות התלויות הינן נאותות, וזאת בהתחשב בכך שהתביעות התלויות מחושבות בעיקרן על בסיס אקטוארי ויתרתן כוללת הפרשות מתאימות, ככל שנדרש, ל- IBNR.

3.6 לגבי שינויים בחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי, לרבות ביטול של העודף, ראה באור 34ה'4.

(ה) הוצאות רכישה נדחות בביטוח כללי כוללות חלק מהוצאות השיווק והנהלה וכלליות בקשר להפקת פוליסות, המתייחסות לפרמיות שטרם הורווחו. הוצאות הרכישה מחושבות לפי שיעורי ההוצאות בפועל או לפי שיעורים תקינים, שנקבעו בתקנות הפיקוח, כאחוז מהפרמיה שטרם הורווחה, לכל ענף בנפרד, לפי הנמוך שבהם.

(ו) עסקים המתקבלים מהמאגר הישראלי לביטוח רכב שליד איגוד חברות הביטוח בישראל (להלן - הפול), נכללים לפי דיווחים המתקבלים עד לתאריך המאזן בתוספת הפרשות לפי העניין, והכול בהתאם לשיעור השתתפות החברה בהם.

3. ביטוח בריאות (נכלל בביטוח חיים)

(א) הכרה בהכנסה - ראה סעיף ט"ז להלן.

(ב) התחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות, שנכללו כחלק מעסקי ביטוח חיים:

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות מחושבות בהתאם להוראות המפקח (תקנות וחוזרים), כללים חשבונאיים ושיטות אקטואריות מקובלות. ההתחייבויות מחושבות בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטיים, כגון: גיל המבוטח, ותק הכיסויים, סוג הביטוח, סכום הביטוח וכו'.

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות וחלקם של מבטחי המשנה בהן נקבעות על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי האקטואר הממונה בחברה, שלמה בן עמרם, שהינו עובד החברה.

(ג) תביעות תלויות:

ההפרשות לתביעות מתמשכות בתשלום בביטוח סיעודי, ההוצאות הישירות והעקיפות הנובעות מהן, וכן הפרשות לתביעות שאירעו אך לא דווחו (IBNR), נכללו במסגרת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

(ד) הפרשה בגין השתתפות ברווחים של מבוטחים בביטוח קבוצתי:

ההפרשה נכללה בסעיף "זכאים ויתרות זכות". כמו כן, השינוי בהפרשה קוזז מההכנסות מפרמיה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)

3. ביטוח בריאות (נכלל בביטוח חיים) (המשך)

(ה) העתודה לסיכונים שטרם חלפו (Unexpired Risk Reserve), הכלולה בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, כוללת, במידת הצורך, הפרשה בגין הפסד צפוי בשייר (פרמיה בחסר) המחושבת, על בסיס הערכה אקטוארית על בסיס אומדן תזרים מזומנים בגין החוזה.

(ו) הוצאות רכישה נדחות:

הוצאות הרכישה הנדחות כוללות עמלות לסוכנים ומפקחי רכישה והוצאות הנהלה וכלליות הקשורות לרכישת פוליסות חדשות.

הוצאות רכישה נדחות בביטוח מפני מחלות ואישפוז מופחתות בשיעורים שווים על פני תקופת הפוליסה, אך לא יותר משש שנים. הוצאות הרכישה הנדחות המתייחסות לפוליסות שבוטלו נמחקות במועד הביטול. אקטואר החברה בודק מדי תקופת דיווח את ברות השבת ה-DAC. הבדיקה נערכת על מנת לוודא שההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי ה-DAC בגין הפוליסות שנמכרו מספיקות, ושהפוליסות צפויות לייצר הכנסות עתידיות שתכסינה את הפחתת ה-DAC, ואת ההתחייבויות הביטוחיות, הוצאות הטיפעול והעמלות בגין אותן הפוליסות. הבדיקה מבוצעת ברמת כל מוצר (סוג ביטוח) בנפרד.

ההנחות המשמשות לבדיקה זו, כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תיפעול, תשואה מנכסים, תמותה ותחלואה, הנקבעות על ידי אקטואר החברה מדי שנה על פי בדיקות ניסיון העבר ומחקרים רלוונטים עדכניים.

ו. מכשירים פיננסיים

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים הן נכסים פיננסיים והן התחייבויות פיננסיות. נכסים פיננסיים כוללים השקעות פיננסיות (נכסי חוב סחירים, נכסי חוב בלתי סחירים, מניות ואחרות) וכן נכסים פיננסיים אחרים כגון: פרמיות לגביה, חייבים אחרים, מזומנים ושווי מזומנים. כמו כן, מכשירים פיננסיים כוללים התחייבויות פיננסיות, כגון הלוואות ואשראי שנתקבלו ואשראי ספקים וזכאים אחרים.

ההכרה הראשונית במכשירים פיננסיים שאינם נגזרים הינה לפי שווי הוגן ולגבי מכשירים שאינם מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד בתוספת כל עלויות העסקה הישירות הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים נמדדים כמפורט בהמשך. מכשיר פיננסי מוכר כנכס או כהתחייבות במועד קבלת התנאים החוזיים על ידי החברה (מועד העסקה).

א. מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ו. מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים (המשך)

ב. השקעות המוחזקות לפדיון

כאשר לחברה יש כוונה מפורשת ויכולת להחזיק מכשירי חוב עד למועד פדיונם, מכשירי החוב מסווגים כמוחזקים לפדיון. השקעות המוחזקות לפדיון נמדדות לפי עלות מופחתת בשיטת הריבית האפקטיבית המביאה בחשבון גם את עלויות העסקה בניכוי הפסדים מירידת ערך.

ג. נכסים פיננסיים זמינים למכירה

נכסים פיננסיים זמינים למכירה הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים שיועדו כזמינים למכירה או שאינם מסווגים לאחת הקבוצות הבאות: נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, השקעות המוחזקות לפדיון או הלוואות וחייבים. לאחר ההכרה הראשונית, נכסים פיננסיים זמינים למכירה נמדדים לפי השווי ההוגן. רווחים או הפסדים כתוצאה מהתאמות שווי הוגן, למעט בגין ריבית, הפרשי שער המתייחסים למכשירי חוב ודיבידנד ממכשיר הוני, מוכרים ברווח כולל אחר. במועד גריעת ההשקעה או במקרה של ירידת ערך, הרווח (הפסד) כולל אחר מועבר לדוח רווח או הפסד.

ד. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

מכשיר פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח או הפסד, אם הוא מוחזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה הראשונית בו.

ה. הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים, בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם סחירים בשוק פעיל. לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות וחייבים נמדדים לפי העלות המופחתת לפי שיטת הריבית האפקטיבית תוך התחשבות בעלויות עסקה ובניכוי הפרשות לירידת ערך.

2. מכשירים פיננסיים נגזרים

נגזרים פיננסיים מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן; עלויות עסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. לאחר ההכרה הראשונית, נמדדים הנגזרים לפי שווי הוגן, כשהשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

3. נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיות צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערכים בכל תקופה בהתאם לשיעור עליית המדד בפועל.

4. החברה קיבלה החלטות לייעוד הנכסים כדלקמן:

נכסים הכלולים בתיקי השקעה של פוליסות משתתפות ברווחי השקעות

מרבית נכסים אלו, הכוללים מכשירים פיננסיים סחירים ומכשירים פיננסיים לא סחירים, יועדו לקבוצת שווי הוגן דרך רווח והפסד, וזאת מהנימוקים הבאים: מדובר בתיקים מנוהלים, נפרדים ומזוהים, אשר הצגתם לפי שווי הוגן מקטינה באופן משמעותי עיוות חשבונאי של הצגת נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות לפי בסיסי מדידה שונים (mismatch), כמו כן הניהול מתבצע לפי שווי הוגן וביצועי התיק נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לאסטרטגיית ניהול סיכונים מתועדת, והמידע לגבי המכשירים הפיננסיים מדווח להנהלה (וועדת ההשקעות הרלוונטית) באופן פנימי על בסיס שווי הוגן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. מכשירים פיננסיים (המשך)

4. (המשך)

מכשירים פיננסיים הכוללים נגזרים משובצים שנדרש להפרידם

נכסים אלו יועדו לקבוצת שווי הוגן דרך דוח רווח או הפסד.

נכסים סחירים שאינם נכללים בתיקי השקעות כנגד פוליסות משתתפות ברווחים (נוסטרו)
שאינם כוללים נגזרים משובצים או שאינם מהווים נגזרים

נכסים אלו סווגו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה.

נכסים שאינם סחירים שאינם נכללים בתיקי השקעות כנגד פוליסות משתתפות ברווחים (נוסטרו)

נכסים העונים לקריטריונים הנדרשים לסיווג קבוצת הלוואות וחייבים, לרבות אג"ח ח"צ, סווגו לחברה זו ונמדדו על פי עלות מופחתת, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית. מניות שאינן סחירות סווגו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה.

קיצוז מכשירים פיננסיים

נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות מקוזזים והסכום נטו מוצג בדוח על המצב הכספי אם קיימת זכות שניתנת לאכיפה משפטית לקזז את הסכומים שהוכרו, וכן קיימת כוונה לסלק את הנכס ואת ההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות במקביל.

5. התחייבויות פיננסיות

ההתחייבויות מוכרות לראשונה בשווי הוגן, הלוואות והתחייבויות אחרות הנמדדות בעלות מופחתת מוצגות בניכוי עלויות עסקה ישירות.

לאחר ההכרה הראשונית, הטיפול החשבונאי בהתחייבויות פיננסיות מבוסס על סיווגם כמפורט להלן:

התחייבויות פיננסיות בעלות מופחתת

לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות, והתחייבויות אחרות, מוצגות על פי תנאיהן לפי העלות בניכוי עלויות עסקה ישירות תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

6. גרעת מכשירים פיננסיים

נכסים פיננסיים

נכס פיננסי נגרע כאשר פקעו הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי, או החברה העבירה את הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי או נטלה על עצמה מחויבות לשלם את תזרימי המזומנים שהתקבלו במלואם לצד השלישי, ללא עיכוב משמעותי. בנוסף, העבירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס או לא העבירה ואף לא הותירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס אך העבירה את השליטה על הנכס.

כאשר החברה העבירה את זכויותיה לקבל תזרימי מזומנים מהנכס ולא העבירה ולא הותירה באופן ממשי את הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס ואף לא העבירה את השליטה על הנכס, מוכר נכס חדש בהתאם למידת המעורבות הנמשכת של החברה בנכס. מעורבות נמשכת בדרך של ערבות לנכס המועבר נמדדת לפי הנמוך מבין היתרה המקורית של הנכס בדוחות הכספיים והסכום המירבי של התמורה שהחברה עשויה להידרש לשלם בחזרה.

התחייבויות פיננסיות

התחייבות פיננסית נגרעת כאשר היא מסולקת, דהיינו ההתחייבות נפרעה, בוטלה או פקעה. התחייבות פיננסית מסולקת כאשר החייב פורע את ההתחייבות על ידי תשלום במזומן, בנכסים פיננסיים אחרים, בסחורות או שירותים, או משוחרר משפטית מההתחייבות.

כאשר התחייבות פיננסית קיימת מוחלפת בהתחייבות אחרת כלפי אותו מלווה בתנאים שונים מהותית, או כאשר נעשה שינוי מהותי בתנאי התחייבות קיימת, ההחלפה או השינוי מטופלים כגרעה של ההתחייבות המקורית וכהכרה של התחייבות חדשה. ההפרש בין היתרה של שתי ההתחייבויות הנ"ל בדוחות הכספיים נזקף לדוח רווח והפסד. במידה שההחלפה או השינוי אינם מהותיים, הם מטופלים כשינוי תנאי ההתחייבות המקורית ולא מוכר רווח או הפסד מההחלפה. בעת הבחינה האם מדובר בשינוי מהותי בתנאי התחייבות קיימת, מביאה החברה בחשבון שיקולים איכותיים וכמותיים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. רכוש קבוע

פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר, בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו ובניכוי מענקי השקעה שהתקבלו בגינם, ואינם כוללים הוצאות תחזוקה שוטפת. העלות כוללת חלקי חילוף וציוד עזר המשמשים את הרכוש הקבוע. רכיבי פריט רכוש קבוע בעלי עלות משמעותית ביחס לסך העלות של הפריט, מופחתים בנפרד, לפי שיטת הרכיבים. פחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים על בסיס שיטת הקו הישר לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס כדלקמן:

%	
2-4	בניינים (ללא מרכיב הקרקע)
10	שיפורים במושכר
15	כלי רכב
20-33	מחשבים וציוד היקפי
6-15	ריהוט וציוד

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח, והשינויים מטופלים כשינוי אומדן באופן של מכאן ולהבא. הפחתת נכסים מופסקת כמוקדם מבין המועד בו הנכס מסווג למכירה בין המועד שבו הנכס נגרע.

ח. נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה הינו נדל"ן (קרקע או מבנה, או שניהם) המוחזק על ידי הבעלים (מחכיר בחכירה תפעולית) או חוכר בחכירה מימונית לצורך הפקת דמי שכירות או לשם עליית ערך, או שתיהן, ושלא לצורך שימוש בייצור או הספקת סחורות או שירותים או למטרות מנהלתיות, או מכירה במהלך העסקים הרגיל.

נדל"ן להשקעה נגרע כאשר הוא ממומש או כאשר נפסק השימוש בו ולא צפויות הטבות כלכליות עתידיות מממוש. ההפרש בין התמורה נטו ממימוש הנכס לבין היתרה בדוחות הכספיים מוכר ברווח או הפסד בתקופה שבה נגרע הנכס.

נדל"ן להשקעה נמדד לראשונה לפי העלות כולל עלויות רכישה ישירות. לאחר ההכרה לראשונה, נדל"ן להשקעה נמדד בשווי ההוגן, אשר משקף את תנאי השוק במועד הדיווח. רווחים או הפסדים הנובעים משינויים בשווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה נזקפים לרווח או הפסד במועד התהוותם, נדל"ן להשקעה אינו מופחת באופן שיטתי.

נדל"ן להשקעה בפיתוח המיועד לשימוש עתידי כנדל"ן להשקעה נמדד אף הוא בשווי הוגן כאמור לעיל וזאת כאשר השווי ההוגן ניתן למדידה מהימנה. כשהשווי ההוגן אינו ניתן למדידה מהימנה, בשל אופי והיקף סיכוני הפרוייקט, אזי הוא נמדד על פי עלותו, בניכוי הפסדים מירידת ערך במידה שקיימים, עד למועד שבו השווי ההוגן ניתן למדידה מהימנה או השלמת הבנייה, כמוקדם מביניהם. בסיס העלות של נדל"ן להשקעה בפיתוח כולל את עלות המקרקעין בתוספת עלויות אשראי המשמשות למימון ההקמה, עלויות תכנון ופיתוח ישירות תוספתיות ודמי תיווך בשל התקשרויות בהסכמים להשכרתו.

לצורך קביעת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה מתבססת החברה על הערכת שווי שמבוצעת על ידי מעריכים חיצוניים בלתי תלויים שהינם מומחים בהערכות שווי של נדל"ן והינם בעלי הידע והניסיון הנדרשים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים עם ההכרה הראשונית לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות. נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בצירופי עסקים נמדדים לפי השווי ההוגן במועד הרכישה. עלויות בגין נכסים בלתי מוחשיים אשר פותחו באופן פנימי, למעט עלויות פיתוח מהוונות, נזקפות לרווח או הפסד בעת התהוותן.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר מופחתים על פני אורך החיים השימושיים שלהם ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. תקופת ההפחתה ושיטת ההפחתה של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר נבחנות לפחות בכל סוף שנה.

1. עלויות פיתוח תוכנה

הוצאות פיתוח תוכנה מהוונות אך ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויה הטבה כלכלית עתידית מהפיתוח, ולחברה כוונה ומקורות מספיקים להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. הוצאה שהוונה כוללת את עלות החומרים, שכר עבודה ישיר והוצאות תקורה שניתן לייחסן ישירות להכנת הנכס לשימוש המיועד. הוצאות פיתוח אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

הוצאות פיתוח שהונו נמדדות לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

2. תוכנות

נכסי החברה כוללים מערכות מחשב המורכבות מחומרה ותוכנות. תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רישיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספת לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

3. עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. כל העלויות האחרות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או מותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן. הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד על פני אומדן אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים, מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

4. הפחתה

תוכנות - מופחתות בקו ישר על פני 5 שנים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. ירידת ערך

החברה בוחנת בכל תאריך דיווח אם קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך בגין נכס פיננסי או קבוצה של הנכסים הפיננסיים כדלקמן:

1. השקעות פיננסיות

א. נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת

הראיה אובייקטיבית לירידת ערך קיימת כאשר אירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים מהנכס לאחר מועד ההכרה. סכום ההפסד הנזקף לדוח רווח והפסד נמדד כהפרש בין יתרת הנכס בדוחות הכספיים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים (שאינם כוללים הפסדי אשראי עתידיים שטרם התהוו), המהוונים בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של הנכס הפיננסי. אם הנכס הפיננסי נושא ריבית משתנה, ההיוון נעשה בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית הנוכחית. בתקופות עוקבות הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחס באופן אובייקטיבי את השבת ערכו של הנכס לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד. ביטול כאמור נזקף לרווח והפסד עד לגובה ההפסד שהוכר.

החברה בוחנת ראיות לירידת ערך לגבי נכסי חוב המסווגים להלוואות וחייבים הן ברמת הנכס הבודד והן ברמה של קבוצת נכסים בעלי מאפייני סיכון אשראי דומים (בחינה קולקטיבית). ההלוואות והחייבים שהינם משמעותיים באופן פרטני נבחנים ספציפית לירידת ערך. ההלוואות והחייבים אשר בגינם לא זוהתה ירידת ערך ספציפית מקובצים יחדיו ולגביהם נבחנת קיומה של ירידת ערך קולקטיבית במטרה לאתר ירידת ערך שהתרחשה וטרם זוהתה.

בבחינה קולקטיבית של ירידת ערך, הקבוצה עושה שימוש במגמות היסטוריות של ההסתברות להפרה, עיתוי קבלת החזר וסך ההפסד בפועל, בהתאם לשיקול דעת ההנהלה בדבר השאלה האם ההפסדים בפועל צפויים להיות גדולים או קטנים יותר בהשוואה להפסדים העולים מהמגמות ההיסטוריות לאור המצב הכלכלי ותנאי האשראי הקיימים.

ב. נכסים פיננסיים זמינים למכירה

הראיה לירידת ערך לגבי נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירים הוניים, כוללת ירידה משמעותית או מתמשכת בשווי ההוגן של הנכס מתחת לעלותו וכן בחינת שינויים בסביבה הטכנולוגית, הכלכלית או המשפטית או בסביבת השוק בה פועלת החברה שהנפיקה את המכשיר. הבחינה של ירידה משמעותית או מתמשכת, תלויה בנסיבות בכל תאריך דיווח, כאשר, במסגרת הבחינה, מובאות בחשבון התנודתיות ההיסטורית בשווי ההוגן וכן קיומה של מגמה מתמשכת של ירידה בשווי ההוגן בשעור כולל של 20% ויותר או משך זמן של ירידה בשווי ההוגן של 6 חודשים ויותר. כאשר קיימת ראיה לירידת ערך, ההפסד המצטבר שנזקף להון, מסווג מחדש לרווח או הפסד.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. ירידת ערך (המשך)

ב. נכסים פיננסיים זמינים למכירה (המשך)

בתקופות עוקבות, ביטול הפסד מירידת ערך אינו נזקף לרווח והפסד אלא נזקף להון כרווח (הפסד) כולל אחר.

ראיות לירידת ערך לגבי נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירי חוב, כוללות אירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים מהנכס לאחר מועד ההשקעה. כאשר קיימת ראייה לירידת ערך, ההפסד המצטבר שנזקף לרווח כולל אחר, מוכר כהפסד מירידת ערך בדוח רווח והפסד. בתקופות עוקבות הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחס באופן אובייקטיבי את העלייה בשווי ההוגן לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול כאמור נזקף לרווח והפסד עד לגובה ההפסד שהוכר.

2. נכסים שאינם פיננסיים

החברה בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים, שאינם הוצאות רכישה נדחות, נכסים הנובעים מהטבות לעובדים ונכסי מס נדחים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה בר-השבה. במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. שווי בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה ושווי שימוש. בהערכת שווי השימוש מהוונים תזרימי המזומנים הצפויים לפי שיעור ניכיון לפני מס המשקף את הסיכונים הספציפיים לכל נכס. בגין נכס שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע סכום בר-השבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסדים מירידת ערך נזקפים לדוח רווח והפסד לסעיף הוצאות אחרות.

הפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, מבוטל רק כאשר חלו שינויים באומדנים ששימושו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת הערך. ביטול ההפסד כאמור מוגבל לנמוך מבין סכום ירידת הערך של הנכס שהוכר בעבר (בניכוי פחת או הפחתה) או סכום בר-ההשבה של הנכס. לגבי נכס הנמדד לפי העלות, ביטול הפסד כאמור נזקף לרווח או הפסד.

יא. מדידת שווי הוגן

שווי הוגן הוא המחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם להעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק המועד המדידה.

מדידת שווי הוגן מבוססת על ההנחה כי העסקה מתרחשת בשוק העיקרי של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק הכדאי (advantageous) ביותר.

השווי ההוגן של נכס או התחייבות נמדד תוך שימוש בהנחות שמשתתפים בשוק ישתמשו בעת תמחור הנכס או ההתחייבות, בהנחה שמתפתים בשוק פועלים לטובת האינטרסים הכלכליים שלהם.

מדידת שווי הוגן לנכס לא פיננסי מביאה בחשבון את היכולת של משתתף בשוק להפיק הטבות כלכליות באמצעות הנכס בשימוש המיטבי שלו או על ידי מכירתו משתתף אחר בשוק שישתמש בנכס בשימוש המיטבי שלו.

הקבוצה משתמשת בטכניקות הערכה שהן מתאימות לנסיבות ושקיימים עבורן מספיק נתונים שניתנים להשגה כדי למדוד שווי הוגן, תוך מיקסום השימוש בנתונים רלוונטיים שניתנים לצפייה ומיזעור השימוש בנתונים שאינם ניתנים לצפייה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. מידת שווי הוגן (המשך)

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח בגין מכשירים פיננסיים שלה אין שוק פעיל, השוו ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה.

שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות. השווי של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים ראו באור 13 ו'.

כל הנכסים וההתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן או שניתן גילוי לשווי ההוגן שלהם מחולקים לקטגוריות בתוך מידרג השווי ההוגן, בהתבסס על רמת הנתונים הנמוכה ביותר, המשמעותית למדידת השווי ההוגן בכללותה:

- רמה 1: מחירים מצוטטים (ללא התאמות) בשוק פעיל של נכסים והתחייבויות זהים.
- רמה 2: נתונים שאינם מחירים מצוטטים שנכללו ברמה 1 אשר ניתנים לפצייה במישרין או בעקיפין.
- רמה 3: נתונים שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפייה (טכניקות הערכה ללא שימוש בנתוני שוק ניתנים לצפייה).

יב. הפרשה לחובות מסופקים

1. ביטוח משנה

(א) ההתחייבויות של מבטחי המשנה כלפי החברה אינן משחררות אותה מהתחייבויותיה כלפי המבוטחים על פי פוליסות הביטוח.

מבטח משנה, אשר לא יעמוד בהתחייבויותיו על פי חוזי ביטוח המשנה, עלול לגרום לחברה הפסדים.

(ב) החברה מבצעת הפרשה לחובות מסופקים בגין חובות מבטחי משנה שגבייתם מוטלת בספק על בסיס הערכות סיכון פרטניות ועל בסיס עומק החוב.

בנוסף, בקביעת חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות הביטוחיות מתחשבת החברה, בין היתר, בהערכת אפשרות הגביה ממבטחי המשנה. כאשר חלקם של מבטחי המשנה כאמור מחושב על בסיס אקטוארי, חלקם של אותם מבטחי משנה שבקשיים מחושב בהתאם להמלצת האקטואר, המביאה בחשבון את כלל גורמי הסיכון. כמו כן, מתחשבת החברה בעת עריכת ההפרשות, בין היתר, בנכונות הצדדים להגיע להסכמי CUT OFF (ניתוק התקשרויות בדרך של פירעון סופי של החובות) במטרה לצמצם את החשיפה. לעניין הסכמי ביטוח מהותיים ראה באור 22 ב'.

2. פרמיה לגביה

הפרשה לחובות מסופקים בגין פרמיות לגביה בעסקי ביטוח כללי מחושבות לפי אומדנים המבוססים, בין היתר, על עומק חובות בפיגור ועל הבטחונות הקיימים.

יג. הון מניות

עלויות המתייחסות ישירות להנפקת מניות מוצגות כהפחתה מההון.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. הטבות לעובדים

בחברה קיימים מספר סוגי הטבות לעובדים:

1. הטבות עובד לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במלואן לפני 12 חודש לאחר תום תקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתייחסים. הטבות אלו כוללות משכורות, מחלה, הבראה והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאה עם מתן השירותים. התחייבות בגין בונוס במזומן, מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

2. הטבות לאחר סיום העסקה

תכנית להפקדה מוגדרת

לחברה תוכניות להפקדה מוגדרת, בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין שלפיהן הקבוצה משלמת באופן קבוע תשלומים מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים גם אם בקרן לא הצטברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל ההטבות לעובד המתייחסות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות.

הפקדות לתוכנית להפקדה מוגדרת בגין פיצויים או בגין תגמולים, מוכרות כהוצאה בעת ההפקדה לתוכנית במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד.

בנוסף לחברה תוכנית להטבה מוגדרת בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטורין. לפי החוק, זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או עם פרישתם. ההתחייבות בשל סיום העסקה נמדדת לפי שיטת שווי אקטוארי של יחידת הזכאות החזויה. החישוב האקטוארי מביא בחשבון עליות שכר עתידיות ושיעור עזיבת עובדים, וזאת על בסיס הערכה של עיתוי התשלום. הסכומים מוצגים על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעורי הריבית של אגרות חוב ממשלתיות, אשר מועד פרעון דומה לתקופת ההתחייבות המתייחסת לפיצויי הפרישה.

החברה מפקידה כספים בגין התחייבויותיה לתשלום פיצויים לחלק מעובדיה באופן שוטף בקרנות פנסיה וחברות ביטוח (להלן - נכסי התוכנית). נכסי התוכנית הם נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות עובד לזמן ארוך או בפוליסות ביטוח כשירות. נכסי התוכנית אינם זמינים לשימוש נושי הקבוצה, ולא ניתן לשלםם ישירות לקבוצה.

מרכיב הפיצויים, בפוליסות שהופקו על ידי החברה, אינו מהווה נכסי תוכנית ומקוזה מההתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

ההתחייבות בשל הטבות לעובדים המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הנוכחי של התחייבות ההטבות המוגדרת בניכוי השווי ההוגן של נכסי התוכנית.

מדידות מחדש של ההתחייבות נטו נזקפות לרווח כולל אחר.

3. הטבות עובד אחרות לטווח ארוך

עובדי החברה זכאים להטבות בגין חופשה. הטבות אלו מטופלות כהטבות אחרות לטווח ארוך מאחר שהחברה צופה כי הטבות אלו ינוצלו, ומחויבות הקבוצה בגינן תסולק, במהלך תקופת העסקה ולאחר יותר משנה מתום תקופת הדיווח השנתית בה העובדים סיפקו את השירות המתייחס.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י.ד. הטבות לעובדים (המשך)

3. הטבות עובד אחרות לטווח ארוך (המשך)

ההתחייבות נטו של הקבוצה בגין הטבות עובד אחרות לטווח ארוך המחושבת על בסיס הערכה אקטוארית, הינה בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות, תוך התחשבות בשיעור עליית שכר צפויה.

סכום הטבות אלו מהווה לערכו הנוכחי. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב ממשלתיות שהמטבע שלהן ומועד הפרעון שלהן דומים לתנאי המחויבות של הקבוצה.

מדידות מחדש של ההתחייבות נטו נזקפות לרווח או הפסד בתקופה בה הן התהוו.

4. הטבות בגין פיטורין

פיצויי פיטורין לעובדים נזקפים כהוצאה כאשר הקבוצה התחייבה לפיטורי עובדים לפני הגיעם לגיל הפרישה המקובל. והיא אינה יכולה לבטל את ההצעה או כאשר הקבוצה מכירה בעלויות בגין שינוי מבני אשר כולל תשלום של הטבות בגין פיטורין, כמוקדם מביניהם.

טו. הפרשות

הפרשה בהתאם ל- IAS 37 מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר הקבוצה צופה שחלק או כל ההוצאה תוחזר לחברה, כגון בחוזה ביטוח, החזר יוכר כנכס נפרד, רק במועד בו קיימת וודאות למעשה לקבלת הנכס. ההוצאה תוכר בדוח רווח והפסד בניכוי החזר ההוצאה. להלן סוג הפרשה שנכללה בדוחות הכספיים:

תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, כאשר יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי החברה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן.

חוזים מכבידים

הפרשה לחוזים מכבידים מוכרת כאשר ההטבות הצפויות להתקבל מהחוזים על ידי הקבוצה נמוכות ביחס לעלויות הבלתי נמנעות כתוצאה מעמידה במחויבויות החוזיות. ההפרשה נמדדת על פי הנמוך מבין הערך הנוכחי של העלות החזויה לביטול החוזה והערך הנוכחי של העלות החזויה נטו להמשך קיום החוזה.

טז. הכרה בהכנסה

1. פרמיות

(א) פרמיות במגזר ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך, לרבות פרמיות חסכון ולמעט תקבולים בגין חוזי השקעה נרשמות כהכנסות בהגיע מועד גבייתן.

ביטולים נרשמים במועד קבלת ההודעה מבעל הפוליסה, או באופן יזום על ידי החברה עקב פיגורים בתשלום, בכפוף להוראות כל דין. השתתפות המבוטחים ברווחים מנוכה מהפרמיות.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טז. הכרה בהכנסה (המשך)

1. פרמיות (המשך)

(ב) פרמיות בביטוח כללי נרשמות כהכנסות על בסיס דוחות תפוקה חודשיים. הפרמיות מתייחסות בעיקרן לתקופת ביטוח של שנה. ההכנסות מפרמיה ברוטו ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה בגינה, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו, ברוטו.

פרמיות בענף רכב חובה נרשמות בעת פירעון הפרמיה הואיל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמיה.

פרמיות מפוליסות שתחילת הביטוח שלהן לאחר תאריך המאזן נרשמים כהכנסות מראש.

דוחות התפוקה החודשיים, בעיקר בענפי רכב רכוש ודירות, כוללים חידושים אוטומטיים של פוליסות שמועד החידוש שלהן הגיע.

ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי פוליסות, ובניכוי ביטולים והפרשות עקב אי פירעון דמי הביטוח, בכפוף להוראות כל דין ובניכוי השתתפות המבוטחים ברווחים, על בסיס ההסכמים שבתוקף.

2. דמי ניהול

דמי ניהול בגין חוזי ביטוח תלויי תשואה:

דמי הניהול מחושבים בהתאם להנחיות המפקח על בסיס התשואה וצבירת החסכון של המבוטחים בתיק המשתתף ברווחים.

דמי הניהול כוללים את המרכיבים כדלקמן:

פוליסות שנמכרות החל מ-1 בינואר, 2004 - דמי ניהול קבועים בלבד.

בגין פוליסות שנמכרו עד ליום 31 בדצמבר, 2003 - דמי ניהול קבועים ומשתנים.

דמי הניהול הקבועים מחושבים בשיעורים קבועים מצבירת החסכון ונרשמים על בסיס צבירה.

דמי הניהול המשתנים מחושבים כשיעור מהרווח הריאלי השנתי (מה- 1 בינואר ועד ה- 31 בדצמבר) שנזקף לפוליסה בניכוי דמי הניהול הקבועים שנגבו מאותה הפוליסה. ניתן לגבות רק דמי ניהול משתנים חיוביים ובניכוי סכומים שליליים שנצברו בשנים הקודמות.

במהלך השנה נרשמים דמי הניהול המשתנים על בסיס צבירה בהתאם לתשואה החודשית הריאלית, ככל שהיא חיובית. בחודשים בהם התשואה הריאלית שלילית מוקטנים דמי הניהול המשתנים עד לגובה סך דמי הניהול המשתנים שנגבו במצטבר מתחילת השנה. תשואה שלילית שלא בוצעה בגינה הקטנה של דמי הניהול במהלך שנה שוטפת, תנוכה, לצורך חישוב דמי הניהול מתשואה חיובית בתקופות עוקבות.

3. עמלות

הכנסות מעמלות ביטוח חיים ממבטחי משנה מוכרות כהכנסה על בסיס מועדי הזכאות לתשלום העמלות על פי ההסכמים עם חברות הביטוח, בניכוי הפרשות להחזרי עמלות עקב ביטולים צפויים של פוליסות ביטוח.

4. הכנסות מדמי שכירות

הכנסות מדמי שכירות מוכרות לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות. עלייה קבועה בדמי השכירות לאורך תקופת החוזה, מוכרת כהכנסה בהתאם לשיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יז. רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, הכנסות מימון והוצאות מימון

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית והפרשי הצמדה בגין נכסי חוב סכומים שהושקעו (לרבות נכסים פיננסיים זמינים למכירה), הכנסות מדיבידנדים, רווחים (הפסדים) נטו ממכירת נכסים פיננסיים מסווגים כזמינים למכירה, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, רווחים (הפסדים) ממטבע חוץ בגין נכסי חוב, שינויים בשווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה והכנסות מדמי שכירות של נדל"ן להשקעה ורווחים (הפסדים) מממוש השקעות המחושבים כהפרש בין תמורת המימוש נטו ובין העלות המקורית או

העלות המופחתת ומוכרים בעת קרות אירוע המכירה. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית. הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לחברה הזכות לקבלת תשלום. באם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה החברה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס.

רווחים והפסדים מהפרשי שער ושינויים בשווי ההוגן של ההשקעות מרווחים בנטו.

הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער על הלוואות שנתקבלו, ריבית והפרשי שער על פיקדונות ועל יתרות מבטחי משנה, ושינויים בגין ערך הזמן בגין הפרשות. עלויות האשראי, שאינן מהוונות, נזקפות לדוח רווח והפסד לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

יח. הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות מסווגות להוצאות עקיפות ליישוב תביעות (הנכללות בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה), להוצאות הקשורות ברכישה (הנכללות בסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות) וליתרת הוצאות הנהלה וכלליות אחרות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך בהתאם למודלים פנימיים של החברה המבוססים על הוצאות ישירות שנזקפו והוצאות עקיפות שהועמסו.

יט. מסים על הכנסה

תוצאות המס בגין מסים שוטפים או נדחים נזקפות לרווח או הפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים לרווח כולל אחר או להון.

1. מסים שוטפים

חבות בגין מסים שוטפים נקבעת תוך שימוש בשיעורי המס וחוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לתאריך הדיווח, וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.

2. מסים נדחים

מסים נדחים מחושבים בגין הפרשים זמניים בין הסכומים הנכללים בדוחות הכספיים לבין הסכומים המובאים בחשבון לצורכי מס.

יתרות המסים הנדחים מחושבות לפי שיעור המס הצפוי לחול כאשר הנכס ימומש או ההתחייבות תסולק, בהתבסס על חוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך הדיווח.

בכל תאריך דיווח נכסי מסים נדחים נבחנים ובמידה שלא צפוי ניצולם הם מופחתים, הפרשים זמניים בגינם לא הוכרו נכסי מסים נדחים נבחנים בכל תאריך דיווח ובמידה שניצולם צפוי מוכר נכס מס נדחה מתאים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יט. מסים על הכנסה (המשך)

המסים הנדחים בגין נדל"ן להשקעה המוחזק במטרה להשיב את מרבית (substantially all) ההטבות הכלכליות הגלומות בו בדרך של מימוש ולא בדרך של שימוש, נמדדים לפי אופן היישוב הצפוי של נכס הבסיס, על בסיס מימוש ולא שימוש.

במקרים בהם החברה מחזיקה בחברת נכס, והאופן שבו החברה צופה לממש את ההשקעה הוא על ידי מכירת מניות חברת הנכס ולא על ידי מימוש הנכס עצמו, החברה יוצרת מסים נדחים בגין הפרשים זמניים שנוצרו בהתאם להשלכות המס ושיעורי המס הרלוונטיים למכירת המניות בחברת הנכס.

בחישוב המסים הנדחים לא מובאים בחשבון המסים שהיו חלים במקרה של מימוש השקעות בחברות מוחזקות כל עוד מכירת ההשקעות בחברות מוחזקות אינה צפויה בעתיד הנראה לעין. כמו כן, לא הובאו בחשבון מסים נדחים בגין חלוקת רווחים על ידי חברות מוחזקות כדיבידנדים, מאחר שחלוקת הדיבידנד אינה כרוכה בחבות מס נוספת, או בשל מדיניות החברה שלא ליזום חלוקת דיבידנד על ידי חברה מאוחדת הגוררת חבות מס נוספת.

מסים על הכנסה המתייחסים לחלוקות בעלים של מכשיר הוני ולעלויות עסקה של עסקה הונית מטופים לפי IAS 12. מסים נדחים מקוזזים אם קיימת זכות חוקית לקיזוז נכס מס שוטף כנגד התחייבות מס שוטפת והמסים הנדחים מתייחסים לאותה ישות החייבת במס ולאותה רשות מס.

כ. רווח למניה

רווח למניה מחושב על ידי חלוקה של הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות החברה במספר המניות הרגילות המשוקלל הקיים בפועל במהלך התקופה. מניות רגילות פוטנציאליות נכללות בחישוב הרווח המדולל למניה במידה שהשפעתן מדללת את הרווח למניה מפעילויות נמשכות. מניות רגילות פוטנציאליות שהומרו במהלך התקופה נכללות ברווח המדולל למניה רק עד למועד ההמרה, ומאותו מועד נכללות ברווח הבסיסי למניה. חלקה של החברה ברווחי חברות מוחזקות מחושב לפי חלקה ברווח למניה של אותן חברות מוחזקות מוכפל במספר המניות המוחזקות על ידי החברה.

כא. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

IAS 32 - מכשירים פיננסיים: הצגה בדבר קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

ה- IASB פירסם תיקונים ל- IAS 32 (להלן - התיקונים ל- IAS 32) בנושא קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות. התיקונים ל- IAS 32 מבהירים, בין היתר, את משמעות המונח "קיימת באופן מיידי" (currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקז" (להלן - הזכות לקז). התיקונים ל- IAS 32 קובעים, בין היתר, כי הזכות לקז חייבת להיות ניתנת לאכיפה משפטית לא רק במהלך העסקים הרגיל של הצדדים לחוזה אלא גם במקרה של פשיטת רגל או חדלות פירעון של אחד הצדדים. כמו כן, התיקונים ל- IAS 32 קובעים שעל מנת שהזכות לקז תהיה קיימת באופן מיידי, אסור שהיא תהיה תלויה באירוע עתידי או שיהיו פרקי זמן שבהם היא לא תחול, או שיהיו אירועים שיגרמו לפקיעתה.

התיקונים ל- IAS 32 ייושמו למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2014 או לאחריו. אימוץ מוקדם אפשרי.

להערכת החברה, לתיקונים ל- IAS 32 לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים. הגילויים הנדרשים לפי התיקונים ל- IFRS 7 יכללו בדוחות הכספיים של החברה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כא. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

מכשירים פיננסיים

1. ה-IASB פרסם את החלק הראשון בשלב הראשון (phase 1) של IFRS 9 - מכשירים פיננסיים, כחלק מפרויקט החלפת IAS 39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS 9 (להלן - התקן) מתמקד בעיקר בסיווג ובמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39.

התקן קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים (כולל מכשירים משולבים שבהם החוזה המארח הוא נכס פיננסי) יימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם.

- על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסויימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת קרן.

למרות האמור לעיל, חברה יכולה, בעת ההכרה לראשונה, לייעד מכשיר חוב אשר עונה על שני התנאים האמורים לשווי הוגן דרך רווח או הפסד אם עשות כן מבטלת או מפחיתה משמעותית חוסר סימטריות במדידה או בהכרה (accounting mismatch) שהייתה נגרמת אלמלא כן.

המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן. כאשר חברה משנה את המודל העסקי שלה לניהול נכסיה הפיננסיים, עליה לסווג מחדש את כל המכשירים הפיננסיים המושפעים משינוי המודל העסקי על מנת לשקף שינוי זה. בכל יתר הנסיבות, אין לבצע סיווג מחדש של המכשירים הפיננסיים.

נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים ייזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת המדיניות החשבונאית לגבי כל מכשיר ומכשיר (סכומים שהוכרו ברווח כולל אחר לא יועברו לאחר מכן לרווח או הפסד).

אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

לתקן לא נקבע מועד יישום מנדטורי על ידי ה-IASB. אימוץ מוקדם אפשרי. אימוץ לראשונה ייעשה למפרע תוך מתן גילוי נדרש או הצגה מחדש של מספרי ההשוואה, בכפוף להקלות המפורטות בתקן.

2. פורסמו תיקונים בנושא גריעה ובנושא התחייבויות פיננסיות (phase 2). לפי הוראות התיקונים, יש להמשיך וליישם את הוראות IAS 39 לגבי גריעה ולגבי התחייבויות פיננסיות שלא נבחרה לגביהן חלופת השווי ההוגן (ייעוד לשווי הוגן דרך רווח או הפסד). כלומר, הוראות הסיווג והמדידה של IAS 39 ימשיכו לחול על התחייבויות פיננסיות שמוחזקות למסחר ועל התחייבויות פיננסיות שנמדדות בעלות מופחתת.

לפי התיקונים, סכום השינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות - שמיחוס לשינויים בסיכון האשראי - ייזקף לרווח כולל אחר. כל יתר השינויים בשווי ההוגן ייזקפו לרווח או הפסד. אם זקיפת השינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות, שנגרם כתוצאה משינויים בסיכון האשראי, לרווח כולל אחר ייצור חוסר סימטריה חשבונאית ברווח או הפסד, אזי גם אותו שינוי ייזקף לרווח או הפסד ולא לרווח כולל אחר.

לתקן לא נקבע מועד יישום מנדטורי על ידי ה-IASB. אימוץ מוקדם אפשרי, בתנאי שהחברה מיישמת גם את הוראות התקן בנוגע לסיווג ומדידה של נכסים פיננסיים (שלב הנכסים). אימוץ לראשונה של התיקונים ייעשה למפרע תוך מתן גילוי נדרש או הצגה מחדש של מספרי ההשוואה, בכפוף להקלות המצויינות בתיקונים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כא. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

מכשירים פיננסיים (המשך)

2. המשך

החברה בוחנת את ההשפעה האפשרית של התקן, אך אין ביכולתה, בשלב זה, לאמוד את השפעתו, אם בכלל, על הדוחות הכספיים.

בנובמבר 2013, פרסם ה-IASB את השלב השלישי (phase 3) של IFRS 9 (להלן - השלב השלישי של IFRS 9), במסגרת הגירסה המלאה של IFRS 9. השלב השלישי של IFRS 9 כולל דרישות חדשות בנוגע לחשבונאות גידור ותיקונים הקשורים ל- IFRS 9, IAS 39 ו- IAS 39.

להלן העקרונות המרכזיים לעניין גידור על פי IFRS 9 (2013):

- ניתן ליישם חשבונאות גידור עבור רכיבי סיכון הן של פריטים מגודרים פיננסיים והן של פריטים מגודרים לא פיננסיים, ככל שהם ניתנים לזיהוי בנפרד ולמדדה מהימנה.
- בחינת אפקטיביות הגידור תיעשה על בסיס איכותי בלבד והמבחן הכמותי של טווח -80% 125% יבוטל. הבחינה מתמקדת בהשגת יעדי הגידור וביחסי הגומלין הכלכליים בין הפריט המגודר ובין המכשיר המגדר ובהשפעה שיש לסיכון האשראי על היחסים כאמור.
- מותר לבצע התאמות בגין קשרי גומלין בין מכשיר מגדר לפריט מגודר גם לאחר תחילת הגידור, במקרה שבו נדרש לבצע שינויים בגידור כחלק מניהול הסיכונים של ההנהלה. במקרה דנן, לא יידרש לבצע ייעוד מחדש של הגידור.
- ניתן שלא לכלול את ערך הזמן של אופציה, את רכיב הפורוורד של חוזה אקדמה ואת המרווח (spread) הבסיסי של מטבע חוץ כחלק מייעוד של מכשיר פיננסי כמכשיר מגדר ולטפל בהם כעלויות עסקת גידור. כלומר, במקום שהשפעתם תיזקף לרווח או הפסד כמו מכשיר המוחזק למסחר (ספקולטיבי), סכומים אלו יזקפו כעלויות עסקת גידור לרווח כולל אחר ויופחתו לרווח או הפסד לאורך תקופת הגידור.

לשלב השלישי של IFRS 9 לא נקבע מועד יישום מנדטורי על ידי ה-IASB, אך חברות יכולות ליישמו מוקדם, וזאת רק אם מיושמות במקביל שאר דרישות IFRS 9.

לפי התיקונים שנכללים בשלב השלישי של IFRS 9, ניתן לאמץ את הוראות phase 2 לגבי מדידת התחייבויות פיננסיות בשווי הוגן תוך זקיפה לרווח כולל אחר של השינויים בשווי ההוגן הנובעים מסיכון האשראי העצמי, וזאת ללא אימוץ שאר הוראות התקן. להערכת החברה, לתקן (על כל שלביו) לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. תיקונים ל- IAS 36 ירידת ערך נכסים

במאי 2013 פרסם ה-IASB תיקונים ל- IAS 36 ירידת ערך נכסים (להלן - התיקונים) העוסקים בדרישות גילוי בדבר שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה של נכסים. התיקונים כוללים דרישות גילוי נוספות בדבר הסכום בר ההשבה והשווי ההוגן. הגילוי הנוסף יכלול גילוי למדרג השווי ההוגן, לטכניקות ההערכה ולשינויים בהן, לשיעורי ההיוון ולהנחות המרכזיות שבבסיס הערכת השווי.

התיקונים ייכנסו לתוקף החל מתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2014 או לאחריו. אימוץ מוקדם אפשרי. הגילויים המתאימים ייכללו בדוחות הכספיים של החברה עם אימוץ התיקונים לראשונה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כא. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

4. פרשנות מספר 21 של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC 21) - היטלים

במאי 2013 פרסם ה-IASB את פרשנות מספר 21 של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC 21) (להלן - הפרשנות) בדבר היטלים המוטלים על ידי מוסדות ממשלה באמצעות חקיקה. על פי הפרשנות, התחייבות לתשלום היטל תוכר רק בעת קרות האירוע היוצר את המחויבות לתשלום.

הפרשנות תיכנס לתוקף החל מתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2014 או לאחריו. אימוץ מוקדם אפשרי.

להערכת החברה, לפרשנות לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

5. תיקון ל- IAS 39 מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה, בדבר החלפת מכשירים מגדרים והמשך יישום חשבונאות גידור

התיקון ל- IAS 39 (להלן - התקן) עוסק בחריג לדרישה של התקן להפסיק ליישם חשבונאות גידור. התיקון הוסיף תנאים שנדרש שיתקיימו על מנת שהחלפה או גלגול מכשיר מגדר במכשיר מגדר אחר לא יהוו פקיעה או ביטול.

התיקון יכנס לתוקף החל מתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2014, או לאחריו. אימוץ מוקדם אפשרי.

כב. עדכון הנחיות בדבר מבנה הגילוי בדוחות הכספיים של חברות ביטוח

בחודש ינואר 2014 פורסם, על ידי המפקח, חוזר בדבר עדכון הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות ביטוח. החוזר כולל, בין היתר, דרישות גילוי חדשות בדבר מגזרי פעילות, השקעות, התחייבויות בשל חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי והתחייבויות פיננסיות. כמו כן כולל החוזר הנחיות בקשר לסעיפים שונים בדוחות הכספיים והוראות בקשר לחתימה על הדוחות הכספיים. בנוסף, החוזר מחיל על חברות ביטוח את הוראות פרק ו' לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, לגבי גילוי עסקאות עם בעלי עניין ובעלי שליטה.

תחילתן של הוראות החוזר החל מהדוחות הכספיים לשנת 2014 אך חברת ביטוח רשאית ליישם החל מהדוחות הכספיים לשנת 2013. הגילויים המתאימים יכללו בדוחות הכספיים של החברה החל משנת 2014.

כג. להלן שיעורי השינוי של מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר

שער חליפין יצג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
%	%	%
(7.0)	1.9	1.8
(2.3)	1.4	1.6
7.7	2.6	2.2

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011

כד. סיווג מחדש

במהלך תקופת הדיווח בוצע סיווג מחדש בגין יתרות " שינוי ביתרות לתחילת שנה כתוצאה מהצמדה למדד ורווח השקעתי לפי הנחת ההיוון הגלומה בהתחייבויות " ושינוי באומדן עלות התביעות המצטברות בגין שנות חיתום קודמות". לסיווג מחדש האמור לא היתה כל השפעה על הונה של החברה, היתרות המאזניות כפי שמוצגות בדוח על המצב הכספי והסעיפים התוצאתיים. ההשפעה היחידה התבטאה בכך שבבאור 17(ב)(1) סווגו מחדש הסכומים בגין היתרות האמורות.

החברה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך כולל את ענפי ביטוח חיים וביטוח בריאות והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה, בריאות ועוד.

2. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים לרבות אש, בתי-עסק, אובדן רכוש, קבלנים, הנדסי ועוד.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013				
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
אלפי ש"ח				
1,493,283	-	935,390	557,893	פרמיות שהורווחו ברוטו
150,218	-	106,747	43,471	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,343,065	-	828,643	514,422	פרמיות שהורווחו בשייר
414,889	21,580	90,999	302,310	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
36,590	-	-	36,590	הכנסות מדמי ניהול
30,274	-	15,533	14,741	הכנסות מעמלות
32,604	1,630	30,974	-	הכנסות אחרות (ראה באור ד8)
1,857,422	23,210	966,149	868,063	סך הכל הכנסות
1,527,096	-	751,423	775,673	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
135,354	-	106,091	29,263	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,391,742	-	645,332	746,410	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
271,342	-	183,116	88,226	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
46,460	1,400	28,931	16,129	הוצאות הנהלה וכלליות
38,871	16,492	19,093	3,286	הוצאות מימון
1,748,415	17,892	876,472	854,051	סך הכל הוצאות
109,007	5,318	89,677	14,012	רווח לפני מסים על ההכנסה
2,744	-	2,208	536	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
111,751	5,318	91,885	14,548	סה"כ רווח כולל לפני מסים על ההכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012				
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
אלפי ש"ח				
1,396,252	-	908,658	487,594	פרמיות שהורווחו ברוטו
675,216	-	(*) 635,598	39,618	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
721,036	-	273,060	447,976	פרמיות שהורווחו בשייר
346,166	25,234	84,687	236,245	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
17,513	-	-	17,513	הכנסות מדמי ניהול
27,657	-	14,029	13,628	הכנסות מעמלות
20	20	-	-	הכנסות אחרות
1,112,392	25,254	371,776	715,362	סך הכל הכנסות
1,404,023	-	758,633	645,390	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
680,241	-	(*) 642,741	37,500	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
723,782	-	115,892	607,890	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
248,584	-	170,000	78,584	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
37,466	1,400	22,281	13,785	הוצאות הנהלה וכלליות
40,613	15,494	22,460	2,659	הוצאות מימון
1,050,445	16,894	330,633	702,918	סך הכל הוצאות
61,947	8,360	41,143	12,444	רווח לפני מסים על ההכנסה
4,546	175	5,349	(978)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
66,493	8,535	46,492	11,466	סה"כ רווח כולל לפני מסים על ההכנסה

(*) ראה באור 22 ב'.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011				
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
אלפי ש"ח				
1,282,782	-	888,047	394,735	פרמיות שהורווחו ברוטו
133,253	-	89,991	43,262	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,149,529	-	798,056	351,473	פרמיות שהורווחו בשייר
(18,489)	8,706	554	(27,749)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
14,601	-	-	14,601	הכנסות מדמי ניהול
25,614	-	12,614	13,000	הכנסות מעמלות
1,171,255	8,706	811,224	351,325	סך הכל הכנסות
1,004,017	-	714,395	289,622	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
78,545	-	50,210	28,335	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
925,472	-	664,185	261,287	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
244,094	-	170,270	73,824	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
27,547	1,400	14,803	11,344	הוצאות הנהלה וכלליות
30,021	20,532	6,191	3,298	הוצאות מימון
1,227,134	21,932	855,449	349,753	סך הכל הוצאות
(55,879)	(13,226)	(44,225)	1,572	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(4,170)	48	(5,134)	916	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(60,049)	(13,178)	(49,359)	2,488	סך הכל רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013			
ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
אלפי ש"ח			
6,822	-	19,382	26,204
110,437	72,837	-	183,274
32,000	-	-	32,000
7,990	241,235	80,779	330,004
2,986,428	-	-	2,986,428
79,935	917,184	168,346	1,165,465
755,586	361,954	1,117	1,118,657
-	8,303	-	8,303
-	-	6,211	6,211
835,521	1,287,441	175,674	2,298,636
170,943	-	-	170,943
2,384	107,866	166,084	276,334
38,870	568,661	-	607,531
36,141	143,727	-	179,868
5,939	23,766	37,778	67,483
4,233,475	2,445,533	479,697	7,158,705
3,247,755	-	-	3,247,755
886,570	2,036,146	-	2,922,716
3,161,861	-	-	3,161,861
-	-	210,393	210,393
58,826	419,450	62,076	540,352
4,107,257	2,455,596	272,469	6,835,322

נכסים

נכסים בלתי מוחשיים
הוצאות רכישה נדחות
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי
תשואה
נדל"ן להשקעה אחר
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי
תשואה
השקעות פיננסיות אחרות
נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
פקדונות בבנקים
אחרות
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים
תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים
נכסי ביטוח משנה
פרמיות לגבייה
נכסים אחרים
סך כל הנכסים
סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי
תשואה

התחייבויות:

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה תלויי תשואה
התחייבויות פיננסיות
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
אלפי ש"ח			
22,574	16,697	-	5,877
166,128	-	64,761	101,367
32,100	-	-	32,100
245,383	170,896	66,497	7,990
2,207,507	-	-	2,207,507
947,505	45,024	792,240	110,241
1,049,119	-	340,537	708,582
245,824	-	245,824	-
545	545	-	-
8,819	8,819	-	-
2,251,812	54,388	1,378,601	818,823
104,848	-	-	104,848
248,349	133,402	109,609	5,338
720,665	-	(*) 677,990	42,675
158,662	-	127,806	30,856
98,160	38,029	56,845	3,286
6,256,188	413,412	2,482,109	3,360,667
2,400,249	-	-	2,400,249
2,793,665	-	1,947,128	846,537
2,339,163	-	-	2,339,163
205,634	205,634	-	-
636,749	32,875	(*) 556,164	47,710
5,975,211	238,509	2,503,292	3,233,410

נכסים

נכסים בלתי מוחשיים
הוצאות רכישה נדחות
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי
תשואה
נדל"ן להשקעה אחר
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי
תשואה

השקעות פיננסיות אחרות

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
פקדונות בבנקים
מניות
אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים
תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים
נכסי ביטוח משנה
פרמיות לגבייה
נכסים אחרים

סך כל הנכסים

סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי
תשואה

התחייבויות:

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה תלויי תשואה

התחייבויות פיננסיות

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

(*) ראה באור 22 ב'.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות (אחרים **)	ענפי רכוש (אחרים *)	סה"כ	
390,729	316,903	76,908	165,268	949,808	פרמיות ברוטו
21,628	502	8,196	82,425	112,751	פרמיות ביטוח משנה
369,101	316,401	68,712	82,843	837,057	פרמיות בשייר
(2,558)	3,584	4,301	3,087	8,414	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
371,659	312,817	64,411	79,756	828,643	פרמיות שהורווחו בשייר
69,268	10,533	8,097	3,101	90,999	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	79	246	15,208	15,533	הכנסות מעמלות
23,767	3,524	2,789	894	30,974	הכנסות אחרות (ראה באור 8ד')
464,694	326,953	75,543	98,959	966,149	סך כל ההכנסות
362,353	251,168	57,046	80,856	751,423	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
58,357	881	2,146	44,707	106,091	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
303,996	250,287	54,900	36,149	645,332	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה בשייר
46,383	75,327	18,091	43,315	183,116	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
14,034	8,263	2,107	4,527	28,931	הוצאות הנהלה וכלליות
18,589	-	-	504	19,093	הוצאות מימון
383,002	333,877	75,098	84,495	876,472	סך כל ההוצאות
81,692	(6,924)	445	14,464	89,677	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
1,694	251	199	64	2,208	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
83,386	(6,673)	644	14,528	91,885	סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
1,525,090	212,081	200,397	98,578	2,036,146	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2013

(*) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח מקיף דירות אשר הפעילות בגינו מהווה 37.1% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 47.5% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות אחרים (**) אלפי ש"ח	ענפי רכוש אחרים (*)	סה"כ	
398,925	303,522	65,224	144,112	911,783	פרמיות ברוטו
(***559,837)	498	8,780	69,618	638,733	פרמיות ביטוח משנה
(160,912)	303,024	56,444	74,494	273,050	פרמיות בשייר
1,226	(8,244)	2,773	4,235	(10)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
(162,138)	311,268	53,671	70,259	273,060	פרמיות שהורווחו בשייר
62,378	11,395	7,871	3,043	84,687	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
13	10	81	13,925	14,029	הכנסות מעמלות
(99,747)	322,673	61,623	87,227	371,776	סך כל ההכנסות
389,957	248,112	50,295	70,269	758,633	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
(***594,567)	(556)	8,348	40,382	642,741	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(204,610)	248,668	41,947	29,887	115,892	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה בשייר
44,869	77,304	14,907	32,920	170,000	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
10,397	6,592	2,157	3,135	22,281	הוצאות הנהלה וכלליות
21,964	-	-	496	22,460	הוצאות מימון
(127,380)	332,564	59,011	66,438	330,633	סך כל ההוצאות
27,633	(9,891)	2,612	20,789	41,143	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
3,959	726	501	163	5,349	רווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
31,592	(9,165)	3,113	20,952	46,492	סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל או הפסד ורווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
1,494,317	199,642	175,210	77,959	1,947,128	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2012

- (*) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח מקיף דירות אשר הפעילות בגינו מהווה 38.1% מסך הפרמיות בענפים אלו.
- (**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 48.3% מסך הפרמיות בענפים אלו.
- (***) ראה באור 22 ב'.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות (אחרים **)	ענפי רכוש (אחרים *)	סה"כ	
אלפי ש"ח					
390,876	331,475	56,897	132,538	911,786	פרמיות ברוטו
22,087	630	8,156	66,275	97,148	פרמיות ביטוח משנה
368,789	330,845	48,741	66,263	814,638	פרמיות בשייר
24,503	(10,854)	3,256	(323)	16,582	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
344,286	341,699	45,485	66,586	798,056	פרמיות שהורווחו בשייר
117	(17)	(10)	464	554	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	-	163	12,451	12,614	הכנסות מעמלות
344,403	341,682	45,638	79,501	811,224	סך כל ההכנסות
334,828	291,097	48,631	39,839	714,395	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
21,706	42	6,549	21,913	50,210	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה בשייר
313,122	291,055	42,082	17,926	664,185	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
41,227	82,729	12,939	33,375	170,270	הוצאות הנהלה וכלליות
8,739	3,140	225	2,699	14,803	הוצאות מימון
5,724	-	-	467	6,191	סך כל ההוצאות
368,812	376,924	55,246	54,467	855,449	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(24,409)	(35,242)	(9,608)	25,034	(44,225)	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
(3,910)	(679)	(386)	(159)	(5,134)	סך כל רווח (הפסד) כולל לפני מיסים על הכנסה
(28,319)	(35,921)	(9,994)	24,875	(49,359)	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2011
1,403,190	223,218	152,195	74,579	1,853,182	

(*) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח מקיף דירות אשר הפעילות בגינו מהווה 40.8% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 49.1% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4: - נכסים בלתי מוחשיים

הרכב ותנועה:

תוכנה	אלפי ש"ח	עלות
37,530		יתרה ליום 1 בינואר, 2012
9,500		רכישות ופיתוח עצמי (*)
47,030		יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
		<u>הפחתה שנצברה</u>
17,792		יתרה ליום 1 בינואר, 2012
6,664		תוספות במשך השנה
24,456		יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
22,574		עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2012
		<u>עלות</u>
47,030		יתרה ליום 1 בינואר, 2013
11,992		רכישות ופיתוח עצמי (*)
59,022		יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013
		<u>הפחתה שנצברה</u>
24,456		יתרה ליום 1 בינואר, 2013
8,362		תוספות במשך השנה
32,818		יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013
26,204		עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2013

(*) תוספות בגין פיתוח עצמי מסתכמות לסך של 6,019 אלפי ש"ח בשנת 2013 ו-2,407 אלפי ש"ח בשנת 2012.

באור 5: - הוצאות רכישה נדחות

א. ההרכב:

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
101,367	110,437	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
64,761	72,837	ביטוח כללי
166,128	183,274	

באור 5: - הוצאות רכישה נדחות (המשך)

ב. התנועה בהוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח:

ביטוח	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
חיים	תוספות:
וחסכון	עמלות רכישה
ארוך טווח	הוצאות רכישה
אלפי ש"ח	סך הכל תוספות
106,544	הפחתה שוטפת
	הפחתה בגין ביטולים (*)
26,789	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
11,226	תוספות:
38,015	עמלות רכישה
(24,229)	הוצאות רכישה
(18,963)	סך הכל תוספות
101,367	הפחתה שוטפת
	הפחתה בגין ביטולים (*)
40,364	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013
16,176	תוספות:
56,540	עמלות רכישה
(27,605)	הוצאות רכישה
(19,865)	סך הכל תוספות
110,437	הפחתה שוטפת
	הפחתה בגין ביטולים (*)

(*) הפחתה בגין ביטולים מתייחסת להוצאות רכישה נדחות שהונפקו החל מ-1 באפריל, 1998 בלבד.

באור 6: - רכוש קבוע

א. הרכב ותנועה:

שנת 2013

סך הכל	מחשבים	ריהוט וציוד משרדי	שיפורים במושכר	בניין בהקמה ראה (ב)2	חלק בבניין משרדים	
אלפי ש"ח						
92,997	43,298	8,880	4,439	26,933	9,447	יתרה ליום 1 בינואר, 2013
1,027	529	238	57	190	13	רכישות
94,024	43,827	9,118	4,496	27,123	9,460	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013
פחת שנצבר						
54,968	41,989	7,449	4,027	-	1,503	יתרה ליום 1 בינואר, 2013
1,287	758	294	57	-	178	תוספות
56,255	42,747	7,743	4,084	-	1,681	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013
יתרת עלות מופחתת						
37,769	1,080	1,375	412	27,123	7,779	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013

שנת 2012

סך הכל	כלי רכב	מחשבים	ריהוט וציוד משרדי	שיפורים במושכר	בניין בהקמה ראה (ב)2	חלק בבניין משרדים	
אלפי ש"ח							
67,926	458	42,858	8,432	4,376	3,245	8,557	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
24,659	-	440	448	63	23,688	20	רכישות
(458)	(458)	-	-	-	-	-	גריעות
870	-	-	-	-	-	870	העברה מנדל"ן להשקעה
92,997	-	43,298	8,880	4,439	26,933	9,447	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
פחת שנצבר							
54,051	458	41,104	7,169	3,978	-	1,342	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
1,375	-	885	280	49	-	161	תוספות
(458)	(458)	-	-	-	-	-	גריעות
54,968	-	41,989	7,449	4,027	-	1,503	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
יתרת עלות מופחתת							
38,029	-	1,309	1,431	412	26,933	7,944	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012

באור 6: - רכוש קבוע (המשך)

ב. פרטים בדבר זכויות במקרקעין לשימוש עצמי של החברה

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
3,826	3,730	בבעלות (1)
26,933	27,123	בהקמה (בבעלות) (2)
4,118	4,049	בחכירה מהוונת (3)
34,877	34,902	

1. בבעלות

סך של 3,730 אלפי ש"ח מתייחס לחלק מבניין משרדים בתל-אביב המשמשים את החברה ורשומים על שם החברה אצל רשם המקרקעין.

2. בחודש אוגוסט 2011 אישר דירקטוריון החברה את התקשרות החברה עם אפרידור החברה לשיכון פיתוח ישראל בע"מ (להלן: "אפרידור") שהינה חברה קשורה. במסגרת ההתקשרות, תרכוש החברה מאפרידור 6 קומות משרדים בשטח של 7,200 מ"ר בבניין משרדים ומסחר שמקימה אפרידור בסמיכות לאזור התעשייה של העיר אזור. בתמורה תשלם החברה לאפרידור סך של 6,600 ש"ח למ"ר ובסך הכל 48,000 אלפי ש"ח. כמו כן, במסגרת ההתקשרות, הוקנתה לחברה אופציה הניתנת למימוש בתוך שישה חודשים מיום חתימתו של ההסכם לרכישת 5 קומות משרדים נוספות בשטח של 6,000 מ"ר נוספים בתמורה לסך של 7,400 ש"ח למ"ר. המחירים כאמור לעיל בגין מ"ר הינם בגין הקמת מעטפת הבניין בלבד ואינם כוללים עבודות בניה פנימיות ועבודות גימור. ביום 18 באוגוסט, 2011 סיווגה ועדת הביקורת של החברה את ההתקשרות כהתקשרות שאינה חריגה לחברה. בעניין זה התבססה ועדת הביקורת, ביחס לתנאי שוק, על הערכת שווי שהתקבלה בחברה לפיה המחיר למ"ר ברמת מעטפת בסביבת הנכס הינו בסך של 7,000 ש"ח למ"ר.

כמו כן, במהלך חודש מרס 2012 אישר דירקטוריון החברה במסגרת העסקה האמורה רכישה של 150 מקומות חניה בתמורה מוסכמת של 60,000 ש"ח בתוספת מע"מ, לכל מקום חניה וכן 800 מ"ר ברוטו מחסנים במחיר של 3,500 ש"ח לכל מ"ר בתוספת מע"מ. אישור הדירקטוריון ניתן לאחר סיווגה של ההתקשרות על ידי ועדת הביקורת של החברה כהתקשרות שאינה חריגה לחברה. בעניין זה התבססה ועדת הביקורת, ביחס לתנאי שוק, על הערכת שווי שהתקבלה בחברה לפיה המחיר למ"ר חניה ומ"ר מחסנים הינם כאמור לעיל.

ביום 13 במרס, 2012 הועבר סך של כ- 20,000 אלפי ש"ח בתוספת מע"מ כמקדמה בהתאם לתנאי ההסכם, כנגד הסכום האמור הועמדה ערבות בנקאית אוטונומית.

לעניין סיווג הנכס כאמור כנדל"ן להשקעה לאחר תאריך המאזן, ראה באור 37(ה).

3. בחכירה מהוונת

בחודש מרס 1999 רכשה החברה זכויות חכירה בבניין משרדים בשטח של כ- 668 מ"ר ברוטו ב"מרכז שקמונה" בחיפה. החל משנת 2006 גדל חלק המשרדים לשימוש עצמי ובהתאם הוצגו השינויים ביתרות המקרקעין להשכרה וחלק בבנין משרדים. ליום 31 בדצמבר, 2013, רוב שטח המשרדים הינו לשימוש עצמי, למעט חלק לא מהותי, שמושכר לשוכר בודד. לעניין תקופת החכירה ראה באור 8 ז' להלן.

יתרת הנכס המופחת ליום המאזן הינו 4,968 אלפי ש"ח. 4,049 אלפי ש"ח מוצגות ברכוש קבוע ו- 919 אלפי ש"ח נכללו בסעיף נדל"ן להשקעה.

באור 7: - מידע נוסף בגין חברות מוחזקות

ליום 31 בדצמבר			
2012		2013	
מניות המקנות זכויות לרווחים	מניות המקנות זכויות הצבעה	מניות המקנות זכויות לרווחים	מניות המקנות זכויות הצבעה
שיעור ההחזקה באחוזים			
100	100	100	100

פנינת אפרידר בע"מ

ביום 29 במרס, 2009 רכשה החברה מאפרידר החברה לשכון ולפתוח ישראל בע"מ (להלן - "אפרידר") שבשליטת אלעזרא החזקות בע"מ, בעלת השליטה בחברה, מרכז מסחרי באשקלון בדרך של הזרמת הון עצמי לחברה בסך של כ-43.1 מיליון ש"ח. ההזרמה נעשתה בדרך של העברה לחברה של זכויות אפרידר (באמצעות העברת מלוא זכויותיה בחברת הבת פנינת אפרידר בע"מ) בנכס מקרקעין ששווי ההוגן, על פי הערכת שווי שנערכה על ידי שמאית מוסמכת, גב' נחמה בוגין, ליום 23 בפברואר, 2009, היה כ-45.0 מיליון ש"ח (להלן - נכס המקרקעין). העסקה בוצעה במתווה של שינוי מבנה ומיזוג לפי סעיפים 104' ו-103' לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן - הפקודה). אישור רשות המסים למתווה זה ניתן ביום 31 במרס, 2009. בתמורה להעברת מלוא זכויות אפרידר באיגוד המקרקעין המחזיק בנכס המקרקעין, הקצתה החברה לאפרידר 23,005,132 מניות המהוות לאחר הקצאתן כ-14.34% מהונה המונפק והנפרע של החברה. האסיפה הכללית אישרה את ההתקשרות האמורה ביום 29 במרס, 2009, ובאותו היום עברה החזקה על הנכס לידי החברה. ההקצאה בוצעה בפועל ביום 7 במאי, 2009.

הנכס כולל שטחי מסחר בנויים ומגרש מסחרי ריק. הנכס ממוקם במרכז העיר אשקלון, בשכונת "אפרידר". ליום 31 בדצמבר, 2013, על פי הערכת אותה שמאית, שוויו ההוגן הינו בסך של כ-50 מיליון ש"ח. במועד ההכרה לראשונה בנכס לא נוצרה עתודה למס על ידי החברה על פי כללי התקינה הבינלאומית אך מכיוון ששווי של הנכס פגום בשל העדר יכולת להפחית את מלואו לצרכי מס, הופחת השווי בסך של כ-1.9 מיליון ש"ח וכתוצאה מכך שווי הנכס בספרים ליום 31 בדצמבר, 2013 הינו 48.1 מיליון ש"ח.

כמו כן, הושתה על החברה דרישת הון מיוחדת בסך של 3 מיליון ש"ח בגין הנכס כאמור. ראה באור 15 ה'.

באור 8: - נדל"ן להשקעה - לרבות נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה

א. הרכב ותנועה:

נדל"ן להשקעה			
אחר		עבור חוזים תלויי תשואה	
2012	2013	2012	2013
אלפי ש"ח			
241,208	245,383	32,100	32,100
948	46,851	-	-
(870)	-	-	-
4,097	37,770	-	(100)
245,383	330,004	32,100	32,000

יתרה ליום 1 בינואר

תוספות במשך השנה

רכישות ותוספות לנכסים קיימים

גריעות במהלך השנה

העברה לרכוש קבוע

התאמת שווי הוגן

יתרה ליום 31 בדצמבר

באור 8: - נדל"ן להשקעה - לרבות נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

א. הרכב ותנועה: (המשך)

נדל"ן להשקעה מורכב כדלקמן:

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
277,483	361,097
-	907
277,483	362,004

נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה בהקמה המוצג לפי שווי הוגן

ב. נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכות השווי שבוצעו על ידי מערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. השווי ההוגן נקבע בהתבסס על עסקאות שנערכו לאחרונה בשוק ביחס לנדל"ן דומה ובמיקום דומה לזה של הנדל"ן שבבעלות החברה, וכן/או בהתבסס על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים מהנכס למעט שני נכסי מקרקעין באשקלון (מגרש 26, מגרש 17 ומגרש 21+27). באמידת תזרימי המזומנים הובא בחשבון הסיכון המובנה שלהם והם מהווים בשיעור תשואה המשקף את הסיכונים הגלומים בתזרימי המזומנים אשר נקבע בהתחשב בתשואה המקובלת בשוק המקרקעין תוך התאמה למאפיינים הספציפיים של הנכס ורמת הסיכון של ההכנסות הצפויות ממנו.

31 בדצמבר 2013			נדל"ן להשקעה
משרדים ומרכז מסחרי	מרכז מסחרי	קרקעות	
1,803	167	-	דמי שכירות ממוצעים לחודש (באלפי ש"ח)
7.3	4.1	-	תשואה על הנכס (ב-%)
1,916	170	-	דמי שכירות חזויים לחודש (באלפי ש"ח)

ג. החברה מחזיקה בתשעה נכסי נדל"ן להשקעה כדלקמן: נכס בתל אביב, מבנה תעשייתי בגרמניה מבנה בנתניה, מבנה בעכו, מבנה בירושלים, מרכז מסחרי באשקלון ושלושה מגרשי מקרקעין באשקלון (מגרש 17, 21+27 ומגרש 26).

על פי הערכות שמאי ליום 31 בדצמבר, 2013 שווים ההוגן של הנכסים הינו כדלקמן:

מבנה בתל אביב אשר הוערך על ידי שמאי מוסמך ובלתי תלוי, מר ספי רביב: 41,900 אלפי ש"ח. כל שטחי הבניין יועדו להשכרה למעט שטח אשר יתרתו המופחתת ליום המאזן הינה 3,730 אלפי ש"ח אשר משמש את החברה ומופיע בסעיף רכוש קבוע.

מבנה תעשייתי בגרמניה אשר הוערך על ידי שמאי מוסמך ובלתי תלוי, מר רפאל קונפורטי: 19,000 אלפי ש"ח. בשנת 2013 החברה ביצעה שיפוצים ותוספות בנכס בסך של כ- 49 אלפי ש"ח.

מגרש מקרקעין מסחרי באשקלון (מגרש 26) שהוערך על ידי שמאית מוסמכת ובלתי תלויה, הגב' נחמה בוגין (להלן: נחמה בוגין): 35,000 אלפי ש"ח. לאור היעדר עסקאות השוואה למקרקעין למסחר בוצעה הערכת השווי בגישת ההשוואה כאשר היא משולבת בגישת החילוף. מהנתון שמתקבל על בסיס עסקאות ההשוואה, המשקף את שווי הנכס כבנוי, חולץ שווי הקרקע בגישת החילוף שהיא נגזרת של גישת העלות. על פי גישה זו מפחיתים משווי הנכס הבנוי את מרכיבי היזמות ועלויות הבניה. התוצאה המתקבלת הינה אומדן שווי המקרקעין.

מגרש באשקלון (מגרש 21+27) שהוערך על ידי נחמה בוגין: 53,300 אלפי ש"ח (מסכום זה הופחת חבות מס עתידית שנדחתה בסך 11,926 אלפי ש"ח, כך ששווי הנכס בספרים הינו 41,374 אלפי ש"ח).

מרכז מסחרי באשקלון שהוערך על ידי נחמה בוגין: 50,000 אלפי ש"ח (מסכום זה הופחתה חבות מס עתידית שנדחתה בסך 1,915 אלפי ש"ח, כך ששווי הנכס בספרים הינו 48,085 אלפי ש"ח).

מבנה בירושלים שהוערך על ידי נחמה בוגין: 19,400 אלפי ש"ח. המבנה מושכר לממשלה של מדינה זרה.

מבנה בנתניה שהוערך על ידי שמאי מוסמך ובלתי תלוי, מר יהודה זיסר: 64,000 אלפי ש"ח. המבנה משמש שוכרים שונים בהם קופת חולים מכבי.

מבנה בעכו שהוערך על ידי נחמה בוגין: 12,920 אלפי ש"ח. המבנה מושכר לקופת חולים לאומית.

באור 8: - נדל"ן להשקעה - לרבות נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

ד. ביום 20 במרס, 2013, אישר דירקטוריון החברה, באופן עקרוני, רכישת מגרש מסחרי בקו חוף המרינה בעיר אשקלון ("מגרש 17"), כאשר אישורו העקרוני זה, התבסס, בין היתר, על רווח הזדמנותי פוטנציאלי למימוש מדי. הרווח ההזדמנותי נקרה בדרכה של החברה, לאור קשיים כלכליים אליהם נקלע אחד השותפים בשותפות שהחזיקה בבעלות במגרש, שותפות מרינה ("השותפות") כמפורט בהמשך.

בהמשך לאמור, ביום 11 ביוני 2013, התקשרה החברה בהסכם מכר עם "מרינה אשקלון 1992- שותפות מוגבלת", לרכישת חלק ממגרש 17 כאמור בשטח של כ-12,000 מ"ר. בהסכם המכר ניתנה לחברה אופציה לרכוש את יתרת שטח המגרש (כ-8,000 מ"ר) הכולל זכויות בנייה נוספות. במהלך חודש דצמבר 2013, לאחר התקיימות מלוא התנאים המתלים כמפורט בהסכם האמור, הושלמה עסקת הרכישה והחברה מימשה את האופציה כאמור, כך שבעלותה חולשת על המגרש כולו, ללא שותפים וללא שעבדים.

מגרש 17 הינו מגרש המיועד לבניית מרכז מסחרי, ומצוי בלב מתחם המרינה באשקלון. במשך למעלה מעשור נעשו מספר ניסיונות מצד השותפות לביצוע פרויקט במגרש, אולם ניסיונות אלה כשלו. הסיבות לכישלון נבעו בעיקר בשל עימות מתמשך וחילוקי דעות בין השותפות לבין העירייה, אשר בעטיים לא בוצע פיתוח במתחם בכללותו ובפרויקט בפרט. בשל העימות האמור, לא נתקבל היתר לבניית הפרויקט במשך שנים ארוכות ותיאום התכנון עבר שינויים ונמשך שנים. גם שהתקבל ההיתר לבניית מרכז מסחרי בחלק מהמתחם, לא יצאה התוכנית אל הפועל, בין היתר, בשל קשיים כספיים אליהם נקלע אחד הצדדים בשותפות. מצב דברים זה והעדר הפיתוח, גרמו להשפעה מרתיעה שפגעה בשווי המגרש. כמו כן, ההכרח לבנות חניונים ציבוריים פגע אף הוא בכדאיות והרתיע יזמים פוטנציאליים. גם לאחר השלמת חלק מהבנייה במתחם בהשקעה כבדה, לא פעלה השותפות כנדרש להקמת הפרויקט.

לאמור יש לצרף את אי רישום המגרש בלשכת רישום המקרקעין בשל ויכוח כספי מול המינהל והכללתו בסל הנכסים לגביהם הייתה מחלוקת מול המינהל והעירייה.

החברה זיהתה את הפוטנציאל העסקי והובילה מהלך דו שלבי לפיו רכשה תחילה חלק מהמגרש עם אופציה לרכישת יתרתו. עסקה זו התאפשרה לאחר שהחברה הסדירה מול העירייה את החרגת המגרש מהמחלוקת הכוללת שהייתה לשותפות מולה וקבלת אישורה. כמו כן הסדירה החברה מול המינהל את אישור המגרש באופן נפרד בטאבו ובתקופה זו הייתה התקדמות ממשית בפיתוח המתחם.

כשאחד השותפים בשותפות נקלע לקשיים כספיים ומונה כונס לנכסיו הבין הבנק הכונס כי רק באמצעות הסכמתו למכירת המגרש, יוכל לפרוע את חובות השותפות אליו. בהתאם אולצה השותפות להשלים את עסקת המכר.

המו"מ למימוש האופציה לרכישת יתרת המגרש בוצע תחת אותם קשיים אליהם נכנסה השותפות ורצון הבנק להחלתה של עסקת המכר.

תוספת המימוש של האופציה, כפי שתומחרה בין הצדדים, הושפעה גם מהעובדה שהניצול המיטבי של חלק זה יכול היה להתבצע אך ורק על-ידי החברה שהחזיקה במחציתו האחרת, ובהתאם הושפע מהיכולת להקמת פרויקט תוך תכנון משולב בלחץ הבנק ובמו"מ מהיר נקבע גובה הרכישה ששיקף את מכלול הנסיבות דלעיל.

יצוין כי עיריית אשקלון הכריזה על המתחם כבעל עדיפות לפיתוח, דבר שהוביל אף הוא לעליית שווי המקרקעין.

באור 8: - נדל"ן להשקעה - לרבות נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)
ד. (המשך)

שווי השוק של המקרקעין שנרכשו מבוסס על הערכת שווי שהוכנה על-ידי גב' נחמה בוגין, שמאית מקרקעין חיצונית בלתי תלויה, שהיא בעלת כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוגי הנדל"ן שהוערכו. על פי הערכת השמאית ליום 31 בדצמבר, 2013, שווי של הנכס הינו 78,500 אלפי ש"ח. אומדן שווי השוק של הקרקע נערך באמצעות שלוש גישות השומה המקובלות: גישת ההשוואה לפיה נאמד שווי השוק של הנכס לאור השוואה לנתוני שוק ועסקאות לנכסים הדומים באופים, במיקומם, ברמת הסיכון בהם מידת הסחירות וכי"ב. האומדן מבוצע ע"י התאמה וסקלול מכלול הפרמטרים בין נכסי ההשוואה לנכס הנדון, גישת היוון הכנסות אשר בוחנת נכס מקרקעין ב"עניים כלכליות" ומדגישה את התפישת לפיה שווי נכס הינו ערך נוכחי של ההנאות העתידיות הצפויות להתקבל ממנו ביתרת החיים הכלכליים שלו וגישת העלות לפיה אומדים את שווי הנכס כגמור על-ידי העלות הצפויה בבניית נכס אחר, דומה לנכס הנישום.

חוות הדעת נערכה בהתבסס, בין היתר, על הנחות העבודה הבאות: שטח הבניה העיקרי שנרכש הינו 14,500 מ"ר, אין בעיה לעמוד בתקני החניה לצורך מימוש הזכויות, זכויות במקרקעין הינן חכירה מהוונת מרמ"י, שולמו עלויות הפיתוח, קיים תכנון מתקדם במקרקעין והחלו בהליך של שיווק.

הרווח ההזדמנותי ברכישה הנדל"ן כאמור נזקף לדו"ח רווח והפסד בסעיף "הכנסות אחרות" ומיוחס למגזר הביטוח הכללי ולמגזר הלא מיוחס למגזרי פעילות בסכומים של כ- 31.0 וכ- 1.6 מיליוני ש"ח לפני מס בהתאמה, כך שסעיף זה מסתכם בכ- 32.6 מיליוני ש"ח לפני מס. (הרווח הנקי לאחר מס מביצוע העיסקה כאמור הסתכם לסך של כ- 23 מיליוני ש"ח).

ה. להלן פרטים בדבר שיעורי ההיוון ששימשו בקביעת השווי ההוגן

תשואות		סוג הנכס
2012	2013	
7.5%-8.3%	7.5%-8.5%	משרדים בישראל
8%-8.5%	8%-8.5%	מרכזים מסחריים בישראל
7.3%	7.3%	משרדים בחו"ל

ו. כל מדידות השווי ההוגן הינן ברמה 3 בהיררכיית השווי ההוגן. לתנועה במעגל של הנכסים ראה סעיף א' לעיל. להגדרת הרמות השונות בהיררכיה, ראה באור 13' להלן.

ז. פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את החברה כנדל"ן להשקעה:

ליום 31 בדצמבר		מועדי סיום תקופת החכירה (בשנים)
2012	2013	
אלפי ש"ח		
263,644	348,165	בבעלות
13,839	13,839	בחכירה מהוונת (*)
277,483	362,004	סך הכל

חלק מהקרקעות בבעלות או בחכירה בישראל טרם נרשמו על שם חברות הקבוצה בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות. כמו כן, זכויות במקרקעין מחוץ לישראל בשווי של 19,000 אלפי ש"ח רשומות על שם החברה בלשכת רשם המקרקעין הגרמני.

(*) קרקע בחיפה אשר ערכה בספרים בסעיף נדל"ן להשקעה (לרבות המבנה) ליום 31 בדצמבר, 2013 הוא 919 אלפי ש"ח חכורה בחכירה מהוונת ממינהל מקרקעי ישראל עד שנת 2042.

קרקע בעכו אשר ערכה בספרים (לרבות המבנה) ליום 31 בדצמבר, 2013 הוא 12,920 אלפי ש"ח חכורה בחכירה מהוונת ממינהל מקרקעי ישראל עד שנת 2033 (עם אופציה ל-49 שנים נוספות).

באור 9: - נכסי ביטוח משנה

להלן ההרכב:

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
42,675	38,870
677,990	568,661
720,665	607,531
17,279	17,212
29,014	35,018
46,293	52,230
25,396	21,658
648,976	533,643
674,372	555,301
720,665	607,531

חלקם של מבטחי משנה בהתחייבויות ביטוחיות:

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

ביטוח כללי

חלקם של מבטחי משנה:

בעתודות ביטוח חיים

בעתודות ביטוח כללי

חלקם של מבטחי משנה:

בתביעות תלויות בביטוח חיים

בתביעות תלויות בביטוח כללי (ראה באור 22 להלן)

סך הכל

באור 10: - חייבים ויתרות חובה

ההרכב:

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
5,393	4,649
6,522	6,740
11,982	14,570
-	850
72	29
146	366
798	908
1,426	1,602
26,339	29,714

חייבים בגין מכירת שרידים ותביעות שיבוב לקבל אחרות

הוצאות מראש

חברות ביטוח ומבטחי משנה בחשבון שוטף

מוסדות ורשויות ממשלתיות

מקדמות על חשבון עמלות

חברות קשורות

הכנסות לקבל

אחרים

באור 11: - פרמיה לגביה

א. ההרכב:

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
141,636	157,185
30,856	36,310
172,492	193,495
(13,830)	(13,627)
158,662	179,868
91,123	88,197

פרמיות לגביה (*):
 ביטוח כללי
 ביטוח חיים
 סה"כ פרמיות לגביה
 בניכוי הפרשה לחובות מסופקים (ג)
 סה"כ פרמיות לגביה
 (*) כולל המחאות לגביה והוראות קבע.

ב. גיול:

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
102,687	113,624
33,798	39,036
6,810	6,899
6,156	10,448
149,451	170,007
9,211	9,861
158,662	179,868

פרמיה לגביה שערכה לא נפגם
 ללא פיגור
 בפיגור (*):

מתחת ל-90 ימים
 בין 90 ל-180 ימים
 מעל 180 ימים

סה"כ פרמיה לגביה שערכה לא נפגם
 פרמיה לגביה שערכה נפגם
 סה"כ פרמיה לגביה

(*) כולל בין היתר חובות בפיגור במגזר ביטוח חיים. חובות אלה מגובים בעיקרם בערך הפדיון של הפוליסה.

ג. להלן התנועה בהפרשה לחובות מסופקים:

אלפי ש"ח
13,163
667
13,830
(203)
13,627

יתרה ליום 1 בינואר, 2012
 שינוי בהפרשה
 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
 שינוי בהפרשה
 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013

באור 12: - נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

א. פירוט הנכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
32,100	32,000	נדל"ן להשקעה
		<u>השקעות פיננסיות</u>
1,404,088	1,596,381	נכסי חוב סחירים
88,570	100,266	נכסי חוב שאינם סחירים
8,323	4,527	פקדונות בבנקים
291,056	476,365	מניות
415,470	808,889	השקעות פיננסיות אחרות
2,207,507	2,986,428	סך הכל השקעות פיננסיות
104,848	170,943	מזומנים ושווי מזומנים
55,794	58,384	אחר
2,400,249	3,247,755	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

לעניין החשיפה בגין נכסים עבור חוזים תלויי תשואה, ראה באור 134' בדבר ניהול סיכונים.

ב. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

ליום 31 בדצמבר, 2013				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
אלפי ש"ח				
				<u>השקעות פיננסיות</u>
1,596,381	-	-	1,596,381	נכסי חוב סחירים
100,266	-	100,266	-	נכסי חוב שאינם סחירים
4,527	-	4,527	-	פקדונות בבנקים
476,365	-	-	476,365	מניות
808,889	31,269	-	777,620	השקעות פיננסיות אחרות
2,986,428	31,269	104,793	2,850,366	סה"כ

לגבי השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן של הנכסים הפיננסיים, ראה באור 13 ו'.

באור 12: - נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

ב. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח מכשירים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן.

ליום 31 בדצמבר, 2012				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
אלפי ש"ח				
				<u>השקעות פיננסיות</u>
1,404,088	-	-	1,404,088	נכסי חוב סחירים
88,570	-	88,570	-	נכסי חוב שאינם סחירים
8,323	-	8,323	-	פקדונות בבנקים
291,056	2	-	291,054	מניות
415,470	10,765	-	404,705	השקעות פיננסיות אחרות
2,207,507	10,767	96,893	2,099,847	סה"כ

ג. התנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן והמסווגים לרמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות	
אלפי ש"ח			
10,767	10,765	2	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2013</u>
7,072	7,074	(2)	סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
21,772	21,772	-	רכישות
(8,342)	(8,342)	-	מכירות
31,269	31,269	-	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013</u>
7,074	7,074	-	סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח (הפסד) בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2013

הנכסים ברמה 3 חשופים לשינויים בשער חליפין של הדולר והאירו. השפעת עליה וירידה של 1% בשער החליפין על הנכסים הינה ירידה של 2,267 אלפי ש"ח ועליה של 3,455 אלפי ש"ח בהתאמה על השווי ההוגן.

באור 12: - נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

ג. התנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן והמסווגים לרמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות	
	אלפי ש"ח		
10,249	10,247	2	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
(332)	(332)	-	סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד
1,102	1,102	-	רכישות
(71)	(71)	-	מכירות
(181)	(181)	-	פדיונות
10,767	10,765	2	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
(69)	(69)	-	סך ההפסדים לתקופה שנכללו ברווח (הפסד) בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2012

באור 13: - השקעות פיננסיות אחרות

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר, 2013					
סה"כ הכל	פיקדונות הלוואות וחייבים	מוחזק לפדיון	זמינים למכירה	נמדדות בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
	אלפי ש"ח				
1,165,465	-	382,390	782,810	265	נכסי חוב סחירים (א)
1,118,657	1,118,657	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (ב)
8,303	8,303	-	-	-	פקדונות בבנק (ב)
6,211	-	-	-	6,211	אחרות (ה)
2,298,636	1,126,960	382,390	782,810	6,476	סה"כ

באור 13: - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)
ההרכב: (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2012

סך הכל	פיקדונות הלוואות וחייבים	מוחזק לפדיון	זמינים למכירה	נמדדות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
אלפי ש"ח				
947,505	-	385,071	561,919	515
1,049,119	1,049,119	-	-	-
245,824	245,824	-	-	-
545	-	-	543	2
8,819	-	-	-	8,819
2,251,812	1,294,943	385,071	562,462	9,336

נכסי חוב סחירים (א)

נכסי חוב שאינם סחירים (ב)

פקדונות בבנקים (ב)

מניות (ד)

אחרות (ה)

סה"כ

א. נכסי חוב סחירים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	

470,139 648,200

91,780 134,610

385,071 382,390

515 265

947,505 1,165,465

11,453 11,667

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון (*)

ניתנים להמרה

מוחזקים למסחר

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב הסחירים המוחזקים לפדיון

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

399,420 413,386

באור 13: - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ב. נכסי חוב שאינם סחירים

31 בדצמבר			
שווי הוגן		ערך בספרים	
2012	2013	2012	2013
אלפי ש"ח			
880,544	932,196	682,863	724,140
385,814	435,511	366,256	394,517
1,266,358	1,367,707	1,049,119	1,118,657
248,995	8,424	245,824	8,303
		8,453	6,670

אגרות חוב מיועדות
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 מוצגים כהלוואות וחייבים
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
 פקדונות בבנקים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
פרטים בדבר רבית והצמדה בגין נכסי חוב

ג.

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
ריבית אפקטיבית	
%	

נכסי חוב סחירים

בסיסי הצמדה

צמוד למדד המחירים לצרכן
 שקלי
 צמוד מט"ח

4.42 4.50
 3.11 5.03
 5.14 7.08

נכסי חוב שאינם סחירים

בסיסי הצמדה

צמוד למדד המחירים לצרכן
 צמוד מט"ח
 פקדונות

5.62 5.21
 3.04 2.98
 3.23 3.10

ד. מניות

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	

סחירות

זמינות למכירה

שאינן סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד שיועדו בעת הכרה לראשונה

סך הכל מניות

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

2	-
545	-
2,505	-

באור 13: - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ה. השקעות פיננסיות אחרות

השקעות פיננסיות אחרות כוללות השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

1. להלן ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	

לא סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד שיועדו בעת ההכרה	
לראשונה - מכשירים מובנים וקרנות השקעה	
8,819	6,211
-	-
ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

2. לגבי התחייבות החברה להשקעה בקרנות השקעה, ראה באור 36(ה) להלן.

1. השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על-ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי נקבע כדלהלן:

נכסי חוב שאינם סחירים

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על-ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על-ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים. החל מיום 20 במרס, 2011 (להלן - מודל מרווח הוגן), מספקת קבוצת מרווח הוגן ציטוטי מחירים ושערי ריבית היוון לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן - מודל מרווח הוגן). מאותו מועד הפסיקה קבוצת שערי ריבית לספק ציטוטים אלו לגופים המוסדיים. מודל מרווח הוגן בעיקרו אינו מתבסס על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמית הסיכון הניגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.

בעקבות פסק דין של בית המשפט העליון אשר הורה על ביטול המכרז בו זכתה קבוצת מרווח הוגן פורסם מכרז חדש. ביום 15 באוקטובר, 2012 הודיע משרד האוצר שקבוצת "שערי ריבית" זכתה במכרז האמור. הקבוצה הזוכה תהיה אחראית על המתודולוגיה לקביעת מחירים ושערי ריבית להיוון תזרימי המזומנים של נכסי חוב לא סחירים. בשלב זה אין ביכולת החברה להעריך את השפעת השינוי הצפוי במתודולוגיה על השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים והאם תהיה השפעה כאמור.

בהתאם למכתב שפרסם משרד האוצר מועד המעבר לשערוך המתבסס על ציטוטי חברת שערי ריבית יהיה לא לפני חודש אפריל 2014, כאשר מועד מדויק יפורסם, לכל המאוחר 30 יום לפני מועד המעבר.

באור 13: - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

1. השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן (המשך)
שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן (המשך)

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
אחוזים	

נכסים פיננסיים

עבור נכסי חוב שאינם סחירים - בארץ, לפי דירוג מקומי (*)

2.66	2.51	AA ומעלה
2.65	1.07	A
5.74	2.46	BBB
9.58	5.08	נמוך מ-BBB
9.23	6.04	לא מדורג

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג "מעלות", "מדרוג" ודירוג פנימי. נתוני חברת מדרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח מכשירים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן.

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים, פרמיות לגביה, לקוחות, חייבים ויתרות חובה, נכסי מיסים שוטפים, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר, 2013			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
אלפי ש"ח			
783,085	-	-	783,085
6,211	6,211	-	-
789,296	6,211	-	783,085
1,376,131	-	1,376,131	-

נכסי חוב סחירים
השקעות פיננסיות אחרות
סה"כ
נכסי חוב שאינם סחירים אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן 13(ב) לעיל(*)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים חשוף לשינוי בריבית השוק. השפעת עליה וירידה של 1% בריבית השוק על השווי ההוגן של הנכסים הינה ירידה של כ-96,340 אלפי ש"ח ועליה של כ-113,211 אלפי ש"ח בהתאמה על השווי ההוגן.

ליום 31 בדצמבר, 2012			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
אלפי ש"ח			
562,434	-	-	562,434
545	2	-	543
8,819	8,819	-	-
571,798	8,821	-	562,977

נכסי חוב סחירים
מניות
השקעות פיננסיות אחרות
סה"כ

באור 13: - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ז. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

התנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן והמסווגים לרמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות	
	אלפי ש"ח		
8,821	8,819	2	יתרה ליום 1 בינואר, 2013
(2,600)	(2,598)	(2)	סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד
61	61	-	רכישות
(71)	(71)	-	מכירות
6,211	6,211	-	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013
(2,533)	(2,533)	-	סך ההפסדים לתקופה שנכללו ברווח (הפסד) בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2013

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות	
	אלפי ש"ח		
10,315	10,313	2	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
(1,286)	(1,286)	-	סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד
(112)	(112)	-	מכירות
(96)	(96)	-	פדיונות
8,821	8,819	2	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
(990)	(990)	-	סך ההפסדים לתקופה שנכללו ברווח (הפסד) בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2012

ח. שיעורי חובות בעייתיים מתוך סך נכסי חוב סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
אחוזים		
0.34	1.86	חובות בהשגחה מיוחדת
0.01	0.04	חובות בפיגור
-	0.21	חובות מסופקים
1,996,624	2,284,122	סך כל נכסי חוב, למעט פיקדונות (אלפי ש"ח)

"חובות בהשגחה מיוחדת", "חובות בפיגור", "חוב מסופק" ו"חוב בעייתיים" - כהגדרתם בחוזר 2009-9-7 "טיפול בחובות בעייתיים ופעולות גופים מוסדיים לגביית חוב".

באור 14: - מזומנים ושווי מזומנים

א. מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
104,848	170,943	מזומנים ופקדונות למשיכה מיידי

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום המאזן ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות (0.39% - 0.87%).

באשר לתנאי ההצמדה, ראה באור 34(ג)(4).

ב. מזומנים ושווי מזומנים אחרים

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
51,380	110,251	מזומנים ופקדונות למשיכה מיידי
196,969	166,083	פקדונות לזמן קצר
248,349	276,334	

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום המאזן ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות (1.1% - 1.6%).

פקדונות לזמן קצר המופקדים בתאגידים הבנקאיים הינם לתקופות של בין שבוע לשלושה חודשים. הפקדונות נושאים ריבית בשיעור 0.97% (31 בדצמבר, 2012 - 2.25%). באשר לתנאי ההצמדה וריבית של המזומנים והפקדונות לזמן קצר, ראה באור 34(ג)(4).

באור 15: - הון ודרישות הון

א. הרכב הון המניות

הרכב:

ליום 31 בדצמבר, 2012		ליום 31 בדצמבר, 2013		
מונפק	מונפק	מונפק	מונפק	
רשום	ונפרע	רשום	ונפרע	
400,000	181,924	400,000	181,924	מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א

באור 15: - הון (המשך)

ב. התנועה בהון המניות

ההון המונפק והנפרע:

מספר מניות
1 ש"ח ערך
נקוב

160,383	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
21,541	תנועה במהלך השנה
181,924	יתרה ליום 1 בינואר, 2013
-	תנועה במהלך השנה
181,924	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013

הקצאה פרטית / חברה אחות

ביום 26 בספטמבר, 2011 אישר דירקטוריון החברה את התקשרות החברה בעסקה עם אפרידור במסגרתה מיזגה אפרידור לחברה פעילות עסקית ייחודית הקשורה בפעילות החברה בתחום הנדל"ן (להלן - "שינוי המבנה"). שינוי המבנה הביא להגדלת ההון העצמי הנדרש לחברה כדי לעמוד בדרישות הלימות ההון החלות על החברה כמבטח, ליום 30 בספטמבר, 2011. שינוי המבנה על-ידי אפרידור בוצע כאמור בדרך של העברת פעילותה העסקית של אפרידור בשני מגרשים בשטח של כ- 58,000 מ"ר בעיר אשקלון (להלן - "הפעילות המועברת"). הפעילות המועברת הוערכה בשווי של 51.4 מיליון ש"ח בהתאם להערכת שווי שהתקבלה בחברה. במסגרת שינוי המבנה הועברו לחברה התחייבויות ספציפיות וכלליות המיוחסות לפעילות המועברת עד לגובה של כ- 5.2 מיליון ש"ח. בשל אי הוודאות בקשר לתקופת ההחזקה בנכס, הופחת השווי בכ- 11.9 מיליון ש"ח בגין המס שיחול על החברה במועד המימוש ובסך הכל הונה העצמי של החברה ליום 31 בדצמבר, 2012 גדל בסך של כ- 34.3 מיליון ש"ח. כנגד סכום זה הוקצו לאפרידור 21,540,768 מניות בנות 1 ש"ח ע.ג. של החברה המהוות 11.84% מהונה המונפק והנפרע של החברה. בעקבות המיזוג האמור, שיעור ההחזקה בחברה המאוחדת פחת משיעור של 60.8% לשיעור של 53.6% ויתרת העודפים גדלה בסך של כ- 1,589 אלפי ש"ח.

ג. זכויות הנלוות למניות

1. זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לדיבידנד, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.
2. בשנת 2012 מחקה החברה את המניות מהמסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

ד. דיבידנד שהוכרז ושולם

הדיבידנדים הבאים הוכרזו ושולמו על-ידי החברה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
12,000	32,000	32,000

1 ש"ח למניה רגילה

ביום 28 במרס, 2012 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד במזומן בסך כולל של 16,000 אלפי ש"ח. מתוך הסכום האמור בגין 8,000 אלפי ש"ח, לא נדרש לגביהם אישור הממונה מאחר וגם לאחר חלוקת סכום זה, לחברה יחס הון עצמי מוכר ביחס להון עצמי נדרש בשיעור 115%. היתרה חולקה לאחר אישור הממונה שהתקבל ביום 3 באפריל, 2012. הדיבידנד משקף תשלום בגובה של כ-9 אג' למניה.

ביום 24 במאי, 2012 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד במזומן בסך כולל של 16,000 אלפי ש"ח בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון. ביום 4 ביוני, 2012, ולאחר קבלת אישור הממונה כאמור, ביצעה החברה את החלוקה האמורה. הדיבידנד משקף תשלום בגובה של כ-9 אג' למניה.

באור 15: - הון (המשך)

ד. דיבידנד שהוכרז ושולם (המשך)

ביום 20 למרס, 2013 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך 14 מיליון ש"ח. החלוקה האמורה הייתה בכפוף לאישור הממונה אשר ניתן ביום 2 באפריל, 2013 ביחס לחלוקה מיידית של 6 מיליון ש"ח והיתרה בסוף חודש אפריל 2013 בכפוף לעמידה בתנאים שנקבעו באישור. ביום 30 באפריל, 2013, לאור עמידת החברה בתנאים שנקבעו באישור הממונה על שוק הון, ביצעה החברה את חלוקת היתרה בסכום של 8 מיליון ש"ח. הדיבידנד משקף תשלום בגובה של כ-8 אג' למניה.

ביום 28 באוגוסט, 2013 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד במזומן בסכום של 13,000 אלפי ש"ח בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון. ביום 17 בספטמבר, 2013 ולאחר קבלת אישור הממונה כאמור, ביצעה החברה את החלוקה האמורה. הדיבידנד משקף תשלום בגובה של כ-7 אג' למניה.

ביום 27 בנובמבר, 2013 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד במזומן בסכום של 5,000 אלפי ש"ח בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון. ביום 2 בדצמבר, 2013 ולאחר קבלת אישור הממונה כאמור, ביצעה החברה את החלוקה האמורה. הדיבידנד משקף תשלום בגובה של כ-3 אג' למניה.

לגבי חלוקת דיבידנד לאחר תאריך הדיווח, ראה באור 37 (ג').

ה. ניהול ודרישות הון

- מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בהתפתחות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי המפקח על הביטוח.
- להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח) התשנ"ח-1998 על תיקוניה (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח.

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
423,714	470,351
280,977	323,383
18,312	7,876
126,980	129,443
145,292	137,319
37,239	60,238
182,531	197,557
463,508	520,940
39,794	50,589
-	19,604
(2,973)	(1,572)
(14,000)	(21,500)
(1,573)	(14,334)
21,248	32,787

הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (א)
הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
הון ראשוני בסיסי
הון משני נחות (ב)
הון משני מורכב
סך הכל הון משני מורכב
הון שלישוני מורכב
סך הכל הון משני והון שלישוני מורכב
סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
עודף ליום הדוח הכספי
פעילות לאחר תאריך המאזן
הנפקת הון משני מורכב (ראה באור 37 ב להלן)
פרעון הון משני נחות מהבנקים
הכרזת דיבידנד (ראה באור 37 ג להלן)
השפעת הכרזת הדיבידנד על ההון המשני
עודף

באור 15: - הון (המשך)

ה. ניהול ודרישות הון (המשך)

2. (המשך)

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	

		(א) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
150,631	174,234	תביעות תלויות בביטוח כללי וביטוח סיעודי
97,238	107,164	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים וביטוח מפני מחלות ואשפוז
25,462	25,601	עתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל מיוחדים בביטוח חיים
5,441	6,231	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון (בעיקר הלוואות ומקדמות לסוכנים)
81,935	90,998	נכסי השקעה ונכסים אחרים
13,827	14,560	סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי
46,180	48,563	סיכונים תפעוליים
3,000	3,000	דרישות הון מיוחדות על פי הנחיות המפקח
423,714	470,351	סה"כ הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות

(ב) כולל שטרי הון בסך 7,876 אלפי ש"ח שהונפקו עד 31 בדצמבר, 2011 והמהווים הון משני נחות, כהגדרתו בסעיף 3 להלן.

(ג) לעניין כתבי התחייבות נדחים אשר תמורתן משמשות כהון עצמי מורכב של החברה, ראה באור 19.

מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

3. הרכב ההון של מבטח

חוזר המפקח, מחודש אוגוסט 2011, קובע כללים למבנה הון עצמי מוכר של מבטח, וכן מסגרת עקרונות להכרה ברכיבי הון שונים ולסיווגם לרובדי ההון השונים, כדלהלן:

(א) הון ראשוני - כולל הון ראשוני בסיסי (בגובה ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה), שטרי הון צמיתים או מניות בכורה לא צוברות ומכשירי הון ראשוני מורכב. מכשירי ההון הראשוני המורכב כוללים מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות ביטול תשלומי ריבית ודחיית תשלומי קרן ופרעונם נדחה בפני כל התחייבויות המבטח ובנסיבות מסוימות (הון עצמי מוכר קיים נמוך מהנדרש) קרן המכשיר תמחק או תומר למניות רגילות. מועד הפרעון הראשון של מכשירים אלה יבוא לאחר פרעון ההתחייבויות הביטוחיות המאוחרות ביותר או 49 שנים, כמוקדם שביניהם, אך לא קודם לתום 10 שנים ממועד ההנפקה.

באור 15: - הון (המשך)

ה. ניהול ודרישות הון (המשך)

3. הרכב ההון של מבטח (המשך)

(ב) הון משני - כולל מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות דחיית תשלומי קרן וריבית, ושפרעונם נדחה בפני כל חוב אחר למעט בפני הון ראשוני. מועד הפרעון הראשון של מכשירי ההון המשני יבוא לאחר תום תקופה המשקפת ממוצע משוקלל של התקופות לפרעון ההתחייבויות הביטוחיות בתוספת שנתיים, או 20 שנים כמוקדם שביניהם, אך לא קודם לתום 8 שנים ממועד ההנפקה.

(ג) הון שלישוני - כולל מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות דחיית תשלומי קרן בלבד, ושפרעונם נדחה בפני כל חוב אחר למעט בפני הון ראשוני (אם כי ניתן לקבוע שלא יידחה גם בפני הון משני אחר או הון שלישוני). מועד הפרעון הראשון של מכשירי ההון השלישוני אינו מוקדם לתום 5 שנים מיום הנפקתו.

לעניין זה, התחייבויות ביטוחיות כוללות התחייבויות שאינן תלויות תשואה, ללא חלק ההתחייבויות המגובה במלואו באג"ח ח"ץ ובניכוי חלקם של מבטחי משנה.

ההון העצמי המוכר של המבטח הוא סכום הרכיבים ומכשירים הכלולים ברבדים השונים בשיעורים הבאים:

- (א) שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני לא יפחת מ-60% מסך ההון העצמי של המבטח.
- (ב) שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני הבסיסי לא יפחת מ-70% מסך ההון הראשוני
- (ג) שיעורם הכולל של מכשירי הון ראשוני מורכב לא יעלה על 20% מסך ההון הראשוני.
- (ד) שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון השלישוני לא יעלה על 15% מסך ההון העצמי של מבטח.

החוזר כולל הוראת שעה לעניין הרכב ההון העצמי של מבטח בתקופה שמיום 30 בספטמבר, 2011 ועד למועד יישומה של הדירקטיבה, כהגדרתה בסעיף 5 להלן, בישראל במועד עליו יודיע המפקח לפיה הוראות החוזר יכנסו לתוקף בהדרגה.

כמו כן נקבע בהוראת השעה כי שיעורם הכולל של מכשירי הון הנכללים ב"הון משני נחות" לא יעלה על 50% מההון הבסיסי. הון משני נחות מוגדר כסך הרכיבים הבאים:

- (1) כתבי התחייבות נדחים, בין שניתנים להמרה במניות ובין שלא ניתנים להמרה במניות, שהונפקו לתקופה של 5 שנים לפחות, ותקופת פרעונם בעוד שנתיים לפחות לאחר תאריך הדוח, ובלבד שלא הוצאו לבעל שליטה;
- (2) כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לבעלי שליטה והם צמודים למדד המחירים לצרכן לכל היותר, אך אינם נושאים ריבית ושמועד הפרעון שלהם לא פחות משנתיים לאחר תאריך הדוח.

בנוסף להוראת השעה כולל החוזר הוראות מעבר כדלהלן:

- א. הון משני נחות אשר הונפק עד ליום 31 בדצמבר, 2009 יוכר עד למועד פרעונו הסופי בתנאים בהם הוכר עד לפרסום חוזר זה.
- ב. הון משני נחות אשר הונפק מיום 1 בינואר, 2010 ואילך לא יוכר עם יישומה של הדירקטיבה בישראל או מיום 31 בינואר, 2013, לפי המוקדם.
- ג. מכשירי הון ראשוני מורכב, משני מורכב ושלישוני מורכב אשר הונפקו מיום 1 בינואר, 2010 ואילך ואשר אושרו על-ידי המפקח, יוכרו עד למועד פירעונם הסופי בתנאים בהם הונפקו ובהתאם למגבלות השיעורים החלים על הרבדים השונים.

באור 15: - הון ודרישות הון (המשך)

ה. ניהול ודרישות הון (המשך)

3. הרכב ההון של מבטח (המשך)

ד. מכשירי הון ראשוני מורכב, משני מורכב ושלישוני מורכב, אשר יונפקו ממועד תחילתו של החוזר בתנאים הקבועים בו, יוכרו במלואם עם יישומה של הדירקטיבה בישראל עד למועד פרעונם.

4. בחודש דצמבר 2011 פרסם המפקח מכתב בדבר חלוקת דיבידנד על-ידי חברות ביטוח (להלן - "המכתב"). המכתב מהווה עדכון להבהרה מחודש מרס 2010 וקובע כי המפקח לא יאשר חלוקת דיבידנד אלא אם, לאחר ביצוע החלוקה, למבטח יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש בשיעור של 105% לפחות ובהגשת כל אלה: תחזית רווח שנתית של המבטח לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת ומאושרת בידי דירקטוריון חברת הביטוח ודירקטוריון חברת ההחזקות המחזיקה בחברת הביטוח; תכנית פעולה להשלמת הון שאושרה בידי דירקטוריון חברת הביטוח ופרוטוקול הדיון בדירקטוריון חברת הביטוח בו אושרה חלוקת הדיבידנד. כמו כן, נקבע כי הודעה על חלוקת דיבידנד תחשב כאילו קיבלה את אישור המפקח, אם לאחר ביצוע החלוקה למבטח יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש בשיעור העולה על 115% וכל המסמכים המפורטים במכתב נמסרו למפקח לא יאוחר מ- 10 ימי עסקים לאחר מועד החלוקה.

5. יישום הוראות Solvency II ("הדירקטיבה") -

בשנים 2008 - 2010 פרסם המפקח חוזרים בעניין היערכות לקליטת הוראות הדירקטיבה במקביל ליישומן במדינות האיחוד האירופי. הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של הסיכונים להם חשופות חברות ביטוח וקביעת סטנדרטים לניהולם ומדידתם, תוך מתן ביטוי בהקצאת ההון לסיכונים הגלומים בפעילותן. מלבד ההיבטים הכמותיים, הדירקטיבה מתמקדת גם בפעילות פיקוח ובקרה פנימיים וכן במשמעת שוק, גילוי ודיווח. במסגרת החוזרים מיידיע המפקח את חברות הביטוח בדבר הפעולות שיש לנקוט לצורך הטמעת הדירקטיבה: התאמות בדרישות ההון, שדרוג מערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי בחברות ביטוח, התאמת אופן הפיקוח על חברות ביטוח למתכונת מבוססת סיכון והתאמת סביבת הרגולציה הכללית לעקרונות הדירקטיבה.

בחודש ספטמבר 2012 פרסם המפקח מכתב בעניין משטר כושר פירעון ישראלי (להלן - "המכתב"). בהתאם למכתב המפקח מתכוון לפתח משטר כושר פירעון מבוסס סיכונים ברוח Solvency II וזאת עקב אי הוודאות בנוגע ללוחות הזמנים ליישום Solvency II באירופה. במכתב, מפרט המפקח את הצעדים שבדעתו לנקוט ובהם: התאמת מסגרת הרגולציה לדירקטיבה על בסיס פערים שמופ; דיווח על כושר פירעון לפי מודל IQIS (סקר הערכה כמותי לחישוב מצב ההון) אשר יבוצע החל מאמצע שנת 2013; פרסום טיוטת הנחייה להגשת דוח ORSA (הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון), הגשת טיוטת דוח ORSA לפיקוח, לאחר דיון בממצאיו בדירקטוריון, בסוף שנת 2013 (נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים טרם פורסמו הנחיות בקשר ל-ORSA). דוח ORSA סופי יגובש עד לתום שנת 2014 והוא יוגש למפקח על-ידי מבטחים באופן שוטף החל משנת 2015; תוספות הון אם יעלה צורך בהוספתם במהלך 2015 בהתבסס על דוחות ה-ORSA, תוצאות IQIS, איכות הממשל התאגידי וניהול הסיכונים בחברה, וזאת עפ"י מתודולוגיה שתפורסם במהלך שנת 2014. בנוסף ימוסד מדרג התערבות רגולטורי למקרה של התדרדרות פיננסית במצב חברת ביטוח. כמו כן, לאחר צבירת הניסיון המתאים בתוצאות דיווח IQIS, יפורסמו תקנות הון חדשות ומבוססות סיכונים וחברות ביטוח יידרשו להחזיק הון עצמי בהתאם.

במהלך תקופת ההיערכות ליישום הדירקטיבה, מתפרסמות מעת לעת הנחיות לחישוב דרישות ההון עפ"י מודל סקר הערכה כמותי (Quantitative Impact Study - QIS) הכולל את כימות מגוון הסיכונים הביטוחיים והפיננסיים העומדים בפני חברות הביטוח בהתאם לדרישות שנקבעו בחוזרי המפקח לעניין זה. עד כה, בהנחיות אלו חלו שינויים משנה לשנה ובהתאם משתנות גם התוצאות המחושבות של דרישות ההון.

המודל טרם אושר, וקיימים נושאים מהותיים לגביהם מתקיימים דיונים באירופה כמו גם בארץ.

אין ביכולת החברה להעריך את תוצאות הדיונים כאמור, וההחלטות הרגולטוריות הנגזרות על דרישות ההון העתידיות והשפעתן העיסקיות על מרכיבי הפעילות של חברות הביטוח בכלל והחברה בפרט בעתיד.

באור 16: - התחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

א. התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

ל- 31 בדצמבר						ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח: חוזי ביטוח סכומים המופקדים בחברה במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח ורווחי השקעה שאינם תלויי תשואה התחייבויות בגין חוזי ביטוח בביטוח כללי סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
2012	2013	2012	2013	2012	2013	
שייר		ביטוח משנה		ברוטו		
אלפי ש"ח						
831,135	871,186	18,805	18,997	849,940	890,183	
(3,403)	(3,613)	-	-	(3,403)	(3,613)	
827,732	867,573	18,805	18,997	846,537	886,570	
1,269,138	1,467,485	677,990	568,661	1,947,128	2,036,146	
2,096,870	2,335,058	696,795	587,658	2,793,665	2,922,716	

ב. התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

ל- 31 בדצמבר						ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח:
2012	2013	2012	2013	2012	2013	
שייר		ביטוח משנה		ברוטו		
		אלפי ש"ח				
2,222,140	2,662,811	23,870	19,873	2,246,010	2,682,684	חוזי ביטוח
105,149	493,206	-	-	105,149	493,206	חוזי השקעה
2,327,289	3,156,017	23,870	19,873	2,351,159	3,175,890	
(11,996)	(14,029)	-	-	(11,996)	(14,029)	בניכוי סכומים המופקדים בחברה במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה
2,315,293	3,141,988	23,870	19,873	2,339,163	3,161,861	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

בחוזי ביטוח תלויי תשואה תגמולי הביטוח שלהם זכאי המוטב תלויים או צמודים לתשואה שמניבות השקעות מסויימות של החברה בניכוי דמי ניהול. חוזים אלה כוללים, בין היתר, תוכניות ביטוח המזכות/מחייבות את המבוטח בבנוס/מאלוס לפי תוצאות ההשקעות של תיק הפוליסות המשתתפות ברווחי השקעה של החברה. בחוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה תגמולי הביטוח שלהם זכאי המבוטח אינם תלויים ברווח או ההפסד מההשקעות שביצעה החברה.

באור 16: - התחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה (המשך)

ג. תנועה בהתחייבות בגין חוזי ביטוח חיים תלויי תשואה ושאינם תלויי תשואה וחוזי השקעה

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח			
סך הכל	חוזי השקעה	חוזי ביטוח	
אלפי ש"ח			
2,724,560	56,036	2,668,524	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
211,328	3,364	207,964	ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה
410,609	61,037	349,572	גידול בגין פרמיות שנזקפו להתחייבויות
(144,441)	(15,288)	(129,153)	קיטון בגין תביעות, פדיונות ותום תקופה
(957)	-	(957)	שינויים אחרים
3,201,099	105,149	3,095,950	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
253,064	13,725	239,339	ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה
839,228	420,255	418,973	גידול בגין פרמיות שנזקפו להתחייבויות
(225,377)	(45,923)	(179,454)	קיטון בגין תביעות, פדיונות ותום תקופה
(1,941)	-	(1,941)	שינויים אחרים
4,066,073	493,206	3,572,867	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013

1. ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות - סעיף זה כולל ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות בגין היתרה לתחילת השנה, בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות בגין הפרמיות לחסכון בלבד שנרשמו בתקופת הדו"ח.
2. גידול בגין פרמיות שנזקפו להתחייבויות - פרמיה זו איננה כוללת את כל הפרמיה שנרשמה כהכנסה בחברה. הפרמיה כוללת את הפרמיה לחסכון וחלק מהפרמיה במוצרים בעלי פרמיה קבועה.
3. שינויים אחרים - הסעיף כולל שינויים בעתודה בגין תביעות תלויות, רזרבה לתביעות עתידיות, IBNR, קצבאות בתשלום וכדומה (על פי ההנחות שהיו בשימוש בסוף השנה הקודמת). בנוסף הסעיף כולל גם את השפעת הריבית, הפרשי הצמדה ורווחי ההשקעה שלא נכללו בסעיף "ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות", כגון: ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה על תשלומי תביעות ועל פרמיות שאינן חסכון.

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי

א. 1. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי סוגים

ל- 31 בדצמבר						
2012	2013	2012	2013	2012	2013	
שייר		ביטוח משנה		ברוטו		
אלפי ש"ח						
						<u>ענף רכב חובה</u>
145,841	143,283	-	-	145,841	143,283	הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
36,722	47,063	55,039	32,562	91,761	79,625	עודף הכנסות על הוצאות (צבירה)
704,509	851,934	552,206	450,248	1,256,715	1,302,182	תביעות תלויות
887,072	1,042,280	607,245	482,810	1,494,317	1,525,090	סך הכל ענף רכב חובה (ראה 1ב' להלן)
						<u>ענפי חבויות</u>
24,617	28,918	734	579	25,351	29,497	הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
8,294	14,114	21,755	21,499	30,049	35,613	עודף הכנסות על הוצאות (צבירה)
118,203	131,571	1,607	3,716	119,810	135,287	תביעות תלויות
151,114	174,603	24,096	25,794	175,210	200,397	סך הכל ענפי חבויות (ראה 1ב' להלן)
1,038,186	1,216,883	631,341	508,604	1,669,527	1,725,487	סך הכל ענפי רכב חובה וחבויות
						<u>ענפי רכוש ואחרים</u>
146,425	153,096	28,280	34,439	174,705	187,535	הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
84,527	97,506	18,369	25,618	102,896	123,124	תביעות תלויות
230,952	250,602	46,649	60,057	277,601	310,659	סך הכל ענפי רכוש ואחרים (ראה 2ב' להלן)
1,269,138	1,467,485	677,990	568,661	1,947,128	2,036,146	סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי הוצאות רכישה נדחות:
20,523	25,715	178	148	20,701	25,863	ענפי רכב חובה וחבויות
37,062	37,646	6,998	9,328	44,060	46,974	ענפי רכוש ואחרים
57,585	63,361	7,176	9,476	64,761	72,837	סך הכל
						התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות:
1,017,663	1,191,168	631,163	508,456	1,648,826	1,699,624	ענפי רכב חובה וחבויות
193,890	212,956	39,651	50,729	233,541	263,685	ענפי רכוש ואחרים
1,211,553	1,404,124	670,814	559,185	1,882,367	1,963,309	סך הכל התחייבויות בחוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי: (המשך)

א. 2. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי שיטות חישובן

ל- 31 בדצמבר					
2012	2013	2012	2013	2012	2013
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
אלפי ש"ח					
הערכות אקטואריות:					
885,696	1,051,393	557,567	458,624	1,443,263	1,510,017
מר עמר רקובר					
הפרשות על בסיס הערכות אחרות					
21,543	29,618	14,615	20,958	36,158	50,576
316,883	325,297	29,014	35,018	345,897	360,315
45,016	61,177	76,794	54,061	121,810	115,238
383,442	416,092	120,423	110,037	503,865	526,129
סך הכל התחייבויות ביטוח בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי					
1,269,138	1,467,485	677,990	568,661	1,947,128	2,036,146

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ב. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות
 1. ענפי רכב חובה וחבויות –

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2012	2013	2012	2013	2012	2013	
שייר		ביטוח משנה		ברוטו		
אלפי ש"ח						
1,284,667	1,017,663	250,949	631,163	1,535,616	1,648,826	יתרה לתחילת השנה
380,315	378,016	842	11,986	381,157	390,002	עלות התביעות המצטברות בגין שנת חיתום שוטפת
(* 45,050	38,660	(*5,091	22,394	(*50,141	61,054	שינוי ביתרות לתחילת שנה כתוצאה מהצמדה למדד ורווח השקעתי לפי הנחת ההיוון הגלומה בהתחייבויות
(558,846)	-	558,846	-	-	-	עסקת ביטוח משנה (ראה ביאור 22(ב))
(*34,104)	(77,392)	(*14,308	48,733	(*19,796)	(28,659)	שינוי באומדן עלות התביעות המצטברות בגין שנות חיתום קודמות
(167,585)	339,284	579,087	83,113	411,502	422,397	סך השינוי בעלות התביעות המצטברות
-						תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה:
(6,628)	(9,714)	(26)	(36)	(6,654)	(9,750)	בגין שנת חיתום שוטפת
(100,867)	(172,228)	(222,937)	(183,049)	(323,804)	(355,277)	בגין שנות חיתום קודמות
(107,495)	(181,942)	(222,963)	(183,085)	(330,458)	(365,027)	סך תשלומים לתקופה
7,042	6,806	23,062	12,135	30,104	18,941	צבירה בגין שנת חיתום שוטפת
18,953	34,138	5,728	(11,860)	24,681	22,278	שינוי בצבירה בגין שנים פתוחות
(17,919)	(24,781)	(4,700)	(23,010)	(22,619)	(47,791)	שחרור צבירה לתחילת השנה בגין שנת החיתום ששוחזרה
8,076	16,163	24,090	(22,735)	32,166	(6,572)	סך שינוי בצבירה לתקופה
1,017,663	1,191,168	631,163	508,456	1,648,826	1,699,624	יתרה לסוף השנה

סווג מחדש. ראה באור 2 כד'.

- (*)
1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות, הפרשה לפרמיה בחסר, צבירה, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
 2. עלות התביעות המצטברות (Ultimate) הינה: יתרת תביעות תלויות (ללא צבירה), הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות בתוספת סך תשלומי התביעות כולל הוצאות ישירות ועקיפות לשוב תביעות.
 3. התשלומים כוללים הוצאות עקיפות לשוב תביעות (הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות החיתום.
 4. השינוי באומדן עלות התביעות המצטברות בגין שנות חיתום קודמות בשייר נובע בשנת 2013 בעיקר מענף רכב חובה בגין שנת חיתום 2010. השינוי כאמור בשנת 2012 נובע מענפי חבויות בלבד, שכן כל השנים עד שנת חיתום 2009 בענף רכב חובה מכוסות בביטוח משנה מלא. (ראה באור 22(ב) להלן).

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ב. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות (המשך):

2. ענפי רכוש ואחרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012	2013	2012	2013	2012	2013
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
		אלפי ש"ח			
214,126	193,890	40,593	39,651	254,719	233,541
271,778	256,056	35,886	40,523	307,664	296,579
8,754	30,380	3,522	5,065	12,276	35,445
280,532	286,436	39,408	45,588	319,940	332,024
יתרה לתחילת השנה					
עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח					
שינוי בעלות התביעות המצטברות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח					
שינוי בעלות התביעות המצטברות					
תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה:					
(206,688)	(189,290)	(26,968)	(27,645)	(233,656)	(216,935)
(88,845)	(84,167)	(14,853)	(10,694)	(103,698)	(94,861)
(295,533)	(273,457)	(41,821)	(38,339)	(337,354)	(311,796)
(3,676)	6,087	1,471	3,829	(2,205)	9,916
(1,559)	-	-	-	(1,559)	-
193,890	212,956	39,651	50,729	233,541	263,685
יתרה לסוף השנה					

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות בתוספת הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח כוללת את יתרת תביעות תלויות לסוף שנת הדוח בתוספת סך תשלומי התביעות בתקופת הדוח לרבות הוצאות ישירות ועקיפות לשוב תביעות.
3. תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה כוללים תשלומים בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח ובתוספת השינוי ביתרת תביעות תלויות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח.
4. התשלומים לשוב תביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישובן (הוצאות הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות הנזק.
5. הגידול בעלות התביעות המצטברות בגין אירועים שקדמו לשנת 2013 בברוטו ובשייר נובע בעיקר מענף רכב רכוש, בעקבות התפתחות תביעות ישנות בעיקר בענף צד ג' ובשיבובים בהיקף שהמודל האקטוארי לא חזה ובעקבות עדכונים אקטוארים להשלמת חוסר בתלויות בגין שנים ישנות.

באור 17: -

התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג 1. בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות

ליום 31 בדצמבר, 2013

שנת חיתום									
סך הכל	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2013 (*)									
	9750	6,781	7,095	6,408	5,773	8,175	14,725	8,952	11,499
		45,320	43,091	32,630	38,769	53,960	68,235	60,364	76,420
			99,445	79,351	80,103	105,550	128,506	110,028	141,960
				135,214	126,500	151,825	176,293	159,683	189,372
					171,309	199,095	217,342	205,010	234,529
						237,167	261,452	248,082	270,539
							305,857	280,442	310,174
								314,121	345,721
									361,172
									388,597
	408,943	419,113	409,309	360,725	327,594	378,785	386,656	308,936	345,739
		417,887	408,474	362,914	332,621	377,213	386,719	309,964	361,197
			416,240	369,887	339,512	389,190	394,699	317,856	371,322
				300,937	324,078	345,255	366,083	308,712	352,999
					316,561	336,527	365,208	316,618	370,806
						338,438	356,561	324,633	382,858
							368,645	336,797	377,244
								350,817	390,037
									399,066
									403,647
(101,408)					7,518	6,816	(2,561)	(42,105)	(46,067)
(4.89%)					2.32%	1.97%	(0.70%)	(13.64%)	(13.05%)
3,721,181	408,943	417,887	416,240	300,937	316,561	338,438	368,645	350,817	399,066
2,067,952	9,750	45,320	99,445	135,214	171,309	237,167	305,857	314,121	361,172
1,653,229	399,193	372,567	316,795	165,723	145,252	101,271	62,788	36,696	37,894
46,395									15,050
1,699,624									

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף שנה:

לאחר שנה ראשונה (**)

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

עודף (חסר) לאחר שחרור הצבירה (***)

שיעור סטייה לאחר שחרור הצבירה באחוזים

אומדן תביעות מצטברות ליום 31 בדצמבר, 2013

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר, 2013

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2003

סהם התחייבויות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה

וחבויות בניכוי הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר,

2013

לפי בחינה שביצעה החברה בענפי רכוש ואחרים, אי הוודאות לגבי הסכום והעיתוי של עלות התביעות נפתרת, בדרך כלל, תוך שנה. לפיכך לא ניתן מידע בדבר התפתחות התביעות בענפים אלו.

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(***) עודף בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הרביעית (הראשונה לאחר שחרור הצבירה) להערכת התביעות המצטברות נכון לתאריך הדוח.

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג. 2. בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, בשייר עצמי, בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות

ליום 31 בדצמבר, 2013

שנת חיתום									
סך הכל	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר, 2013(*)									
	9714	6,755	7,043	6,389	5,737	8,174	14,723	8,943	11,467
		45,257	42,961	32,523	38,659	46,510	68,133	60,342	76,379
			99,296	79,189	79,899	98,085	128,401	110,005	141,919
				135,048	83,202	141,811	176,178	159,657	180,661
					89,108	144,817	217,204	204,601	183,089
						150,278	220,405	246,043	185,792
							223,382	249,831	189,013
								252,760	191,811
									193,241
									155,357
	384822	394,753	384,942	341,308	326,669	338,803	384,733	302,363	343,022
		388,140	376,995	337,382	321,881	329,525	380,409	303,168	354,289
			385,349	345,903	328,629	340,357	387,802	308,230	360,863
				290,534	97,019	302,030	359,179	301,843	188,077
					98,083	154,964	360,170	310,124	192,530
						157,260	225,669	319,357	193,743
							226,542	254,877	194,986
								256,164	195,980
									195,976
									158,388
802,786					203,588	147,428	133,839	64,604	155,539
(23,478)					(1,064)	(2,658)	(1,202)	(18,926)	(7,899)
(1.55%)					(1.10%)	(0.88%)	(0.33%)	(6.27%)	(4.20%)
2,541,258	384,822	388,140	385,349	290,534	98,083	157,260	226,542	256,164	195,976
1,353,441	9,714	45,257	99,296	135,048	89,108	150,278	223,382	252,760	193,241
1,187,817	375,108	342,883	286,053	155,486	8,975	6,982	3,160	3,404	2,735
3,351									
1,191,168									

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה (**)

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

העברת תיק למבטח משנה בחו"ל

עודף (חוסר) לאחר שחרור הצבירה (***)

שיעור סטייה לאחר שחרור הצבירה באחוזים

אומדן תביעות מצטברות ליום 31 בדצמבר, 2013

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר, 2013

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2003

סהכ התחייבויות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות

בניכוי הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר, 2013

לפי בחינה שביצעה החברה בענפי רכוש ואחרים, אי הוודאות לגבי הסכום והעיתוי של עלות התביעות נפתרת, בדרך כלל, תוך שנה. לפיכך לא ניתן מידע בדבר התפתחות התביעות בענפים אלו.

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(***) עודף בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הרביעית (הראשונה לאחר שחרור הצבירה) להערכת התביעות המצטברות נכון לתאריך הדוח.

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג. 3. בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו בענף ביטוח רכב חובה

ליום 31 בדצמבר, 2013										
שנת חיתום										
סך הכל	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2013 (*)										
	7,769	4,989	5,448	5,203	4,826	7,422	13,221	8,254	10,834	12,938
		39,680	38,234	28,412	35,841	51,118	64,727	58,379	73,150	75,712
			89,806	71,543	73,747	99,534	121,624	105,816	136,725	150,178
				123,741	116,814	140,737	166,135	152,143	181,941	199,434
					155,720	184,920	203,584	194,774	224,671	239,391
						217,516	244,492	234,604	257,976	287,610
							285,911	263,176	294,080	319,757
								293,921	325,438	350,597
									339,436	364,219
										368,383
	347,719	365,720	362,275	320,525	296,114	354,730	362,984	287,318	325,535	375,788
		366,594	363,495	323,987	302,466	355,398	365,572	289,838	341,855	376,527
			370,620	330,948	308,694	362,905	372,747	297,336	351,754	386,244
				270,247	300,259	323,396	346,755	291,102	338,131	357,494
					291,644	312,162	344,232	297,479	351,465	349,608
						311,789	334,311	303,378	361,206	375,833
							345,528	314,485	354,534	382,585
								327,074	364,871	378,235
									373,948	382,520
										380,382
(73,230)					8,615	11,607	1,226	(35,972)	(35,818)	(22,889)
3.74%					2.87%	3.59%	0.35%	(12.36%)	(10.59%)	(6.40%)
3,385,545	347,719	366,594	370,620	270,247	291,644	311,789	345,528	327,074	373,948	380,382
1,921,883	7,769	39,680	89,806	123,741	155,720	217,516	285,911	293,921	339,436	368,383
1,463,662	339,950	326,914	280,814	146,506	135,924	94,273	59,617	33,153	34,512	11,999
43,016										
1,506,678										

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה (**)

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

עודף (חסר) לאחר שחרור הצבירה (***)

שיעור סטייה לאחר שחרור הצבירה באחוזים

אומדן תביעות מצטברות ליום 31 בדצמבר, 2013

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר, 2013

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2003

סהכ התחייבויות בגין חוזי ביטוח בענף רכב חובה

וחבויות בניכוי הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר,

2013

(*)

(**)

(***)

הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

עודף בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הרביעית (הראשונה לאחר שחרור הצבירה) להערכת התביעות המצטברות נכון לתאריך הדוח.

ג. 4. בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות בשייר עצמי, בענף ביטוח רכב חובה

שנת חיתום

תביעות משולמו (מצטבר) בסוף השנה:
לאחר שנה ראשונה
לאחר שנתיים
לאחר שלוש שנים
לאחר ארבע שנים
לאחר חמש שנים
לאחר שש שנים
לאחר שבע שנים
לאחר שמונה שנים
לאחר תשע שנים
לאחר עשר שנים
אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:
לאחר שנה ראשונה (**)
לאחר שנתיים
לאחר שלוש שנים
לאחר ארבע שנים
לאחר חמש שנים
לאחר שש שנים
לאחר שבע שנים
לאחר שמונה שנים
לאחר תשע שנים
לאחר עשר שנים
העברת תיק למבטח משנה בחו"ל
עודף (חסר) לאחר שחרור הצבירה (***)
שיעור סטייה לאחר שחרור הצבירה באחוזים
אומדן תביעות מצטברות ליום 31 בדצמבר, 2013
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר, 2013
יתרת התביעות התלויות
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2003
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח ענפי רכב חובה וחבויו
בניכוי הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר, 2013

79

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

א. פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה לפי חשיפות

נתונים ליום 31 בדצמבר, 2013

		סיעודי		פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
				סיכון הנמכר כפוליסה בודדת				
סך הכל	בריאות אחר	קבוצתי	פרט	קבוצתי	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת (* 1990)
אלפי ש"ח								
1,530,887	-	-	-	-	-	-	856,715	674,172
1,203,387	-	-	-	-	-	1,155,193	48,194	-
80,159	-	-	-	-	-	2,943	21,177	56,039
628,882	-	-	-	-	-	53,642	481,587	93,653
129,552	8,986	75	5,576	2,600	37,301	22,761	40,472	11,781
3,572,867	8,986	75	5,576	2,600	37,301	1,234,539	1,448,145	835,645
493,206	-	-	-	-	-	493,206	-	-
4,066,073	8,986	75	5,576	2,600	37,301	1,727,745	1,448,145	835,645
3,151,852	-	-	-	-	7,250	1,708,600	1,436,002	-
914,221	8,986	75	5,576	2,600	30,051	19,145	12,143	835,645
4,066,073	8,986	75	5,576	2,600	37,301	1,727,745	1,448,145	835,645

(א) לפי חשיפה ביטוחית:

התחייבויות בגין חוזי ביטוח

קצבה ללא מקדמים מובטחים

קצבה עם מקדמים מובטחים:

עד חודש מאי 2001

מחודש יוני 2001

קצבה בתשלום

הוני (ללא אופציה לקצבה)

מרכיבי סיכון אחרים

סך הכל בגין חוזי ביטוח

התחייבויות בגין חוזי השקעה

סך הכל

(ב) לפי חשיפה פיננסית:

תלוי תשואה

אינו תלוי תשואה

סך הכל

(*) המוצגים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

א. פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה לפי חשיפות (המשך)

נתונים ליום 31 בדצמבר, 2012

סך הכל	בריאות אחר	סיעודי		פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים)		
		קבוצתי	פרט	קבוצתי	פרט	לפי מועד הנפקת הפוליסה		
						משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	
								עד שנת 1990 (*)
אלפי ש"ח								
(א) לפי חשיפה ביטוחית:								
התחייבויות בגין חוזי ביטוח								
קצבה ללא מקדמים מובטחים								
קצבה עם מקדמים מובטחים:								
1,413,010	-	-	-	-	-	1,810	771,476	639,724
855,148	-	-	-	-	-	814,761	40,387	-
67,030	-	-	-	-	-	2,610	15,342	49,078
631,692	-	-	-	-	-	62,704	478,509	90,479
129,070	7,539	121	4,873	2,862	40,392	15,506	42,906	14,871
3,095,950	7,539	121	4,873	2,862	40,392	897,391	1,348,620	794,153
105,149	-	-	-	-	-	105,149	-	-
3,201,099	7,539	121	4,873	2,862	40,392	1,002,540	1,348,620	794,153
סך הכל								
(ב) לפי חשיפה פיננסית:								
2,334,402	-	-	-	-	12,262	989,321	1,332,820	-
866,697	7,539	121	4,873	2,862	28,130	13,219	15,800	794,153
3,201,099	7,539	121	4,873	2,862	40,392	1,002,539	1,348,620	794,153
סך הכל								

(*) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013

סך הכל	בריאות אחר	סיעודי		פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים)			
		קבוצתי	פרט	קבוצתי	פרט	לפי מועד הנפקת הפוליסה			
						אלפי ש"ח	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
12,533	-	-	-	-	-	-	10,295	2,238	פרמיות ברוטו:
405,276	-	-	-	-	-	337,680	56,255	11,341	מסורתי/מעורב
140,084	12,723	-	1,324	126	70,305	40,038	12,940	2,628	מרכיב החסכון
557,893	12,723	-	1,324	126	70,305	377,718	79,490	16,207	אחר
420,255						420,255	-	-	סה"כ (2)
44,762						12,551	24,039	8,172	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
14,012	1,183	42	35	(323)	10,045	(7,305)	15,440	(5,105)	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (3)
536	1	-	2	-	8	-	136	389	רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים
14,548	1,184	42	37	(323)	10,053	(7,305)	15,576	(4,716)	רווח (הפסד) כולל אחר מעסקי ביטוח חיים
153,024	5,441	-		-	15,725	131,858	-	-	סך כל הרווח(הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים
135,269						130,611	4,658	-	פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש
39,282						39,282			פרמיה חד פעמית בגין חוזי ביטוח
390,017						390,017			פרמיה משוננת בגין חוזי השקעה- עסק חדש
156,033						156,033			פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה
31,345						31,345	-	-	העברות לחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
									העברות מהחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם בחלקם באגרות חוב מיועדות (ראה באור 34 ה (1) להלן).

2. הגדלות בפוליסות קיימות אינן נכללות במסגרת הפרמיה המשוננת בגין עסק חדש, אלא במסגרת תוצאות הפעילות של הפוליסה המקורית.

3. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על

הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המבוטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח

הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012

סך הכל	בריאות אחר	סיעודי		פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
		קבוצתי	פרט	קבוצתי	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)	
									סיכון הנמכר כפוליסה בודדת
אלפי ש"ח									
13,989	-	-	-	-	-	-	11,600	2,389	פרמיות ברוטו:
338,861	-	-	-	-	-	272,021	56,438	10,402	מסורתי/מעורב
134,744	9,555	-	1,471	464	71,901	34,381	12,969	4,003	מרכיב החסכון
487,594	9,555	-	1,471	464	71,901	306,402	81,007	16,794	אחר
61,037						61,037	-	-	סה"כ (2)
26,085						8,269	9,244	8,572	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
12,444	(229)	(122)	22	210	14,040	(8,518)	7,831	(790)	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (3)
(978)	(3)	-	(5)	(1)	(18)	-	(228)	(723)	רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים
11,466	(232)	(122)	17	209	14,022	(8,518)	7,603	(1,513)	רווח (הפסד) כולל אחר מעסקי ביטוח חיים
137,988	3,422	-	120	-	11,017	123,429	-	-	סך כל הרווח(הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים
107,487						104,326	3,160	1	פרמיה משונתת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש
7,122						7,122			פרמיה חד פעמית בגין חוזי ביטוח
55,953						55,953			פרמיה משונתת בגין חוזי השקעה- עסק חדש
98,136						98,136			פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה
32,448						27,112	5,208	128	העברות לחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה העברות מהחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

פרמיות ברוטו:

מסורתי/מעורב

מרכיב החסכון

אחר

סה"כ (2)

תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (3)

רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים

רווח (הפסד) כולל אחר מעסקי ביטוח חיים

סך כל הרווח(הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש

פרמיה חד פעמית בגין חוזי ביטוח

פרמיה משוננת בגין חוזי השקעה- עסק חדש

פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה

העברות לחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

העברות מהחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי

השקעה

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם בחלקם באגרות חוב מיועדות (ראה באור 34 ה (1) להלן).

2. הגדלות בפוליסות קיימות אינן נכללות במסגרת הפרמיה המשוננת בגין עסק חדש, אלא במסגרת תוצאות הפעילות של הפוליסה המקורית.

3. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי תוצאות לניהול ההשקעות המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על

הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המבוטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח

הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011

סך הכל	בריאות אחר	סיעודי		פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
		קבוצתי	פרט	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
				קבוצתי	פרט			
15,720	-	-	-	-	-	13,112	2,608	
242,545	-	-	-	-	-	53,717	11,375	
136,470	7,955	-	1,735	1,114	70,730	14,149	3,445	
394,735	7,955	-	1,735	1,114	70,730	80,978	17,428	
17,627						-	-	
15,915						7,514	1,314	
1,572	315	(167)	414	(503)	12,938	(274)	394	
916	-	-	-	(4)	(1)	258	663	
2,488	315	(167)	414	(507)	12,937	(16)	1,057	
99,954	1,947	-	120	-	13,129	-	-	
58,031						593	1	
373						373		
48,898						48,898		
25,304						6,348	371	

פרמיות ברוטו:
מסורת/מעורב
מרכיב החסכון
אחר
סה"כ
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות
לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (3)
רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים
רווח (הפסד) כולל אחר מעסקי ביטוח חיים
סך כל הרווח(הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים
פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש
(2)
פרמיה חד פעמית בגין חוזי ביטוח
פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה
פרמיה משוננת בגין חוזי השקעה- עסק חדש
העברות מהחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
2. הגדלות בפוליסות קיימות אינן נכללות במסגרת הפרמיה המשוננת בגין עסק חדש, אלא במסגרת תוצאות הפעילות של הפוליסה המקורית.
3. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המבוטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

ג. מידע נוסף אודות התחייבויות תלויות תשואה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013			31 בדצמבר 2013	בגין פוליסות שהונפקו לפני שנת 2004: קרן ט' קרן י' בגין פוליסות שהונפקו החל משנת 2004 חוזי השקעה סך הכל
			התחייבויות תלויות (תשואה *)	
			פרמיות / תקבולים	
תביעות	פדיונות	אלפי ש"ח		
1,098	1,801	1,589	60,005	
12,379	52,074	77,902	1,388,140	
7,040	90,226	377,059	1,234,539	
-	45,923	420,255	493,206	
20,517	190,024	876,805	3,175,890	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012			31 בדצמבר 2012	בגין פוליסות שהונפקו לפני שנת 2004: קרן ט' קרן י' בגין פוליסות שהונפקו החל משנת 2004 חוזי השקעה סך הכל
			התחייבויות תלויות (תשואה *)	
			פרמיות / תקבולים	
תביעות	פדיונות	אלפי ש"ח		
845	728	1,552	52,612	
13,348	48,588	79,691	1,296,008	
6,393	71,101	306,402	897,390	
-	15,288	61,037	105,149	
20,586	135,705	448,682	2,351,159	

(*) ההתחייבויות נכללו לפי חשיפה פיננסית.

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

ד. מידע אודות תשואה ודמי ניהול בגין התחייבויות תלויות תשואה

דמי ניהול לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	דמי ניהול לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	דמי ניהול לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	תשואה שנתית ממוצעת נומינלית 5 שנים		תשואה שנתית נומינלית ברוטו					
2011	2012	2013	אחרי דמי ניהול	לפני דמי ניהול	2013	2012	2011	2010	2009	
7,200	8,721	23,011	9.80	11.25	10.18	9.48	(4.14)	9.95	30.79	קרן י'
3,277	4,057	5,129	8.06	8.99	10.54	8.82	(3.98)	10.19	19.38	מסלולית כללית (*)
4,124	4,735	8,450								אחר (מסלולים אחרים)
14,601	17,513	36,590								סך הכל

הסכומים שנכללו בסעיף דמי ניהול בגין פוליסות משתתפות ברווחים שבדוח עסקי ביטוח חיים חושבו בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח על בסיס התשואה והיתרות היומיות של עתודות הביטוח.

(*) החל משנת 2004.

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

ה. מידע אודות העברות כספים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
54,075	101,096
30,484	24,698
13,577	30,239
98,136	156,033
18,406	17,978
8,133	10,827
5,909	2,540
32,448	31,345
65,688	124,688

העברות לחברה מגופים אחרים:
העברות מחברות ביטוח אחרות
העברות מקרנות פנסיה
העברות מקופות גמל

סך כל העברות לחברה

העברות מהחברה לגופים אחרים:
העברות לחברות ביטוח אחרות
העברות לקרנות פנסיה
העברות לקופות גמל

העברות נטו לחברה

באור 19: - התחייבויות פיננסיות

באור זה מספק מידע בדבר התנאים החוזיים של התחייבויות פיננסיות. מידע נוסף בדבר החשיפה של החברה לסיכונים ריבית, מטבע חוץ ונזילות, ניתן בבאור 34, בדבר מכשירים פיננסיים.

א. פרוט התחייבויות פיננסיות

31 בדצמבר			
שווי הוגן		ערך בספרים	
2012	2013	2012	2013
אלפי ש"ח			
81,981	93,479	78,654	80,950
122,279	140,663	126,980	129,443
204,260	234,142	205,634	210,393
		126,980	129,443
		18,312	7,876
		37,239	60,238
		182,531	197,557

התחייבויות פיננסיות המוצגות
בעלות מופחתת

כתבי התחייבות נדחים מתאגידים
בנקאיים

אגרות חוב וכתבי התחייבויות
נדחים

סך התחייבויות פיננסיות (*)

(*) מזה כתבי התחייבות נדחים
בחברת ביטוח המהווים הון משני

הון משני מורכב

הון משני נחות

הון שלישוני מורכב

באור 19: - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ב. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת - פרטים בדבר ריבית והצמדה

31 בדצמבר		
ריבית אפקטיבית		
2012	2013	
אחוזים		בסיס הצמדה:
5.92	5.96	צמוד למדד המחירים לצרכן
-	6.90	שקלי

ג. פרטים נוספים

1. לחברה כתבי התחייבות נדחים בסכום של 80,950 אלפי ש"ח מבנקים שונים.

- א. ביום 1 בינואר, 2009 הנפיקה החברה כתב התחייבות נדחה לתאגיד בנקאי בסך של 20 מיליון ש"ח. כתב ההתחייבות הינו צמוד למדד המחירים לצרכן ונושא ריבית בשיעור 6.6%. פרעונו של כתב ההתחייבות הינו ב-20 בתשלומים רבעוניים החל מיום 1 בינואר, 2012 וכלה ביום 30 בספטמבר, 2016. תשלום הריבית הינו מידי רבעון החל מיום 1 בינואר, 2010 וכלה ביום 30 בספטמבר, 2016. כתב ההתחייבות משמש כהון משני נחות של החברה בהתאם לתקנות ההון.
- ב. ביום 29 במרס, 2009 הנפיקה החברה כתב התחייבות נדחה לתאגיד בנקאי בסך של 11 מיליון ש"ח. כתב ההתחייבות הינו צמוד למדד המחירים לצרכן ונושא ריבית בשיעור 7.35%. פרעונו של כתב ההתחייבות הינו ב-25 בתשלומים רבעוניים החל מיום 1 באפריל, 2009 וכלה ביום 1 באפריל, 2017. תשלום הריבית הינו מידי רבעון החל מיום 1 ביולי, 2009 וכלה ביום 1 באפריל, 2017. כתב ההתחייבות משמש כהון משני נחות של החברה בהתאם לתקנות ההון.
- ג. ביום 27 ביוני, 2013 הנפיקה החברה כתב התחייבות נדחה לתאגיד בנקאי בסך של 20 מיליון ש"ח. כתב ההתחייבות הינו צמוד למדד המחירים לצרכן ונושא ריבית בשיעור 6.7%. פרעונו של כתב ההתחייבות הינו בתשלום אחד ביום 1 ביולי, 2021 עם אופציה לפרעון מוקדם ביום 1 ביולי, 2018. תשלום הריבית הינו מידי רבעון החל מיום 1 באוקטובר, 2013. כתב ההתחייבות משמש כהון שלישוני של החברה בהתאם לתקנות ההון.
- ד. ביום 27 ביוני, 2013 הנפיקה החברה כתב התחייבות נדחה לתאגיד בנקאי בסך של 40 מיליון ש"ח. כתב ההתחייבות אינו צמוד למדד המחירים לצרכן ונושא ריבית בשיעור פריים + 4.4%. פרעונו של כתב ההתחייבות הינו בתשלום אחד ביום 1 ביולי, 2021 עם אופציה לפרעון מוקדם ביום 1 ביולי, 2018. תשלום הריבית הינו מידי רבעון החל מיום 1 באוקטובר, 2013. כתב ההתחייבות משמש כהון שלישוני של החברה המאוחדת בהתאם לתקנות ההון.

2. ביום 5 בינואר, 2011 התקיים מכרז לציבור לפיו הנפיקה החברה 92,401,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה 1) בתמורה כוללת (ברוטו) של 92,401,000 ש"ח. כמו כן, הנפיקה החברה המאוחדת בפברואר 2011, 30,000,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה 1) במסגרת הרחבת סדרה 1 של אגרות החוב. התמורה שהשתלמה לחברה בגין אגרות החוב הנוספות הסתכמה לסך של 31,380,000 ש"ח. סך הכל אגרות החוב סדרה 1 של החברה המאוחדת כוללת 122,401,000 ש"ח ערך נקוב, נושאות ריבית שנתית בשיעור 5.7%, צמודות (קרן וריבית) למדד שפורסם בגין חודש נובמבר 2010. תעודות התחייבות (סדרה 1) עומדות לפרעון בתשלום אחד ביום 31 בדצמבר, 2021 עם אופציה לפרעון מוקדם ביום 31 בדצמבר, 2018.

הסכום שגוייס הוכר על-ידי המפקח על הביטוח כהון משני מורכב בהתאם לטיוטת חוזר "הרכב הון עצמי של המבטח".

באור 19: - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ג. פרטים נוספים (המשך)

2. (המשך)

ביום 21 בפברואר, 2013 פרסמה מדרוג דוח דירוג לחברה ולאגרות החוב (סדרה 1) של החברה, לפיו הותירה את דירוגה של החברה בדירוג A3 negative ואת דירוגן של אגרות החוב (סדרה 1) של החברה בדירוג Baa2 negative. הוצאות ההנפקה של אגרות החוב הנ"ל בסך 322 אלפי ש"ח, מוצגות בקיזוז מיתרת אגרות החוב. לעניין הנפקה אגרות חוב סדרה חדשה (סדרה 2) על-ידי חברה אחרי תאריך מאזן ראה באור 37 ב'.

3. כתבי ההתחייבויות הינן בעלות מאפיינים מיוחדים כמפורט להלן:

א. בהתקיימן של "נסיבות משהות להון שלישוני מורכב" ידחה תשלום קרן בגין תעודות ההתחייבות (סעיף א' (3) ו- (4) לעיל) אשר תמורתן הוכרה על-ידי המפקח על הביטוח כהון שלישוני מורכב ("הון שלישוני").

"נסיבות משהות להון שלישוני מורכב" בהתאם להוראות המפקח על הביטוח משמען, התקיימות אחת או יותר מהנסיבות הבאות: (1) סכום ההון העצמי המוכר של החברה ירד אל מתחת להון המינימאלי הנדרש ממנה (על פי ההסדר התחיקתי, (וזאת על פי הדוחות הכספיים האחרונים) (שנתיים או רבעוניים) שקדמו למועד פירעון הקרן הרלוונטי (2); המפקח על הביטוח הורה על דחיית תשלום קרן עקב פגיעה משמעותית בהון העצמי המוכר של החברה או אם ראה כי יש חשש ממשי קרוב ליכולתה של החברה לעמוד בהון המינימאלי הנדרש ממנה.

ב. בהתקיימן של "נסיבות משהות להון משני מורכב" ידחו תשלום קרן ו/או תשלומי ריבית בגין תעודות התחייבות (סדרה 1') אשר תמורתן הוכרה על-ידי המפקח על הביטוח כהון משני מורכב.

"נסיבות משהות להון משני מורכב" בהתאם להוראות המפקח על הביטוח משמען: התקיימות אחת או יותר מהנסיבות הבאות: ביחס לדחיית תשלום ריבית - (1) היעדר רווחים ראויים לחלוקה בחברה, כמשמען בחוק החברות, התשנ"ט-1999)להלן: "חוק החברות", וזאת על פי הדוחות הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) שקדמו למועד פירעון הריבית הרלוונטי;

ביחס לדחיית תשלום קרן ו/או תשלומי ריבית - (1) סכום ההון העצמי המוכר של החברה ירד אל מתחת להון המינימאלי הנדרש ממנה (על פי הוראות הדין החלות על החברה על פי הנחיות המפקח על הביטוח (להלן: "ההסדר התחיקתי"), וזאת על פי הדוחות הכספיים האחרונים שנתיים או רבעוניים שקדמו למועד פירעון הריבית ו/או הקרן הרלוונטי; (2) דירקטוריון החברה הורה על דחיית תשלום ריבית או על דחיית תשלום קרן, אם קבע כי יש חשש ממשי קרוב ליכולתה של החברה לעמוד בהון המינימאלי הנדרש ממנה (על פי ההסדר התחיקתי) ובלבד שהתקבל לכך אישור המפקח על הביטוח מראש; (3) דירקטוריון החברה הורה על דחיית תשלום ריבית ו/או על דחיית תשלום קרן, אם קבע כי יש חשש ממשי קרוב ליכולתה של החברה לפרוע במועדן התחייבויות שדרגת הקדימות שלהן גבוהה מזו של תעודות ההתחייבות, ובלבד שהתקבל לכך אישור המפקח על הביטוח מראש (4) המפקח על הביטוח הורה על דחיית תשלום קרן ו/או ריבית עקב פגיעה משמעותית בהון העצמי המוכר של החברה או אם ראה כי יש חשש ממשי קרוב ליכולתה של החברה לעמוד בהון המינימאלי הנדרש ממנה.

ד. לעניין מועדי פירעון של התחייבויות פיננסיות לאחר תאריך מאזן, ראה באור 34 ד'.

באור 20: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים

הטבות לעובדים כוללות הטבות לטווח קצר, הטבות לאחר סיום העסקה, הטבות אחרות לטווח ארוך והטבות בגין פיטורין, וכן תשלומים מבוססי מניות.

הטבות לאחר סיום העסקה

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את החברה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה או לבצע הפקדות שוטפות בתוכנית להפקדה מוגדרת, לפי סעיף 14 כמתואר להלן. התחייבויות החברה בשל כך מטופלות כהטבות לאחר סיום העסקה.

חישוב התחייבות החברה בשל הטבות לעובדים מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת העובד ותקופת העסקתו שיוצרים את הזכות לקבלת הפיצויים.

תוכנית הפקדה מוגדרת

ההטבות לעובדים לאחר סיום העסקה, ממומנות, בדרך כלל, על ידי הפקדות המסווגות כתוכנית הטבה מוגדרת או כתוכנית להפקדה מוגדרת כמפורט להלן:

לגבי חלק מתשלומי הפיצויים, חלים תנאי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963, על-פיו הפקדותיה השוטפות של החברה בקרנות פנסיה ו/או בפוליסות בחברות ביטוח, פוטרות אותה מכל התחייבות נוספת לעובדים, בגינם הופקדו הסכומים כאמור לעיל. הפקדות אלו וכן הפקדות בגין תגמולים מהוות תוכנית הפקדה מוגדרת. ההוצאות בגין תוכנית ההפקדה המוגדרת הסתכמו בשנים 2012 ו-2011 לסך של 654 אלפי ש"ח, 482 אלפי ש"ח ו-443 אלפי ש"ח, בהתאמה ונכללו במסגרת הוצאות הנהלה וכלליות.

תוכנית להטבה מוגדרת

החלק של תשלומי הפיצויים שאינו מכוסה על ידי הפקדות בתוכנית להפקדה מוגדרת, כאמור לעיל, מטופל על ידי החברה כתוכנית להטבה מוגדרת לפיה מוכרת התחייבות בגין הטבות עובדים ובגינה החברה מפקידה סכומים בקופות מרכזיות לפיצויים ובפוליסות ביטוח מתאימות. בנוסף, ישנן הפקדות בפוליסות ביטוח שהונפקו על ידי החברה אשר אינן מהוות נכסי תוכנית.

א. הרכב ההתחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו

31 בדצמבר	
2012	2012
אלפי ש"ח	
16,865	20,878
(9,114)	(9,433)
7,751	11,445
2,933	3,555
10,684	15,000

התחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת (ראה ב' להלן)

שווי הוגן של נכסי התוכנית (ראה ב' להלן)

סך הכל התחייבות, נטו

התחייבות בגין חופשה

סה"כ התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו

באור 20: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. השינויים בערך הנוכחי של ההתחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת

רווח שנזקק לרווח כולל אחר						הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד					יתרה ליום 1 בינואר, 2013
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013	הפקדות לתוכנית ע"י המעביד	סה"כ השפעה על רווח כולל אחר בתקופה	רווח (הפסד) אקטוארי בגין סטיות בניסיון	הפסד אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	תשלומים מהתוכנית אלפי ש"ח	הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד בתקופה	נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)	סה"כ הוצאות שנזקפו	עלות שירות שוטף	הוצאות ריבית, נטו	
(20,878)	-	(1,386)	(1,314)	(72)	2,480	(5,107)	-	(653)	(4,454)	(16,865)	התחייבויות להטבה מוגדרת
9,433	1,029	764	764	-	(1,840)	366	366	-	-	9,114	שווי הוגן של נכסי תוכנית
(11,445)	1,029	(622)	(550)	(72)	640	(4,741)	366	(653)	(4,454)	(7,751)	התחייבות (נכס) נטו בגין הטבה מוגדרת

באור 20: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. השינויים בערך הנוכחי של ההתחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת (המשך)

רווח שנזקף לרווח כולל אחר				הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד							
				תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית, נטו)							
סה"כ				סה"כ הוצאות שנזקפו							
הפקדות	השפעה על רווח כולל	רווח (הפסד)	הפסד אקטוארי	רווח אקטוארי	בגין שינויים בהנחות הדמוגרפיות	בגין שינויים בהנחות תשלומים מהתוכנית	לרווח או הפסד בתקופה	בהוצאות ריבית (נטו)	הוצאות ריבית, נטו	עלות שירות שוטף	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012	לתוכנית ע"י המעביד	אחר בתקופה	אקטוארי בגין סטיות בניסיון	אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	בגין שינויים בהנחות הדמוגרפיות	תשלומים מהתוכנית	לרווח או הפסד בתקופה	בהוצאות ריבית (נטו)	הוצאות ריבית, נטו	עלות שירות שוטף	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
אלפי ש"ח											
(16,865)	-	10	(963)	(910)	1,883	1,429	(2,642)	-	(741)	(1,901)	(15,662)
תחייבויות להטבה מוגדרת											
9,114	1,249	212	212	-	-	(488)	405	405	-	-	7,736
שווי הוגן של נכסי תוכנית											
(7,751)	1,249	222	(751)	(910)	1,883	941	(2,237)	405	(741)	(1,901)	(7,926)
התחייבות (נכס) נטו בגין הטבה מוגדרת											

באור 20: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ג. ההנחות האקטואריות העיקריות בקביעת ההתחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת

2012	2013	
%		
4.18	3.91	שיעור ההיוון
4.95	4.18	שיעור התשואה הצפויה על נכסי התוכנית (*)
2.57	2.39	שיעור עליית שכר צפויה נומינלי

(*) הבסיס ששימש לקביעת שיעור התשואה הצפויה על נכסי התוכנית הינו ריבית ההיוון.

ד. סכומים, עיתוי ואי וודאויות של תזרימי מזומנים עתידיים

1. להלן ההפקדות העתידיות הצפויות בתוכנית הינן: עד שנה- 1,048 אלפי ש"ח, משנה עד שנתיים- 1,069 אלפי ש"ח, משנתיים עד 5 שנים- 3,273 אלפי ש"ח, מ- 5 שנים עד 10 שנים- 5,906 אלפי ש"ח מעל 10 שנים- 7200 אלפי ש"ח.
2. להלן שינויים אפשריים הנחשבים לסבירים לסוף תקופת הדיווח, לכל הנחה אקטוארית בהנחה שיתר ההנחות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

השינוי
במחויבות
להטבה מוגדרת
אלפי ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2013:

מבחן רגישות לשינוי בשיעור עליית שכר צפויה

השינוי כתוצאה מ:

עליית שכר של 1% 1,062

מבחן רגישות לשינוי שיעור ההיוון של התחייבות ונכסי התכנית

השינוי כתוצאה מ:

עליית שיעור היוון של 1% (902)
ירידת שיעור היוון של 1% 1,176

באור 21: - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
4,105	16,049	עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר ומשכורת (כולל הפרשה לבונוס)
852	1,395	ריבית לשלם
9,498	9,491	ספקים ונותני שירותים
4,026	7,481	מוסדות ורשויות ממשלתיות
26,818	27,751	סוכני ביטוח בגין עמלות
47,340	64,005	מבוטחים (בגין תביעות והחזרי פרמיה)
14,058	3,158	הכנסות ופרמיה מראש
1,649	1,200	הפרשה לתביעות משפטיות
7,176	9,476	הוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה
2,756	2,486	אחרים
<u>118,278</u>	<u>142,492</u>	

ראה פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת באור 34(ג') (4).

באור 22: - חברות ביטוח

א. להלן ההרכב:

יתרות זכות

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
448,275	299,701	ביטוח כללי
20,634	30,287	פקדונות של מבטחי משנה
468,909	329,988	חשבונות אחרים
17,480	18,527	ביטוח חיים
1,434	1,702	פקדונות של מבטחי משנה
18,914	20,229	חשבונות אחרים
<u>487,823</u>	<u>350,217</u>	סה"כ חברות ביטוח בזכות

באור 22: - חברות ביטוח (המשך)

ב. הסכמי ביטוח משנה מהותיים

ביטוח כללי (רכב חובה)

1. החברה התקשרה בעסקה עם מבטח משנה מקבוצת Berkshire Hathaway (להלן- מבטח המשנה) שדורג AAA (לאחר תאריך ההתקשרות ירד הדירוג ל-AA+) במסגרתה רכשה החברה, בתוקף ליום 30 בספטמבר, 2008, ביטוח משנה לסיכון בגין התביעות התלויות בשייר החברה במסגרת עסקי ביטוח רכב חובה בלבד שלה, בגין השנים 1995 עד 2005 כולל. הפרמיה למבטח המשנה בגין העסקה הינה בסך כ-360 מיליון ש"ח כאשר במסגרת ההסכם, תעביר החברה למבטח המשנה את הסיכון בגין 100% של התביעות התלויות בסך כ-350 מיליון ש"ח כאמור בשייר ויתקבל כיסוי מלא עד לגובה של 460 מיליון ש"ח. החברה תמשיך לנהל את התביעות ותהיה זכאית לקבל דמי טיפול ממבטח המשנה בגובה 2% מסך התביעות המשולמות. מבטח משנה הפקיד פיקדון בידי החברה בשיעור של 100% מסכום התביעות התלויות, נושא ריבית מיום 31 במרס, 2009 בלבד. הפיקדון נכלל בסעיף חברות ביטוח.
 2. ביום 26 בינואר, 2012, חתמה החברה על תוספת להסכם, כאמור בסעיף 1 לעיל, עם מבטח המשנה, במסגרתה רכשה החברה, בתוקף מיום 31 בדצמבר, 2011, ביטוח משנה לסיכון בגין התביעות התלויות בשייר החברה במסגרת עסקי ביטוח רכב חובה של החברה, בגין השנים 2006 - 2009 כולל. ביום 11 במרס, 2012 התקבל אישור הממונה לביצוע העסקה במתווה המתואר לעיל.
- הפרמיה למבטח המשנה הינה בסך של כ-539 מיליון ש"ח, כאשר במסגרת ההסכם העבירה החברה למבטח המשנה את הסיכון בגין 100% של התביעות התלויות כאמור בשייר, והתקבל כיסוי מלא עד לגובה של כ-732 מיליון ש"ח, בניכוי התשלומים שבוצעו בתקופה של ששה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר, 2011 בסך של כ-71 מיליון ש"ח, דהיינו סך של כ-661 מיליון ש"ח. החברה תמשיך לתת את שירותי ניהול התביעות ותהא זכאית לדמי טיפול ממבטח המשנה בגובה של 2%. הפרמיה הנ"ל, למעט סך של כ-54 מיליון ש"ח אשר שולם למבטח המשנה, תישאר בידי החברה לכל אורך תקופת העסקה כפיקדון ממנו משולמות התביעות ואשר נושא ריבית שנתית בשיעור של 4.55%.
- ביצועה של העסקה במתווה האמור עם מבטח המשנה שחררה לחברה אשתקד, דרישות הון בגין התביעות התלויות האמורות בסכום של כ-67.1 מיליון ש"ח. כמו כן יצרה העסקה רווח ברוטו של כ-20 מיליון ש"ח בשנת 2012 (אשר משקף את הרווח החד פעמי מהעסקה). הרווח נטו לאחר מס הינו בסך כ-12.7 מיליון ש"ח. יצוין כי הרווח החד פעמי כאמור שנרשם בתחילת שנת 2012 משקף בקירוב את סכום הצבירה בגין שנת חיתום 2009 שהיה מוכר כרווח באופן מדורג על פני רבעוני שנת 2012 גם אם לא הייתה נחתמת העסקה כאמור.

באור 23: - פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר, 2013

ש"ח	אלפי ש"ח	ש"ח
ברוטו	ביטוח משנה	שייר
557,893	43,471	514,422
949,808	112,751	837,057
1,507,701	156,222	1,351,479
(14,418)	(6,004)	(8,414)
1,493,283	150,218	1,343,065

פרמיות בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

פרמיות בביטוח כללי

סך הכל פרמיות

בניכוי - שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)

סך הכל פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר, 2012

ש"ח	אלפי ש"ח	ש"ח
ברוטו	ביטוח משנה	שייר
487,594	39,618	447,976
911,783	(**638,733)	273,050
1,399,377	678,351	721,026
(3,125)	(3,135)	10
1,396,252	675,216	721,036

פרמיות בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

פרמיות בביטוח כללי

סך הכל פרמיות

בניכוי - שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)

סך הכל פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר, 2011

ש"ח	אלפי ש"ח	ש"ח
ברוטו	ביטוח משנה	שייר
394,735	43,262	351,473
911,786	97,148	814,638
1,306,521	140,410	1,166,111
(23,739)	(7,157)	(16,582)
1,282,782	133,253	1,149,529

פרמיות בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

פרמיות בביטוח כללי

סך הכל פרמיות

בניכוי - שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)

סך הכל פרמיות שהורווחו

(*) ביטוח כללי.

(**) ראה באור 22 ב' להלן.

באור 24: - רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
			<u>רווחים (הפסדים) מנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה</u>
			השקעות פיננסיות:
36,197	91,909	86,550	נכסי חוב סחירים
(1,647)	13,166	11,260	נכסי חוב שאינם סחירים
(43,183)	39,746	75,107	מניות
1,779	1,117	644	מזומנים ושווי מזומנים
(69,716)	38,243	72,952	אחרות
(76,570)	184,181	246,513	סך הכל רווחים (הפסדים) מנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה, נטו
			<u>רווחים (הפסדים) מנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה, הון ואחרים</u>
			הכנסות מנדל"ן להשקעה:
1,782	4,097	5,166	שערוך נדל"ן להשקעה
9,055	7,322	7,916	הכנסות שוטפות בגין נדל"ן להשקעה
10,837	11,419	13,082	סה"כ הכנסות מנדל"ן להשקעה
			רווחים (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית, הפרשי הצמדה, הפרשי שער ודיבידנד בגין:
(70,670)	18,973	20,175	נכסים פיננסיים זמינים למכירה (א)
(3,202)	(1,213)	(2,688)	נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד (ב)
(207)	1,717	2,994	נכסים המוצגים כהלוואות וחייבים (ג)
(74,079)	19,477	20,481	הכנסות ריבית (*) והפרשי הצמדה שאינם בשווי הוגן דרך ר"ה
118,142	130,600	135,398	הכנסות ריבית (*) והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שמוצגים בשווי הוגן דרך ר"ה
709	714	557	רווח מהפרשי שער בגין השקעות שאינן נמדדות בשווי הוגן
844	(225)	(1,179)	דרך ר"ה ומנכסים אחרים
1,628	-	37	הכנסות מדיבידנד
58,081	161,985	168,376	
(18,489)	346,166	414,889	סך הכל רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון
570	1,143	492	(*) בהכנסות הנ"ל כלולה ריבית בגין נכסים פיננסיים אשר אינם מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד שערכם נפגם

באור 24: - רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון (המשך)

א. רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
(64,348)	19,355	20,175	רווחים (הפסדים) נטו מניירות ערך שמומשו
(6,322)	(382)	-	ירידות ערך נטו שנזקפו לרווח והפסד
			סך הכל רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים פיננסיים
(70,670)	18,973	20,175	זמינים למכירה

ב. הפסדים מהשקעות בגין נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
			שינויים בשווי ההוגן נטו, לרבות רווח ממימוש:
(3,202)	(1,213)	(2,688)	בגין נכסים מוחזקים למסחר

ג. רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים המוצגים כהלוואות וחייבים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
(207)	1,717	2,994	ביטול ירידות ערך (ירידות ערך) נטו שנזקפו לרווח והפסד

באור 25: - הכנסות מדמי ניהול

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
-	1,441	15,656	דמי ניהול משתנים בגין חוזי ביטוח חיים
14,372	15,310	18,413	דמי ניהול קבועים בגין חוזי ביטוח חיים
229	762	2,521	דמי ניהול בגין חוזי השקעה
14,601	17,513	36,590	סך הכל הכנסות מדמי ניהול

באור 26: - הכנסות מעמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
25,614	27,657	30,274

עמלות ביטוח משנה, בניכוי שינוי בהוצאות רכישה
נדחות בגין ביטוח משנה

באור 27: - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
-	20	-
-	-	32,604
-	20	32,604

רווח הון
רווח הזדמנותי ברכישת נדל"ן להשקעה- ראה באור 8'
להלן
סך הכל הכנסות אחרות

באור 28: - תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
51,135	63,673	61,130
29,460	34,758	29,332
21,675	28,915	31,798
113,643	132,190	157,346
11,928	15,072	18,227
3,897	4,413	5,954
151,143	180,590	213,325
112,327	423,174	516,839
(2,183)	4,126	16,246
261,287	607,890	746,410
714,395	758,633	751,423
50,210	(*642,741)	106,091
664,185	115,892	645,332
925,472	723,782	1,391,742

בגין חוזי ביטוח חיים:
תביעות ששולמו ותלויות בגין מקרי מוות, נכות ואחרים
בניכוי ביטוח משנה
פוליסות שנפדו
פוליסות שמועדן תם
גמלאות
סך כל התביעות
גידול בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים (למעט שינוי
בתלויות) בשייר
גידול (קיטון) בהתחייבויות בגין חוזי השקעה בשל מרכיב
התשואה
סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
וחוזי השקעה בשייר
סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
כללי:
ברוטו
ביטוח משנה
בשייר
סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח
וחוזי השקעה בשייר

(* ראה באור 22 ב'.

באור 29: - עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
136,920	135,911	158,357	הוצאות רכישה:
70,898	74,018	89,375	עמלות רכישה
4,862	3,262	(17,146)	הוצאות רכישה אחרות
212,680	213,191	230,586	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
30,957	35,180	40,292	סה"כ הוצאות רכישה
457	213	464	עמלות שוטפות אחרות
244,094	248,584	271,342	הוצאות שיווק אחרות
			סה"כ עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

באור 30: - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
60,580	76,417	102,198	שכר עבודה ונלוות (**)
17,206	16,530	17,313	אחזקת משרדים ותקשורת
5,737	2,708	3,563	שיווק ופרסום
8,383	7,868	6,536	ייעוץ משפטי ומקצועי
3,741	3,959	4,332	סקרים והוצאות רפואיות
8,470	7,827	8,339	הוצאות בנק והבטחת אשראי
501	422	460	פחת והפחתות
13,739	17,212	18,358	אחרות
118,357	132,943	161,099	סך הכל (*)
			בניכוי:
19,455	21,246	24,800	סכומים שסווגו בסעיף שינוי בהתחייבויות ותשלומים בגין חוזי ביטוח
71,355	74,231	89,839	סכומים שסווגו בסעיף הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
27,547	37,466	46,460	הוצאות הנהלה וכלליות
11,432	14,717	16,794	*הוצאות הנהלה וכלליות כוללות הוצאות מיכון בסך

(**) מסעיף זה קוזזו בשנות 2012 ו-2011 החזר מס שכר לקבל בשל ההפסדים בסך של 426 ו-9,291 אלפי ש"ח בהתאמה. ההוצאות בשנת 2013 כוללות הפרשה לבונוס.

באור 31: - הוצאות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
9,604	6,403	6,585	הוצאות ריבית והפרשי הצמדה בגין:
10,928	9,091	9,908	התחייבויות לבנקים
9,489	25,119	22,378	כתבי התחייבות נדחים
30,021	40,613	38,871	הוצאות ריבית למבטחי משנה
			סך הכל הוצאות מימון

באור 32: - מסים על הכנסה

א. חוקי המס החלים על החברה

1. כללי

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח. על החברה המאוחדת חל מס חברות בלבד.

2. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985

על החברה חל, עד לתום שנת 2007, חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985. על-פי החוק, נמדדו התוצאות לצורכי מס כשהן מותאמות לשינויים במדד המחירים לצרכן.

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 שקבע כי תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. החל משנת 2008, נמדדות התוצאות לצורכי מס בערכים נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במדד המחירים לצרכן בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. תאומים המתייחסים לרווחי הון, כגון בגין מימוש נדל"ן (שבח) וניירות ערך, ממשיכים לחול עד למועד המימוש. התיקון לחוק כולל בין היתר את ביטול התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחת (לנכסים בני פחת שנרכשו לאחר שנת המס 2007) החל משנת 2008.

3. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח

(א) הסכם עם שלטונות המס

בין התאחדות חברות הביטוח לבין שלטונות המס קיים הסכם (להלן - הסכם המס) המתחדש ומתעדכן מדי שנה, המסדיר סוגיות מס ייחודיות לענף בגין שנות המס עד וכולל שנת המס 2012. ההסכם מתייחס בין היתר לנושאים הבאים:

(1) הוצאות רכישה נדחות (DAC) - הוצאות ישירות של חברות ביטוח לרכישת חוזי ביטוח חיים יותרו בניכוי לצורכי מס בחלקים שווים בפריסה על פני ארבע שנים. הוצאות רכישה נדחות בביטוח מפני מחלות ואשפוז מופחתות על פני תקופה של 6 שנים, בדומה לשיעור ההפחתה בספרים.

באור 32: - מסים על הכנסה (המשך)

א. חוקי המס החלים על החברה (המשך)

3. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח (המשך)

(א) הסכם עם שלטונות המס (המשך)

(2) ייחוס הוצאות להכנסות מועדפות - להכנסות החייבות בשיעורי מס מופחתים ולהכנסות הפטורות ממס המתקבלות בחברות הביטוח ("הכנסות מועדפות") יתבצע ייחוס הוצאות שמשמעותו הפיכת חלק מההכנסות המועדפות להכנסות חייבות במס מלא, בהתאם לשיעור הייחוס. שיעור הייחוס שנקבע בהסכם תלוי במקור הכספים המניבים את ההכנסות המועדפות.

(3) מיסוי הכנסות מנכסים המוחזקים כהשקעות חופפות להתחייבויות תלויות תשואה.

(4) השפעת המעבר לתקינה בינלאומית - הוסכם כי ההשפעה החד פעמית ביום המעבר לתקינה הבינלאומית תופחת לצורכי מס בפריסה ל-3 שנים החל משנת 2008 ועד וכולל שנת 2010. יחד עם זאת, סוכם כי אם וכאשר רשות המסים תגבש את עמדתה בנושא באופן הסותר את עקרונות ההסכם, ידונו הצדדים בהשלכות המס הנובעות מכך.

(5) ביטול חוק התיאומים - הוסכם כי השפעת הוראת המעבר בחוק התיאומים בכל הנוגע לניירות ערך סחירים תופחת לצורכי מס בפריסה ל-3 שנים החל משנת 2008 ועד וכולל שנת 2010.

טרם נחתם הסכם לשנת המס 2013. ההפרשה למס לשנת 2013 בדוחות הכספיים נערכה בהתאם לעקרונות ההסכם האמור.

(ב) המס החל על ביטול העתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים

בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2007) התשס"ז-2007 מיום 11 בינואר 2007, נקבעו כללים לגבי המס החל על ביטול העתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים שנכללה בדוחות הכספיים עד ליום 31 בדצמבר 2006. על - פי הכללים, חלק העתודה המחושב בגובה 0.17% מסכום הביטוח בסיכון, בשייר עצמי, הקיים בביטוח חיים ואשר בגינו הוגדרה דרישת הון, יהיה פטור ממס. בהסכם המיסוי הענפי צוין כי בבסיס הפטור עומדת דרישת ההון, שבאה לידי ביטוי כאמור לעיל, ובמידה ותתבטל או תקטן דרישת ההון ידונו הצדדים בהשלכות המס הנובעות מכך, ככל שישנן.

ב. שיעורי המס החלים על ההכנסות של החברה

1. המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים ובכללם החברה, המהווה את עיקר פעילות הקבוצה, מורכב ממס חברות וממס רווח.

2. שיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים בשנת 2011 עמד על 16%. בחודש אוגוסט 2012 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ב-2012 אשר קבע כי שיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2012 תחול לגבי שליש מהרווח בשנה זו. הצו האמור ביטל את הוראת השעה האמורה. בחודש יוני 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש יוני ואילך ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2013 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.

3. ביום 5 בדצמבר, 2011 התקבל בכנסת החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011 (להלן - החוק). במסגרת החוק בוטל, בין היתר, החל משנת 2012, מתווה ההפחתה של שיעורי מס החברות. במסגרת החוק גם הועלה מס החברות לשיעור של 25% החל משנת 2012. לאור העלאת שיעור מס החברות ל-25% כאמור לעיל, הועלו בהתאמה גם שיעור המס על רווח הון ריאלי ושיעור המס של השבח הריאלי.

באור 32: - מסים על הכנסה (המשך)

ב. שיעורי המס החלים על ההכנסות של החברה (המשך)

3. (המשך)

ביום 30 ביולי, 2013 אושרה בכנסת בקריאה שנייה ושלישית התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב), אשר כוללת בין היתר שינויים פיסקאליים אשר מטרתם העיקרית היא העמקת גביית המיסים לאותן השנים.

השינויים האמורים כוללים, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות מ-25% ל-26.5%. כמו כן, קיימים שינויים נוספים, כגון מיסוי רווחי שיערוך וזאת החל מיום 1 באוגוסט 2013, אולם כניסתן לתוקף של ההוראות האמורות לגבי רווחי שיערוך מותנית בפרסום תקנות המגדירות מהם "עודפים שלא חייבים במס חברות" וכן תקנות שיקבעו הוראות למניעת כפל מס העלולים לחול על נכסים מחוץ לישראל. נכון למועד פרסום דוחות כספיים אלה, תקנות כאמור טרם פורסמו.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
		%	
2011	24.0	16.00	34.48
2012	25.0	(*) 16.33	35.53
2013	25.0	(*) 17.58	(**) 36.22
2014 ואילך	26.5	18.00	37.71

(*) שיעור משוקלל.
(**) לעומת שיעור מס של 35.90% ערב פרסום התיקון.

לשינוי בשיעור מס הרווח בשנת 2012 אין השפעה מהותית על הרווח הכולל של החברה.

4. יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2013 מחושבות לפי שיעורי המס החדשים, שחקיקתם הושלמה למעשה נכון לתאריך המאזן ועל כן הן כוללות את השינויים האמורים לעיל, ככל שרלוונטיים לקבוצה.

לשינוי האמור בשיעור מס הרווח אין השפעה מהותית על הרווח הכולל של החברה בשנת 2013.

השפעת העלאת מס חברות, כאמור לעיל, הביא לגידול בעתודה לסכום בסך של כ-1,216 אלפי ש"ח, וכתוצאה מכך חל קיטון ברווח הנקי בשנת 2013 בסך של כ-1,046 אלפי ש"ח וקיטון ברווח כולל אחר בסך של כ-170 אלפי ש"ח.

ג. שומות מס סופיות

לחברה הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2009. לחברת הבת פנינת אפרידר בע"מ לא הוצאו שומות מיום היווסדה.

ד. הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים אחרים

לחברה הפסדי הון לצורכי מס מועברים המסתכמים לסך של כ-820 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2013. בגין הפסדים אלה לא יצרה החברה נכס מס נדחה.

באור 32: - מסים על הכנסה (המשך)

ה. מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
384	7,241	24,290	מסים שוטפים
(15,817)	11,769	10,281	מסים נדחים המתייחסים ליצירה והיפוך של הפרשים זמניים
3,521	180	1,046	התאמת יתרות מסים נדחים בעקבות שינוי בשיעורי המס
17	596	376	מסים בגין שנים קודמות
<u>(11,895)</u>	<u>19,786</u>	<u>35,993</u>	

מסים על הכנסה המתייחסים לסעיפי רווח כולל אחר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
(1,160)	1,505	1,537	מיסים על הכנסה (הטבת מס) בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(260)	115	(185)	מיסים על הכנסה (הטבת מס) בגין רווח (הפסד) אקטוארי עבור תוכניות להטבה מוגדרת
<u>(1,420)</u>	<u>1,620</u>	<u>1,352</u>	

באור 32: - מסים על הכנסה (המשך)

1. מסים נדחים

ההרכב:

התאמת ערך נדל"ן להשקעה	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים	מכשירים פיננסיים	הפסדים לצרכי מס	אחרים (בעיקר הפרשה לחובות מסופקים)	סה"כ
אלפי ש"ח					
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר, 2012	(6,447)	(21,194)	2,097	11,247	7,902
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר בגין :	-	-	(1,505)	-	(1,505)
שינויים בגין הרווח אקטוארי עבור תוכנית להטבה מוגדרת	-	-	-	-	(115)
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד	(2,293)	1,814	192	(10,897)	(765)
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר, 2012	(8,740)	(19,380)	784	350	7,022
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר בגין :	-	-	(1,537)	-	(1,537)
שינויים בגין הפסד אקטוארי עבור תוכנית להטבה מוגדרת	-	-	-	-	185
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד (ראה גם באור 8 ד)	(11,367)	1,206	163	(350)	(979)
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר, 2013	(20,107)	(18,174)	(590)	-	6,228

המסים הנדחים מוצגים במאזן כדלקמן:

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
(19,964)	(32,643)

התחייבויות בגין מסים נדחים

באור 32: - מסים על הכנסה (המשך)

ז. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח על הרווח הכולל היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים, לבין סכום מסים על ההכנסה שנזקף בדוח על הרווח או הפסד ורווח כולל אחר:

2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
(55,879)	61,947	109,007	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
34.48%	35.53%	36.22%	שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על מוסדות כספיים (ראה סעיף ב(3) לעיל)
(19,269)	22,010	39,483	מס (חסכון במס) מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי הכולל
6,087	-	-	השפעת מס שכר לקבל שהקטינה את ההפסד לפני מסים על ההכנסה
			עלייה (ירידה) במסים על ההכנסה הנובעת מהגורמים הבאים:
267	182	257	הוצאות שאינן מותרות בניכוי לצורכי מס
-	(609)	(272)	הכנסות פטורות
(502)	(984)	(4,451)	מס רווח על הכנסות הפטורות ממס זה
(292)	(372)	(425)	מס רווח על הכנסות מחברה מאוחדת
(1,255)	(1,165)	-	הפרשים זמניים בגינם לא נזקפו מסים נדחים בעבר
3,521	180	1,046	עדכון יתרות מסים נדחים בגין שינויים בשיעורי המס
17	596	376	מסים בגין שנים קודמות
(471)	(52)	(21)	אחרים
(11,897)	19,786	35,993	מסים על ההכנסה (חסכון במס)
21.29%	31.94%	33.02%	שיעור מס אפקטיבי ממוצע

באור 33: - רווח למניה

רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה

חישוב הרווח הבסיסי והמדולל למניה התבסס על רווח המיוחס לבעלי המניות הרגילות מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
(43,984)	42,161	73,014

רווח נקי (הפסד) לתקופה המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
160,383	160,383	181,924
-	21,541	-
160,383	181,924	181,924

יתרה ליום 1 בינואר

השפעת מניות שהונפקו במהלך השנה

ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב רווח (הפסד) בסיסי למניה

כללי

החברה פועלת במגזרי הפעילות העיקריים הבאים: ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח וביטוח כללי.

פעילויות החברה חושפות אותה לסיכונים הבאים:

- סיכוני שוק;
- סיכוני נזילות;
- סיכונים ביטוחיים;
- סיכוני אשראי;
- סיכונים תפעוליים;

א. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

ניהול הסיכונים בחברה מבוסס על אחריות הגורמים העסקיים לסיכונים הנלקחים על ידם, יחידות תומכות הכוללות אקטואריה, ביטוח משנה וחשבות, ותחום ניהול הסיכונים העוסק בזיהוי, מיפוי, מעקב ובקרה.

הדירקטוריון קובע מגבלות חשיפה להפסד המרבי הצפוי מהסיכונים הביטוחיים המהותיים, ברמת הוודאות שנקבעה בהתבסס על מרכיבי הסיכון.

בחברה קיימים פורומים מקצועיים/ביטוחיים בראשות המנכ"ל וראש תחום הביטוח. ניתוחי חשיפות, רווחיות ענפית, ובדיקות תקופתיות של גורמי הסיכון מובאים באופן שוטף בפני הפורומים הנ"ל, ובהתאם לכך, מתקבלות החלטות ניהוליות.

הסיכונים המפורטים לעיל ממותנים על ידי פיזור גדול של חוזי הביטוח. הסיכונים מוקטנים גם על ידי בחירה ויישום של אסטרטגיות חיתום ויצירת פיזור לפי ענפים, אזורים גיאוגרפים, סוגי הסיכון, גובה הכיסוי וכו'.

תהליך השקת מוצרים חדשים כולל זיהוי ובחינה מקיפה של הסיכונים הכרוכים במוצר וקביעת הדרכים לניהולם ולבקרה עליהם. כאשר מתעורר חשש כי קיימת הרעה בתוצאות החיתומיות, שמקורה אינו בתנודות אקראיות, נערכות בדיקות מעמיקות, בין השאר, להערכת הסיכון הגלום, ובמידת הצורך מותאמת הערכת הרזרבות. בדיקות דומות מתבצעות בעת חידוש עסקאות.

כמו כן, בכדי להקטין את החשיפה לסיכונים, החברה מיישמת מדיניות בדיקת תביעות קפדנית, בחינה שוטפת של תהליכי הטיפול בתביעות ומבצעת חקירות לאיתור הונאות. בנוסף, החברה נוקטת במדיניות ניהול אקטיבי שוטף של התביעות, על מנת להקטין את החשיפה להתפתחויות בלתי צפויות העשויות להשפיע עליה לרעה.

החברה נוקטת במדיניות של הגבלת החשיפה לקטסטרופות על ידי קביעת סכומי כיסוי מרביים בחוזים מסוימים וכן על ידי רכישת כיסוי ביטוח משנה מתאים. מטרת מדיניות החיתום וביטוח המשנה הינה להגביל את החשיפה לקטסטרופות להפסד מרבי שנקבע מראש בהתאם לטעמי הסיכון של החברה כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ב. דרישות חוקיות

על גופים מוסדיים מוטלת חובה חוקית למנות מנהל סיכונים שתפקידו העיקריים הינם:

1. זיהוי הסיכונים הביטוחיים והפיננסים המהותיים לחוסנו של המבטח ולעמידה בחבותו למבוטחים קיימים ועתידיים, לרבות סיכונים מהותיים הנובעים מהנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה (משתפות ברווחים).
2. כימות החשיפה והערכת ההשפעה הפוטנציאלית של הסיכונים המהותיים שזוהו לפי אמות מידה שיוגדרו על ידי המבטח ולתקופות עתידיות שיקבעו.
3. הערכת ההון העצמי הנדרש (ההון הכלכלי) מחברת הביטוח לצורך נשיאה בסיכונים המהותיים תוך התייחסות למידת המתאם בין הסיכונים השונים.

כללי (המשך)

ג. סיכוני שוק

סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

בשנים האחרונות נרשמה תנועתיות בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם. החברה מושפעת מתנועתיות זו הן בגין תיק ההשקעות הסחיר של החברה, שאינו מוחזק כנגד התחייבויות תלויות תשואה (תיק "הנוסטר"), והן בגין דמי הניהול המשתנים שהיא גובה עבור ניהול הפוליסות המשתתפות ברווחים שהופקו בין השנים 1991 - 2003 כמפורט להלן.

1. חוזים תלויי תשואה

התחייבויות תלויות תשואה הינן התחייבויות בגין חוזים בהם תגמולי הביטוח שלהם זכאי המוטב תלויים בתשואה שמניבות השקעות מסוימות של החברה, בניכוי דמי ניהול כמפורט להלן:

- לגבי פוליסות שהונפקו עד שנת 2004, דמי ניהול קבועים וכן דמי ניהול משתנים בשיעור 15% מהתשואה הריאלית לאחר ניכוי דמי הניהול הקבועים.
- בפוליסות שהונפקו משנת 2004 ואילך - דמי ניהול קבועים.

לגבי הנכסים וההתחייבויות בגין מוצרים אלו לא קיימת לחברות הביטוח חשיפה ישירה בגין שינויים בריבית, בשווי ההוגן של ההשקעות או במדד. השפעת התוצאות הכספיות על רווחי חברת הביטוח מצטמצמת לחשיפה הנגזרת מדמי הניהול המשתנים בהתאם לתנועתיות בתשואה הנזקפת למבוטחים, וזאת רק לגבי פוליסות שהוצאו עד 2004, ומן ההיקף הכולל של ההתחייבות ממנה נגזרים דמי הניהול הקבועים של המבטח לגבי כלל המוצרים תלויי התשואה.

לאור האמור, מבחני הרגישות ומועדי הפירעון של ההתחייבויות המפורטים בסעיפים הבאים אינם כוללים חוזים תלויי תשואה.

כל שינוי של 1% בתשואה הריאלית על ההשקעות במסגרת חוזים תלויי תשואה בגין פוליסות שהונפקו עד שנת 2004, שהיקף ההתחייבויות בגינם ליום 31 בדצמבר, 2013 כ- 1.4 מיליארד ש"ח, משפיע על דמי הניהול בסך של כ- 2 מיליון ש"ח. השפעת שינוי כאמור על פוליסות שהונפקו משנת 2004 ואילך איננה מהותית.

2. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח (הפסד) לתקופה ועל ההכנסה הכוללת (הון עצמי). ניתוח הרגישות הינו ביחס לערך בספרים של הנכסים הפיננסיים, ההתחייבויות הפיננסיות וההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי ההשקעה בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. ניתוח הרגישות אינו כולל כאמור את השפעתם של חוזים תלויי תשואה כמפורט לעיל. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמננטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת או של נכסים זמינים למכירה ולפיכך, בניתוח הרגישות להלן, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

מבחני הרגישות, מביאים לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות.

יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

2. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2013

שיעור השינוי בשע"ח של מטבע חוץ		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		השקעות במכשירים הוניים (2)		שיעור הריבית (1)		
10%-	10%+	1%-	1%+	10%-	10%+	1%-	1%+	
אלפי ש"ח								
(2,147)	2,147	6,434	(6,434)	(387)	387	(1,575)	109	רווח (הפסד)
(2,147)	2,147	6,434	(6,434)	(387)	387	30,135	(30,703)	רווח (הפסד) כולל (3)

ליום 31 בדצמבר, 2012

שיעור השינוי בשע"ח של מטבע חוץ		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		השקעות במכשירים הוניים (2)		שיעור הריבית (1)		
10%-	10%+	1%-	1%+	10%-	10%+	1%-	1%+	
אלפי ש"ח								
(764)	764	5,478	(5,478)	(600)	600	(2,250)	265	רווח (הפסד)
(1,545)	1545	5,478	(5,478)	(600)	600	15,909	(16,446)	רווח (הפסד) כולל (3)

(1) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה. ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך בספרים ולא על שווי כלכלי. במבחני הרגישות לא נלקחו בחשבון מתוך הנכסים בעלי סיכון ריבית ישיר, נכסי החוב שאינם סחירים, מזומנים ושווי מזומנים, נכסי ביטוח משנה, התחייבויות פיננסיות והתחייבויות ביטוחיות כולל בדיקת נאותו העתודות בביטוח חיים.

(2) השקעות במכשירים שאין להם תזרים קבוע, או שלחילופין, לחברה אין מידע ביחס לתזרים זה.

(3) ניתוחי הרגישות ביחס לרווח הכולל מביאים לידי ביטוי גם את ההשפעה על הרווח (הפסד) לתקופה.

3. סיכון ריבית ישיר

סיכון ריבית ישיר הינו הסיכון ששינוי בריבית השוק יגרום לשינוי בשווי ההון של הנכס או ההתחייבות הפיננסי או בתזרים המזומנים הנובע מהם. סיכון זה מתייחס לנכסים שהסליקה שלהם נעשית במזומן. תוספת המילה "ישיר" מבליטה את העובדה ששינוי הריבית יכול להשפיע גם על סוגי נכסים אחרים אבל לא באופן ישיר, כדוגמת השפעת שינוי הריבית על שערי המניות.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. סיכון ריבית ישיר (המשך)

להלן יוצג פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי החשיפה לסיכוני ריבית:

ליום 31 בדצמבר, 2013		
סך הכל	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה
	אלפי ש"ח	
2,761,846	1,596,381	1,165,465
747,596	23,456	724,140
471,327	76,810	394,517
447,277	170,943	276,334
607,531	19,872	587,659
5,035,577	1,887,462	3,148,115
2,123,128	1,360,293	762,835
7,158,705	3,247,755	3,910,950
210,393	-	210,393
6,084,577	3,161,861	2,922,716
6,294,970	3,161,861	3,133,109
540,352	37,935	502,417
323,383	-	323,383
7,158,705	3,199,796	3,958,909
323,383	47,959	275,424

נכסים עם סיכון ריבית ישיר

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים:

אג"ח חץ

אחר

נכסים אחרים:

מזומנים ושווי מזומנים

נכסי ביטוח משנה

סך הכל נכסים עם סיכון ריבית ישיר

נכסים ללא סיכון ריבית ישיר

סך הכל נכסים

התחייבויות שלהן סיכון ריבית ישיר

התחייבויות פיננסיות

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

סה"כ התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר

התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר

הון

סה"כ הון והתחייבויות

סך נכסים בניכוי התחייבויות

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. סיכון ריבית ישיר (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2012		
סך הכל	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה
	אלפי ש"ח	
2,351,593	1,404,088	947,505
705,099	22,236	682,863
686,737	74,657	612,080
353,197	104,848	248,349
720,665	23,869	696,796
4,817,291	1,629,698	3,187,593
1,438,897	770,551	668,346
6,256,188	2,400,249	3,855,939
205,634	-	205,634
5,132,828	2,339,163	2,793,665
5,338,462	2,339,163	2,999,299
636,749	30,161	606,588
280,977	-	280,977
6,256,188	2,369,324	3,886,864
280,977	30,925	250,052

נכסים עם סיכון ריבית ישיר

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים:

אג"ח חץ

אחר

נכסים אחרים:

מזומנים ושווי מזומנים

נכסי ביטוח משנה

סך הכל נכסים עם סיכון ריבית ישיר

נכסים ללא סיכון ריבית ישיר

סך הכל נכסים

התחייבויות שלהן סיכון ריבית ישיר

התחייבויות פיננסיות

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

סה"כ התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר

התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר

הון

סה"כ הון והתחייבויות

סך נכסים בניכוי התחייבויות

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר, 2013					
סה"כ	התחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו (*)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד
אלפי ש"ח					
26,204	-	26,204	-	-	-
183,274	388	182,886			
37,769	-	37,769	-	-	-
32,000	32,000	-	-	-	-
330,004	-	330,004		-	-
607,531	19,873	-	303	534,862	52,493
-	-	-	-	-	-
29,714	3,755	-	-	277	25,682
179,868	34,368	-	2,800	43,020	99,680
2,986,428	2,986,428	-	-	-	-
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה					
השקעות פיננסיות אחרות:					
1,165,465	-	-	1,602	739,777	424,086
1,118,657	-	-	377	1,019,396	98,884
8,303	-	-	-	8,303	-
-	-	-	-	-	-
6,211	-	6,211	-	-	-
5,285,064	2,986,428	6,211	1,979	1,767,476	522,970
170,943	170,943	-	-	-	-
276,334	-	-	40,852	-	235,482
7,158,705	3,247,755	583,074	45,934	2,345,635	936,307

(*) עיקר הביטוחים שמבצעת החברה נקובים בשקלים וחשיפתה לשינויים בשערי החליפין איננה מהותית. במקום בו קיימת חשיפה לשערי חליפין היא נובעת בעיקרה מחשיפה לדולר.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2013					
סה"כ	התחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או חוץ בהצמדה אליו (*)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד
אלפי ש"ח					
323,383	-	323,383	-	-	-
סך הכל הון התחייבויות :					
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה					
2,922,716	-	-	730	2,734,451	187,535
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה					
3,161,861	3,161,861	-	-	-	-
32,643	-	32,643	-	-	-
התחייבויות מסים נדחים					
15,000	-	-	-	-	15,000
492,709	37,935	-	5,662	433,755	15,357
210,393	-	-	-	170,393	40,000
6,835,322	3,199,796	32,643	6,392	3,338,599	257,892
סך הכל התחייבויות					
7,158,705	3,199,796	356,026	6,392	3,338,599	257,892
סך הכל הון והתחייבויות					
-	47,959	227,048	39,542	(1,003,745)	689,196
סך הכל חשיפה מאזנית					
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא					
(313,524)	(313,524)	-	-	-	-
(313,524)	(265,565)	227,048	39,542	(1,032,964)	718,415
סך הכל חשיפה מאזנית					

(*) עיקר הביטוחים שמבצעת החברה נקובים בשקלים וחשיפתה לשינויים בשערי החליפין איננה מהותית. במקום בו קיימת חשיפה לשערי חליפין היא נובעת בעיקרה מחשיפה לדולר.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר, 2012					
בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו (*)	פריטים לא פיננסים ואחרים	התחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה	סה"כ
אלפי ש"ח					
-	-	-	22,574	-	22,574
נכסים בלתי מוחשיים					
-	-	-	165,802	326	166,128
הוצאות רכישה נדחות					
-	-	-	38,029	-	38,029
רכוש קבוע					
-	-	-	-	32,100	32,100
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה					
-	-	-	245,383	-	245,383
נדל"ן להשקעה אחר					
45,109	651,221	466	-	23,869	720,665
נכסי ביטוח משנה					
-	33,792	-	-	-	33,792
נכסי מיסים שוטפים					
23,902	349	-	-	2,088	26,339
חייבים ויתרות חובה					
54,328	71,512	3,311	-	29,511	158,662
פרמיות לגבייה					
-	-	-	-	2,207,507	2,207,507
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה					
השקעות פיננסיות אחרות:					
475,659	459,666	12,180	-	-	947,505
נכסי חוב סחירים					
100,408	947,110	1,601	-	-	1,049,119
נכסי חוב שאינם סחירים					
-	245,824	-	-	-	245,824
פקדון בבנק					
-	-	-	545	-	545
מניות					
-	-	-	8,819	-	8,819
אחרות					
576,067	1,652,600	13,781	9,364	2,207,507	4,459,319
סה"כ השקעות פיננסיות					
-	-	-	-	104,848	104,848
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה					
236,109	-	12,240	-	-	248,349
מזומנים ושווי מזומנים אחרים					
935,515	2,409,474	29,798	481,152	2,400,249	6,256,188
סך כל הנכסים					

(*) עיקר הביטוחים שמבצעת החברה נקובים בשקלים וחשיפתה לשינויים בשערי החליפין איננה מהותית. במקום בו קיימת חשיפה לשערי חליפין היא נובעת בעיקרה מחשיפה לדולר.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2012					
בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	בהצמדה אליו (*)	פריטים לא פיננסים ואחרים	התחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה	סה"כ
אלפי ש"ח					
-	-	-	280,977	-	280,977
סך הכל הון התחייבויות:					
174,705	2,618,163	797	-	-	2,793,665
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה					
-	-	-	-	2,339,163	2,339,163
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה					
-	-	-	19,964	-	19,964
התחייבויות מסים נדחים					
10,684	-	-	-	-	10,684
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו					
130,830	440,212	4,898	-	30,161	606,101
זכאים ויתרות זכות					
-	205,634	-	-	-	205,634
התחייבויות פיננסיות					
316,219	3,259,153	5,696	19,964	2,369,323	5,975,211
סך הכל התחייבויות					
316,219	3,259,153	5,696	300,941	2,369,323	6,256,188
סך הכל הון והתחייבויות					
619,296	(854,535)	24,102	180,211	30,926	-
סך הכל חשיפה מאזנית					
-	-	-	-	(49,328)	(49,328)
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא					
619,296	(854,535)	24,102	180,211	(18,402)	(49,328)
סך הכל חשיפה מאזנית					

(*) עיקר הביטוחים שמבצעת החברה נקובים בשקלים וחשיפתה לשינויים בשערי החליפין איננה מהותית. במקום בו קיימת חשיפה לשערי חליפין היא נובעת בעיקרה מחשיפה לדולר.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

5. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

ליום 31 בדצמבר, 2013, החברה לא מחזיקה במכשירים הוניים.

ליום 31 בדצמבר, 2012				ענף משק תעשייה אחר סך הכל
נסחרות במדד מניות היתר	בחור"ל	סך הכל	% מסה"כ	
אלפי ש"ח				
543	-	543	99.6	
-	2	2	0.4	
543	2	545	100	

ד. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה.

1. החברה חשופה לסיכונים הנובעים מאי הוודאות לגבי המועד בו תידרש החברה לשלם תביעות והטבות אחרות למבוטחים ביחס להיקף הכספים שיהיו זמינים לכך באותו מועד. אולם, חלק ניכר מהתחייבויותיה הביטוחיות במגזר ביטוח חיים אינן חשופות לסיכון הנזילות בגלל אופיים של חוזי הביטוח כמתואר להלן.

יצוין, עם זאת, כי צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.

2. חוזים תלויי תשואה, בביטוח חיים - על פי תנאי החוזים זכאים בעליהם לקבל את שווי ההשקעות האמורות ותו לא. לפיכך אם ערך ההשקעות ירד מכל סיבה שהיא תהיה במקביל ירידה זהה בגובה התחייבויות החברה.

3. חוזים שאינם תלויי תשואה בביטוח חיים - 18.2% מתיק ביטוח החיים הינו בגין חוזים שאינם תלויי תשואה אך מבטיחים תשואה מוסכמת. חוזים אלו מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות (ח"ץ) המונפקות על ידי בנק ישראל. החברה זכאית לממש אג"ח אלו בעת שנדרש פדיון הפוליסות האמורות.

סיכון הנזילות של החברה נובע, אפוא, בעיקר מיתרת הנכסים שאינם אגרות חוב מיועדות ואינם כנגד חוזים תלויי תשואה. נכסים אלו מהווים 1.6% בלבד (115 מיליון ש"ח) מכלל נכסי החברה.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני נזילות (המשך)

4. מתוך יתרת הנכסים האמורה, סך של כ-2.8 מיליארד ש"ח הינם נכסים סחירים הניתנים למימוש מיידי.

5. על פי תקנות דרכי השקעה על החברה להחזיק בנכסים נזילים, כהגדרתם בתקנות ההשקעה, כנגד ההון העצמי וכנגד התחייבויות אחרות, בסכום שלא יפחת מ-30% מההון הנדרש, בהתאמות המפורטות בתקנות ההשקעה.

ניהול נכסים והתחייבויות

החברה מנהלת את נכסיה והתחייבויותיה בהתאם לדרישות חוק הפיקוח על תקנותיו.

הטבלאות להלן מרכזות את מועדי הפירעון המשוערים של סכומי ההתחייבויות הביטוחיות והפיננסיות הבלתי מהוונות של החברה. היות ומדובר בסכומים בלתי מהוונים הרי שאין התאמה בינם לבין יתרות ההתחייבויות הביטוחיות והפיננסיות במאזן.

מועדי הפירעון המשוערים של ההתחייבויות בביטוח חיים ובריאות נכללו בטבלאות כדלקמן:

כספי חסכון - מועדי פירעון חוזיים, דהיינו גיל הפרישה, ללא הנחות ביטולים, בהנחה שכל החסכון יימשך כהוני ולא יקצבה.

אכ"ע בתשלום - על בסיס אומדן אקטוארי.

אחר - מדווח תחת העמודה "ללא מועד פירעון מוגדר". בביטוח כללי התחייבויות ביטוחיות בענפי ביטוח לא סטטיסטיים, למעט ענפי רכוש; התחייבויות ביטוחיות בענפים עליהם האקטואר לא חותם ועודף הכנסות על הוצאות (צבירה). בביטוח חיים תביעות תלויות. התחייבויות ביטוחיות בענפים לא סטטיסטיים בענף רכוש יכללו בעמודה של זמן פירעון עד 3 שנים.

מועדי הפירעון של התחייבויות פיננסיות והתחייבויות בגין חוזי השקעה נכללו על בסיס מועדי הפירעון החוזיים. בחוזים בהן הצד שכנגד רשאי לבחור את עיתוי התשלום של סכום, ההתחייבות נכללת על בסיס של המועד המוקדם ביותר שבו החברה יכולה להידרש לשלם את ההתחייבות.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים (*)

עד שנה	שנים	10 שנים	שנים ועד 15 שנים	שנים ועד 10 שנים	שנים ועד 15 שנים	ללא מועד פירעון מוגדר	סה"כ
עד שנה	שנים	10 שנים	שנים ועד 15 שנים	שנים ועד 10 שנים	שנים ועד 15 שנים	ללא מועד פירעון מוגדר	סה"כ
ליום 31 בדצמבר, 2013	260,296	205,074	243,780	244,793	163,393	63,576	1,180,912
ליום 31 בדצמבר, 2012	169,643	213,012	262,841	256,924	221,849	72,976	1,197,245

(*) לא כולל בגין חוזים תלויי תשואה.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני נזילות (המשך)

התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי

עד 3 שנים	מל 3 שנים ועד 5 שנים	מל 5 שנים	ללא מועד פרעון מוגדר	סה"כ
אלפי ש"ח				
1,097,743	346,122	305,112	115,238	1,864,215
1,306,351	341,171	215,487	121,810	1,984,819

ליום 31 בדצמבר, 2013

ליום 31 בדצמבר, 2012

התחייבויות פיננסיות והתחייבויות בגין חוזי השקעה

עד שנה	מל שנה	מל 5 שנים ועד 10 שנים	מל 10 שנים ועד 15 שנים	מל 15 שנים	סה"כ
אלפי ש"ח					
18,922	119,259	159,003	-	-	297,184
468,857	556	7,678	3,206	13,751	494,048
23,031	101,567	134,113	-	-	258,711
105,149	-	-	-	-	105,149

ליום 31 בדצמבר, 2013:

התחייבויות פיננסיות (*)

התחייבויות בגין חוזי השקעה תלויי תשואה

ליום 31 בדצמבר 2012:

התחייבויות פיננסיות (*)

התחייבויות בגין חוזי השקעה תלויי תשואה

(*) בבואה להעריך ולבחון את סיכון הנזילות, החברה בוחנת שטרי הון מהבנקים וכתבי התחייבות נדחים כמקשה אחת ללא הבחנה במסגרת ניהול וסקירת סיכון הנזילות.

ה. סיכונים ביטוחיים

הסיכונים הביטוחיים הם בסיס העסק של החברה. סיכונים אלה כוללים בין היתר:

- סיכוני חיתום: הסיכון לשימוש בתמחיר שגוי כתוצאה מליקויים בתהליך החיתום ומהפער בין הסיכון בעת התמחור וקביעת הפרמיה, לבין ההתרחשות בפועל כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות. הפערים עשויים לנבוע משינויים מקריים בתוצאות העסקיות ומשינויים בעלות התביעה הממוצעת ואו בשכיחות התביעות כתוצאה מגורמים שונים.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

- סיכוני רזרבה: הסיכון להערכה לא נכונה של ההתחייבויות הביטוחיות אשר עלולה לגרום לכך שהרזרבות האקטואריות אינן מספקות לכיסוי כל ההתחייבויות והתביעות. המודלים האקטואריים על פיהם, בין היתר, מעריכה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות, מבוססים על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את העתיד לקרות. חשיפת החברה מורכבת מהסיכונים הבאים:

(1) סיכון מודל - הסיכון לבחירת מודל שגוי לתמחור ו/או להערכת ההתחייבויות הביטוחיות;

(2) סיכון פרמטר - הסיכון לשימוש בפרמטרים שגויים וביניהם הסיכון שהסכום שישולם עבור סילוק ההתחייבויות הביטוחיות של החברה, או שמועד סילוק ההתחייבויות הביטוחיות, יהיה שונה מזה הצפוי.

- סיכון קטסטרופה: חשיפה לסיכון שאירוע בודד בעל השפעה רבה (קטסטרופה) כגון אסון טבע, מלחמה, טרור, נזקי טבע או רעידת אדמה, יביא להצטברות נזקים בהיקף גבוה. אירוע הקטסטרופה המהותי אליו חשופה החברה בארץ הינו רעידת אדמה.

גודל ההפסד המרבי הצפוי בעסקי ביטוח כללי, כתוצאה מהחשיפה לנזק גדול או הצטברות נזקים בשייר גדול במיוחד בהסתברות נזק מירבי (MPL) של כ-1.8% הינה כ-332 מיליון ש"ח ברוטו מהם 5.7 מיליון ש"ח בשייר עצמי.

לעניין נתונים בדבר מוצרי הביטוח השונים אשר בגינם נוצר למבטח חשיפה לסיכון ביטוחי ראה פירוט ההתחייבויות הביטוחיות לפי סיכוני ביטוח בבאור 3(א') - נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי. בבאור 18(א) - פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים וחוזי השקעה לפי חשיפה ביטוחית.

ה(1). סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים ובריאות

כללי

להלן תיאור מוצרי הביטוח השונים והשיטות וההנחות המשמשות לחישוב ההתחייבויות בגינם בהתאם לסוג המוצר. באופן כללי בהתאם להוראות המפקח ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על ידי אקטואר, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות ובאופן עקבי לשנה קודמת. ההתחייבויות מחושבות בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטיים, כגון: גיל ומין המבוטח, תקופת הביטוח, מועד תחילת הביטוח, סוג הביטוח. פרמיה תקופתית וסכום הביטוח.

השיטות האקטואריות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

(1) תוכניות ביטוח מסוג "עדיף ומסלולי השקעה":

בתוכניות ביטוח מסוג "עדיף" ומסוג "מסלולי השקעה" קיים מרכיב חסכון מזהה. העתודה הבסיסית והעיקרית היא בגובה החסכון שנצבר בתוספת תשואה בהתאם לתנאי הפוליסה כדלקמן:

- קרן צמודה לתשואת תיק השקעות (חוזים תלויי תשואה).
- קרן צמודה למדד בתוספת ריבית קבועה מובטחת או מזוכה בתשואה מובטחת כנגד נכסים מותאמים (חוזים מבטיחי תשואה).

בגין מרכיבים ביטוחיים המצורפים לפוליסות אלו (אי כושר עבודה, מקרה מוות, סיעודי וכו') מחושבת התחייבות ביטוחית בנפרד כאמור להלן.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ה(1). סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים ובריאות (המשך)

השיטות האקטואריות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (המשך)

(2) תוכניות ביטוח מסוג "מעורב" וכדומה ("מסורתית"):

תוכניות ביטוח מסוג "מעורב" וכדומה משלבות מרכיב של סכום חסכון במקרה שהמבוטח נשאר בחיים בתום תקופת התוכנית עם מרכיב ביטוחי של סיכון מוות במשך תקופת התוכנית. בגין מוצרים אלה מחושבת התחייבות ביטוחית לכל כיסוי כהיוון של תזרים המזומנים בגין התביעות הצפויות, כולל תשלום בתום התקופה, בניכוי הפרמיות העתידיות הצפויות. חישוב זה מבוסס על ההנחות לפיהן תומחרו המוצרים ו/או על הנחות שהופקו מניסיון התביעות, כולל שיעורי הריבית (להלן - ריבית תעריפית), לוח התמורות או התחלואה. החישוב נעשה בשיטה הידועה בשם "Reserve Net Premium", אשר אינה כוללת בזרם התקבולים הצפוי את המרכיב שהועמס בתעריף הפרמיות לכיסוי העמלות וההוצאות, ומנגד אינה מנכה את ההוצאות והעמלות הצפויות.

בגין מוצרים מסורתיים תלויי תשואה, נכללת בעתודה גם הפרשה בגובה יתרת הבונוס המצטבר בפועל. הבונוס משקף את הפער בין התשואה בפועל בניכוי דמי ניהול לבין הריבית התעריפית.

(3) התחייבויות לגמלאות בתשלום מחושבות בהתאם לתוחלת החיים הצפויה על בסיס לוחות תמותה עדכניים אשר נבנו לאחר בחינת נסיון החברה ובסיוע נתונים אשר פורסמו על-ידי אקטואר האוצר בחוזר המפקח לעניין זה.

(4) תוכניות ביטוח חיים אחרות כוללות מוצרי סיכון טהור בפרמיה קבועה (אובדן כושר עבודה, מקרה מוות, סיעודי, מחלות קשות, נכויות וכו') הנמכרות כפוליסות עצמאיות או שהן מצורפות לפוליסות עם תוכנית יסודית מסוג "עדיף", "מסלולי השקעה" או "מסורתית". בגין תוכניות אלו מחושבת התחייבות אקטוארית. החישוב נעשה בשיטה הידועה בשם Net Premium Reserve לשאר התוכניות מחושבת הרזרבה בגובה ה IBNR (תביעות אשר אירעו אך טרם דווחו).

בגין תביעות מתמשכות בתשלום, בביטוח סיעודי ובביטוח אובדן כושר עבודה, מחושבת התחייבות ביטוחית בהתאם למשך תקופת התשלום הצפויה, כשהיא מהוונת לפי שיעור הריבית התעריפית שבמוצר.

(5) עתודה ל-IBNR (תביעות אשר אירעו וטרם דווחו) מחושבת בהתבסס על ניסיון העבר.

(6) ההתחייבות הביטוחית בגין ביטוח קבוצתי מורכבת מהתחייבות בגין פרמיה שטרם הורווחה, הפרשה להשתתפות ברווחים, עתודה ל-IBNR (תביעות אשר אירעו אך טרם דווחו) והפרשה להפסדים עתידיים, ככל שנדרשת.

(7) ההתחייבות בגין תביעות תלויות בביטוח חיים כוללות בעיקר הפרשות לתביעות תלויות עבור מקרי מוות ואובדן כושר עבודה ונכויות.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ה(1). סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים ובריאות (המשך)

ההנחות העיקריות המשמשות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

1. שיעור ההיוון

בגין תוכניות ביטוח מסוג "מעורב" וכדומה ("מסורתית") ומוצרי סיכון טהור עם פרמיה קבועה הריבית המשמשת להיוון הינה כדלקמן:

- בתוכניות ביטוח המגובות בעיקרן באגרות חוב מיועדות ריבית תעריפית בשיעורים של בין 3% ל-5% צמודה;
- בגין מוצרים תלויי תשואה, שהונפקו בשנים 1991 ואילך ריבית תעריפית בשיעור 2.5%, צמודה. בהתאם לתנאי הפוליסה שינויים בריבית יזקפו למבוטחים.
- בגין מוצרי בריאות וסיעוד שאינן תלויי תשואה, ריבית תעריפית ריאלית בשיעור 2.5%.

ירידה בשיעור הריבית לטווח הארוך עלולה להגדיל את עתודות הביטוח בגין המרכיב החופשי (שאיננו מגובה באגרות חוב מיועדות) של פוליסות שמרכיב החסכון בהן כולל תשואה מובטחת הגבוהה משיעור ריבית ההיוון, וזאת כתוצאה מהצורך בהעמדת עתודה נוספת במסגרת בדיקת נאותות העתודות (LAT). החברה בדקה את נאותות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (LAT) ומצאה כי בהתחשב בגובה העתודות הקיימות אין צורך בהשלמה הנובעת מ-LAT. ראה באור 12' לעיל.

2. שיעורי תמותה ותחלואה

(א) שיעורי התמותה ששימשו לחישוב התחייבויות ביטוחיות בגין תמותה של מבוטחים לפני הגיעם לגיל פרישה (כלומר לא כולל תמותה של מבוטחים מקבלי קצבאות זקנה ומקבלי פיצוי חודשי אי כושר עבודה או סיעוד) זהים, בדרך כלל, לשיעורים אשר שימשו לקביעת התעריף.

(ב) ההתחייבות לקצבאות המשולמות לכל החיים מחושבת בהתאם ללוחות תמותה עדכניים.

עליה בהנחה של שיעור התמותה, עקב עליה בשיעור התמותה בפועל לרמה העולה על ההנחה הקיימת, תביא לגידול בהתחייבויות ביטוחיות בגין תמותה של מבוטחים לפני הגיעם לגיל פרישה ולקיטון ההתחייבות לקצבאות המשולמות לכל החיים.

(ג) שיעורי התחלואה מתייחסים לשכיחות של מקרי תביעה בגין תחלואה ממחלות קשות, אובדן כושר עבודה, סיעוד, ניתוחים ואשפוז, נכות מתאונה וכיוצ"ב. שיעורים אלה נקבעו על בסיס ניסיון החברה או מחקרים של מבטחי משנה. בענפי סיעוד ואובדן כושר עבודה נקבעת תקופת תשלום הקצבאות בהתאם לניסיון החברה או מחקרים של מבטחי משנה.

ככל שההנחה לגבי שיעור התחלואה תעלה כך תגדל ההתחייבות הביטוחית בגין תחלואה ממחלות קשות, אובדן כושר עבודה, סיעוד, ניתוחים ואשפוז, נכות מתאונה.

3. שיעורי לקיחת גמלא

חוזי ביטוח חיים, הכוללים מרכיב חסכון, התנהלו, בגין כספים שהופקדו עד שנת 2008 בשני מסלולים: מסלול הוני או מסלול קצבתי. בחלק מהחוזים המבוטח רשאי לבחור את המסלול במועד הפרישה. היות וסכום ההתחייבות הביטוחית שונה בכל אחד משני מסלולים אלו, מוטל על החברה לקבוע את שיעור הפוליסות בהן יבחרו המבוטחים במסלול הגמלא. שיעור זה נקבע על פי הנחיות הפיקוח. החל משנת 2008 כל התוכניות הן לקצבה.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ה(1). סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים ובריאות (המשך)

ההנחות העיקריות המשמשות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (המשך)

4. שיעורי ביטולים

שיעור הביטולים משפיע על ההתחייבויות הביטוחיות ועל קצבאות המשולמות לכל החיים בתקופה שלפני התחלת התשלומים. ביטולי חוזי ביטוח יכולים לנבוע מביטול פוליסות היזום על ידי החברה עקב הפסקת תשלומי הפרמיות או פדיונות פוליסות לבקשת בעליהן. ההנחות לגבי שיעורי הביטולים מבוססות על ניסיון החברה והן מבוססות על סוג המוצר, משך החיים של המוצר ומגמות מכירה.

א. שיעורי המשכיות

לחברה אין ביטוחים קולקטיביים, כך שסעיף זה אינו רלוונטי.

5. ניתוחי רגישות בביטוח חיים

ליום 31 בדצמבר, 2013

שיעור הביטולים

(פדיונות, סילוקים)

שיעור תמותה		שיעור תחלואה		והקטנות	
10%-	10%+	10%-	10%+	10%-	10%+
(8,902)	6,174	-	-	(427)	-

רווח (הפסד)

ליום 31 בדצמבר, 2012

שיעור הביטולים

(פדיונות, סילוקים)

שיעור תמותה		שיעור תחלואה		והקטנות	
10%-	10%+	10%-	10%+	10%-	10%+
(5,878)	5,968	-	-	380	-

רווח (הפסד)

שינויים בהנחות עיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

התחייבויות בגין קצבאות המשולמות לכל החיים, בגין פוליסות קצבתיות שבתוקף (משולמות ומסולקות), שטרם הגיעו לשלב מימוש הקצבה או שמבטחיהן הגיעו לגיל פרישה אך טרם החלו לקבל קצבה בפועל ("פוליסות"), מחושבות בהתאם להסתברות למשיכת הקצבה (מימוש הזכאות לקצבה) ובהתאם לתוחלת החיים הצפויה על בסיס לוחות תמותה אשר פורסמו בחודש מרס 2013 בחוזר 2013-1-2 (להלן: "חוזר העתודות לקצבה"). ההפרשה להשלמה לעתודה לקצבה נעשית בצורה הדרגתית בגין הכספים שנצברו בפוליסות עד לתום תקופת הדיווח, בהתחשב ברווחים הצפויים מהפוליסות עד הגיע המבוטחים למועד הפרישה. ככל שהפער בין לוחות התמותה המעודכנים במסגרת חוזר העתודות לקצבה לבין לוחות התמותה שעל בסיסן תומחרו מקדמי הקצבה המובטחים בפוליסות גדול יותר ו/או ככל ששיעורי הסתברות למשיכת הקצבה גבוהים יותר, ההפרשה להשלמה לעתודה לקצבה הנדרשת גבוהה יותר.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ה(1). סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים ובריאות (המשך)

שינויים בהנחות עיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (המשך)

ההפרשה ההדרגתית נעשית על ידי שימוש בפקטור היוון K המייצג את שיעור ההכנסות העתידיות הצפויות מדמי ניהול או ממרווח פיננסי, הנובעים מההשקעות המוחזקות כנגד עתודת הביטוח בשל הפוליסה או מתשלומי פרמיה עבור הפוליסה (להלן: "פקטור K"). פקטור K מובא בחשבון בחישוב ההשלמה לעתודה לתשלום קצבה.

בחוזר העתודות לקצבה עודכנו לוחות התמורות על בסיס האומדנים המעודכנים של תוחלת החיים והשיפורים העתידיים בה וכן עודכנה הדרישה לאופן קביעת ערכי פקטור K. במסגרת חוזר זה נדרשת החברה לקבוע, על פי שיקול דעתו המקצועי של האקטואר שני ערכי K: האחד בגין התחייבויות בשל מרכיב חסכון תלוי תשואה, והשני בגין התחייבויות בשל מרכיב חסכון מבטיח תשואה. קביעת ערכי ה K תעשה באופן זהיר, ועל בסיס בחינה של פוליסות שנמכרו לפני ה' 1 ביוני 2001.

הניתוח יבוצע על בסיס הנחות פיננסיות שמרניות, באופן שמעיד על כך שדמי הניהול או המרווח הפיננסי הנובעים מההשקעות המוחזקות כנגד העתודה לתשלום קצבה בשל הפוליסה ותשלומי הפרמיות עבור הפוליסה, עשויים להפיק הכנסות עתידיות העולות על פקטור K, שיספיקו לכיסוי כל ההוצאות הקשורות לפוליסה ולהשקעות האמורות עד לגיל הפרישה הצפוי. ערך ה K שיבחר יהיה זה שיביא לפריסה נאותה של העתודה לתשלום קצבה כאמור.

מעט לעת עורכת החברה מחקרים בהם היא בוחנת את שיעור המבוטחים המממשים את זכאותם לקבלת קצבה.

בשנת 2013 זיהתה החברה מגמה של עליה מתונה בשיעור מימוש הזכאות לקצבה. ההשפעה של עדכון זה גרם לעליה בהפרשה בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח.

סכום ההפרשה, שנצבר בספרים במשך השנים עד ליום 31 בדצמבר 2013, הכולל את העדכון לעיל, הסתכם בסך של כ- 45 מיליוני ש"ח (לעומת כ- 35 מיליוני ש"ח אשתקד). יתרת ההפרשות בגובה הסכום המוערך ליום 31 בדצמבר 2013, תיזקף לאורך חיי הפוליסה הנותרים עד גיל הפרישה על פי נוסחה גיאומטרית המתחשבת, בין היתר, בפקטורי ריבית ההיוון - K, כמפורט לעיל.

העלות הכוללת (הנובעות מהתארכות תוחלת החיים) של תשלומי הקצבה, הצפויים להיות משולמים לאורך השנים בעתיד, בגין הכספים שנצברו בפוליסות לתום תקופת הדיווח, עומדת על סך של כ- 85 מיליוני ש"ח (לעומת כ- 68 מיליוני ש"ח אשתקד).

אומדן העלות הכוללת של העלייה בתוחלת החיים עשוי להשתנות עקב מספר גורמים, הכוללים, בין היתר, שינויים בתוחלת החיים ושיעור המבוטחים המממשים את זכאותם לקצבה, שינוי תקופת ההבטחה הנבחרת על ידי המבוטחים, גידול בצבירות החסכון של המבוטחים, עקב תשלומי פרמיות עתידיות ו/או גידול בהכנסות מההשקעות וכן שינויים בהנחות שיעורי ריבית ההיוון והנחות אחרות.

שינוי בהוראות המתייחסות למכירת תכניות ביטוח חיים משולבות בחסכון הכוללות מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים (להלן - "מקדמי קצבה מובטחים")

בחודש נובמבר 2012 פורסם חוזר "מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים". על-פי החוזר נקבע, בין היתר, כי החל ביום 1 בינואר, 2013, חברת ביטוח לא תשווק תכנית ביטוח חיים משולבת בחסכון הכוללת מקדמי קצבה מובטחים, למעט: 1. מי שמלאו לו לפחות 60 שנה במועד המכירה 2. מי שיש לו חוזה ביטוח חיים הכולל מקדמי קצבה מובטחים ומבקש לבטלו כליל ולנייד את הכספים לחוזה ביטוח חדש עם מקדמי קצבה מובטחים והכל בכפוף לכללים נוספים שנקבעו לעניין זה בחוזר שפורסם.

ה(1). סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים ובריאות (המשך)

על פי מכתב שפורסם בהמשך לחוזר האמור שיווק תוכניות ביטוח עם מקדמי קצבה מובטחים בשנת 2013 יהיה מותנה באישור המפקח לתוכנית העסקית שתוגש לו. כמו כן, היקף חוזי ביטוח חיים עם מקדמים מובטחים שיימכרו, בשנת 2013, מכח ההיתר האמור לא יעלה על 75 מיליון ש"ח ומספר חוזי הביטוח שיימכרו לא יעלה על 6,000 חוזים.

בעקבות הפסקת שיווק תוכניות ביטוח משולבות בחסכון עם מקדמי קצבה מובטחים למי שטרם מלאו לו 60 שנה, חלה ירידה ניכרת במכירות החדשות של ביטוחי החיים בשוק הביטוח ומנגד עליה במכירות החדשות של קרנות פנסיה. מאידך, הפסקת שיווק הפוליסות, הכוללות מקדמי קצבה מובטחים כאמור, עשויה לשפר את שיעור שימור הפוליסות ששווקו עד שנת 2012 כולל. בפועל, בשנת 2013, החברה שמרה על רמת מכירות גבוהה במוצרי החסכון הארוך טווח.

בעקבות הפרסומים של המפקח כמפורט לעיל, החליטה חברת מידרוג בע"מ (להלן - "מידרוג") בחודש יולי 2012 להכניס את חברות הביטוח בכלל ואלו הפועלות בענף חסכון ארוך הטווח בפרט, לרבות את החברה, לרשימת מעקב.

בחודש ספטמבר 2012 לאחר שמידרוג בחנה את השפעת פרסומי המפקח כאמור לעיל הוצאו חברות הביטוח, ובכללן החברה, מרשימת המעקב. מידרוג ציינה כי תמשיך ותעקוב אחר השפעת ביטול מקדם הקצבה על רווחיותן של חברות הביטוח בטווח הבינוני והארוך.

ה(2). סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי

להלן תיאור מוצרי הביטוח השונים והשיטות וההנחות המשמשות לחישוב התחייבויות בגינם בהתאם לסוג המוצר.

1. תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם היא פועלת

החברה כותבת חוזי ביטוח בתחומי הביטוח הכללי בעיקר בענפי רכב חובה, חבויות, רכב קסקו, בתי עסק וביטוח דירות.

פוליסת ביטוח רכב חובה מכסה את בעל הפוליסה והנוהג מפני כל חבות שהם עשויים לחבו לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה-1975 בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג ברכב, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב. תביעות ברכב חובה מתאפיינות ב-"זנב ארוך" LONG TAIL דהיינו לעיתים חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

כיום התעריף האקטוארי הינו דיפרנציאלי וכל חברה מחשבת את התעריף על בסיס נסיונה הפרטי ותחת מגבלות בהמלצת רון בינה אקטוארית.

ביטוחי חבויות מיועדים לכיסוי חבותו של מבטח בגין נזק שהוא עלול לגרום לצד שלישי. סוגי הביטוח העיקריים הינם: ביטוח אחריות כלפי צד ג', ביטוח אחריות מעבידים, ביטוח חבויות אחרים כגון אחריות מקצועית, חבות מוצר ואחריות דירקטורים ונושאי משרה.

עיתוי הגשת תביעות וסילוקה מושפעת ממספר גורמים כגון סוג הכיסוי, תנאי הפוליסה, חקיקה ותקדימים משפטיים. בדרך כלל תביעות בתחום החבויות מתאפיינות ב-"זנב ארוך" LONG TAIL דהיינו לעיתים חולף זמן ארוך ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

פוליסה לביטוח נזקי רכב ולנזקי רכב רכוש צד ג' מעניקים למבטח כיסוי לנזק רכוש. הכיסוי בדרך כלל מוגבל לשווי הרכב שניזוק. התעריף לביטוח רכב רכוש מחייב אישור, כמו גם אישור הפוליסה בכללותה, על ידי המפקח על הביטוח והינו תעריף אקטוארי ובחלקו דיפרנציאלי (שאינו אחיד לכלל המבטחים ומותאם לסיכון). התעריף האמור מבוסס על מספר פרמטרים, הן אלה הקשורים לרכב המבטח בפוליסה (כגון סוג הרכב, שנת ייצור, וכיו"ב) והן אלה הקשורים לאפיוני המבטח (גיל הנהג, ניסיון תביעות וכו'). תהליך החיתום מתבצע בחלקו באמצעות התעריף עצמו ובחלקו באמצעות מערכת נהלים שנועדו לבדוק את ניסיון התביעות של המבטח הכוללים הצגת אישור העדר תביעות ממבטח קודם במשך שלוש שנים אחרונות, הצגת אישור מיגון עדכני וכו', ומשולבים באופן ממוכן בתהליך ההפקה של הפוליסות.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ה(2). סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

1. תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם היא פועלת (המשך)

במרבית המקרים, הפוליסות בביטוחי רכב רכוש מונפקות לפרק זמן של שנה. כמו כן, במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

פוליסות רכוש מיועדים להעניק למבוטח כיסוי כנגד נזק פיזי לרכושו ואובדן רווחים עקב הנזק לרכושו.

הסיכונים העיקריים המכוסים בפוליסות רכוש הינם סיכונים אש, התפוצצות, פריצה, רעידת אדמה ונזקי טבע. ביטוחי הרכוש כוללים לעיתים כיסוי לנזקי אובדן רווחים עקב הנזק הפיזי שנגרם לרכוש. ביטוחי רכוש מהווים נדבך חשוב בביטוחי דירות, ביטוחי בתי עסק, ביטוחים הנדסיים, מטענים בהובלה (ימית, יבשתית, אווירית) וכו'. במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

2. עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי

כללי

(א) ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כוללות את המרכיבים העיקריים הבאים:

- הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
- הפרשה לפרמיה בחסר
- תביעות תלויות, תביעות ייצוגיות ואחרות
- ובניכוי - הוצאות רכישה נדחות.

ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה והוצאות הרכישה הנדחות מחושבים בדרך שאינה תלויה בהנחות כל שהן ולכן אינן חשופות לסיכון הרזרבה. לעניין האופן בו מחושבות הפרשות אלה ראה באור מדיניות חשבונאית.

(ב) בהתאם להוראות המפקח התביעות התלויות מחושבות על ידי אקטואר, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות באופן עקבי לשנה הקודמת. בחירת השיטה האקטוארית המתאימה לכל ענף ביטוח ולכל שנת אירוע/חיתום, נקבעת על סמך שיקול דעת לפי מידת ההתאמה של השיטה לענף ולעיתים נעשה שילוב בין השיטות השונות. ההערכות מתבססות בעיקרן על ניסיון העבר של התפתחות תשלומי התביעות ו/או התפתחות סכום התשלומים וההערכות הפרטניות. ההערכות כוללות הנחות בדבר עלות התביעה הממוצעת, עלויות הטיפול בתביעות, שכיחות התביעות. הנחות נוספות יכולות להתייחס לשינויים בשערי הריבית, שערי חליפין ובעיתוי ביצוע התשלומים. תשלומי התביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות, בניכוי שיבובים והשתתפויות עצמיות.

(ג) השימוש בשיטות אקטואריות המבוססות על התפתחות התביעות מתאים בעיקר כאשר קיים מידע יציב ומספק בתשלומי התביעות ו/או בהערכות הפרטניות כדי להעריך את סך עלות התביעות הצפויה. כאשר המידע הקיים בניסיון התביעות בפועל אינו מספק, משתמש האקטואר לעיתים, בחישוב המשקלל בין אומדן ידוע (בחברה ו/או בענף) כגון LR לבין התפתחות התביעות בפועל. משקל גדול יותר ניתן להערכה המבוססת על ניסיון ככל שהזמן עובר ומצטבר מידע נוסף על התביעות.

(ד) כן נכללות הערכות איכותיות ושיקול דעת באשר למידה שמגמות העבר לא ימשכו בעתיד. לדוגמה: עקב אירוע חד פעמי, שינויים פנימיים, כגון שינוי בתמהיל התיק, במדיניות החיתום ונוהלי הטיפול בתביעות וכן בגין השפעת גורמים חיצוניים כגון פסיקה משפטית, חקיקה וכו'. כאשר שינויים כאמור לעיל, לא באו לידי ביטוי באופן

ה(2). סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

2. עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי (המשך)

- מלא בניסיון העבר, האקטואר מעדכן את המודלים ו/או מבצע הפרשות ספציפיות על סמך הערכות סטטיסטיות ו/או משפטיות לפי העניין.
- ה) בתביעות גדולות בעלות אופי לא סטטיסטי, העתודה נקבעת (בברוטו ובשייר) על סמך חוות דעת מומחי החברה, ובהתאם להמלצות יועציה המשפטיים.
- ו) חלקם של מבטחי המשנה בתביעות התלויות נאמד בהתחשב בסוג ההסכם (יחסי/בלתי יחסי), ניסיון התביעות בפועל והפרמיה שהועברה למבטחי משנה.
- ז) הערכת התביעות התלויות עבור חלק החברה בפול התבססה על חישוב שבוצע על ידי הפול.

3. פירוט השיטות האקטואריות בענפי הביטוח העיקריים

לצורך חישוב התביעות התלויות נעשה שימוש במודלים אקטואריים המפורטים להלן, בחירת השיטה המתאימה לכל ענף ביטוחי ולכל שנת חיתום או שנת אירוע, נקבעה על סמך שיקול דעת, לפי מידת ההתאמה של השיטה למקרה ולעיתים נעשה שימוש במספר שיטות שונות. במקרים מסויימים האקטואר מעדכן את המודלים בגין מגמות, פסיקה, שינויי חקיקה או גורמים אחרים שעשויים להשפיע על התביעות בעתיד באופן שונה מאשר ההתפתחות בעבר.

א. Chain Ladder

"שיטת הסולם" היא שיטה המתבססת על התפתחות התביעות ההיסטוריות, על מנת להעריך את התפתחות התביעות הקיימות והעתידיות. השיטה מתאימה לחיזוי התפתחות התשלומים העתידיים והתפתחות כמות התביעות הצפויות.

עבור העתודה לביטוחי רכב חובה, רכב רכוש, מקיף דירות, חבות צד שלישי וחבות מעבידים השתמשה החברה במספר וריאציות של שיטת הסולם. (שיטת סולם לתשלומים מצטברים, שיטת סולם להתפתחות תביעות המבוסס על תשלומים ותלויות, שיטת סולם לתשלומים מצטברים בניטרול מקדמי התפתחות חריגים).

העתודה בענפי חובה וחבויות (חבות צד שלישי וחבות מעבידים) נבחנה כאמור במספר שיטות סולם. לגבי השנים הצעירות שבהן רמת אי הוודאות גבוהה ושיטת הסולם הציגה ערכים נמוכים מדי, השתמשה החברה בשיטת החלקה. השיטה מבוססת על בדיקת השינוי בתמהיל התיק ובעקבותיו השינוי הצפוי בעלות התביעות המשוקללת בתיק. בענפים אלו הוסיפה החברה אומדן מפורש לזנב ההתפלגות. מעבר לכך התווספה סטיית תקן אשר חושבה לפי שיטת Mack. לכל האמור התווספה הערכת התלויות לתביעות גדולות ויוצאות דופן, על סמך חוות דעת מומחי החברה במחלקת התביעות ואומדן לתביעות הגדולות IBNR (תביעות שאירעו אך טרם דווחו לחברה). תביעות אלו הן בעלות אופי לא סטטיסטי, ולכן הוחרגו מהאומדן האקטוארי. בשנים הישנות נלקחו הערכים ממחלקת תביעות ללא אומדן האקטואריה, כאשר מדובר במספר קטן של תביעות פתוחות וההערכות הפרטניות מדויקות יותר מהמודל האקטוארימהכרותם את אופי התביעות.

בביטוחי רכב רכוש משתמשת החברה כאמור בשיטת סולם. המודל נבנה בנפרד עבור נזקי תאונה וצד ג' ועבור נזקי גניבה. בחנו את המודל בהפרדה לסוגי רכב מאופיינים (רכב פרט ומסחרי מעל 3.5 טון וכו'), וכמודל כללי. התוצאות שהתקבלו היו דומות בשני המקרים.

העתודה לביטוחי דירות מחושבת על בסיס שיטת סולם כאמור, כאשר בכל שנת נזק נלקחת העתודה האקטוארית או הערכת מחלקת התביעות של החברה, הגבוה מביניהם.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ה(2). סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

3. פירוט השיטות האקטואריות בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

א. Chain Ladder (המשך)

בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח בחנה החברה אפשרות חישוב הפרשות אקטואריות גם בענפים העיקריים: מקיף לבתי עסק, ביטוח הנדסי וביטוח קבלנים.

עקב היעדר מובהקות סטטיסטית לא יושם מודל אקטוארי בענפים אלו.

התביעות התלויות בענפים אלו נכללו על בסיס ההערכות הכוללות את המרכיבים הבאים:

1) תביעות תלויות ידועות הכוללות הפרשה מתאימה לסילוק והוצאות הטיפול עד לסוף התקופה ואשר טרם שולמו לתאריך הדוחות הכספיים. הפרשה זו מתבססת בעיקרה על הערכה פרטנית לכל תביעה לפי חוות דעת שנתקבלה מעורכי דין ומומחי החברה שמטפלים בתביעות.

2) הפרשה בגין תביעות שאירעו אך טרם דווחו לחברה (IBNR) המבוססת על ניסיון העבר בענף תאונות אישיות.

ב. ההנחות העיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית

1) נעשה היוון לתביעות תלויות בענף רכב חובה, צד ג' וחבות מעבידים בהתאם לשיעור ריבית שנתי של 2.25%.

2) נכללה תוספת בגין מרווח לסיכון (סטיית תקן) בבסיס העתודה בענף רכב חובה וחבויות (חבות צד שלישי וחבות מעבידים).

3) נכללה תוספת מפורשת לזנב ההתפלגות בענף חובה וחבויות (חבות צד שלישי וחבות מעבידים).

4) אומדן ההערכה לתביעות התלויות בענפי חובה וחבויות (חבות צד שלישי וחבות מעבידים) כולל תיקון בהתאם להוראות חוזר ביטוח 1-1-2013

4. שינויים מוצעים בחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי

בחודש ינואר 2013 נחתמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג-2013 (להלן - "התקנות החדשות") וחוזר (להלן ביחד - "התיקון") שעניינם עדכון הוראות הדין הקיימות בנושא חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי.

התיקון ביטל את תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984, כאשר במקומן תבואנה התקנות החדשות. השינוי המרכזי שיחול עם כניסת התיקון לתוקף הינו ביטול, החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2014, של עתודת עודף הכנסות על הוצאות (להלן - "העתודה"). העתודה מחושבת, כיום לתקופה של שלוש שנים, בענפי ביטוח כללי עם זנב תביעות ארוך (בעיקר רכב חובה וחבויות) אשר מחושבת לגביהם הערכה אקטוארית.

בנוסף, כצעד משלים לשינוי, פורסמה, בחודש יולי 2012, טיוטת עמדת הממונה (להלן - "עמדת הממונה") לעניין נוהג מיטבי לאקטוארים בבואם לחשב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך הדוחות הכספיים כך שישקפו באופן נאות והולם את ההתחייבויות הביטוחיות. עמדת הממונה כוללת, בין היתר, את הקביעות הבאות:

א. "רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח" פרושה כי קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") - קרי, הסתברות של 75% לפחות - כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ה(2). סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

4. שינויים מוצעים בחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי (המשך)

- ב. ככל שקיימת וודאות רבה יותר בהתאמת הנחות ומודלים, על האקטואר לבחור את ההנחות והמודלים המתארים באופן הטוב ביותר ("Best Estimate") את צפי ההתחייבויות הביטוחיות. לכך יש להוסיף, באופן נפרד, מרווח בגין חוסר וודאות.
 - ג. שיעור היוון תזרים התחייבויות (מוצרים עם זנב התחייבויות ארוך).
 - ד. קיבוץ - לצורך חישוב מרווחים בגין חוסר הוודאות בענפים סטטיסטיים (כהגדרתם בחוזר), יש להתייחס לכל ענף בנפרד, אך ניתן לקבץ את הסיכונים מכל שנות החיתום (או נזק) בענף. בענפים שאינם סטטיסטיים, ניתן להתייחס לכולם כמקשה אחת.
 - ה. קביעת גובה התחייבויות ביטוחיות בגין פוליסות שנמכרו בפרקי זמן הסמוכים ליום המאזן ולסיכונים לאחר יום המאזן.
- החברה בוחנת את ההשפעה הכוללת על הדוחות הכספיים של התיקון יחד עם עמדת הממונה. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעה שכן עמדת הממונה נמצאת בדיונים והבהרות בין חברות הביטוח לבין משרד הממונה.

5. רגישות הפרשות לשינויים בהנחות

- ההערכה האקטוארית כפופה לאי וודאות משמעותית. האומדנים האקטואריים לחיזוי התביעות התלויות, מתייחסים לתוחלת התביעות. בגלל האופי הסטוכסטי של תשלומי התביעות, יש אפשרות של סטיות סביב התוחלת. בנוסף לכך, האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות, אשר לא בהכרח יתממשו. במידה ויחול שינוי באופן סילוק התביעות או לחילופין בהיקף התביעות המדווחות, עלול להיווצר פער בין ההערכה האקטוארית לבין התוצאה בפועל. גם שינוי בגובה התשואה, עלול לגרום לפערים בין ההערכות לתוצאה בפועל. במידה והתשואה תהיה גבוהה מ- 2.25% לשנה, ייווצר עודף בעתודה ואילו במידה והתשואה תהיה נמוכה מ- 2.25% לשנה, ייווצר חוסר.
- היות והמודל האקטוארי מבוסס על ניסיון העבר, הרי ששינוי לא צפוי בהנחות המודל או בהתנהגות התביעות, יגרמו לשינוי בעתודה.

6. שינויים בהנחות העיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית

לא נעשו שינויים בהנחות העיקריות לחישוב העתודות.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ו. מידע בדבר סיכוני אשראי

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר, 2013			
סה"כ	שאינם סחירים ופקדונות אלפי ש"ח	סחירים (*)	
2,292,425	1,126,960	1,165,465	בארץ
-	-	-	בחו"ל
2,292,425	1,126,960	1,165,465	סה"כ נכסי חוב
ליום 31 בדצמבר, 2012			
סה"כ	שאינם סחירים ופקדונות אלפי ש"ח	סחירים (*)	
2,232,905	1,294,943	937,962	בארץ
9,543	-	9,543	בחו"ל
2,242,448	1,294,943	947,505	סה"כ נכסי חוב

(*) נכסי חוב סחירים מסווגים בעיקר לקטגוריית זמינים למכירה ומוצגים בשווי הוגן.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ו. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים

א.1 נכסי חוב

דרוג מקומי				
ליום 31 בדצמבר, 2013				
אלפי ש"ח				
סך הכל	לא מדורג	נמוך BBB-מ	BBB עד +A	-AA ומעלה
648,200	-	-	-	648,200
517,265	-	34,363	362,341	120,561
1,165,465	-	34,363	362,341	768,761
724,140	-	-	-	724,140
251,634	-	1,117	60,015	190,502
8,303	-	-	-	8,303
-	-	-	-	-
3,423	-	-	-	3,423
138,775	2,672	-	37,219	98,884
685	685	-	-	-
1,126,960	3,357	1,117	97,234	1,025,252
2,292,425	3,357	35,480	459,575	1,794,013
37,219	-	-	37,219	-

נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב סחירים
בארץ

נכסי חוב שאינם סחירים

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

פיקדונות בבנקים ובמוסדות
פיננסיים

נכסי חוב אחרים לפי
בטחונות

הלוואות על פוליסות

בטחונות אחרים

לא מובטחים

סה"כ נכסי חוב שאינם סחירים
בארץ

סך הכל נכסי חוב בארץ

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד +A.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ו. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.1 נכסי חוב (המשך)

דרוג מקומי					
ליום 31 בדצמבר, 2012					
אלפי ש"ח					
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד +A	-AA ומעלה	
					<u>נכסי חוב בארץ</u>
					<u>נכסי חוב סחירים</u>
460,596	-	-	-	460,596	אגרות חוב ממשלתיות
477,366	-	47,262	304,338	125,766	אגרות חוב קונצרניות
937,962	-	47,262	304,338	586,362	סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ
					<u>נכסי חוב שאינם סחירים</u>
682,863	-	-	-	682,863	אגרות חוב ממשלתיות
223,897	-	1,169	58,685	164,043	אגרות חוב קונצרניות
245,824	-	-	45,586	200,238	פיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים
					<u>נכסי חוב אחרים לפי בטחונות</u>
-	-	-	-	-	הלוואות על פוליסות
2,089	-	-	-	2,089	בטחונות אחרים
139,815	3,062	-	36,345	100,408	לא מובטחים
455	455	-	-	-	
1,294,943	3,517	1,169	140,616	1,149,641	סה"כ נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
2,232,905	3,517	48,431	444,954	1,736,003	סך הכל נכסי חוב בארץ
36,345	-	-	36,345	-	מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד +A.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

1.א. נכסי חוב (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2013, לחברה אין נכסי חוב סחירים בחו"ל.

דרוג בינלאומי				
ליום 31 בדצמבר, 2012				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	-AA ומעלה
9,543	-	-	-	9,543

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב ממשלתיות

2.א. סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

מידע נוסף

דרוג מקומי				
ליום 31 בדצמבר, 2013				
אלפי ש"ח				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	A ומעלה
15,144	15,144	-	-	-
6,211	6,211	-	-	-
274,428	-	-	-	274,428
295,783	21,355	-	-	274,428

חייבים ויתרות חובה למעט
יתרות מבטחי משנה

השקעות פיננסיות אחרות

מזומנים ושווי מזומנים

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.2. סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ) (המשך)

דרוג מקומי					
ליום 31 בדצמבר, 2012					
אלפי ש"ח					
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	-AA ומעלה	
14,357	14,357	-	-	-	חייבים ויתרות חובה למעט יתרות מבטחי משנה
8,819	8,819	-	-	-	השקעות פיננסיות אחרות
247,393	-	-	-	247,393	מזומנים ושווי מזומנים
270,569	23,176	-	-	247,393	

א.3. סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בחו"ל)

דרוג בינלאומי					מזומנים ושווי מזומנים
ליום 31 בדצמבר, 2013					
אלפי ש"ח					
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	A ומעלה	
1,906	-	-	-	1,906	

דרוג בינלאומי				
ליום 31 בדצמבר, 2012				
אלפי ש"ח				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד +A	-AA ומעלה
956	-	-	-	956

מזומנים ושווי מזומנים

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי

3. מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי

1. דרוג פנימי מבוסס על מודל שגיבשה החברה כאשר החברה בוחנת באופן שוטף את הפערים, ככל שהם קיימים, בין דרוגים שבוצעו על ידי לבין דרוגים שבוצעו על ידי חברות דרוג חיצוניות בגין חברות דומות.
2. קיים שוני בסולמות דרוג בין נכסי חוב בארץ לבין נכסי חוב בחו"ל. יצוין, כי בהתאם לחוזר שוק ההון 2008-6-1, בדבר פרסום סולם המרה בין סולם הדירוג הישראלי לסולם הדירוג הבינלאומי, הורה המפקח כי עד ליום 1 בינואר 2009 על חברות הדירוג שקיבלו אישור מהממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון לפעול כחברה מדרגת בהתאם לחוזר שוק ההון 2004/1, לפרסם סולם המרה בין הדרוג המקומי לבין סולם הדירוג הבינלאומי.
3. מידע בדבר סיכוני אשראי בבאור זה אינו כולל את הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה המוצגים בבאור נפרד.
4. לעניין יתרות מבטחי משנה בסך 607,531 אלפי ש"ח ראה באור 9 - נכסי ביטוח משנה.
5. לעניין יתרות פרמיה לגבייה בסך 179,868 אלפי ש"ח ראה באור 11 - פרמיה לגבייה.
6. גיול השקעות בנכסי חוב פיננסים לא סחירים:

ליום 31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
1,290,286	1,124,759
-	-
1,290,286	1,124,759
13,110	9,928
(8,453)	(7,727)
4,657	2,201
1,294,943	1,126,960

נכסי חוב שערכם לא נפגם :

ללא פיגור

בפיגור מתחת ל-90 ימים (*)

סך הכל נכסי חוב שערכם לא נפגם

נכסים שערכם נפגם, ברוטו

הפרשה להפסד

נכסי חוב שערכם נפגם, נטו

סך הכל נכסי חוב לא סחירים

יצוין כי הסכומים שלעיל אינם מהווים רק את הסכום בפיגור בפועל אלא את כל יתרת החוב המעורבת בפיגור.

(*) בעיקר הלוואות שכנגדן קיימים ערכי פדיון מלאים בפוליסות ו/או משכנתאות.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ו. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

4. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2013

סיכון אשראי מאזני			
%	סכום		
	אלפי ש"ח		
		ענף משק	
2.65	60,682	בנקים	
12.57	288,079	בינוי ונדל"ן	
8.05	184,443	שירותים עסקיים אחרים	
1.78	40,736	תעשיות שונות	
3.64	83,408	השקעות ואחזקות	
1.80	41,254	שירותים פיננסיים	
1.51	34,583	תקשורת	
4.57	104,764	הלוואות לאנשים פרטיים	
3.53	80,919	תשתיות	
0.01	311	אחר	
40.11	919,179		
59.89	1,372,340	אג"ח מדינה	
100.00	2,291,519	סך הכל	

ליום 31 בדצמבר, 2012

סיכון אשראי מאזני			
%	סכום		
	אלפי ש"ח		
		ענף משק	
13.84	309,994	בנקים	
12.09	270,846	בינוי ונדל"ן	
7.56	169,378	שירותים עסקיים אחרים	
1.14	25,634	תעשיות שונות	
4.37	97,809	השקעות ואחזקות	
1.48	33,058	שירותים פיננסיים	
0.69	15,495	תקשורת	
4.67	104,631	הלוואות לאנשים פרטיים	
2.44	54,754	תשתיות	
0.27	5,956	אחר	
48.55	1,087,555		
51.45	1,153,000	אג"ח מדינה	
100.00	2,240,555	סך הכל	

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

5. ביטוח משנה

1. החברה מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה באמצעות מבטחי משנה בחו"ל. עם זאת, ביטוח המשנה אינו משחרר את המבטחים הישירים מחובתם כלפי מבוטחיהם על פי פוליסות הביטוח.

החברה עשויה להיות חשופה לסיכונים הנובעים מאי יכולת מבטחי המשנה לשלם את חלקם בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (נכסי ביטוח המשנה) ואת חובותיהם בגין תביעות ששולמו. חשיפה זו מנוהלת על ידי מעקב שוטף אחר מצבו של כל מבטח משנה בשוק העולמי וכן אחר קיום התחייבויותיו הכספיות.

בהתאם להנחיית המפקח קובע דירקטוריון החברה, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי המשנה, עימם התקשרה ו/או תתקשר החברה, המבוססות על דירוגם הבינלאומי. חשיפות אלו מנוהלות בחברה על ידי הערכה פרטנית של כל אחד ממבטחי המשנה באופן נפרד.

כמו כן, חשיפות החברה מפוזרות בין מבטחי משנה שונים, והעיקריות שבהן הינן למבטחי משנה המדורגים בדירוגים בינ"ל גבוהים.

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

5. ביטוח משנה (המשך)

2. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה

ליום 31 בדצמבר, 2013

נכסי ביטוח משנה											
ביטוח כללי											
פרמיה שטרם הורווחה											
תביעות תלויות											
סך פרמיות למבטחי											
ייתרות בחובה (זכות) נטו											
דרוג מבטחי המשנה											
משנה לשנת 2013											
בביטוחי רכוש ובחביות											
בביטוח ברכוש חביות											
פיקדונות מבטחי משנה											
סה"כ חשיפה (א)											
בין חצי שנה מעל לשנה											
חובות בפיגור											
אלפי ש"ח											
-	-	71,379	269,464	340,843	-	-	-	-	-	+AA	National Indemnity Co
-	2	45,799	18,822	48,548	4,108	5,405	13,583	(7,023)	35,819	AA	
-	-	32,484	-	13,635	537	295	16,179	1,838	22,341	-AA	Munich Reinsurance Co Scor
-	-	10,155	9,854	5,209	3,410	4,777	9,108	(2,495)	21,811	+A	
-	4	109,159	20,088	99,635	17,558	24,541	-	(12,487)	76,251	A	
-	-	(104)	-	155	5	-	-	(264)	-	נמוך מ-BBB או ללא דירוג	סה"כ
-	6	268,872	318,228	508,025	25,618	35,018	38,870	(20,431)	156,222		

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

5. ביטוח משנה (המשך)

2. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2012

		נכסי ביטוח משנה		ביטוח כללי		פרמיה שטרם הורווחה		תביעות תלויות			
חובות בפיגור											
מפל	בין חצי שנה	סה"כ חשיפה (א)	פיקדונות מבטחי משנה	בביטוח חבויות	בביטוח רכוש	בביטוח רכוש וחבויות	בביטוח חיים	יתרות בחובה (זכות)	סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2012	דרוג מבטחי המשנה	
שנה	לשנה							נטו			
אלפי ש"ח											
-	-	58,774	418,625	477,399	-	-	-	-	539,165	+AA	National Indemnity Co
215	-	80,265	17,464	63,702	3,214	4,897	32,778	(6,862)	50,951	AA	
-	-	56,625	26,613	49,465	12,259	20,582	9,897	(8,965)	76,615	A	
-	-	25,765	3,053	23,905	2,090	3,535	-	(712)	11,244	-A	Odyssey Re
										נמוך מ-BBB או ללא דירוג	
120	-	14,778	-	16,136	806	-	-	(2,164)	376		
335	-	236,207	465,755	630,607	18,369	29,014	42,675	(18,703)	678,351		סה"כ

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

ו. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

הערות

- (א) סה"כ החשיפה למבטחי המשנה הינה: סך כל חלקם של מבטחי משנה בעתודות הביטוח ובתביעות התלויות, בניכוי הפיקדונות שנתקבלו ממבטחי המשנה כערבות להתחייבויותיהם ובתוספת (בניכוי) היתרות בחובה (בזכות) נטו.
- (ב) הדירוג נקבע בעיקרו לפי חברת הדירוג S&P, במקרים מסוימים בהם לא ניתן דירוג למבטח המשנה על ידי S&P, נקבע הדירוג על ידי חברת דירוג AM-BEST והומר הדירוג לפי מפתח שנקבע בתקנות דרכי ההשקעה.
- (ג) סך-כל החשיפה של מבטחי המשנה בחוזים היחסיים והפקולטטיבים של החברה לסיכוני רעידת אדמה בשנת 2013 בהנחת הסתברות של נזק בשיעור של 1.8% (MPL) עומד על 612 מיליון ש"ח ובנוסף, החברה מגינה על השייר הישיר בהנחת הסתברות של נזק בשיעור של 1.8% (MPL) בגובה של כ-300 מיליון ש"ח (אשתקד כ-516 מיליון ש"ח ו-323 מיליון ש"ח בהתאמה), ממנה חלקו של מבטח המשנה המשמעותי ביותר בחשיפה זו הינו 20% (אשתקד 14%).
- (ד) לא קיימים מבטחי משנה נוספים פרט לאלו אשר פורטו לעיל אשר החשיפה בגינם עולה על 10% מהחשיפה הכוללת של מבטחי משנה או שהפרמיה בגינם עולה על 10% מסך הפרמיות לביטוח משנה לשנת 2013.
- (ה) לגבי הסכמים מיוחדים עם מבטחי משנה - ראה באור 22'.

ז. מידע בדבר השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה

1. פירוט הרכב ההשקעות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר, 2013					
בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	פריטים לא פיננסים ואחרים	סה"כ	
אלפי ש"ח					
143,380	-	27,563	-	170,943	מזומנים ושווי מזומנים
585,183	941,248	69,951	1,253,985	2,850,367	נכסים סחירים
-	104,793	-	31,268	136,061	נכסים בלתי סחירים
<u>728,563</u>	<u>1,046,041</u>	<u>97,514</u>	<u>1,285,253</u>	<u>3,157,371</u>	סך כל הנכסים
ליום 31 בדצמבר, 2012					
בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	פריטים לא פיננסים ואחרים	סה"כ	
אלפי ש"ח					
103,605	-	1,243	-	104,848	מזומנים ושווי מזומנים
676,878	724,722	2,489	695,761	2,099,850	נכסים סחירים
-	96,893	-	10,764	107,657	נכסים בלתי סחירים
<u>780,483</u>	<u>821,615</u>	<u>3,732</u>	<u>706,525</u>	<u>2,312,355</u>	סך כל הנכסים

באור 34: - ניהול סיכונים (המשך)

2. מידע בדבר השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. סיכון אשראי עבור נכסים בארץ

ליום 31 בדצמבר, 2013

דרוג מקומי (*)			
נמוך מ-BBB	או לא מדרג	BBB עד A	AA ומעלה
סה"כ (**)			
אלפי ש"ח			
748,460	-	-	748,460
803,194	68,147	425,126	309,921
81,337	957	46,487	33,893
1,632,991	69,104	471,613	1,092,274

נכסי חוב בארץ

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים - סחירים

נכסי חוב אחרים - בלתי סחירים

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

ליום 31 בדצמבר, 2012

דרוג מקומי (*)			
נמוך מ- BBB או לא	מדרג	BBB עד A	AA ומעלה
סה"כ (**)			
אלפי ש"ח			
786,925	-	-	786,925
639,399	67,049	264,602	307,748
74,657	-	33,985	40,672
1,500,981	67,049	298,587	1,135,345

נכסי חוב בארץ

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים - סחירים

נכסי חוב אחרים - בלתי סחירים

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדרוג". נתוני חברת מדרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) הערך בספרים מהווה קירוב לסיכון האשראי המירבי. לפיכך, טור סה"כ מייצג סיכון אשראי מירבי.

3. סיכון אשראי עבור נכסים בחו"ל

לימים 31 בדצמבר, 2012 ו- 2013, לחברה אין נכסים תלויי תשואה בדירוג בינלאומי.

באור 35: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר, 2013

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים	בעל שליטה (החברה) (האם)	אלפי ש"ח
436	9	חייבים אחרים
(37,219)*	-	הלוואות (ראה באור 35 ה')
(5,040)	-	זכאים ויתרות זכות

(* יתרת ההלוואות הגבוהה ביותר במהלך השנה עמדה על 37,219 אלפי ש"ח.

ליום 31 בדצמבר, 2012

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים	בעל שליטה (החברה) (האם)	אלפי ש"ח
224	-	חייבים אחרים
(37,164)*	-	הלוואות (ראה באור 35 ה')
(181)	(15)	זכאים ויתרות זכות

(* יתרת ההלוואות הגבוהה ביותר במהלך השנה עמדה על 37,164 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים:

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
30,066	33,556	33,598	פרמיות ברוטו (*)
3,741	3,958	3,767	הכנסות מהשקעות (ראה באור 35 ה')
(661)	(1,331)	(706)	תביעות משולמות
(4,492)	(4,458)	(14,944)	הוצאות הנהלה וכלליות (**)

(*) אלבר שירותי מימונית, חברה בבעלות בעל עניין, רוכשת מהחברה פוליסות מסוג ביטוח רכב חובה בעבור רכבי הליסינג אשר נמצאים בבעלותה.

(**) הוצאות בגין שכירת רכבים לחברה בבעלות בעל עניין, וכן הוצאות שכר והוצאות בגין ייעוץ לצדדים קשורים.

נושאי משרה ובעלי שליטה בחברה עשויים לרכוש, מידי פעם, חוזי ביטוח, חוזי השקעה או מוצרים פיננסיים אחרים שהונפקו על ידי הקבוצה וזאת בתנאי שוק ובמהלך העסקים הרגיל.

באור 35: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ג. הטבות לאנשי מפתח ניהוליים (לרבות דירקטורים המועסקים על ידי החברה)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2011		2012		2013	
מס' סכום		מס' סכום		מס' סכום	
אנשים	אלפי ש"ח	אנשים	אלפי ש"ח	אנשים	אלפי ש"ח
9	5,261	9	6,086	9	11,661
3	266	3	437	3	310
9	5,527	9	6,523	9	11,971

(*) כולל שכר ל-6 דירקטורים חיצוניים בשנת 2013 בעלות של 1,014 אלפי ש"ח, בשנת 2012 בעלות של 1,012 אלפי ש"ח ובשנת 2011 בעלות של 1,052 אלפי ש"ח.

ד. תנאי העסקאות עם צדדים קשורים

חלק מפעילותה הכספית והביטוחית של החברה נעשה עם צדדים קשורים ובעלי עניין במהלך העסקים הרגיל ובמחירי שוק. יתרות שטרם נפרעו לתום השנה אינן מובטחות, אינן נושאות ריבית ויישובן יעשה במזומן. לא התקבלו או ניתנו כל ערבויות בגין סכומים לקבל או לשלם. לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013 החברה לא רשמה כל הפרשה לחובות מסופקים בגין סכומים לקבל מצדדים קשורים.

1. אלי אלעזרא - יו"ר החברה

בחודש פברואר 2007, בחודש מאי 2008, בחודש אפריל 2010 ובחודש מאי 2012 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה את תנאי העסקתו של מר אלעזרא כיו"ר דירקטוריון פעיל של החברה, כך שכיום תנאי העסקתו הינם כדלקמן:

א. שכרו החודשי (ברוטו) של מר אלעזרא יעמוד על סך של 170 אלפי ש"ח, צמוד למדד המחירים לצרכן בגין חודש מאי 2012. מר אלעזרא לא יהיה זכאי לתשלום תוספת היוקר.

ב. מר אלעזרא יהיה זכאי למענק מיוחד בכל שנת כספים בגובה 3% מהרווח השנתי של החברה לפני מס בהתאם לדוחותיה הכספיים המבוקרים של החברה. הרווח לצורך חישוב הבונוס יחושב לאחר חלוקת הבונוסים לעובדים ולפני חלוקת הבונוסים למנכ"ל החברה, והינו בכפוף לכך שהרווח השנתי כאמור לעיל לאחר מס יהיה גבוה מסכום המייצג תשואה נטו של 15% ומעלה מהון חברה, מר אלעזרא יהיה זכאי למענק בגובה של עד 3 מיליון ש"ח ברוטו.

ג. החברה תפריש מדי חודש לתוכנית ביטוח פנסיונית או ביטוח מנהלים, לפי בחירת מר אלעזרא, סכומים בשיעור של 8.33% משכרו החודשי על חשבון פיצויי פטורין, 5% על חשבון תגמולים, 2.5% לביטוח מפני אובדן כושר עבודה, ו-7.5% לקרן השתלמות. ההפקדות בגין תגמולים וקרן השתלמות יעשו עד לתקרה המוכרת לצרכי מס מעת לעת, וכל עודף מעל לתקרה יוסף לשכרו של מר אלעזרא. במקרה של הפרשות מלאות בשכר לא יוסף לשכרו של מר אלעזרא ההפרשים בגין התקרות.

באור 35: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ד. תנאי העסקאות עם צדדים קשורים (המשך)

1. אלי אלעזרא - יו"ר החברה (המשך)

ד. החברה מעמידה לרשות מר אלעזרא רכב מקבוצת רישוי 7, ונושאת בכל הוצאות האחזקה והשימוש בו (למעט קנסות והוצאות אחרות עקב עבירות תנועה ו/או עבירות על חוקי עזר עירוניים). המס בגין שווי השימוש ברכב יגולם, אולם גילום כאמור לא יזכה את מר אלעזרא בהטבות הסוציאליות המפורטות בס"ק ג' לעיל.

ה. מר אלעזרא זכאי להחזר הוצאות שיוציא במסגרת ועבור עבודתו בחברה. לא נקבעה כל מגבלה על סכום ההחזר.

ו. החברה תישא בהוצאות אחזקה ושימוש בטלפון בביתו של מר אלעזרא וטלפון נייד בו יעשה מר אלעזרא שימוש. המס בגין הטבות אלו מגולם אולם הגילום אינו מזכה את מר אלעזרא בהטבות סוציאליות המפורטות בס"ק ג' לעיל.

ז. מר אלעזרא זכאי ל-26 ימי חופשה בשנה ול-30 ימי מחלה בשנה, הניתנים כל אחד לצבירה עד למקסימום של 90 ימי חופשה או לפדיון, לפי שיקול דעתו של מר אלעזרא. כן יהיה זכאי מר אלעזרא ל-10 ימי הבראה בשנה על פי התעריף המקובל בחברה.

ח. במסגרת התיקון להסכם שאושר באסיפה הכללית של בעלי מניות החברה בחודש אפריל 2010, הוארכה תקופת ההתקשרות עם מר אלעזרא עד לחודש אוקטובר 2015. תקופת ההעסקה ניתנת לסיום בכל עת על ידי מר אלעזרא או החברה, בהודעה מראש של 180 יום.

במידה וההתקשרות האמורה הייתה מבוצעת בתחילת תקופת הדיווח המוקדמת ביותר המוצגת בדוח זה, ההשפעה על דוחות הכספיים הייתה כדלקמן (השפעה על רווח למניה לא מהותית):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2011	2012	
מיליון ש"ח		
1.0	(0.4)	גידול בהפסד (קיטון ברווח) לפני מס
(0.24)	0.1	קיטון במיסים על הכנסה (גידול בהטבת מס)
0.76	(0.3)	גידול בהפסד (קיטון ברווח) אחרי מס

2. אתי אלישקוב - מנכ"לית החברה

בהתאם לתנאי העסקתה כפי שאושרו בחודש יולי 2012, על ידי הדירקטוריון, הגב' אלישקוב מועסקת בחברה לתקופה שאינה מוגבלת בזמן הניתנת לסיום במתן הודעה מוקדמת. שכרה החודשי של הגב' אלישקוב עומד נכון להיום על סך של כ- 82.9 אלפי ש"ח (ברוטו), צמוד למדד המחירים לצרכן של חודש יולי 2012.

החברה רשאית להפסיק את כהונתה של הגב' אלישקוב לאלתר ללא הודעה מוקדמת במקרים המפורטים בהסכם. בהסכם נקבעו לגב' אלישקוב זכויות נלוות כדלקמן:

- החברה תפריש ותפקיד מדי חודש לפוליסת ביטוח מנהלים סכומים בשיעור של 8.33% מהשכר על חשבון פיצויי פיטורין ו-5% על חשבון תגמולים וכן תפריש, על חשבונה, לקרן ההשתלמות 7.5% מהשכר החודשי ברוטו (לעניין קרן ההשתלמות ההפרשה נעשית על מלוא המשכורת ולא עד התקרה המוכרת לצרכי מס).
- החברה תבטח את הגב' אלישקוב, על חשבונה, בסכומים ששיעורם יהיה עד 2.5% מהשכר החודשי, בביטוח מפני אובדן כושר עבודה.
- החברה תשלם לגב' אלישקוב דמי אחזקת טלפון נייד.
- החברה תעמיד לרשות הגב' אלישקוב מכונית בדרגה 7 ותשלם את המס בגין הרכב (הגב' אלישקוב אינה זכאית להטבות בגין גילום המס).

באור 35: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ד. תנאי העסקאות עם צדדים קשורים (המשך)

2. אתי אלישקוב - מנכ"לית החברה (המשך)

כמו כן, מנכ"לית החברה תהא זכאית למענק שנתי בגין כל שנה קלנדארית בה תכהן בתפקידה בהתאם להסכם העסקתה, בשיעור של 3% מהרווח השנתי של החברה לפני מס בהתאם לדוחותיה הכספיים של החברה. המענק מוגבל לסכום של עד 1.5 מיליון ש"ח ברוטו, בכפוף לכך שהרווח השנתי אחרי מס יהיה גבוה מסכום המייצג תשואה נטו של 15% על הון החברה.

3. שמעון חזות - יועץ בכיר ליו"ר הדירקטוריון

לאחר תאריך המאזן ביום 27 בפברואר, 2014, מונה מר שמעון חזות, שכיהן עד אותה עת כדירקטור בחברה, לתפקיד יועץ בכיר ליו"ר הדירקטוריון של החברה. מר שמעון חזות הנו בן דודו של מר אלי אלעזרא, אולם אינו עונה להגדרת "קרוב" בחוק החברות. במסגרת תנאי העסקתו, יועסק מר חזות בהיקף משרה של 50% תמורת שכר בסך 40,000 ש"ח בתוספת מע"מ כנגד חשבונית והחזר הוצאות שוטפות שיוציא אגב תפקידו.

ה. מתן הלוואה לבעל השליטה

בהתאם להחלטת אסיפת בעלי מניות החברה מיום 7 בינואר, 2009, אושרה העמדת הלוואה בסך 30,000 אלפי ש"ח לחברה הקשורה אפרידר החברה לשיכון ולפיתוח ישראל בע"מ (להלן - "אפרידר"), לתקופה של 4 שנים. ההלוואה תישא הפרשי הצמדה וריבית לפי הגבוה משני אלה: הצמדה למדד המחירים לצרכן וריבית צמודה למדד המחירים לצרכן בשיעור שנתי של 9%; הצמדה לשער היציג של הדולר (ארה"ב) וריבית צמודה לשער היציג של הדולר בשיעור שנתי של 6.25%. ביום 8 במרס, 2009, אישר הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ("הממונה") לחברה להעמיד לאפרידר חלק מההלוואה בסכום שלא יעלה על 25 מיליון ש"ח. החברה העמידה סכום הלוואה זה לאפרידר ביום 9 במרס, 2009 ופנתה לממונה בבקשה לאשר גם את העמדת יתרת הלוואה בסכום של 5 מיליון ש"ח. ביום 15 במרס, 2009 הודיע הממונה לחברה כי אינו מתנגד להעמדת מלוא ההלוואה בסכום שלא יעלה על 30 מיליון ש"ח לאפרידר ובהתאם, השלימה החברה את העמדת מלוא יתרת סכום ההלוואה כאמור לאפרידר. ביום 27 בינואר, 2013 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישורה של ועדת הביקורת של החברה מיום 23 בינואר, 2013 ומיום 27 בינואר, 2013, תיקון להסכם הלוואה, במסגרתו עודכן שיעור הריבית ותוקנו מועדי הפירעון של הלוואה הנ"ל. בהתאם לתיקון, קרן ההלוואה הממודדת, בסך של כ- 34 מיליון ש"ח, תיפדה בשמונה תשלומים שנתיים שווים (קרן וריבית) החל מיום 31 במאי, 2014. לעניין זה, יצוין כי לאפרידר קיימת אופציה לדחיית תשלום הקרן הראשונה כך שתשתלם יחד עם תשלום הקרן השנייה ביום 31 במאי, 2015. כמו כן, הריבית עודכנה החל ממרס 2009 בתוספת של 0.4% וזאת בהתייחס לחלופת הצמדת המדד כאמור לעיל.

יצוין כי, מר אלי אלעזרא העמיד ערבות אישית לטובת החברה להבטחת התחייבויותיה של אפרידר בהתאם להסכם הלוואה.

יתרת חוב האשראי הכספי השוטף ליום 31 בדצמבר, 2013 עומד על סך של כ-37.2 מיליון ש"ח. לעניין זה יצוין כי ביום 24 בפברואר, 2014 הודיעה אפרידר על כוונתה לממש את האופציה לדחיית תשלום הקרן הראשונה כאמור לעיל.

באור 35: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ו. לקראת סוף שנת 2011 החלה החברה להציע למבוטחיה אשר רכשו פוליסות ביטוח רכב, שירותי דרך וגרירה מאת חברת ממסי שירותי דרך וגרירה בע"מ (להלן: "ממסי") שהינה חברה בשליטת בעל השליטה בחברה (חברה בת בשליטת (60%) אלבר ציי-רכב (ר.צ) בע"מ). השירותים שהוענקו בפועל ממועד ההתקשרות היו בהיקף מצומצם ביותר.

ביום 26 בפברואר 2012 קיבל דירקטוריון החברה החלטה להרחיב את היקף ההתקשרות עם ממסי לצורך קבלת השירותים האמורים וזאת במקביל להתקשרות קיימת של החברה עם צד שלישי שאינו קשור לחברה אשר מעניק לחברה שירותים זהים לאלו המוענקים על ידי ממסי. בהמשך לכך, ביום 27 בפברואר, 2013 אישר דירקטוריון החברה את חידוש ההתקשרות האמורה בתנאים דומים. היקף השירותים הנרכשים ממסי על בסיס שנתי עומד על כ-3.1 מיליון ש"ח.

בנוסף, ממסי רוכשת מהחברה פוליסות מסוג ביטוח רכב חובה ומסוג ביטוח רכב מקיף בעבור צי המשאיות שבבעלותה ומשמשים אותה בפעילותה השוטפת. היקף ההתקשרות השנתית עומדת על סך של כ-315 אלפי ש"ח.

על פי סיווג ההתקשרות על ידי ועדת הביקורת של החברה כהתקשרות שאינה חריגה וכן על בסיס נתונים שהובאו בפני חברי הדירקטוריון של החברה ביחס להתקשרות דומה עם צד שלישי שאינו קשור לחברה, קבעו חברי הדירקטוריון של החברה כי תנאי ההתקשרות הינם בתנאי שוק, לטובת החברה ותנאיה הוגנים וסבירים.

ז. הסכמים הקשורים במרכז מסחרי אפרידר באשקלון

בתאריך 29 במרס, 2009 רכשה החברה מאפרידר, כנגד הקצאת מניות, נכס מקרקעין בעיר אשקלון שבבעלות פנינת אפרידר בע"מ, חברת בת של החברה (להלן: "פנינת אפרידר"). (ראה באור 7 להלן). במסגרת אישור האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה ניתן אישור להתקשרויות הבאות:

(1) הסכם שכירות בין פנינת אפרידר לבין אלבר שירותי מימוני תשכור מפנינת אפרידר שטחים הממוקמים במרכז מסחרי אפרידר. תקופת השכירות הנה עד ליום 31 בדצמבר, 2014 ודמי שכירות החודשיים הינם: 2,000 דולר + מע"מ.

(2) הסכם שכירות בין פנינת אפרידר לבין אפרידר – החברה לשיכון ופיתוח ישראל בע"מ במסגרת התקשרות זו תשכור אפרידר מפנינת אפרידר שטחים במרכז מסחרי אפרידר המשמשים אותה לצורך פעילותה (נכון למועד זה- 224 מ"ר) בתמורה ל-12 דולר ארה"ב למ"ר. תקופת שכירות הינה ל-12 חודשים (החל מ- 1 באפריל, 2009 ועד 31 במרס, 2010) + 4 תקופות אופציה בנות שנה כל אחת, כשהאחרונה עתידה להסתיים ביום 31 במרס, 2014. התקשרות זו אושרה כהתקשרות בהתאם לתקנה 1(3) לתקנות החברה (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין) התש"ס – 2000 כעסקת מסגרת.

(3) הסכם ניהול מרכז מסחרי אפרידר בתאריך 29 במרס, 2009 נחתם הסכם לתקופה של 5 שנים בין פנינת אפרידר לאפרידר לפיו אפרידר תמשיך לנהל את המרכז המסחרי החל מה- 1 לאפריל, 2009. תקופת ההתקשרות הינה ל-12 חודשים, כשכל שנה יתחדש ההסכם מאליו למשך שנה וזאת עד ליום 31 במרס, 2014. דמי ניהול שישולמו הינם 2 \$ למ"ר (6,556 \$ לחודש).

ח. שיפוי וביטוח דירקטורים ונושאי משרה

תקנות החברה מאפשרות שיפוי וביטוח של דירקטורים נושאי משרה על פי דין. בהתאם לכך, החליטה החברה לבטח את אחרייתם של נושאי משרה, והכל בכפוף להוראות הדין ולהגבלות נוספות.

הסכום ששולם עבור שיפוי וביטוח נושאי המשרה בחברה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
298	282	275

עבור ביטוח דירקטורים ונושאי משרה

ט. לעניין התקשרות החברה עם אפרידר החברה לשיכון ופיתוח ישראל בע"מ בעסקה רכישת 6 קומות משרדים - ראה באור 6 (ב') (2) להלן.

י. לעניין התקשרות החברה עם אפרידר החברה לשיכון ופיתוח ישראל בע"מ בעסקה העברת נכסי נדל"ן כנגד הקצאת הון - ראה באורים 7 ו-15 (ב') להלן.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המתוארות בסעיפים 1 ו-3, הנהלת החברה ביצעה הפרשה בדוחותיה הכספיים, וזאת בהתאם להערכתה המתבססת על חוות-דעת יועציה המשפטיים, כי יותר סביר מאשר לא (more likely than not), כי טענות ההגנה של החברה תדחה או מקום בו קיימת נכונות לפשרה מצד החברה.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות בסעיפים 2, 4 ו-5 להלן, אשר בהן להערכת ההנהלה המתבססת בין היתר על חוות-דעת יועציה המשפטיים, יותר סביר מאשר לא (more likely than not), כי טענות ההגנה של החברה תתקבלנה והבקשה לאישור התובענה כייצוגית תידחה, או לחילופין, תובענות בהן החברה עדיין לומדת את פרטיהן, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

1. המדובר בבקשה לאישור תובענה ייצוגית על סך כ-71 מיליון ש"ח, אשר הוגשה נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות ביום 5 באוגוסט, 2007. לטענת התובע הייצוגי, לאחר שנגב רכבו בעודו מבוטח בחברה, שילמה לו החברה תגמולי ביטוח תוך הפחתת חלק מתגמולי הביטוח בגין העובדה שבעבר היה הרכב בבעלות חברת ליסינג, כאשר לטענת התובע, הפחתה זו נעשתה שלא כדין, שכן בהצעת הביטוח בכתב לא פורטו "המשתנים המפחיתים", זאת בניגוד להוראות חוזר מס' 12/2000 של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה).

ביום 17 במרס, 2010 אושר הסדר פשרה שהוגש בתביעה מקבילה נגד חברת הביטוח "הראל" ע"י גליניק (להלן - גליניק), והנדון בפני כבוד השופטת רונן.

הסדר הפשרה שגובש בתביעת גליניק היה כדלקמן:

- (א) ציי רכב - חודש ביטוח חינם;
- (ב) קולקטיבים - יוחרגו מהקבוצה בהתאם לעמדת היועץ המשפטי לממשלה;
- (ג) יתר המבוטחים - 3 חודשי ביטוח חינם.

בדיון שהתקיים ביום 20 בינואר, 2011, סוכם כי הצדדים יגישו לביהמ"ש הסדר על פי המתווה שנקבע בפס"ד גליניק. לאחר הגשת הסדר כאמור, הביע היועץ המשפטי לממשלה את התנגדותו להסדר.

בהמשך שלח הממונה לכל חברות הביטוח טיוטת הכרעה עקרונית בסוגיה זו לשם קבלת תגובתן. לאחר קבלת תגובת החברות, הגיש הממונה הודעה לבית המשפט לפיה אין הוא רואה מקום למעורבותו בהליכים, אולם בהמשך הודיע כי התנגדותו להסדר שגובש בעינה עומדת.

בדיון שהתקיים ביום 21 בפברואר, 2013, הורה השופט לצדדים, לבצע מקצה שיפורים בהסדר הפשרה. ביום 11 ביוני, 2013 הגישו הצדדים לבית המשפט הסדר פשרה מתוקן. ביום 18 ביולי, 2013 הגיש היועץ המשפטי להתנגדות להסדר הפשרה המתוקן שהוגש בתיק. בית המשפט טרם הכריע בהסדר המתוקן לגופו ובהמשך לכך ביקש בית המשפט מהצדדים את קבלת עמדתם בנוגע למינוי בודק מטעמו.

בימים אלו הודיעו הצדדים על הסכמתם באשר למינוי בודק מטעם בית המשפט, ובהמשך מינה ביהמ"ש בודק מטעמו.

בנוסף, השופט בנימני שדן עד כה בתיק פרש, ובמקומו ממשיך לדון בתיק השופט יצחק ענבר.

2. המדובר בבקשה לאישור תובענה ייצוגית על סך כ-21 מיליון ש"ח אשר הוגשה נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות ביום 13 באוגוסט, 2008. לטענת התובע הייצוגי, מאחר והחברה המאוחדת מחייבת את מבוטחיה להתקין אמצעי מיגון לרכבם, כתנאי לתוקף הכיסוי הביטוחי, עליה לשפותם, במקרי נזק כאמור, גם בגין הנזק שנגרם לאמצעי המיגון.

הצדדים גיבשו מתווה מוסכם לקראת הסדר פשרה עתידי, ולאחר שנוסח ההסדר אושר על ידי כל חברות הביטוח המעורבות בתיק, הגיש היועץ המשפטי לממשלה את התנגדותו להסדר. לאור התנגדותו, והתנגדות ב"כ התובעים הייצוגיים לחלק מעיקרי ההסדר, התכנסו הצדדים לצורך גיבוש הסדר פשרה מתוקן. בהמשך, הגישו הצדדים הסדר פשרה מתוקן לבית המשפט, אולם החברה לא הצטרפה להסדר האמור.

באור 36: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

2. (המשך)

ביום 2 באוגוסט, 2012 ניתנה החלטה על ידי השופטת אגמון במסגרתה הורתה על מינוי בודק שיבחן את ההסדר המוצע. בהמשך, התקבלה עמדת הממונה והיועץ המשפטי לממשלה להסדר המתוקן שהוגש, כאשר ההערות המהותיות נגעו לשיעור הפחת ושכר טרחת עוה"ד. בימים אלו התקבלו ממצאי הבדק שמונה, וכן הערות היועמ"ש ביחס לחוות דעת הבדק כאמור. טרם נקבע מועד לדיון נוסף בתיק.

3. המדובר בבקשה לאישור תובענה ייצוגית על סך כ-16.5 מיליון ש"ח אשר הוגשה נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות ביום 1 ביוני, 2011. לטענת התובע הייצוגי, המשיבות מעכבות אצלן תגמולי ביטוח מחמת עיקולים או צווי כינוס המוטלים על תגמולים אלו, וכאשר תגמולים אלו מועברים לבסוף למבוטח, הם מועברים בערכים נומינאליים בלבד, או במקרים מסוימים, בצירוף הפרשי הצמדה בלבד, וזאת לכאורה בניגוד לדיון, הקובע חובת שיערוך.

עילות התובענה שנטענו במקור הינן, בין היתר, הפרת חוזה הביטוח, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובות מכוח חוק השומרים והפרת חובת הנאמנות. בדיון שהתקיים ביום 22 במרס, 2012 צומצמה המחלוקת לעילת עשיית עושר ולא במשפט בלבד.

ביום 12 בדצמבר, 2012, ולאחר חקירת המומחה מטעם המבקשים, הגשת עיקרי טיעון והצגת סיכומים בעל פה מטעם הצדדים, ניתנה החלטה המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית, במסגרתה, הוגדרו חברי הקבוצה כמבוטחים וניזוקים אשר תגמולי הביטוח שולמו להם לאחר 1 ביוני, 2008, ואשר זכותם לתשלום עוכבה בגין עיקול שהוטל על הנכס. עילת התביעה הוגדרה כזכותם של חברי הקבוצה לקבלת הפרשי הצמדה וריבית מכוח חוק עשיית עושר ולא במשפט ומכוח חוק חוזה הביטוח.

ביום 8 בינואר, 2013 הגיעו הצדדים להסדר דיוני מוסכם, לפיו הדיון בתובענה ידחה למשך 90 יום במהלכם יקיימו הצדדים הליך גישור בפני מגשר מוסכם.

ביום 24 באפריל, 2013, הודיע ב"כ התובע הייצוגי כי הליך הגישור כשל ובירור התובענה יימשך בבית המשפט. לאחר מועד זה, הצדדים הביעו נכונות לשוב לאפיק הגישור.

בדיון המקדמי שנערך ביום 16 ביוני, 2013, נקבע כי התובענה יכולה להתייחס לטענה לפיה גם בפוליסות "משתתפות ברווחים" לא מועברת מלוא טובת ההנאה המופקת מעיכוב הכספים לידי חברי הקבוצה. לעומת זאת, לא תכלול הטענה לפיה חברות הביטוח נדרשות לשאול את המבוטח כיצד הוא מבקש שינהגו בכספו.

על פי הסדר דיוני שקיבל ביום 2 באוקטובר, 2013 תוקף של החלטה מטעם בית המשפט, על הצדדים לעדכן את בית המשפט בהתקדמות הליכי הגישור ובהתאמה נדחה לעת עתה המועד להגשת כתב הגנה.

ביום 25 בנובמבר, 2013 עדכנו הצדדים את בית המשפט, כי הליכי הגישור ביניהם ממשיכים, ובמסגרתם נערכות בדיקות שונות ע"י רואה חשבון, שמונה כבודק חשבונאי-כלכלי מטעם המגשר, שמטרתן לקדם את הליך הגישור.

4. המדובר בבקשה לאישור תובענה ייצוגית על סך כ-37 מיליון ש"ח אשר הוגשה נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות ביום 13 ביוני, 2012. עניין התובענה הינו גביית סכומי כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטחים והקרויים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" ("גורם פוליסה"). לטענת התובעת הייצוגית, אמנם במסגרת חוזי הממונה הותר לחברות הביטוח לגבות "גורם פוליסה" בפוליסות לביטוח חיים, בכפוף למספר מגבלות, אלא שזהו תנאי הכרחי אך לא מספיק ולצורך גביית "גורם פוליסה" נדרשת גם הסכמה חוזית.

הקבוצה אותה מבקשת לייצג התובעת הנה כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח של המשיבה ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כעמלה זהה בשם אחר. התובעת עותרת לסעד של תשלום סכום הפיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה. כן עותרת התובעת למתן צו עשה המורה לחברה לשנות את דרך פעולתה בכל הקשור בגביית גורם פוליסה ולתשלום גמול לתובעת ושכר טרחה לבאי כוחה.

באור 36: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

4. (המשך)

החברה הגישה תגובה לבקשה לאישור התובענה כייצוגית, התובעת הגישה תשובה לתגובה לבקשה לאישור התובענה כייצוגית, ובהמשך הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה.

בקדם המשפט שהתקיים ביום 1 בספטמבר, 2013 נקבע התיק להגשת סיכומים בכתב בבקשת האישור.

בתחילת אוקטובר הוגשו סיכומים מטעם החברה, ובהמשך הוגשו סיכומי תשובה מטעם המבקשת.

לאחרונה התקיימו פגישות עם נציגי הפיקוח בנסיון לבחון את עמדתם באשר לאפשרות לסיום התיק בפשרה. נציגי הפיקוח ביקשו שהות כדי לבחון העניין.

טרם נקבע מועד לדיון נוסף בתיק.

5. המדובר בבקשה לאישור תובענה ייצוגית על סך כ-46 מיליון ש"ח אשר הוגשה נגד "הפול" ונגד 14 חברות ביטוח נוספות (להלן - המשיבות) ביום 13 בינואר, 2013. עניינה של התובענה הנו גביית פרמיות בביטוח רכב חובה לתקופה של שנה מלאה, גם מקום בו תעודת הביטוח משולמת על ידי המבוטח במועד מאוחר מהתאריך הנקוב בתעודת הביטוח.

בתובענה מבוקש, בין היתר, סעד כספי כלפי המשיבות להשבת דמי ביטוח שנגבו ביתר ושלל כדין ממבוטחייהן. הקבוצה הוגדרה כמבוטחי 15 הנתבעות בביטוח רכב חובה, אשר שילמו את הפרמיה לאחר המועד הנקוב בתעודת הביטוח שהונפקה להם, בתקופה בת 7 שנים שקדמו להגשת התובענה. לחלופין בלבד, ומחמת הזהירות, מבוטחי "הפול" בלבד.

תשובות המשיבות לבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית הוגשו. ביום 10 באוקטובר, 2013 הגישה המבקשת תגובה לתשובות המשיבות.

ביום 31 באוקטובר, 2013 התקיים קדם משפט, בו נקבע כי המבקשת רשאית להגיש בקשה לתיקון הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

בקדם משפט נוסף שהתקיים ביום 25 במרס, 2014, החליט כב' השופט גרוסקופף למחוק את התביעה נגד החברה, זאת בשל העדר עילה תביעה אישית כנגדה. בכך הגיעו התביעה והבקשה כנגד החברה לידי סיום.

6. ביום 10 במרס, 2014 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד החברה ונגד שלוש חברות ביטוח נוספות תביעה ובצדה בקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית (להלן: "התובענה"). עניינה של התובענה הנו גביית יתר של פרמיית ביטוח חובה לרכב מנועי מקום בו תעודת הביטוח משולמת על ידי המבוטח במועד המאוחר מהתאריך הנקוב בתעודת הביטוח, וזאת בניגוד לדין. לטענת התובעים, המבוטח משלם את מלוא פרמיית הביטוח בעבור התקופה שרכש, בעוד שלא ניתן לו כל כיסוי ביטוחי בעבור הימים שמהמועד הנקוב בתעודה כמועד תחילת הביטוח ועד למועד התשלום בפועל.

הקבוצה אותה מבקשים התובעים בתובענה לייצג הינה לקוחות הנתבעות אשר ביטחו את רכבם בביטוח חובה החל מיום 13 בינואר, 2006 ושילמו את הסכום הנקוב בתעודת הביטוח, לאחר המועד הנקוב בתעודת הביטוח כמועד תחילת הביטוח.

הנזק האישי לו טוען התובע הייצוגי הרלוונטי לחברה מוערך בסך של 28.59 ש"ח (במונחי קרן), וסכום הנזק המצרפי שנגרם לכל חברי הקבוצה לטענת התובעים מוערך בסך של כ-24 מיליון ש"ח, בעוד שחלקה המוערך של החברה מתוך סך הנזק המצרפי הנו בסך של כ-1.3 מיליון ש"ח.

עילות התביעה הנטענות כנגד הנתבעות הנן, בין היתר, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובת תום לב במ"מ לקראת כריתת החוזה וקיומו ורשלנות.

הסעדים הנתבעים במסגרת התובענה הינם, החזר דמי הפרמיה שנגבו ביתר עבור הימים בהם לא ניתן כיסוי ביטוחי, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית עד למועד התשלום בפועל, וכן מתן צו קבוע צופה פני עתיד לתיקון ההתנהלות באשר לגביית פרמיית חובה לרכב מנועי. כן ביקשו התובעים לפסוק להם ולבא כוחם גמול ושכר טרחה הולמים.

בעניין זה יצוין כי בחודש ינואר, 2013, הוגשה כנגד הפול וכנגד 14 חברות ביטוח נוספות, ביניהן החברה, בקשה לאישור תביעה ייצוגית בעילות דומות (ראה סעיף 5 בבאור 36 לעיל), ובהתאם, הגישו המבקשים בקשה להעברת הדיון לכב' השופט גרוסקופף הדן בתביעה האמורה.

באור 36: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

6. (המשך)

ביום 24 במרס, 2014, הגישו המבקשים בקשה דחופה למתן החלטה בבקשה להעברת דיון, ואכן ניתנה החלטה להעברת הדיון כמבוקש.

בקדם המשפט שהתקיים ביום 25 במרס, 2014, נקבע כי קדם משפט ספציפי לתיק זה, יתקיים ביום 30 באפריל, 2014.

ב. להלן פירוט הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות:

טבלה מסכמת:

הסכום הנתבע	כמות תביעות
אלפי ש"ח	

בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:

צוין סכום המתייחס לחברה	5	146,906
-------------------------	---	---------

סכום ההפרשה הכולל בגין התביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל מסתכם בכ-1,200 אלפי ש"ח (31 לדצמבר, 2012 - 1,200 אלפי ש"ח).

ג. תביעות אחרות

בנוסף להליכים המשפטיים המתוארים לעיל, מתנהלים ארבעה הליכים משפטיים נוספים נגד החברה שאינם במסגרת עסקי ביטוח בסכום מצטבר של כ-0.7 מיליון ש"ח, אשר בגינם בהסתמך על חוות דעת משפטית החברה לא רשמה הפרשה בדוחות הכספיים.

ד. בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה וההליכים המשפטיים ואחרים, קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על-ידי החברה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות עקב פערי מידע בין החברה לבין הצדדים השלישיים לחוזי הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים.

חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר בתחומי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת החברה. בתחומים אלו המדובר בפוליסות אשר נבחנות על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלה מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלו והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת.

בהקשר זה ובהמשך להוראת טיוטת החוזר בעניין טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים, החברה נערכת לביצוע הליך מקיף של טיוב נתונים במערכות בתחום חסכון ארוך טווח ומול הלקוחות ביחס לנתוני המוצרים. החברה אינה יכולה להעריך ולכמת בשלב זה את היקפם ועלויותיהן של הליכי הטיפול והטיוב האמורים והשלכותיהם גם ביחס לפעילותה בעבר.

בנוסף, קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח, עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר.

לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

באור 36: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ה. התקשרויות

1. התקשרויות להשקעה בקרנות השקעה

ליום 31 בדצמבר 2013 לחברה התחייבות להשקעה בקרנות השקעה בסכום של כ-9.9 מיליון ש"ח.

2. התקשרות שכר דירה

בהמשך להסכם שכירות משנה שנחתם ב-1 באוקטובר, 2004 מול חברת הכשרת הישוב בישראל בע"מ, החברה שוכרת נכס ברחוב שנקר 2 בתל אביב לשימוש עצמי. עלות השכירות לשנת 2013 הסתכמה לכ- 6,529 אלפי ש"ח. עלות השכירות הצפויה בשנת 2014 צפויה לגדול בגובה המדד. תקופת השכירות הינה עד ל-14 באוגוסט, 2015.

באור 37: - אירועים לאחר תאריך המאזן

א. לעניין בקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה נגד החברה לאחר תאריך הדיווח ראה באור 36 א(6).

ב. מכוח תשקיף מדף של החברה מיום 31 במאי, 2013, פרסמה החברה ביום 9 בפברואר, 2014 דוח הצעת מדף במסגרתו הנפיקה החברה 40,000,000 ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה 2) של החברה. אגרות החוב (סדרה 2) של החברה הוכרו על ידי המפקח, כהון משני מורכב בידי החברה. התמורה ברוטו בגין ההנפקה האמורה הסתכמה לסך של כ-40 מיליון ש"ח. על פי האמור בדוח הצעת המדף, תמורת ההנפקה שימשה את החברה לשם עיבוי ההון הקיים בהתאם להוראות המפקח.

ג. ביום 30 במרס, 2014, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 21.5 מיליון ש"ח, בכפוף לאישורו של המפקח.

ד. דירוג אגרות החוב של החברה - ביום 28 בינואר, 2014, פרסמה מדרוג דוח דירוג לחברה ולאגרות החוב (סדרה 1 וסדרה 2 שהחברה באותו מועד בחנה להנפיק) של החברה, לפיו הותירה את דירוגה של החברה בדירוג A3 negative ואת דירוגן של אגרות החוב לרבות הדירוג הראשוני של סדרה 2 בדירוג Baa2 negative.

ה. ביום 19 בינואר, 2014 רכשה החברה בניין משרדים הממוקם במרכז העסקים "גב ים" בעיר חולון. הבניין כולל תשע קומות משרדים מעל קומת כניסה בה לובי ולצידו שטח מסחר/מסעדות בגודל של כ- 535 מ"ר ו- 230 חניות. סה"כ שטחים עיליים כ- 12,000 מ"ר. הבניה הושלמה ברמת מעטפת, לרבות קבלת טופס 4. עלות רכישת הבניין הינה 76,500 אלפי ש"ח בתוספת מע"מ. על פי הערכות שמאי ליום 31 בדצמבר, 2013, שווי ההוגן של הנכס הנו 90,500 אלפי ש"ח. החברה מייעדת את חמש הקומות העליונות לשימושה העצמי ואילו את קומת המסחר וארבע הקומות התחתונות מייעדת החברה לנדל"ן להשקעה.

חוזה הרכישה של נכס זה ייכנס לתוקפו בהתקיים התנאים המתלים הקבועים בו, ועם כניסתו לתוקף ישונה סיווג הנכס באזור מרכוש קבוע לנדל"ן להשקעה.

ו. לעניין דחיית תשלום ראשון של הלוואה לבעל שליטה ראה באור 35 ה' להלן.

ז. לעניין מחיקת תביעה שהוגשה נגד החברה לאחר תאריך הדיווח ראה באור 36 א(5).

פירוט נכסים עבור נכסים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרותא. נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2013	
עלות מופחתת	הערך בספרים
אלפי ש"ח	
589,766	648,200
141,779	134,610
382,390	382,390
524,169	517,000
257	265
1,114,192	1,165,465
	11,667

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון (*)

ניתנים להמרה

מוחזקים למסחר

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) לגבי השווי ההוגן של נכסי חוב הסחירים המוחזקים לפדיון, ראה באור 13 א'.

ליום 31 בדצמבר, 2012	
עלות מופחתת	הערך בספרים
אלפי ש"ח	
440,028	470,139
87,660	91,780
385,071	385,071
472,731	476,851
403	515
913,162	947,505
	11,453

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון (*)

ניתנים להמרה

מוחזקים למסחר

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) לגבי השווי ההוגן של נכסי חוב הסחירים המוחזקים לפדיון, ראה באור 13 א'.

פירוט נכסים עבור נכסים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ב. מניות

ליום 31 בדצמבר, 2012		מניות סחירות
עלות	הערך בספרים	
אלפי ש"ח		
2,235	543	מניות שאינן סחירות
813	2	סך הכל מניות
3,048	545	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח והפסד (במצטבר)
	2,505	

ג. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר, 2013		סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
עלות	הערך בספרים	
אלפי ש"ח		
11,881	6,211	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח והפסד (במצטבר)
	-	

ליום 31 בדצמבר, 2012		סך הכל השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
עלות	הערך בספרים	
אלפי ש"ח		
12,667	8,819	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח והפסד (במצטבר)
	-	

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, אופציות, מוצרים מובנים.

F:\W2000\w2000\52047\m\13\12.docx

חלק 4

פרטים נוספים על התאגיד

פרק ד – פרטים נוספים

ההפניה לתקנות בחלק זה הינה לתקנות בתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970

שם החברה: הכשרה חברה לביטוח בע"מ

מס' חברה ברשם החברות: 52-004217-7

מען רשום: רחוב אריה שנקר 2, תל אביב 68010
(תקנה 25א)

טלפון: 03-7960000
(תקנה 25א)

פקסימיליה: 03-5167870
(תקנה 25א)

כתובת דוא"ל: www.hcsra.co.il
(תקנה 25א)

תאריך המאזן: 31 בדצמבר 2013
(תקנה 9)

תאריך הדוח: 30 במרץ 2014
(תקנות 1 ו-7)

תקנה 10ג – שימוש בתמורות ניירות ערך שהוצעו בתשקיף

מכוח תשקיף מדף של החברה מיום 31 במאי, 2013, פרסמה החברה ביום 9 בפברואר, 2014 דוח הצעת מדף במסגרתו הנפיקה החברה 40,000,000 ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה 2) של החברה. אגרות החוב (סדרה 2) של החברה הוכרו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן: "המפקח על הביטוח"), כהון משני מורכב בידי החברה. התמורה ברוטו בגין ההנפקה האמורה הסתכמה לסך של כ-40 מליון ש"ח. על פי האמור בדוח הצעת המדף, תמורת ההנפקה שימשה את החברה לשם עיבוי ההון הקיים בהתאם להוראות המפקח על הביטוח.

תקנה 11 - רשימת השקעות בחברות בת ובחברות קשורות

שם החברה	סוג המניה	כמות מניות	סה"כ ערך נקוב (בש"ח)	ערכם בדוח הכספי הנפרד לתאריך הדוח על המצב הכספי (אלפי ש"ח)	שיעור ההחזקה (באחוזים)					יתרת אגרות חוב וההלוואות בדו"ח על המצב הכספי המותאם (באלפי ש"ח) ועיקר תנאיהן
					במניה	בהון המונפק	בהון	בכוח הצבעה	בסמכות למנות דירקטורים	
פנינת אפרידר בע"מ	רגילה	1,000,000	1,000,000	52,927	100%	100%	100%	100%	100%	-

תקנה 13 - הכנסות של חברות-בת וחברות קשורות והכנסות מהן

שם החברה		הרווח הכולל (מותאם לתאריך הדו"ח על המצב הכספי)		דיבידנד ודמי ניהול		הכנסות (הוצאות) ריבית (תוך ציון מועדי התשלום)	
		רווח/הפסד	רווח כולל אחר	שנתקבלו עד תאריך הדוח על המצב הכספי בגין תקופה שלאחר מכן (מותאם לתאריך הדוח על המצב הכספי)	שנתקבלו לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי או שזכאית לקבל, בגין תקופה שלאחר מכן (תוך ציון מועדי התשלום)	עבור שנת 2013	עבור תקופה שלאחר מכן
פנינת אפרידר בע"מ		2,825	-	-	-	-	-

תקנה 20 – מסחר בבורסה

- א. ביום 13 בפברואר, 2014, ולאחר תאריך הדוח, נרשמו למסחר 40,000,000 ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה 2) של החברה.
- ב. בתקופת הדוח לא חלו הפסקות מסחר בניירות הערך של החברה הנסחרים בבורסה, למעט הפסקות מסחר קצרות אגב פרסום דוחות כספיים או דיווחים מידיים של החברה.

תקנה 21 - תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה (באלפי ש"ח)

להלן פרטים בדבר התגמולים כפי שהוכרו בדו"חות הכספיים לשנת 2013, לכל אחד מחמשת בעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה או בתאגיד בשליטתה, ואשר ניתנו להם בקשר עם כהונתם בחברה או בתאגיד בשליטתה. לפירוט בדבר תנאי העסקה של נושאי המשרה – ראה להלן:

סה"כ	תגמולים אחרים			תגמולים בעבור שירותים							פרטי מקבל התגמולים			
	אחר	דמי שכירות	ריבית	אחר	עמלה	דמי ייעוץ	דמי ניהול	תשלום מבוסס מניות	מענק	שכר/גמול דירקטורים	שיעור החזקה בהון התאגיד	היקף המשרה	תפקיד	שם
תגמולים לחמשת בעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה בחברה														
6,143	-	-	-	-	-	-	-	-	³ 3,172	2,971	²	¹	יו"ר דירקטוריון	אלי אלעזרא
3,323	-	-	-	-	-	-	-	-	⁴ 1,800	1,523	1.21%	100%	מנכ"לית	אתי אלישקוב
1,484									⁵ 470	1,014	-	100%	משנה למנכ"ל וראש אגף ביטוח חיים ופיננסים	שמעון מירון
913	-	-	-	-	-	-	-	-	176	737	-	100%	סמנכ"ל וראש אגף מערכות	שפר אבלסון
872	-	-	-	-	-	-	-	-	159	713	-	100%	סמנכ"ל וראש אגף משאבי אנוש ולוגיסטיקה	אודליה בשן
תגמולים לבעלי עניין בחברה														
1,014	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,014	-	-	-	⁶ דירקטורים

- * הסכומים הנקובים משקפים את העלות לחברה בגין שכר, אחזקת רכב, טלפון, הפרשות סוציאליות, הוצאות נלוות לשכר וכיו"ב.
 ** נכון ליום 30 במרץ 2014.
1. בהסכם ההעסקה לא נקבע היקף משרה, עם זאת, בהתאם להסכם כאמור, התחייב מר אלעזרא להקדיש את כל הזמן שיידרש במסגרת הגדרת האסטרטגיה העסקית של החברה ויישומה, לרבות פיתוח והכוונת פעילות החברה בשווקים הפיננסיים ובשוקי ההון.
 2. מר אלי אלעזרא מחזיק במישרין ב-1.87% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה. כמו כן, מחזיק מר אלעזרא, בעקיפין, באמצעות אלעזרא החזקות בע"מ חברה בבעלותו של מר אלעזרא (להלן: "**אלעזרא החזקות**") ב-99.02% מהון המניות המונפק והנפרע של הכשרה החזקות ביטוח בע"מ (להלן: "**החזקות ביטוח**") המחזיקה בשיעור של 53.60% מהונה המונפק והנפרע של החברה. בנוסף מחזיק מר אלעזרא במישרין ובעקיפין ב-100% מהונה המונפק והנפרע של אפרידור החברה לשיכון ופיתוח ישראל בע"מ (להלן: "**אפרידור**") המחזיקה ב-34.67% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה וכן מחזיק מר אלעזרא באמצעות אלעזרא החזקות ב-5.11% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה.
 3. משקף מענק בגובה משכורת אחת כפי שניתן לכלל עובדי החברה ונושאי המשרה בשנת 2013 (למעט מנכ"לית החברה). בנוסף, ביום 30 במרץ 2014 אישר דירקטוריון החברה לאחר אישור ועדת התגמול מיום 26 בפברואר 2014 תשלום מענק בגובה 3 מליון ש"ח בהתאם לנוסחה הקבועה בהסכם העסקתו של מר אלעזרא.
 4. ביום 19 ביוני 2013 אישר דירקטוריון החברה לאחר אישור ועדת התגמול של החברה מיום 16 ביוני 2013, תשלום חלקי של המענק בגין שנת 2012 בסך של 300 אלפי ש"ח בהתאם לנוסחת המענק הקבועה בהסכם העסקתה של הגב' אלישקוב - לפרטים נוספים לעניין תשלום מענק זה, ר' דיווח מיידי של החברה מיום 19 ביוני, 2013 (אסמכתא מס' 01-069033-2013). כמו כן, ביום 30 במרץ 2014 אישר דירקטוריון החברה לאחר אישור ועדת התגמול מיום 26 בפברואר 2014 תשלום מענק בסך 1.5 מליון ש"ח בהתאם לנוסחת המענק הקבועה בהסכם העסקתה של הגב' אלישקוב.
 5. משקף מענק בגובה משכורת אחת כפי שניתן לכלל עובדי החברה ונושאי המשרה בשנת 2013 (למעט מנכ"לית החברה). בנוסף, ביום 30 במרץ 2014 אישר דירקטוריון החברה לאחר אישור ועדת התגמול מיום 26 בפברואר 2014 תשלום מענק בגובה חמש משכורות בהתאם למדיניות התגמול הכללית של החברה וכן מענק בגובה 150 אלף ש"ח בהתאם לנוסחת מענק פרטנית שאושרה על ידי האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה ביום 19 ביוני 2013.
 6. חברי דירקטוריון החברה אשר עבורם שולם גמול דירקטורים הנכלל במסגרת זו הינם הי"ח: דניאל חזוט, יצחק קאול, מיכאל בר חיים, שמעון חזוט¹, יעקב דיין, שמעון שטרית ורות רלבג.

¹ ביום 27 בפברואר, 2014, הודיע מר חזוט על התפטרותו מדירקטוריון החברה, זאת בשל מינויו כיועץ בכיר ליו"ר הדירקטוריון.

פירוט תנאי העסקה

מר אלי אלעזרא, יו"ר הדירקטוריון:

האסיפות הכלליות של בעלי מניות החברה אישרו מעת לעת (ולאחרונה בחודש מאי 2012) את עדכון תנאי העסקתו של מר אלעזרא כיו"ר דירקטוריון פעיל של החברה, כך שכיום תנאי העסקתו הינם כדלקמן:

- א. שכרו החודשי (ברוטו) של מר אלעזרא הינו בסך של 170 אלפי ש"ח, צמוד למדד המחירים לצרכן של חודש מאי 2012. מר אלעזרא לא זכאי לתשלום תוספת יוקר.
- ב. מר אלעזרא יהיה זכאי למענק מיוחד בכל שנת כספים בגובה 3% מהרווח השנתי של החברה לפני מס בהתאם לדוחותיה הכספיים המבוקרים של החברה. הרווח לצורך חישוב הבונוס יחושב לאחר חלוקת הבונוסים לעובדים ולפני חלוקת הבונוסים למנכ"ל החברה, בכפוף לכך שהרווח השנתי כאמור לעיל אחרי מס יהיה גבוה מסכום המייצג תשואה נטו של 15% מהון החברה, מר אלעזרא יהיה זכאי למענק בגובה של עד 3 מיליון ש"ח ברוטו.
- ג. החברה תפריש מדי חודש לתוכנית ביטוח פנסיונית או ביטוח מנהלים, לפי בחירת מר אלעזרא, סכומים בשיעור של 8.33% משכרו החודשי על חשבון פיצויי פיטורין, 5% על חשבון תגמולים, 2.5% לביטוח מפני אובדן כושר עבודה, ו-7.5% לקרן השתלמות. ההפקדות בגין תגמולים וקרן השתלמות יעשו עד לתקרה המוכרת לצרכי מס מעת לעת, וכל עודף מעל לתקרה יוסף לשכרו של מר אלעזרא. במקרה של הפרשות מלאות בשכר לא יוסף לשכרו של מר אלעזרא ההפרשים בגין התקרות.
- ד. החברה מעמידה לרשות מר אלעזרא רכב מקבוצת רישוי 7, ונושאת בכל הוצאות האחזקה והשימוש בו (למעט קנסות והוצאות אחרות עקב עבירות תנועה ו/או עבירות על חוקי עזר עירוניים). המס בגין שווי השימוש ברכב יגולם, אולם גילום כאמור לא יזכה את מר אלעזרא בהטבות הסוציאליות המפורטות בס"ק ג' לעיל.
- ה. מר אלעזרא זכאי להחזר הוצאות שיוציא במסגרת ועבור עבודתו בחברה. לא נקבעה כל מגבלה על סכום ההחזר.
- ו. החברה תישא בהוצאות אחזקה ושימוש בטלפון בביתו של מר אלעזרא וטלפון נייד בו יעשה מר אלעזרא שימוש. המס בגין הטבות אלו מגולם אולם הגילום אינו מזכה את מר אלעזרא בהטבות סוציאליות המפורטות בס"ק ג' לעיל.
- ז. מר אלעזרא זכאי ל-26 ימי חופשה בשנה ול-30 ימי מחלה בשנה, הניתנים כל אחד לצבירה עד למקסימום של 90 ימי חופשה או לפדיון, לפי שיקול דעתו של מר אלעזרא. כן יהיה זכאי מר אלעזרא ל-10 ימי הבראה בשנה על פי התעריף המקובל בחברה.
- ח. במסגרת התיקון להסכם שאושר באסיפה הכללית של בעלי מניות בחברה בחודש אפריל 2010, הוארכה תקופת ההתקשרות עם מר אלעזרא עד לחודש אוקטובר 2015. תקופת ההעסקה ניתנת לסיום בכל עת על ידי מר אלעזרא או החברה, בהודעה מראש של 180 יום.

הגב' אתי אלישקוב, מנכ"לית החברה:

בהתאם לתנאי העסקתה כפי שאושרו על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה בחודש יולי 2012, זכאית הגב' אלישקוב לשכר חודשי בסך של 82 אלפי ש"ח (ברוטו), צמוד למדד המחירים לצרכן של חודש יולי 2012. הסכם העסקתה של הגב' אלישקוב אינו מוגבל בזמן והוא ניתן לסיום במתן הודעה מוקדמת, למעט במקרים המפורטים בהסכם העסקתה.

בהסכם נקבעו לגבי אלישקוב זכויות נלוות כדלקמן: (1) החברה תפריש ותפקיד מדי חודש לפוליסת ביטוח מנהלים סכומים בשיעור של 8.33% מהשכר על חשבון פיצויי פיטורין ו-5% על חשבון תגמולים וכן תפריש, על חשבונה, לקרן ההשתלמות 7.5% מהשכר החודשי ברוטו (לעניין קרן ההשתלמות ההפרשה נעשית על מלוא המשכורת ולא עד התקרה המוכרת לצרכי מס) (2) החברה תבטח את הגב' אלישקוב, על חשבונה, בסכומים ששיעורם יהיה עד 2.5% מהשכר החודשי, בביטוח מפני אובדן כושר עבודה. (3) החברה תשלם לגבי אלישקוב דמי אחזקת טלפון נייד. (4) החברה תעמיד לרשות הגב' אלישקוב מכונית בדרגה 7 ותשלם את המס בגין הרכב (הגב' אלישקוב אינה זכאית להטבות בגין גילום המס). כמו כן, הגב' אלישקוב תהא זכאית למענק שנתי בגין כל שנה קלנדארית בה תכהן בתפקידה, בשיעור של 3% מהרווח השנתי המאוחד של החברה לפני מס בהתאם לדוחותיה הכספיים של החברה. המענק מוגבל לסכום של עד 1.5 מיליון ש"ח ברוטו, בכפוף לכך שהרווח השנתי אחרי מס יהיה גבוה מסכום המייצג תשואה נטו של 15% על הון החברה.

מר שמעון מירון, משנה למנכ"ל וראש אגף ביטוח חיים ופיננסיים:

בהתאם לתנאי העסקתו, כפי שאושרו על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה בחודש יולי 2012, זכאי מר מירון לשכר חודשי בסך של 52 אלפי ₪ (ברוטו) תוך הצמדה רבעונית למדד המחירים לצרכן של חודש יולי, 2012. הסכם העסקתו של מר מירון אינו קצוב בזמן וכל אחד מהצדדים רשאי לסיימו בכל עת, מכל סיבה שהיא, תוך מתן הודעה מוקדמת בכתב בהתאם לתקופות שנקבעו בהסכם, למעט במקרים המפורטים בהסכם העסקתו. בהסכם נקבעו למר מירון זכויות נלוות כדלקמן: (1) החברה תפריש ותפקיד מדי חודש לפוליסת ביטוח מנהלים סכומים בשיעור של 8.33% מהשכר על חשבון פיצויי פיטורין וכן תפריש, על חשבונה, לקרן ההשתלמות 7.5% מהשכר החודשי ברוטו, (לעניין קרן ההשתלמות ההפרשה נעשית על מלוא המשכורת ולא עד התקרה המוכרת לצרכי מס). (2) החברה תבטח את מר מירון, על חשבונה, בסכומים ששיעורם יהיה עד 2.5% מהשכר החודשי, בביטוח מפני אובדן כושר עבודה. (3) החברה תשלם למר מירון דמי אחזקת טלפון נייד ללא הגבלה. (4) החברה תעמיד לרשות מר מירון מכונית בדרגה 6, כאשר תשלום המס בגין הרכב חל על החברה (מר מירון אינו זכאי להטבות בגין גילום המס).

מר שפר אבלסון, סמנכ"ל וראש אגף מערכות מידע:

בהתאם לתנאי העסקתו, זכאי מר אבלסון לשכר חודשי בסך של 43.5 אלפי ₪ (ברוטו), תוך הצמדה רבעונית למדד המחירים לצרכן של חודש ינואר, 2013. הסכם העסקתו של מר אבלסון אינו קצוב בזמן וכל אחד מהצדדים רשאי לסיימו בכל עת, מכל סיבה שהיא, תוך מתן הודעה מוקדמת בכתב בהתאם לתקופות שנקבעו בהסכם, למעט במקרים המפורטים בהסכם העסקתו. בהסכם נקבעו למר אבלסון זכויות נלוות כדלקמן: (1) החברה תפריש ותפקיד מדי חודש לפוליסת ביטוח מנהלים סכומים בשיעור של 8.33% מהשכר על חשבון פיצויי פיטורין וכן תפריש, על חשבונה, לקרן ההשתלמות 7.5% מהשכר החודשי ברוטו (לעניין קרן ההשתלמות ההפרשה נעשית על מלוא המשכורת ולא עד התקרה המוכרת לצרכי מס). (2) החברה תבטח את מר אבלסון, על חשבונה, בסכומים ששיעורם יהיה עד 2.5% מהשכר החודשי, בביטוח מפני אובדן כושר עבודה. (3) החברה תשלם למר אבלסון דמי אחזקת טלפון נייד עד לתקרה בגובה של 400 ₪. (4) החברה תעמיד לרשות מר אבלסון מכונית בדרגה 5, כאשר תשלום המס בגין הרכב חל על מר אבלסון.

הגב' אודליה בשן, סמנכ"ל וראש אגף משאבי אנוש ולוגיסטיקה:

בהתאם לתנאי העסקתה, זכאית הגב' בשן לשכר חודשי בסך של 39 אלפי ₪ (ברוטו), תוך הצמדה רבעונית למדד המחירים לצרכן של חודש ינואר, 2013. הסכם העסקתה של הגב' בשן אינו קצוב בזמן וכל אחד מהצדדים רשאי לסיימו בכל עת, מכל סיבה שהיא, תוך מתן הודעה מוקדמת בכתב בהתאם לתקופות שנקבעו בהסכם, למעט במקרים המפורטים בהסכם העסקתה. בהסכם נקבעו לגב' בשן זכויות נלוות כדלקמן: (1) החברה תפריש ותפקיד מדי חודש לפוליסת ביטוח מנהלים סכומים בשיעור של 8.33% מהשכר על חשבון פיצויי פיטורין וכן תפריש, על חשבונה, לקרן ההשתלמות 7.5% מהשכר החודשי ברוטו, (לעניין קרן ההשתלמות ההפרשה נעשית על מלוא המשכורת ולא עד התקרה המוכרת לצרכי מס). (2) החברה תבטח את הגב' בשן, על חשבונה, בסכומים ששיעורם יהיה עד 2.5% מהשכר החודשי, בביטוח מפני אובדן כושר עבודה. (3) החברה תשלם לגב' בשן דמי אחזקת טלפון נייד עד לתקרה בגובה של 400 ₪. (4) החברה תעמיד לרשות הגב' בשן מכונית בדרגה 5, כאשר תשלום המס בגין הרכב חל על הגב' בשן.

כמו כן נושאי המשרה המופיעים בטבלה שלעיל מחזיקים בכתבי פטור ושיפוי וכן מבוטחים בביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה כדלקמן:

כתבי פטור ושיפוי:

על פי הוראות כתב השיפוי, התחייבות החברה לשיפוי מוגבלת למעשה או מחדל בקשר עם אחת מהפעולות ו/או העניינים המפורטים בכתב השיפוי. השיפוי כולל הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך דין, שיוציא נושאי המשרה עקב חקירה או בידי בית משפט, בהליך שהוגש נגדו בידי החברה או תאגיד אחר, לפי המקרה, או בשם מי מהם או בידי אדם אחר, אשר הסתיים ללא הגשת כתב אישום נגדו ומבלי שהוטלה עליו חבות כספית כחלופה להליך פלילי, או שהסתיים ללא הגשת כתב אישום נגדו אך בהטלת חבות כספית כחלופה להליך פלילי בעבירה שאיננה דורשת הוכחת מחשבה פלילית. סכום השיפוי שיינתן על-פי כתבי ההתחייבות לשיפוי, לכל נושאי המשרה (לרבות הדירקטורים) בחברה, במצטבר, למקרה, בניכוי תשלומי תגמולי הביטוח, הוגבל לשיעור של 25% מההון העצמי של החברה, בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים האחרונים של החברה והכל בנוסף לסכומים

שהתקבלו, אם יתקבלו, מחברת ביטוח במסגרת ביטוח בו התקשרה החברה. על פי הוראות כתב הפטור, התחייבה החברה לפטור את נושא המשרה בכפוף להוראות סעיפים 259 ו-263 לחוק החברות, התשנ"ט – 1999 וכל הוראת דין שתבוא במקומם מכל אחריות כלפיה בשל כל נזק שייגרם לה ו/או נגרם לה, בין במישרין ובין בעקיפין, בשל הפרת חובת הזהירות כלפי החברה בפעולות שנעשו בתום לב ובתוקף היותם נושאי משרה בחברה ו/או מועסקים בחברה, למעט הפרת חובת הזהירות שנעשתה מתוך כוונה או מתוך פזיזות או עקב הפרת חובת הזהירות בכל הקשור לעניין חלוקה.

כתבי הפטור והשיפוי אושרו במועדים שונים כמפורט בתקנה 29א להלן.

ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה:

במהלך חודש אוקטובר 2013 אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה את חידוש פוליסת הביטוח לתקופת כיסוי של 18 חודשים מיום 26 באוקטובר 2013, ועד ליום 25 באפריל, 2015, בתנאים הבאים: (1) גבול הכיסוי לכל התביעות נגד המבוטחים בתקופת הביטוח – 15 מיליון דולר ארה"ב בגין תביעה אחת במצטבר או בגין כל תקופת הביטוח. (2) פרמיה שנתית: פרמיה כוללת לתקופת ביטוח של 18 חודשים של כ-117 אלפי דולר ארה"ב, מתוכם חלקה של החברה כ-111 אלפי דולר ארה"ב. (3) לא קיימת השתתפות עצמית לנושא משרה בחברה. באשר לחברה, עבור תביעות בארה"ב וקנדה – סך של 50,000 דולר ארה"ב, עבור כל מקום אחר בעולם – סך של 25,000 דולר ארה"ב ועבור תביעות הנוגעות לשוק ההון – סך של 75,000 דולר ארה"ב.

תקנה 21א – השליטה בתאגיד

למועד הדוח בעל השליטה בחברה הינו מר אלי אלעזרא – לפירוט אופן החזקותיו של מר אלעזרא בחברה ראה סעיף 1.1.2 לפרק תיאור עסקי התאגיד הנכלל במסגרת הדוח התקופתי של החברה לשנת 2013, וכן ה"ש 2 בתקנה 21 לעיל.

תקנה 22 - עסקאות עם בעל שליטה

להלן פרטים, למיטב ידיעת החברה, בדבר כל עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, אשר החברה התקשרה בה בשנת 2013 או במועד מאוחר לסוף שנת 2013 ועד למועד הגשת הדוח או שהיא עדיין תקפה במועד הדוח:

מועד אישור אחרון	פרטי האורגן המאשר	זהות צדדי העסקה, תוכנה ומאפייניה האיכותיים והכמותיים	העניין האישי של בעל השליטה
עסקאות המנויות בסעיף 270(א4) (או 270(4) עת החברה פעלה כחברה ציבורית)			
1.	מר אלי אלעזרא מכהן כיו"ר דירקטוריון החברה – לפרטים ביחס לתנאי העסקתו בתפקיד זה ואופן אישורם ראה תקנה 21 לעיל.	למר אלי אלעזרא עניין בהתקשרות לאור היותו צד לה.	
2.	27 בינואר 2013 ועדת הבקורת ודירקטוריון החברה	בחודש מרץ, 2009, העניקה החברה לאפרידר החברה לשיכון ופיתוח ישראל בע"מ (להלן: "אפרידר") הלוואה בסך של 30,000 אלפי ש"ח בהתאם להסכם הלוואה מיום 18 בנובמבר, 2008. ההלוואה אושרה מלכתחילה ביום 7 בינואר, 2009, על ידי האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה לתקופה של 4 שנים כשהקצו עומדת לפירעון בתשלום אחד ביום 1 במרץ, 2013, כשהיא נושאת הפרשי הצמדה וריבית לפי הגובה משני אלה: הצמדה למדד המחירים לצרכן בשיעור שנתי של 9%; או הצמדה לשער היציג של הדולר (ארה"ב) וריבית צמודה לשער היציג של הדולר בשיעור שנתי של 6.25%. בחודש ינואר, 2013, אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישורה של ועדת הביקורת, את התקשרות החברה בתיקון להסכם ההלוואה האמור במסגרתו עודכן שיעור הריבית ותוקנו מועדי הפירעון של ההלוואה. על פי הוראות התיקון האמור, קרן ההלוואה הממודדת בסך של 34,000 אלפי ש"ח תיפדה בשמונה תשלומים שנתיים שווים (קרן וריבית) החל מיום 31 במאי, 2014. הריבית בגין ההלוואה עודכנה כך שהחל מחודש מרץ, 2009, יגדל שיעור הריבית ב-0.4% וזאת בהתייחס לחלופת הצמדת המדד כאמור לעיל. כמו כן נקבע, כי לאפרידר קיימת אופציה לדחיית תשלום הקרן הראשונה כך שתשתלם יחד עם תשלום הקרן השנייה ביום 31 במאי, 2015. במסגרת התיקון, נוסף קובנט של אפרידר לפיו ההתחייבויות הפיננסיות שלה חלקי ההון העצמי בתוספת ההתחייבויות הפיננסיות שלה, לא יעלו על 80%. אפרידר תהא רשאית לפרוע את ההלוואה בפירעון מוקדם, בכל עת בכפוף לתשלום עמלת פרעון מוקדם. להבטחת פירעון ההלוואה שעבדה אלעזרא החזקות בע"מ (להלן: "אלעזרא החזקות") בשעבוד שני בדרגה, את מניות אפרידר שבבעלותה. מניות אפרידר המוחזקות על ידי אלעזרא החזקות משועבדות בשעבוד ראשון בדרגה לבנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") להבטחת פרעון חובות אפרידר לבנק. יצוין, כי אפרידר העמידה לבנק בטחונות הכוללים, בין היתר, שעבודים צפים על כל נכסי אפרידר. הבנק הינו בנק מלווה בהסכמי ליווי פיננסי לפרויקטים של נדל"ן שאפרידר מבצעת. במסגרת פעילותה השוטפת והסכמי הליווי הפיננסי שעבדה אפרידר לטובת הבנק נכסי מקרקעין. יתרת חוב	למר אלי אלעזרא עניין בהתקשרות מכוח החזקותיו במישרין ו/או באמצעות חברות בשליטתו באפרידר המחזיקה בשיעור של כ-34.7% בחברה.

	האשראי הכספי השוטף והסכמי הליווי הפיננסי ליום 31 בדצמבר, 2013, הסתכמו לסך של כ-37.2 מליון ש"ח. כמו כן, העמיד מר אלעזרא ערבות אישית לטובת החברה להבטחת התחייבויותיה של אפרידר בהתאם להסכם ההלוואה. לעניין זה יצוין כי ביום 24 בפברואר, 2014, הודיעה אפרידר על כוונתה לממש את האופציה לדחיית תשלום הקרן הראשונה כאמור לעיל.			
3.	07 בנובמבר 2013	אסיפה כללית	מר אלי אלעזרא המכהן כנושא משרה בחברה, מבוטח בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה מכוח התקשרות של החברה האם, החזקות ביטוח, בפוליסה קבוצתית לביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה בחברה. – לפרטי הפוליסה ר' תקנה 21 לעיל.	למר אלי אלעזרא עניין בהתקשרות לאור היותו מוטב בפוליסה, על פי תנאיה.
	30 באוקטובר 2013	דירקטוריון החברה		
	23 באוקטובר, 2013	ועדת התגמול של החברה		
4.	31 ביולי 2007	אסיפה כללית	מר אלי אלעזרא מחזיק בכתב פטור ושיפוי בתנאים מקובלים בחברה – לתנאי כתב הפטור והשיפוי ר' תקנה 21 לעיל.	למר אלי אלעזרא עניין בהתקשרות לאור היותו זכאי לכתב פטור ושיפוי.
	24 ביוני 2007	דירקטוריון החברה		
	24 ביוני 2007	ועדת הבקורת של החברה		
5.	29 במרץ 2009	האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה	הסכמים הקשורים בנכס מקרקעין בעיר אשקלון שבבעלות פנינת אפרידר בע"מ, חברה בת של החברה (להלן: " פנינת אפרידר ") הידוע כמרכז מסחרי אפרידר. פנינת אפרידר נרכשה על ידי החברה כנגד הקצאת מניות לאפרידר, לצורך עמידה בדרישות הלימות ההון החלות על החברה כמבטח. חברת הניהול של הנכס הינה אפרידר. במסגרת אישור האסיפה הכללית להתקשרות האמורה, ניתן גם אישור להתקשרויות הבאות: (1) הסכם שכירות בין פנינת אפרידר לבין אלבר – המחאת הסכם שכירות בין אפרידר לאלבר לחברה לפיו תמשיך אלבר לשכור מפנינת אפרידר שטחים הממוקמים במרכז מסחרי אפרידר. תקופת השכירות הנה עד ליום 31.12.2012 עם אופציה לתקופה נוספת של 12 חודשים (להלן: " תקופת האופציה הראשונה "). לאחר מימוש תקופת האופציה הראשונה, הוחלט על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה להאריך ההסכם בתקופה נוספת בת 12 חודשים, עד ליום 31.12.2014, באותם התנאים. ; דמי שכירות חודשיים: 2,000 דולר + מע"מ. (2) הסכם שכירות בין פנינת אפרידר לבין אפרידר – במסגרת התקשרות זו, תמשיך אפרידר לשכור מפנינת אפרידר שטחים במרכז מסחרי אפרידר המשמשים אותה לצורך פעילותה (נכון למועד זה – 224 מ"ר) בתמורה ל-12 דולר ארה"ב למ"ר. תקופת שכירות: 12 חודשים (31.3.2010 - 1.4.2009) + 4 תקופות אופציה בנות שנה כל אחת, כשהאחרונה עתידה להסתיים ביום 31.3.2014. התקשרות זו אושרה כהתקשרות בהתאם לתקנה 1(3) לתקנות החברה (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין) התש"ס – 2000 כעסקת מסגרת. (3) הסכם מסגרת לתקופה של 5 שנים, לפיו אפרידר תמשיך לנהל את מרכז המסחרי אפרידר – תקופת	למר אלי אלעזרא עניין בהתקשרות במישרין ו/או באמצעות חברות בשליטתו באפרידר המחזיקה בשיעור של כ-34.7% בחברה.
	23 בפברואר 2009	ועדת הבקורת של החברה		
	23 בפברואר 2009	דירקטוריון החברה		

				התקשרות: 12 חודשים (31.3.2010 - 1.4.2009), כאשר כל שנה יתחדש ההסכם מאליו למשך שנה, וזאת עד ליום 31.3.2014. דמי ניהול: 2 דולר למ"ר (6,558 דולר לחודש).
6.	29 באוגוסט 2011	דירקטוריון החברה	למר אלי אלעזרא עניין בהתקשרות מכוח החזקותיו במישרין ו/או באמצעות חברות בשליטתו באפרידר המחזיקה בשיעור של כ- 34.7% בחברה.	החברה התקשרה עם אפרידר בעסקה במסגרתה תרכוש החברה מאפרידר 6 קומות משרדים בשטח של 7,200 מ"ר בבניין משרדים ומסחר שמקימה אפרידר בסמיכות לאזור התעשייה של העיר אזור. בתמורה תשלם החברה לאפרידר סך של 6,600 ש"ח למ"ר ובסך הכל 48,000 אלפי ש"ח. המחירים כאמור לעיל בגין מ"ר הינם בגין הקמת מעטפת הבניין בלבד ואינם כוללים עבודות בניה פנימיות ועבודות גימור. כמו כן, במהלך חודש מרץ 2012 אישר דירקטוריון החברה במסגרת העסקה האמורה רכישה של 150 מקומות חניה בתמורה מוסכמת של 60,000 ש"ח בתוספת מע"מ, לכל מקום חניה וכן 800 מ"ר ברוטו מחסנים במחיר של 3,500 ש"ח לכל מ"ר בתוספת מע"מ. ביום 29 במאי 2013, בעקבות בחינה נוספת שביצעה החברה, דנה ועדת הבקורת בשנית בסיווג העסקה והחליטה לסווגה כעסקה חריגה ולאשרה ככזו.
	28 במרץ 2012	דירקטוריון החברה		
	29 במאי 2013	ועדת הבקורת של החברה		
7.	26 בספטמבר 2011	דירקטוריון החברה	למר אלי אלעזרא עניין בהתקשרות מכוח החזקותיו במישרין ו/או באמצעות חברות בשליטתו באפרידר המחזיקה בשיעור של כ- 34.7% בחברה.	בחודש מרץ 2012 הקצתה החברה לאפרידר 21,540,768 מניות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת של החברה המהוות 11.84% מהונה המונפק והנפרע של החברה. הקצאת המניות בוצעה במסגרת עסקה לפיה מיזגה אפרידר לחברה פעילות עסקית ייחודית הקשורה בפעילות החברה בתחום הנדל"ן (להלן: "שינוי המבנה"). שינוי המבנה הביא להגדלת ההון העצמי הנדרש לחברה כדי לעמוד בדרישות הלימות ההון החלות על החברה כמבטח, ליום 30 בספטמבר 2011 – לפרטים נוספים ראה על דרך ההפניה דיווחים מיידיים של החברה מיום 27 בפברואר 2011 ומיום 12 במרץ 2012 (מס' אסמכתאות, בהתאמה: 285942-01-2011 ו-065574-01-2012). ביום 29 במאי 2013, בעקבות בחינה נוספת שביצעה החברה, דנה ועדת הבקורת בשנית בסיווג העסקה והחליטה לסווגה כעסקה חריגה ולאשרה ככזו.
	29 במאי 2013	ועדת הבקורת של החברה		
8.	23 בספטמבר 2012	דירקטוריון החברה	אחינו של אלי אלעזרא, אך אינו עונה על הגדרת "קרוב" בחוק החברות.	החל משנת 2009, לאחר שנתקבל לשם כך אישור דירקטוריון החברה בחודש אפריל 2009, מועסק בחברה קרוב של בעל השליטה אשר אינו עונה להגדרת "קרוב" בחוק החברות, התשנ"ט – 1999 (להלן: "חוק החברות"), בתפקיד עוזר ליו"ר דירקטוריון החברה. בשנת 2012 תוקנה, בין היתר, הגדרת תפקידו ליועץ מיוחד ליו"ר הדירקטוריון ושכרו עודכן בסך של 5,000 ש"ח כך שעומד על סך של 26,180 ש"ח, צמוד למדד המחירים לצרכן של חודש אוגוסט 2012. ביום 29 במאי 2013, בעקבות בחינה נוספת שביצעה החברה, דנה ועדת הבקורת בשנית בתנאי ההתקשרות והחליטה לאור העסקתו של הקרוב בחברות אחרות בקבוצה לסווגה כעסקה חריגה ולאשרה ככזו.
	29 במאי 2013	ועדת הבקורת של החברה		
9.	26 בפברואר, 2014	ועדת התגמול וועדת הביקורת של החברה	אחיו של דניאל חזוט המשמש כדירקטור בחברה. בן דודו של אלי אלעזרא, אך אינו עונה על הגדרת "קרוב" בחוק החברות.	ביום 27 בפברואר, 2014, מונה מר שמעון חזוט, שכיהן עד אותה עת כדירקטור בחברה, לתפקיד יועץ בכיר ליו"ר הדירקטוריון. מר שמעון חזוט הנו בן דודו של מר אלי אלעזרא, אולם אינו עונה להגדרת "קרוב" בחוק החברות. במסגרת תנאי העסקתו, יועסק מר חזוט בהיקף משרה של 50% תמורת שכר בסך 40,000 ₪ בתוספת מע"מ כנגד חשבונית והחזר הוצאות שוטפות שיוציא אגב תפקידו.
	27 בפברואר, 2014	דירקטוריון החברה		
עסקאות שאינן מנויות בסעיף 270(א4)				
10.	27 בפברואר 2013	דירקטוריון החברה	למר אלי אלעזרא עניין בהתקשרות מכוח	החל מחודש פברואר 2007, בהתאם להסכם ליסינג תפעולי, החברה חוכרת מאלבר ציי-רכב (ר.צ.) בע"מ, חברה בת של אלבר שירותי מימונית בע"מ (להלן בהתאמה: "אלבר ציי-

ועדת הבקורת של החברה סיווגה את ההתקשרות כהתקשרות שאינה חריגה	20 בפברואר 2013	רכב" ו-"אלבר" כלי רכב מסוגים שונים. נכון למועד זה, העמידה אלבר לחברה 71 כלי רכב מקבוצות רישוי שונות בתמורה כוללת חודשית של כ-308 אלפי ש"ח בתוספת מע"מ. תקופת החכירה נקבעה ל-36 חודשים ומכסת הקילומטרים השנתית לכל כלי רכב נקבעה ל-25 אלפי ק"מ או ל-30 אלפי ק"מ. התקשרויות זהות להתקשרות האמורה (כל אחת מהן לתקופה של 36 חודשים) אושרו בחודשים פברואר 2007 ו-אפריל 2010 (מועדים בהם הייתה החברה חברה ציבורית) על ידי על ידי האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה.	החזקותיו במישרין ו/או באמצעות חברות בשליטתו באפרידר, בעלת השליטה באלבר. כמו כן מכהן מר אלעזרא בנושא משרה באלבר ובאפרידר.
דירקטוריון החברה	27 בפברואר 2013	החברה מוכרת ללקוחותיה הרוכשים פוליסת ביטוח מסוג מקיף ו/או צד שלישי, שירותי רכב וגרירה מאת חברת ממסי שירותי דרך וגרירה בע"מ (להלן: "ממסי") שהינה חברה בת של אלבר ציי-רכב. היקף השירותים הנרכשים ממסי על בסיס שנתי עומד על כ-3.1 מיליון ש"ח.	למר אלי אלעזרא עניין אישי בהתקשרות מכוח החזקותיו במישרין ו/או באמצעות חברות בשליטתו באפרידר, בעלת השליטה באלבר. כמו כן מכהן מר אלעזרא בנושא משרה באלבר ובאפרידר.
ועדת הבקורת של החברה סיווגה את ההתקשרות כהתקשרות שאינה חריגה	20 בפברואר 2013	ממסי רוכשת מהחברה פוליסות מסוג ביטוח רכב חובה ומסוג ביטוח רכב מקיף בעבור צי המשאיות שבעלותה והמשמשים אותה בפעילותה השוטפת. נכון למועד זה מסתכמת כמות הרכבים שבעלות ממסי לסך של כ-28 רכבים. היקף ההתקשרות השנתית תעמוד על סך של כ-315 אלפי ש"ח.	למר אלי אלעזרא עניין אישי בהתקשרות מכוח החזקותיו במישרין ו/או באמצעות חברות בשליטתו באפרידר, בעלת השליטה באלבר. כמו כן מכהן מר אלעזרא בנושא משרה באלבר ובאפרידר.
דירקטוריון החברה	29 בדצמבר 2013	אלבר רוכשת מהחברה פוליסות מסוג ביטוח רכב חובה בעבור רכבי הליסינג וההשכרה אשר נמצאים בבעלותה. נכון למועד זה מסתכמת כמות הרכבים שבעלות אלבר לסך של כ-34,213 רכבים. היקף ההתקשרות השנתית תעמוד על סך של 33 מיליון ש"ח.	למר אלי אלעזרא עניין אישי בהתקשרות מכוח החזקותיו במישרין ו/או באמצעות חברות בשליטתו באפרידר, בעלת השליטה באלבר. כמו כן מכהן מר אלעזרא בנושא משרה באלבר ובאפרידר.
ועדת הבקורת של החברה סיווגה את ההתקשרות כהתקשרות שאינה חריגה	25 בדצמבר 2013		
דירקטוריון החברה	29 בדצמבר 2013		
ועדת הבקורת של החברה סיווגה את ההתקשרות כהתקשרות שאינה חריגה	25 בדצמבר 2013		
העסקת קרובים של בעל השליטה			
ועדת הבקורת ודירקטוריון החברה	19 ביוני, 2013	מר מאיר אלעזרא, אחיו של מר אלי אלעזרא, מועסק על ידי החברה כשמאי רכב מתחילת שנת 2007, במשרה מלאה. תנאי העסקתו של מר מאיר אלעזרא אושרו על ידי האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה בשנת 2007 כאשר עלות העסקתו החודשית עמדה על כ-20,400 ש"ח בנוסף לזכויות לביטוח	למר אלי אלעזרא עניין אישי בהתקשרות לאור קרבת המשפחה למר מאיר אלעזרא

	מנהלים, קרן השתלמות, דמי אחזקת טלפון נייד ורכב. כמו כן, במסגרת עדכוני שכר שנעשו בחברה בשנים 2008-2009 עודכן שכרו של מר מאיר אלעזרא בחודשים מאי 2008 וספטמבר 2009. ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה אישרו את עדכוני השכר שבוצעו בשכרו של מר מאיר אלעזרא כאמור לעיל והאסיפה הכללית של בעלי מניות החברה אישרה את ההתקשרות בהתאם ביום 28 באפריל 2010 בהתאם לתקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבעל שליטה בה), תשס"א-2001. בחודש יוני 2013, וכחלק מעדכוני שכר רוחביים אשר בוצעו לעובדי החברה, עודכן שכרו של מר מאיר אלעזרא בסך של 1,400 ש"ח. נכון למועד זה עומד שכרו החודשי של מר מאיר אלעזרא על סך של 20,000 ש"ח. לפרטים נוספים, ראה על דרך ההפניה דיווח מידי של החברה מיום 19 ביוני, 2013 (אסמכתא מס' 01-068934-2013).	האסיפה הכללית	28 באפריל 2010	
15.	הגב' עדן שיראל, אחותו של מר אלי אלעזרא, מועסקת בהיקף משרה בשיעור של 40% כרכות שירות סוכנים בסניף החברה במחוז ירושלים. בחודש אוקטובר, 2013, עודכן שכר של הגב' שיראל כך שעומד כעת על סך של כ-3,500 ש"ח לחודש (ברוטו) בתוספת רכיב נסיעות בסך של 400 ש"ח. לפרטים נוספים, ראה על דרך ההפניה דיווח מידי של החברה מיום 30 באוקטובר, 2013 (אסמכתא מס' 01-178704-2013). ביום 29 במאי 2013 אושרו תנאי ההתקשרות האמורים בין הגב' עדן שיראל לחברה על ידי האורגנים של החברה האם של החברה. אישור זה נעשה בדיעבד נוכח אי קבלת אישור החברה האם כדין להתקשרות זו מועד בו פעלה החברה האם כחברה ציבורית. עלות שכרה של הגב' עדן שיראל ממועד העסקתה בחברה ועד מועד קבלת האישורים האמורים הינה בסך של כ-113,000 ש"ח. בהתאם להערכת החברה החשיפה שלה בגין אי קבלת האישורים האמורים במועד, הינה זניחה.	דירקטוריון החברה	23 באוקטובר 2013	
		ועדת הבקורת של החברה	30 באוקטובר 2013	
16.	- החברה מקבלת שירותים משפטיים, במהלך העסקים הרגיל, מעו"ד שוש אלעזרא, גיסתו של מר אלי אלעזרא. מתן השירותים המשפטיים קשור לריידר שנותנת החברה לפוליסת ביטוח רכב במסגרתה ניתן טיפול וסיוע משפטי למבוטח בבית משפט לתביעות קטנות, וכן למתן שירותים משפטיים למחלקת התביעות של החברה, כגון, טיפול בתביעות כנגד החברה ו/או מבוטחיה במסגרת פוליסה לביטוח "חובה" לגבי נזקי גוף עקב תאונות דרכים, טיפול בתביעות רכוש של החברה וטיפול בתביעות כנגד החברה ו/או מבוטחיה במסגרת פוליסות לביטוח חבויות. השירותים המשפטיים מוענקים על ידי הגב' שוש אלעזרא כקבלן עצמאי בעלות שאינה מהותית לחברה ואינה שונה באופן מהותי משכר עורכי דין אחרים המועסקים בחברה שאינם בעלי קרבה משפחתית כאמור. בנוסף, החל מחודש ינואר 2011, זכאית החברה לקבל, במהלך העסקים הרגיל שירותי יעוץ משפטי, מעו"ד שוש אלעזרא למתן שירותים משפטיים למחלקת התביעות של האגף לביטוח חיים, כגון טיפול בתביעות לתגמולי ביטוח במסגרת פוליסה לביטוח חיים, אובדן כושר עבודה וכיוצ"ב. יצוין, כי החברה קשורה בהסכמים דומים עם משרדי עו"ד חיצוניים נוספים, כאשר התמורה בגין השירותים משולמת בסיום ההליך המשפטי והינה על בסיס אחוזי חיסכון מסכום התביעה, זהים	דירקטוריון החברה	26 בפברואר 2007	
		דירקטוריון החברה	28 ינואר 2008	
		דירקטוריון החברה	26 בדצמבר 2010	

			לכל משרדי עורכי הדין החיצוניים וכן לשכר הטרחה שישולם לעו"ד שוש אלעזרא. בכל אחת מהשנים 2012 ו-2013 שילמה החברה לעו"ד שוש אלעזרא סך של כ-662 אלפי ש"ח, וכ-706 אלפי ש"ח, בהתאמה.
17.	29 במאי 2008	דירקטוריון החברה	בחו"ד מאי 2008 התקשרה החברה עם משרד עורכי הדין חבקוק-חזות, הנמצא בבעלותה של עו"ד שמחה חבקוק-חזות, קרובת משפחה של מר אלעזרא שאינה עונה על הגדרת "קרוב" בחוק החברות, בהתקשרות לקבלת שירותי גביית חובות לביטוח אלמנטארי. על פי ההתקשרות, שכר הטרחה משולם רק עבור גבייה בפועל ובהתאם לשיעורים הקבועים בהוצל"פ ובבתי המשפט. תנאי ההתקשרות עם משרד חבקוק-חזות אינם שונים מהותית מתנאי ההתקשרות עם משרדי עורכי דין אחרים המספקים לחברה שירותי גבייה לביטוח אלמנטארי, וחלוקת תיקי הגבייה ביניהם נעשית בצורה שווה. בכל אחת מהשנים 2012 ו-2013 שילמה החברה למשרד עורכי דין חבקוק-חזות סך של כ-441 אלפי ש"ח וכ-525 אלפי ש"ח, בהתאמה. בישיבת ועדת הביקורת שהתקיימה ביום 24 ביולי, 2013, בחנה ועדת הביקורת את תנאי ההתקשרות לעיל, וקבעה כי תנאי ההתקשרות סבירים ובהתאם למקובל.
18.	ועדת הנהלה פנימית		חברות מקבוצת אלעזרא רוכשות מהחברה, מעת לעת, פוליסות ביטוח המכסות סיכוני ביטוח שונים. רכישות של פוליסות כאמור נעשות במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ובסכומים שאינם מהותיים לחברה.
			למר אלי אלעזרא עניין אישי בהתקשרויות לאור החזקותיו בחברות שונות בקבוצת אלעזרא ונושא משרה בהן.

תקנה 24 – החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה

להחזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה - ראה דיווח מיידי של החברה מיום 20 בפברואר, 2013 (אסמכתא מס' 2013-01-044166).

תקנה 24א – הון רשום ומונפק

הון מניות מונפק בניכוי מניות רדומות	הון מניות מונפק	הון מניות רשום	
181,923,458	181,923,458	400,000,000	מקנות זכויות הצבעה
-	-	-	שאינן מקנות זכויות הצבעה
-	-	-	אינן מקנות זכויות כלשהן

תקנה 24ב – מרשם בעלי המניות

למרשם בעלי המניות של החברה ראה דיווח מיידי של החברה מיום 11 בפברואר, 2014 – מצבת הון ומרשמי ניירות הערך של התאגיד והשינויים בה (אסמכתא מס' 2014-01-037210).

תקנה 26 – הדירקטורים של החברה

שם	מספר תעודת זהות	תאריך לידה	מען להמצאת כתבי בי-דין	נתינות	חברות בועדות דירקטוריות	דירקטור חיצוני או בלתי תלוי	האם בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית בתקנות הפיקוח ו/או בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית/ כשירות מקצועית/ דח"צ מומחה	אם עובד של החברה, חברה בת, חברה קשורה או בעל ענין בחברה – התפקיד שממלא	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בחברה	השכלה - מקצוע, מוסד לימודים, תואר אקדמי / תעודה מקצועית	תעסוקה בחמש השנים האחרונות	תאגידים נוספים בהם משמש דירקטור	סוג קשר משפחתי עם בעל ענין בחברה
אלי אלעזרא	068137421	2.1.1961	הציפורן ² , אשקלון	ישראלית	לא	לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. החברה רואה בו כבעל מומחיות זו לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92(א)(12) לחוק החברות	יו"ר דירקטוריון החברה, יו"ר דירקטוריון הכשרה החזקות ביטוח בע"מ, יו"ר קבוצת אלעזרא, יו"ר אלבר שירותי מימונית בע"מ ויו"ר אפרידר חברה לשיכון ופיתוח ישראל בע"מ.	26.10.2006	B.A בכלכלה וראית חשבון – בוגר אוניברסיטת בן גוריון. M.A. במשפטים – בוגר אוניברסיטת בר אילן.	יו"ר הכשרה החזקות ביטוח בע"מ, אלעזרא, יו"ר אלבר שירותי מימונית בע"מ, ש.ר.א.ל. שיווק ואספקה בע"מ ויו"ר אפרידר חברה לשיכון ופיתוח ישראל בע"מ.	בן דוד של דניאל חזוט המשמש כדירקטור בחברה, וכן דודו של דודו אורן אלעזרא, דירקטור בהחזקות ביטוח. אשר אינם עונים על הגדרת "קרוב" בחוק החברות.	
דניאל חזוט	022439301	12.6.1966	כצלסון ¹³ , בית ימין, אשקלון	ישראלית	ועדת השקעות נוסטרו	לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. החברה רואה בו כבעל מומחיות זו לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92(א)(12) לחוק החברות	לא	26.10.2006	B.A בכלכלה וראית חשבון – בוגר אוניברסיטת בן גוריון. M.A. במשפטים – בוגר אוניברסיטת בר אילן; רואה חשבון.	רואה חשבון – בעל משרד עצמאי.	גל הבונים בע"מ, אלבר שירותי מימונית בע"מ. חזוט ניהול בע"מ.	בן דודו של אלי חזוט על הגדרת "קרוב" בחוק החברות.
יצחק קאול	000741397	28.10.1945	היובג 5, רמת השרון	ישראלית	יו"ר ועדת Solvency II, ועדת ביקורת, ועדת מאזן, וועדת תגמול.	לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. החברה רואה בו כבעל מומחיות זו לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92(א)(12) לחוק החברות	לא	26.10.2006	מוסמך לימודי עבודה (מגמת ניהול וכלכלה) מטעם אוניברסיטת ת"א. בוגר סוציולוגיה ולימודי עבודה במגמת כלכלה וניהול מטעם אוניברסיטת ת"א.	בעלים של חברת י. קאול השקעות 2000 כיועץ לחברה הבין - לאומית "אקסנציר", בעלים משותף בחברת מדי-קל בע"מ – חברה למימוש זכויות רפואיות, חבר דירקטוריון המסלול האקדמי המכללה למנהל. 2008-2011 יועץ לחברת החשמל	יו"ר י. קאול השקעות 2000 בע"מ, יו"ר חברת מדי-קל, דירקטור במסלול האקדמי המכללה למנהל, דירקטור בחברת מדיקל, דירקטור בחברת ספקטרו	לא

שם	מספר תעודת זהות	תאריך לידה	מזן להמצאת כתבי בי-דין	נתינות	חברות בעדות דירקטוריון	דירקטור חיצוני או בלתי תלוי	האם בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור בתקנות הפיקוח ו/או בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית / כשירות מקצועית / דח"צ מומחה	אם עובד של החברה, חברה בת, חברה בשורה או בעל ענין בחברה – התפקיד שממלא	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בחברה	השכלה - מקצוע, מוסד לימודים, תואר אקדמי / תעודה מקצועית	תעסוקה בחמש השנים האחרונות	תאגידים נוספים בהם משמש דירקטור	סוג קשר משפחתי עם בעל ענין בחברה
											לימודי השלמה לתואר שלישי בתעשייה וניהול בטכניון בחיפה (ללא תואר).	הישראלית, 2002-2011 יו"ר המסלול האקדמי המכללה למנהל. 2006-2009 יו"ר דירקטוריון בסס"ח – החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ.	סנס, דירקטור בחברת וי-צ'ק.	
יעקב דיין	067767095	26.7.1948	הרימון 117, שורש	ישראלית	ועדת ביקורת, יו"ר ועדת השקעות נוסטרו, ועדת מאזן, יו"ר ועדת תגמול, ועדת Solvency II	דירקטור חיצוני	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. החברה רואה בו כבעל מומחיות זו לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92(א)(12) לחוק החברות	18.02.2008	מוסמך כלכלה, התמחות במימון וחטיבה במשפטים – האוניברסיטה העברית. בוגר כלכלה – האוניברסיטה העברית.	דירקטור בישראל תעשיות בע"מ.	חברת פעילים בע"מ	לא
שמעון שטרית	9114398	1.3.1946	ההבטחה 6, ירושלים	ישראלית	יו"ר ועדת ביקורת, ועדת מאזן, ועדת השקעה משתתפת, ועדת תגמול וועדת Solvency II.	דירקטור חיצוני	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	לא	דח"צ מומחה - בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. החברה רואה בו כבעל מומחיות זו לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92(א)(12) לחוק החברות	28.05.2008	בוגר ומוסמך במשפטים – האוניברסיטה העברית. מוסמך וד"ר למשפטים – אוניברסיטת שיקאגו בארה"ב. פרופ' למשפטים – האוניברסיטה העברית.	פרופ' מן המניין – האוניברסיטה העברית בירושלים (החל משנת 2001).	קונסלט גינרל מחקר וייעוץ בע"מ, אוצר התיישבות היהודים – ניהול פיננסי, מרכז להעצמת האזרח, מפעל לפיתוח חברתי.	לא
רות רלבג	056520851	10.8.1960	החלוץ 44, ירושלים	ישראלית	ועדת ביקורת, יו"ר ועדת מאזן וועדת תגמול.	דירקטור חיצוני	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. החברה רואה בו כבעל מומחיות זו לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון לפי	07.06.2009	תואר מוסמך במדיניות ציבורית, בוגר כלכלה ומנהל עסקים – האוניברסיטה העברית.	2003-2009 סמנכ"ל תכנון לתכנון ותמחור וראש מנהלת בתי החולים – משרד הבריאות, 2009-2011 סמנכ"ל לכלכלה רפואית וכספים – המרכז הרפואי ת"א, 2011 ואילך סמנכ"לית כספים של המרכז	גולף אנד קו בע"מ, מלר' 2011 הנדסה וקבלנות בע"מ, מ.אביב תעשיות בניה (1973) בע"מ.	לא

שם	מספר תעודת זהות	תאריך לידה	מען להמצאת כתבי בי-דין	נתינות	חברות בועדות דירקטוריון	דירקטור או בלתי תלוי	האם בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור בתקנות הפיקוח /או בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית / כשירות מקצועית / דח"צ מומחה	אם עובד של החברה, חברה בת, קשורה או בעל ענין בחברה – התפקיד שממלא	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בחברה	השכלה - מקצוע, מוסד לימודים, תואר אקדמי / תעודה מקצועית	תעסוקה בחמש השנים האחרונות	תאגידים נוספים בהם משמש דירקטור	סוג קשר משפחתי עם בעל ענין בחברה
								סעיף 92(א)(12) לחוק החברות				הרפואי שערי צדק.		
מיכאל בר חיים	052638616	28.9.1954	אינו שקי 6/8 ירושלים	ישראלית	לא	לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. החברה רואה בו כבעל מומחיות זו לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92(א)(12) לחוק החברות	לא	01.03.2010	בוגר כלכלה - האוניברסיטה העברית.	2010-2011 יו"ר דירקטוריון אלעזרא החזקות בע"מ, יו"ר דירקטוריון אפרידר החברה לשיכון ולפיתוח ישראל בע"מ ויו"ר אלבר שירותי מימונית בע"מ. 2008-2009 מנכ"ל חברת גזית גלוב בע"מ. 2004-2008 חבר הנהלת בנק לאומי, ראש החטיבה לבנקאות מסחרית וחבר וועדת אשראי.	פנינסולה פיננסיים בע"מ, יו"ר ועדת אשראי משותפת פניקס חברה לביטוח בע"מ, יו"ר ועדת דירוג פניקס חברה לביטוח בע"מ, חבר מועצת המנהלים בחברת שמן משאבי נפט וגז בע"מ, חבר מועצת המנהלים בחברת קרן קציר בע"מ, דח"צ בחברת שופרסל בע"מ, ודירקטור בחברת אורבט טכנולוגיס בע"מ.	לא

תקנה 26א: נושאי משרה בכירה של התאגיד

שם נושא המשרה הבכירה	מספר תעודת זהות	תאריך לידה	תאריך תחילת כהונה	התפקיד שממלא בחברה, בחברת בת, בחברה קשורה או בבעל ענין בחברה	בעל עניין או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בחברה	מורשה חתימה עצמאי בחברה	השכלה		ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות
							מוסד לימודים	תואר אקדמי/ תעודה מקצועית / מקצוע	
אתי אלישקוב	034092304	05.07.1977	10.07.2012	מנכ"לית בחברה, מנכ"לית בהכשרה החזקות ביטוח בע"מ	לא	לא	המכללה למנהל המסלול האקדמי, ראשון לציון	בוגרת מנהל עסקים וחשבונאות	סמנכ"ל כספים בחברה וסמנכ"ל כספים בהכשרה החזקות ביטוח בע"מ
שמעון מירון	024276834	22.08.1969	02.11.2006	משנה למנכ"ל וראש אגף ביטוח חיים בחברה	לא	לא	מכללה לביטוח	יועץ פיננסי בעל רישיון	סמנכ"ל וראש אגף ביטוח חיים בחברה
רועי דבורין	016654600	01.04.1976	25.06.2009	סמנכ"ל, יועץ משפטי ומזכיר החברה; יועץ משפטי ומזכיר חברה הכשרה החזקות ביטוח בע"מ.	לא	לא	המכללה למנהל המסלול האקדמי, ראשון לציון	בוגר משפטים LLB	סגן ליועמ"ש ומזכיר החברה, עורך דין מסחרי במשרד קונפניו, לוכטנשטיין ושות' - עורכי דין.
דוד סלמה	033214552	28.09.1976	01.08.2012	סמנכ"ל כספים בחברה	לא	לא	המכללה למנהל	בוגר מנהל עסקים	חשב ביטוח חיים בחברה.

שם נושא המשרה הבכירה	מספר תעודת זהות	תאריך לידה	תאריך תחילת כהונה	התפקיד שממלא בחברה, בחברת בת, בחברה קשורה או בבעל ענין בחברה	בעל עניין או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בחברה	מורשה חתימה עצמאי בחברה	השכלה		ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות
							מוסד לימודים	תואר אקדמי / תעודה מקצועית / מקצוע	
							מועצת רואי החשבון	מוסמך ראיית חשבון	
יוסי אפרתי	028127744	29.03.1971	24.05.2012	סמנכ"ל ומנהל אגף השקעות בחברה	לא	לא	אוניברסיטת בן גוריון	בוגר כלכלה	מנהל אגף השקעות בחברה
							הקריה האקדמית קריית אונו	מוסמך מנהל עסקים	
רמי פריאנט	022444715	28.10.1966	06.09.2012	מנהל סיוכונים בחברה	לא	לא	אוניברסיטת חיפה	בוגר B. A. בסטטיסטיקה	אקטואר ביטוח כללי בחברה
אבלסון שפר	025727835	01.12.1973	18.12.2006	סמנכ"ל ומנהל אגף מערכות מידע בחברה	לא	לא	המרכז האקדמי רופין	בוגר מנהל עסקים	סמנכ"ל מערכות מידע בחברה
ערן אופיר	027748904	15.8.1970	24.06.2007	סמנכ"ל ומנהל מחלקת תביעות כללי בחברה	לא	לא	אוניברסיטת Sussex	בוגר במשפטים	מנהל מחלקת תביעות כללי בחברה
							המכללה למנהל	מוסמך מנהל עסקים (התמחות במימון)	
אודליה בשן	029393154	25.08.1972	28.12.2009	סמנכ"לית ומנהלת אגף משאבי אנוש ולוגיסטיקה	לא	לא	המכללה למנהל המסלול האקדמאי ראשון לציון	בוגרת B.A. מנהל עסקים ומימון	מנהלת אגף משאבי אנוש ולוגיסטיקה בחברה.

שם נושא המשרה הבכירה	מספר תעודת זהות	תאריך לידה	תאריך תחילת כהונה	התפקיד שממלא בחברה, בחברת בת, בחברה קשורה או בבעל ענין בחברה	בעל עניין או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בחברה	מורשה חתימה עצמאי בחברה	השכלה		ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות
							מוסד לימודים	תואר אקדמי/ תעודה מקצועית / מקצוע	
							אוניברסיטת בר אילן	מוסמך בניהול משאבי אנוש	
							המכללה למנהל	חשבות שכל וניהול חשבונות	
רחל זוזוט וקנין	057146573	22.05.1961	03.10.2011	מבקרת פנים בחברה, מבקרת פנים בהכשרה החזקות ביטוח בע"מ	לא	לא	אוניברסיטת בר אילן	תואר ראשון במדעי החברה והרוח B.A	2008-2011 מנהלת הביקורת הפנימית בחברה.
							האוניברסיטה העברית	תואר שני במנהל ותכנון M.A	
							מכללת שערי משפט	תואר ראשון במשפטים L.L.B	
נוראל חזות	025404583	16.12.1973	27.01.2014	ראש אגף אלמנטארי – תחום פרט		לא	מכללת נתניה	תואר ראשון בביטוח B.A	2008-2011 מנהל מחוז השפלה בחברה ; 2011-2013 מנהל תחום פרט בחברה.

ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות	השכלה		מורשה חתימה עצמאי בחברה	בעל עניין או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה	התפקיד שממלא בחברה, בחברת בת, בחברה קשורה או בבעל עניין בחברה	תאריך תחילת כהונה	תאריך לידה	מספר תעודת זהות	שם נושא המשרה הבכירה
	תואר אקדמי/ תעודה מקצועית / מקצוע	מוסד לימודים							
				החברות.					
1996-2010 יועץ ביטוח בחברת "אורי אורלנד" יועצים לניהול סיכונים בע"מ"; 2010-2014 חתם ראשי בחברה.	תואר ראשון בביטוח B.A	מכללת נתניה	לא	לא	ראש אגף אלמנטארי – תחום עסקים	27.01.2014	25.10.1971	028706208	שרון עמירה

תקנה 27 - רואה החשבון של החברה

קוסט פורר גבאי את קסירר רואי חשבון, רח' עמינדב 3, תל אביב.

תקנה 28 – שינוי בתזכיר או בתקנון

ביום 18 במרץ 2013 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה תיקון לתקנון ההתאגדות של החברה ביחס לאופן אישור התקשרויות מסוימות של החברה על פי סעיף 271 לחוק החברות.

תקנה 29(א) – המלצות הדירקטורים והחלטות שאינן טעונות אישור אסיפה כללית

תשלום דיבידנד – ראו סעיף 1.4 בדוח תיאור עסקי התאגיד.

תקנה 29(ג) - החלטות אסיפה כללית מיוחדת

תאריך	ההחלטות שהתקבלו	אסמכתא
4 בפברואר 2013	(1) אישור שכרו של מר שמעון חזות, דירקטור בחברה בהתאם לשכר המשולם לדירקטורים החיצוניים בחברה; (2) אישור מתן התחייבות לשיפוי פטור וביטוח למר שמעון חזות.	דוח מידיי על תוצאות אסיפה כללית מיוחדת מיום 4 בפברואר 2013. אסמכתא מס' 2013-01-029499.
18 במרץ 2013	לשינוי בנוסח תקנון החברה ר' תקנה 28 לעיל.	דוח מידיי על תוצאות אסיפה כללית מיוחדת מיום 18 במרץ 2013. אסמכתא מס' 2013-01-009502.
3 ביוני 2013	(1) מינוי מחדש של ה"ה אלי אלעזר, דניאל חזוט, יצחק קאול, מיכאל בר חיים ושמעון חזות; (2) אישור תשלום לדירקטורים שאינם מקבלים שכר אחר מהחברה על פי השכר המשולם לדירקטורים החיצוניים המכהנים בחברה; (3) חידוש מינויו של משרד קוסט, פורר, גבאי את קסירר, כרואי החשבון של החברה לשנת 2013.	דוח מידיי על תוצאות אסיפה כללית שנתית מיום 3 ביוני 2013. אסמכתא מס' 2013-01-083512.
19 ביוני 2013	עדכון נוסחת מענק שנתי של מר שמעון מירון, משנה למנכ"ל החברה וראש אגף ביטוח חיים ופיננסיים בחברה, זאת בנוסף לנוסחת המענק הכללית הכלולה במדיניות התגמול של החברה לשנת 2013 המתייחסת ליתר נושאי המשרה בחברה. נוסחת המענק הפרטנית נקבעה לאור אופי תפקידו השיווקי של מר מירון ועל מנת לתמרצו לפעול למקסום מכירת המוצרים המשווקים במסגרת אגף ביטוח החיים בחברה. נוסחת המענק הפרטנית שנקבעה הנה כדלקמן: מר מירון יהיה זכאי למענק של 150 אלפי ש"ח במידה ויעמוד ביעד מכירות של 800 מליון ש"ח במוצר "בסט אינווסט" המשווק על ידי החברה עד סוף שנת 2013; ומענק של 200 אלפי ש"ח במידה ויעמוד ביעד מכירות של 1 מיליארד ש"ח בתקופה האמורה ובמוצר האמור.	דוח מידיי על תוצאות אסיפה כללית מיוחדת מיום 19 ביוני 2013. אסמכתא מס' 2013-01-068982.
7 בנובמבר 2013	אישור רכישת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה בחברה – ר' תקנה 29א להלן.	דוח מידיי על תוצאות אסיפה כללית מיוחדת מיום 7 בנובמבר 2013. אסמכתא מס' 2013-01-185580.
19 בינואר 2014	אישור מדיניות תגמול לנושאי המשרה בחברה.	דוח מידיי על תוצאות אסיפה כללית מיוחדת מיום 19 בינואר 2014. אסמכתא מס' 2014-01-018904.
9 בפברואר 2014	אישור מינויו של מר יעקב דיין לתקופת כהונה נוספת של 3 שנים כדירקטור חיצוני בחברה החל מיום 18 בפברואר 2014;	דוח מידיי על תוצאות אסיפה כללית מיוחדת מיום 9 בפברואר 2014. אסמכתא מס' 2014-01-035521.

תקנה 29 – החלטות חברה

בשנת הדו"ח לא התקבלו על ידי החברה החלטות בעניינים המנויים בס"ק (1) עד (3) בתקנה 29 א.

1. ביטוח לנושאי משרה:

לפירוט תנאי הפוליסה, ראה תקנה 21 לעיל.

2. פטור והתחייבות לשיפוי לנושא משרה:

לפירוט תנאי כתב השיפוי, ראה תקנה 21 לעיל.

כמו כן העניקה החברה לנושאי המשרה בה כתבי פטור ושיפוי כמופרט להלן:

א. ביום 23 בספטמבר 2008 אישר דירקטוריון החברה מתן כתב שיפוי ופטור לגב' אתי אלישקוב בנוסח הזהה לכתבי השיפוי והפטור שהוענקו לנושאי בחברה במסגרת החלטת האסיפה הכללית מחודש יולי 2007.

ב. ביום 7 ביוני 2009 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה מתן כתבי התחייבות לשיפוי ופטור לחברי הדירקטוריון, יעקב דיין, שמעון שטרית, ורות רלבג בנוסח הזהה לכתבי השיפוי והפטור שהוענקו לנושאי המשרה בחברה במסגרת החלטת האסיפה הכללית מחודש יולי 2007.

ג. ביום 22 ביולי 2009 אישר דירקטוריון החברה מתן כתב שיפוי ופטור ליועמ"ש ומזכיר החברה מר רועי דבורין בנוסח הזהה לכתבי השיפוי והפטור שהוענקו לנושאי המשרה בחברה במסגרת החלטת האסיפה הכללית מחודש יולי 2007.

ד. ביום 27 בינואר 2013, אישר דירקטוריון החברה מתן כתב התחייבות לשיפוי, פטור וביטוח לדירקטור שמעון חזות, בהתאם לנוסח שאושר בהחלטת האסיפה הכללית מיום 31 ביולי 2007. ביום 4 בפברואר 2013, אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה מתן כתב השיפוי כאמור (ראה דיווח מיידי מיום 4 בפברואר 2013, אסמכתא 2013-01-029499).

ה. ביום 30 באוקטובר 2013, אישר דירקטוריון החברה מתן כתב התחייבות לשיפוי, פטור וביטוח לנושאי המשרה מר דודו סלמה המכהן כסמנכ"ל הכספים ולגברת רחל זוזוט וקנין המכהנת כמבקרת הפנימית, בהתאם לנוסח שאושר בהחלטת האסיפה הכללית מיום 31 ביולי 2007 (ראה דיווח מיידי מיום 30 באוקטובר 2013, אסמכתא 2013-01-178689).

ו. ביום 27 בינואר 2014, אישר דירקטוריון החברה מתן כתב התחייבות לשיפוי, פטור וביטוח לנושאי המשרה המפורטים להלן: מר שמעון מירון המכהן כמשנה למנכ"ל וראש אגף ביטוח חיים ופיננסיים; הגב' אודליה בשן המכהנת כסמנכ"ל וראש משאבי אנוש ולוגיסטיקה; עו"ד ערן אופיר המכהן כסמנכ"ל וראש אגף התביעות; מר יוסי אפרתי המכהן כסמנכ"ל, ומנהל מחלקת השקעות; מר שפר אבולסון המכהן כסמנכ"ל וראש אגף מערכות מידע; מר שרון עמירה המכהן כראש אגף אלמנטארי – תחום עסקים; מר נוראל חזות המכהן כראש אגף אלמנטארי – תחום פרט; ומר רמי פריאנט המכהן כמנהל מחלקת ניהול הסיכונים; הכל בהתאם לנוסח שאושר בהחלטת האסיפה הכללית מיום 31 ביולי 2007 (ראה דיווח מיידי מיום 27 בינואר 2014, אסמכתא 2014-01-024940).

אתי אלישקוב,
מנכ"לית

אלי אלעזרא,
יו"ר הדירקטוריון

30 במרץ, 2014

חלק 5

נספחים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

פרק 1: הצהרת האקטואר בביטוח כללי לגבי עתודות הביטוח של הכשרה חברה

לביטוח בע"מ לסוף 2013

פרק א: זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי הכשרה חברה לביטוח בע"מ להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בענפי ביטוח רכוש. ההצהרה ניתנת עבור הדו"חות הכספיים של החברה ליום 31/12/13, כפי שמפורט להלן. הנני שכיר של החברה, בתפקיד אקטואר ראשי בביטוח כללי, וממונה בביטוח כללי על פי מינוי ממשרד המפקח מאוקטובר 2013. למיטב ידיעתי, אין לי קשרים עסקיים אחרים עם המבטח ולא עם בן משפחה של בעל עניין במבטח, ולא עם חברה הקשורה למבטח או גורם אחר המספק שירותים למבטח.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. נוסח פסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

- א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
- ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
- ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות בענפים המפורטים להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.
- ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות. כללתי את הערכותיהם בחישובי.

ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:

1) ההפרשה שחושבה בגין הסדר ביטוח שיורי ("הפול") נעשתה תוך התבססות על חישוב שנעשה ע"י הפול. אין לחברה עסקים נכנסים כהגדרתם בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה 1984.

2) לא חושבה ההפרשה עבור ביטוחים משותפים בהם החברה אינה מבטח מוביל. אין לחברה ביטוחים משותפים כאלה.

3) לא נלקח בחשבון העדר מתאם בין הענפים השונים לצורך הפחתת סך ההפרשה הכוללת עבור כל הענפים הכלולים בהערכתי. כבעבר, היות וביטוח הרכב הוא ענף דומיננטי בתיק החברה שם צפוי מתאם חיובי גבוה בין ביטוח החובה והביטוח המקיף, לא בוצעה הפחתה בגין המתאם מטעמי שמרנות. יתר התיק קטן מדי, ואין בו כדי למתן בצורה משמעותית את הצורך בעתודות בסך הכול.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

א. ההפרשות מפורטות להלן:

1) הפרשה לתביעות תלויות וההוצאות הישירות הנובעות מהן, הן ברמת הברוטו והן ברמת השייר - (כולל הפרשה לתביעות שעליהן המבטח טרם קיבל דיווח) (Reserve for Unpaid Losses and Unpaid Allocated Loss Adjustment Expenses):

א) בענפים הסטטיסטיים (אלפי ₪):

ענף	עתודה ברוטו	עתודה בשייר
מקיף דירות	9,718	4,620
רכב רכוש	81,878	81,094
רכב חובה	1,401,339	951,094
אחריות מעבידים	49,707	48,041
צד שלישי	78,249	77,312
סה"כ	1,620,893	1,162,162

(ב) בענפים שאינם סטטיסטיים (אלפי ₪):

ענף	עתודה ברוטו	עתודה בשייר
אובדן רכוש	5,194	786
מקיף בתי עסק	8,010	3,271
ביטוח הנדסי	1,401	495
אחריות מקצועית	15,561	14,903
אחריות המוצר	4,796	4,232
ענפים אחרים	14,263	4,580
סה"כ	49,928	28,268

הסכומים אינם כוללים את סכום ההפרשה בגין השלמה לעודף מצטבר של הכנסות על הוצאות, כמו גם את ההוצאות העקיפות ליישוב תביעות.

לגבי ההפרשה המחושבת בגין שנת החיתום האחרונה, כנדרש בחוזר ביטוח 1-1-2013 בענפי רכב חובה, אחריות מעבידים ואחריות צד ג', לא נכלל בתביעות התלויות החלק המיוחס לימי הביטוח שלאחר תקופת הדוח. אומדן ההערכה לתביעות התלויות כולל מרכיב זה.

(2) הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב התביעות הן ברמת הברוטו והן ברמת השייר -
(Reserve for) Unpaid Unallocated Loss Adjustment Expenses

סכום סך ההוצאות העקיפות של מחלקת תביעות לשנת 2013 חושב ע"י מחלקת הכספים של החברה. סכום זה חושב בתחילת שנת 2013 לכל ענף בביטוח כללי בהתאם לנתוני שנת 2012. ההפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות חושבה על ידי הכפלה של שיעור ההעמסה בכל ענף בסכום התביעות התלויות ברוטו של הענף. שיעור ההעמסה בכל ענף וענף נקבע על ידי חלוקה של הוצאות מחלקת תביעות שיוחסו לענף בתביעות המשולמות בו. הוצאות מחלקת תביעות שיוחסו לענף מחושבות על ידי חלוקה של סכום התשלומים והשינוי בתלויות של הענף בסה"כ התשלומים ושינוי בתלויות בכל הענפים, במכפלת סך ההוצאות שיוחסו למחלקת תביעות. האחוז הממוצע אשר לפיו חושבה ההפרשה היה כ- 2.37%. ובהתייחס לענפים הסטטיסטיים, ההפרשה הסתכמה בכ- 31.3 מיליון ₪.

ענפים סטטיסטיים (אלפי ₪):

ענף	הוצאות עקיפות ליישוב תביעות
מקיף דירות	210
רכב רכוש	1,662
רכב חובה	25,714
אחריות מעבידים	1,456
צד שלישי	2,305
סה"כ	31,347

- 3) הפרשה לפרמיה בחסר ברמת השייר, בגין ביטוחים בהם התמורה שהמבטח גובה אינה מכסה את תעריף הסיכון, העלות ליישוב תביעות וההוצאות הנלוות לביטוחים אלה (Premium Deficiency Reserve), לגבי כל אחד מענפי הביטוח הבאים:
- א) ביטוח לפי דרישות פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 – אין צורך בהפרשה.
- ב) ביטוח רכב מנועי - רכוש (עצמי וצד שלישי) – אין צורך בהפרשה.
- ג) ביטוח מקיף לדירות – אין צורך בהפרשה.

ב. הערות:

- 1) ההפרשות המפורטות לעיל כוללות את ההפרשות המחושבות בגין הסדר ביטוח שיורי ("הפול").
- 2) סכום ההפרשות לא כולל את סכום ההפרשה בגין השלמה לעודף מצטבר של הכנסות על הוצאות.

פרק ג' – חוות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בענפי רכב חובה, רכב רכוש, מקיף דירות, אחריות מעבידים ואחריות צד שלישי -

1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפם ביום הדוח הכספי:
א. הוראות חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א - 1981 והתקנות לפיו;
ב. הוראות והנחיות המפקח על הביטוח;
ג. כללים אקטוארים מקובלים.
2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
4. ההפרשות המפורטות בפרק ב' (סעיף 2.א.1), בגין הענפים הסטטיסטיים רכב חובה, רכב רכוש, מקיף דירות, אחריות מעבידים וצד שלישי מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות, המוגדרות לעיל, בכל ענף סטטיסטי שפורט בנפרד, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
5. סך ההפרשות המפורטות בפרק ב' (סעיף 2.א.1), מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות המוגדרות לעיל, בענפים הסטטיסטיים והלא סטטיסטיים שפורטו בפרק ב', בסה"כ (ללא הפחתה בגין העדר מתאם בין הענפים- כמוסבר), כתוקפם ביום הדוח הכספי.
6. ההפרשה המפורטת בפרק ב' (סעיף 2.א.2), מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הוצאות עקיפות ליישוב התביעות עבור פוליסות שהונפקו בגין כל שנות החיתום, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
7. ההפרשות המפורטות בפרק ב' (סעיף 2.א.3), מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין פרמיה בחסר ברמת השייר (ככל שקיימת פרמיה בחסר) בענפים שפורטו, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

אי וודאות סטטיסטית

אומדנים אקטואריים מטבעם הינם לא וודאיים מאחר והם תלויים באירועים עתידיים מותנים. גם כאשר טכניקות והנחות אקטואריות מתאימות מצביעות על כך שסכום העתודה הנקוב הינו סביר, הרי שהסכום הממשי שיידרש למלא את ההתחייבויות עשוי להיות שונה באופן משמעותי מסכום העתודה הנקוב.

חשיפה להתפתחויות ולשינויים עתידיים

יתכנו שינויים בסיכונים, בגורמים סביבתיים, בפסיקות ותקדימים בבתי משפט אשר לא ניתן לחזותם מראש. עלות התביעות בפועל יכולה להיות גבוהה או נמוכה יותר. לכן, הערכה זו יכולה לעלות או לרדת במשך הזמן.

תקנים מקצועיים לביצוע הערכה אקטוארית

במרץ 2011 פרסמה אגודת האקטוארים בישראל תקן בנוגע להערכה אקטוארית לתביעות התלויות. תקן זה מבוסס בעיקרו על תקן של האקדמיה לאקטוארים בארה"ב בנושא ביטוח כללי, הכולל עקרונות וכללי מקצוע בנוגע להערכת התביעות התלויות, לרבות התייחסות לאיכות הנתונים, היוון, תיעוד, גילוי והצהרת האקטואר לגבי העתודות שחישב. ההערכות האקטואריות מבוססות על העקרונות וכללי המקצוע הללו.

ריבית היוון

המודלים האקטוארים בכל הענפים מבוססים על ההנחה הבסיסית של גידול בעלות התביעות בגובה העלייה במדד המחירים לצרכן. העתודה בענפי חבות מעבידים וצד שלישי הוונה בשיעור שנתי ריאלי של 2.25% בדומה לאשתקד. ברכב חובה העתודה הוונה לפי ריבית שנתי ריאלית של 2.5% עד לשנת 2009 ו- 2.25% לשנים 2010 ואילך גם בדומה לאשתקד. לצורך קביעת שיעור ריבית ההיוון נלקח בחשבון שיעור התשואה הצפוי על התיק לפי אפיקי ההשקעה והסקטורים השונים בתיק בניכוי default הצפויים.

הערכת ההתחייבויות לענף רכב חובה ולענפי החבויות כוללת תוספת מרווח בטחון המחושבת על בסיס סטית התקן במודל האקטוארי.

עסקאות ביטוח משנה (LPT)

1. בתחילת 2009 חתמה החברה על הסכם ביטוח משנה עם חברת ביטוח משנה בינלאומית גדולה בתחום ביטוח רכב חובה, המכסה באופן מלא את שייר החברה בשנות החיתום 1995-2005. עפ"י תנאי העסקה החלק הארי של הכספים מוחזק בידי החברה כפיקדון שממנו נפרעים התשלומים. לצורך ביצוע העסקה ביצע מבטח המשנה בדיקה אקטוארית בלתי תלויה מטעמו באמצעות אקטוארים בינלאומיים להבטחת הלימות העתודות שהחברה החזיקה עד כה בביטוח זה. על פי תנאי ההסכם, ישלם מבטח המשנה כל תשלום שישולם בגין התביעות המכוסות בחוזה החל מיום ה-01/10/2008 ועד לגבול של 460 מיליון ₪ (לא כולל העמסת הוצאות עקיפות בשיעור של כ-2%). הגבול העליון של ההסכם אינו צמוד למדד. נכון למועד נותר להערכתנו מרווח מספיק בכדי לכסות הרעה אפשרית בתשלומי התביעות הנומינליים, כך שאין צורך לשמור מרווח נוסף לכיסוי האפשרות של חריגה מתקרת הביטוח.
2. בינואר 2012 חתמה החברה על הסכם ביטוח משנה נוסף במתכונת זו שתוארה בסעיף הקודם המכסה באופן מלא את שייר החברה בשנות החיתום 2006-2009. בדומה, החלק הארי של הכספים מוחזק בידי החברה כפיקדון שממנו נפרעים התשלומים. שוב, לצורך ביצוע העסקה ביצע מבטח המשנה בדיקה אקטוארית בלתי תלויה מטעמו באמצעות אקטוארים בינלאומיים להבטחת הלימות העתודות שהחברה החזיקה עד כה בביטוח זה. על פי תנאי ההסכם, ישלם מבטח המשנה כל תשלום שישולם בגין התביעות המכוסות בחוזה החל מיום ה-01/01/2012 ועד לגבול של 732 מיליון ₪ (לא כולל העמסת הוצאות עקיפות בשיעור של כ-2%). הגבול העליון של ההסכם אינו צמוד למדד. נכון למועד נותר להערכתנו מרווח מספיק בכדי לכסות הרעה אפשרית בתשלומי התביעות הנומינליים, כך שאין צורך לשמור מרווח נוסף לכיסוי האפשרות של חריגה מתקרת הביטוח.

הערכות מחלקת תביעות

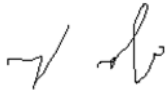
בהערכת ההתחייבויות לשנות החיתום/נזק הישנות נלקחים אומדני מחלקת התביעות כאשר מדובר במספר קטן של תיקים אשר פתוחים וההערכות הפרטניות מדויקות יותר מהמודל האקטוארי מהיכרותם את אופי התביעות. בנוסף, במספר תביעות גדולות בעלות אופי לא סטטיסטי, העתודה נקבעה (בברוטו ובשייר) על סמך חוות דעת מומחי החברה, ובהתאם להמלצות יועציהם המשפטיים.

תמהיל תיק

תיק החברה אינו יציב ונפחו משתנה משנה לשנה. בביטוח רכב חובה ורכוש מורגש שינוי משמעותי לטובה בתמהיל המבוטחים.

ענפים שלא נכללו בהערכה אקטוארית

לא הערכתי את הענפים: אובדן רכוש, בנקים למשכנתאות, מקיף בתי עסק, אחריות מקצועית, אחריות המוצר, מטענים בהובלה, ביטוח הנדסי, ביטוח חקלאי וסיכונים אחרים, זאת מאחר והניסיון אינו מתאים לביסוס הערכה אקטוארית בגלל השונות הרבה בין מאפייני הכיסוי השונים בכל פוליסה ומיעוט נתונים.

חתימה

עמר רקובר
שם האקטואר

אקטואר ממונה
תפקיד

30/03/2014
תאריך

30 במרץ, 2014

הצהרת אקטואר ביטוח חיים לדצמבר 2013

פרק א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי הכשרה חברה לביטוח בע"מ (לשעבר: הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ) להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בביטוח חיים עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן – ההפרשות) ליום 31.12.2013, כפי שמפורט להלן.

אני שכיר של המבטח ומשמש אקטואר ראשי בביטוח חיים מאז 1/7/2008.
אינני בעל עניין במבטח או בעל משפחה של בעל עניין במבטח.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

- 1. היקף חוות הדעת האקטוארית**
- א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
- ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
- ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.
- ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסכמים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.

- ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:
1. אין לחברה עסקים נכסים.
 2. ההפרשה שחושבה בגין ביטוחים משותפים התקבלה הפרשה שחושבה ע"י אקטואר חברת הביטוח מגדל.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

א. פרוט סכומי ההפרשות ברמת הברוטו והנטו

בנספחים א' ו'ב' להלן מפורטים סכומי ההפרשות באלפי ₪, הן ברמת הברוטו והן ברמת השייר כדלהלן:

- (1) הפרשה לתביעות תלויות (תביעות שאירעו אך טרם שולמו במלואן, בין אם אושרו ובין אם לאו למעט תביעות המשולמות כקצבאות כגון: סיעודי, אכ"ע והכנסה למשפחה), כולל הפרשה לתביעות שעליהן המבטח קיבל דיווח (IBNR – Incurred but not reported)
- (2) הפרשה (עתודה) הנובעת מתנאי חוזה הביטוח בביטוח חיים בנפרד, לרבות:
 - א. עתודה לתוכנית עם צבירה.
 - ב. הפרשה הנדרשת כאשר חלק מהפרמיה הנגבית בשנים המוקדמות של החוזה מיועדת למתן כיסוי עתידי במועד מאוחר יותר, כגון: הפרשה בגין פרמיה קבועה, ברות ביטוח והמשכיות;
- (3) חלק העתודה בגין תביעות בתשלום, לרבות תביעות המשולמות כקצבאות כגון: סיעודי, אכ"ע והכנסה למשפחה.
- (4) הפרשה בגין השתתפות ברווחים – ההפרשה נמצאת בסעיף מאזני זכאים
- (5) השלמה הנובעת מבדיקת נאותות העתודה לא נמצא צורך בהשלמה זו.
- (6) הפרשות נוספות לפי הוראות המפקח, כגון: הפרשה בגין עתודה להשלמה (DAC) על פי חוזר המפקח 10/1998, השלמת העתודה לפוליסות גמלא, על פי חוזר המפקח 2013-1-2
- (7) הפרשה בגין עתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל – הפרשה זו בוטלה.
- (8) הפרשה בגין טיוב נתונים בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2011-9-10

מאחר שהרכב הנתונים, שמופיע בטפסים 12 א' ו- 12 ב', מבוסס על הפרדת מרכיבי הפוליסות (כיסויים הנמכרים בפוליסה), הרכב זה אינו בהכרח מתאים להרכב המופיע בדוחות הכספיים של החברה ובביאורים, הואיל והרכב זה מבוסס על נתונים ברמת הכיסוי.

ב. השפעת שינויים / עדכונים על ההפרשות

- השפעת השינויים המפורטים להלן על ההפרשות, באלפי ש"ח, הן ברמת הברוטו והן ברמת השייר;
- (1) עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לאחר תום תקופת הדוח הכספי השנתי האחרון – סכום ההתאמה של ההפרשות, אשר נובע מההבדלים בין הנחות בסיס הפרמיה לבין הנחות בסיס ההפרשה - לא נדרשה התאמה.
 - (2) עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לפני הדוח הכספי השנתי האחרון – סכום ההתאמה של ההפרשות, אשר נובע משינויים בהנחות, בשיטות או ברמת הפרמיה הצפויה להיגבות, ומתיקונים אחרים: הופרש סכום כולל בגובה כ 4 מלש"ח שנובע בעיקרו מהתאמת הנחות בשיעורי המימוש לזכאות לקצבא.

פרק ג' – חוות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בענף ביטוח חיים:

1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכל כתוקפם ביום הדוח הכספי:

א. הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981 והתקנות לפיו.

ב. הוראות והנחיות המפקח על הביטוח.

ג. כללים אקטוארים מקובלים.

2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
4. ההפרשות המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין חבותו הנובעת מחוזי ביטוח חיים, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

פרק ד' – הערות והבהרות

- א הערות והבהרות
- א.1 פרטים אודות סוגי העתודות שיעורי ריבית נכללים בביאורים לדוחות הכספיים.
 - א.2 למעט מה שצוין בנקודה א.2 לא חלו שינויים מהותיים בהנחות ובשיטות האקטואריות בהשוואה להערכה האקטוארית השנתית הקודמת.
 - ב.1 התאמות ושינויים מהותיים
 - ב.2 התאמות בגין עתודות לתשלום קצבא.
- מדי תקופות בוחנת החברה את הנחות העבודה לחישוב העתודות לתשלום קצבא.
- בחוזר 2013-1-2 שפרסם המפקח על הביטוח בנושא חישוב עתודות לתשלום קצבא בפוליסות ביטוח חיים, עודכנו (כבר בשנת 2012) לוחות תמורה על בסיס האומדנים המעודכנים של תוחלת החיים והשיפורים העתידיים. בנוסף לעדכון לוחות התמורה והנחות בשיעורי לקיחת הקצבה, עדכנה החברה את ערך ה K מ 0.55% ל 0.4% במבטיח תשואה, ול 0.62% במשתתף.. קביעת ערכי ה K נעשה באופן זהיר ועל בסיס בחינה של פוליסות שנמכרו לפני ה-1 ביוני 2001. קביעת ערכי ה K נעשה כך שסך העתודה לא יפחת מהעתודה שהייתה מחושבת על פי הוראות חוזר 2007-1-3.
- ההפרשה עומדת על כ 45 מלש"ח לעומת 35 מלש"ח אשתקד
- ב מגבלות סטטיסטיות
- ישנה אי-וודאות סטטיסטית מובנת בתהליך החישוב האקטוארי. לכן, אם אין שינוי בהתפלגות התביעות, העלות הסופית של התביעות עשויה להיות שונה מהערכה האקטוארית, וזאת, על אף שנקלחו בחשבון ההתנדבותיות והשונות של החישוב עצמו.
- ג חשיפה להתפתחויות ולשינויים עתידיים
- בעתיד יתכנו ההתפתחויות ושינויים בכל הקשור לשוק הביטוח בישראל, עקב שינוי רגולציה, החלטות בית דין, התפתחויות טכנולוגיות ושינויים סביבתיים, שלו ניתנו לחיזוי ועשויים להשפיע על הערכה האקטוארית של הפרשות.

	<u>שלמה בן עמרם</u>	<u>30 במרץ, 2014</u>
חתימה	שם אקטואר ממונה	תאריך

מצ"ב: טופס 12א': תביעות תלויות, עתודה ועתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל ברוטו
טופס 12ב': תביעות תלויות, עתודה ועתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל בשייר

טופס 12א'

תביעות תלויות, עתודה ועתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל - ברוטו

שם החברה : הכשרת חב' לבטוח בע"מ

(באלפי נח)

ליום:

31/12/2013

[illegible]

30 במרץ, 2014

הצהרת אקטואר ביטוח בריאות לדצמבר 2013

פרק א' – זהות האקטואר

"נתבקשתי על ידי הכשרה חברה לביטוח בע"מ (לשעבר: הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ) להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בביטוח חיים עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן – ההפרשות) ליום 31.12.2013, כפי שמפורט להלן".

אני שכיר של המבטח ומשמש אקטואר ראשי בביטוח חיים מאז 1/7/2008. אינני בעל עניין במבטח או בעל משפחה של בעל עניין במבטח.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. היקף חוות הדעת האקטוארית

- א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
- ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
- ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.
- ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסכמים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.
- ה. אין לחברה עסקים נכנסים ו/או ביטוחים משותפים ככל הנוגע לדו"ח זה.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

עסקים המדווחים בביטוח חיים

אין לחברה פוליסות בריאות קבוצתיות

סכומי ההפרשות באלפי ₪

תאור	הוצאות רפואיות	מחלות קשות	תאונות אישיות
ברוטו			
תביעות תלויות	4,234	2,890	923
הוצאות עקיפות			
תנאי חוזה ביטוח	636	3,072	2,048
סה"כ ברוטו	4,870	5,962	2,971

תאור	הוצאות רפואיות	מחלות קשות	תאונות אישיות
שייר			
תביעות תלויות	1,334	912	462
הוצאות עקיפות			
תנאי חוזה ביטוח	636	3,072	2,048
סה"כ שייר	1,970	3,984	2,510

עסקים המדווחים בביטוח כללי

פוליסות פרט		פוליסות קבוצתיות	
ברוטו	שייר	ברוטו	שייר
תביעות תלויות		300	90
הוצאות עקיפות			
תנאי חוזה הביטוח			
סה"כ		300	90

פרק ג' – חוות הדעת

- אני מצהיר ומאשר כי בתת ענפי ביטוח בריאות הבאים : הוצאות רפואיות, ומחלות קשות
1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכל כתוקפם ביום הדוח הכספי:
א. הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981 והתקנות לפיו. ב. הוראות והנחיות המפקח על הביטוח.
ג. כללים אקטואריים מקובלים.
 2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
 3. ההנחות והשיטות להערכת הפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
 4. הפרשות המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין חבותו הנובעת מחוזי ביטוח בריאות, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

פרק ד' – הערות והבהרות

מגבלות סטטיסטיות

ישנה אי-וודאות סטטיסטית מובנת בתהליך החישוב האקטוארי. לכן, אם אין שינוי בהתפלגות התביעות, העלות הסופית של התביעות עשויה להיות שונה מהערכה האקטוארית, וזאת, על אף שנלקחו בחשבון ההתנדבויות והשונויות של החישוב עצמו.

30 במרץ, 2014

שלמה בן עמרם

שם אקטואר ממונה

חתימה

תאריך